

Samrådsredogörelse

Översiktsplan 2023 - Med sikte på 2040

Samrådsredogörelse Östhammars kommun

Innehåll

Samrådsredogörelse Östhammars kommun	4
Läshänvisning	4
Bakgrund	4
Samrådsprocessen	5
Deltagande	5
Sammanfattning av synpunkter	5
Myndigheter	7
Sjöfartsverket	9
Trafikverket	10
Svenska Kraftnät	12
Uppsala Brandförsvär	13
Politiska partier	14
Centerpartiet i Östhammar kommun	14
Arbetspartiet Socialdemokraterna	21
Sverigedemokraterna	22
Lokalpartiet BoA	26
Organisationer, föreningar m.m.	29
Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör	29
Utvecklingsgruppen för Söderön, Tvärnö och Raggarö	30
Nedre Olandsåns vattenavledningsföretag av 1958	33
LRF:s kommungrupp Östhammar	33
Öregrunds IK	40
Gräsö Skärgårdsråd	41
Gräsö Södra Skärgårdsintresseförening	42
Hela Sverige skall leva	45
Föreningen Natur och Kultur i Dannemorabygden	47
Stockholms Handelskammare	50
Naturskyddsföreningen Östhammar	54
Österbybruks Utvecklingsgrupp	57
Företag	64
Östhammar Vatten	64

Upplandsmuseet.....	65
Forsmarks Kraftgrupp AB	66
Kommuner och regioner.....	66
Region Uppsala	66
Norrtälje Kommun	69
Privatpersoner	71
Bilaga 1: Samrådsredogörelse Länsstyrelsen Uppsala synpunkter	105
Bilaga 2: BK508 Kvarteret Societeten, IK300 Alternativt färjeläge & IK301 Trafikstråk färjeläget	133

Samrådsredogörelse Östhammars kommun

Läshänvisning

I Samrådsredogörelsen redogörs det för hur samrådsprocessen och bakgrundsinformation. Det finns en kortare sammanfattning av de större inkomna synpunkterna samt punktlista över de större synpunkter som kommunen kunnat tillgodose eller inte. Därefter följer samtliga inkomna yttrande tillsammans med kommunens kommentarer.

Länsstyrelsens yttrande finns i sin helhet i Bilaga 1 tillsammans med kommunens kommentarer. I Bilaga 2 är synpunkter på BK508 - Kvarteret Societeten, IK300 - Alternativt färjeläge och IK301 - Trafikstråk färjeläget samlande med kommentar från kommunen.

Granskningshandlingarna består av:

- Planförslag, granskningshandling - Översiktsplan 2023
- Samrådsredogörelse
 - Bilaga 1 Länsstyrelsens yttrande
 - Bilaga 2 BK508 - Kvarteret Societeten Östhammar, IK300 - Alternativt färjeläge och IK301 - Trafikstråk färjeläget

Bakgrund

Enligt Plan- och bygglagen ska varje kommun ha en aktuell översiktsplan. Planen är ett viktigt måldokument som ska vara både strategisk och vägledande i kommunens planering av mark- och vattenområden. Det är den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön som är i centrum.

Arbetet med den kommuntäckande översiktsplanen för Östhammars kommun påbörjades våren 2019 då en aktualitetsförklaring av då gällande översiktsplan från 2016 genomfördes. Kommunfullmäktige i Östhammar kommun beslutade den 8e februari 2022 att översiktsplanen skulle gå ut på samråd 14 februari till och med 18 april 2022. Samrådet förlängdes till den 12 maj efter att information inkommit i slutet av samrådstiden att mailadress för inlämning av yttrande på kommunens hemsida varit felstavad.

Samrådsförslaget bestod av följande handlingar:

- Samrådsförslag för Översiktsplan 2023
- Bilaga 1 Strategisk miljöbedömning
- Bilaga 2 Vägledningar för delområden
- Bilaga 3 Kartunderlag för planering

Samrådstiden för förslaget gav möjlighet till att lämna synpunkter på innehållet och ställa frågor för kommuninvånare, intresseorganisationer, föreningar, företag, partipolitiska grupper, myndigheter och grannkommuner.

Samrådsprocessen

Samråd är en del av processen med att ta fram en ny översiktsplan där syftet är att få fram ett så bra beslutsunderlag som möjligt. Processen är lagstadgad genom Plan- och bygglagen 3 kapitel 7-26 §. Samrådshandlingen för översiktsplanen har funnits till hands för kommuninvånare, intresseorganisationer, föreningar, företag, partipolitiska grupper, myndigheter och grannkommuner. Samrådsförslaget med tillhörande bilagor fanns under samrådstiden tillgängligt på bibliotek i samtliga serviceorter, kommunhuset i Östhammar samt på kommunens hemsida där det även funnits uppgifter om hur det gick att lämna synpunkter. Vid förfrågan har exemplar även skickats med post till de som efterfrågat.

Samrådsmöten för kommunens översiktsplan hölls i serviceorterna Alunda, Gimo, Österbybruk, Öregrund och Östhammar där det fanns möjlighet att prata med kommunens tjänstemän och politiker. Det fanns även möjlighet att delta på ett digitalt samrådsmöte. Information om samrådstid, handlingar och hur man lämnar synpunkter har funnits tillgängligt på kommunens hemsida, bibliotek i samtliga serviceorter samt kommunhuset. Totalt hölls sex samrådsmöten.

Deltagande

Samrådsmötena och möjligheten till att lämna yttranden och synpunkter har resulterat i 145 stycken synpunkter från privatpersoner. Flertalet av synpunkterna inlämnade från privatpersoner är undertecknade av mer än en person.

Från myndigheter, politiska partier, organisationer med flera har 25 yttranden inkommit. Det har varit ett brett deltagande med bra uppslutning på samrådsmötena i de olika serviceorterna.

Östhammars kommun vill rikta ett stort tack till alla, såväl kommuninvånare, intresseorganisationer, föreningar, företag, partipolitiska grupper, myndigheter och grannkommuner för värdefulla synpunkter, tankar och kommentarer under hela samrådsperioden som bidragit till att göra Översiktsplan 2023 för Östhammars kommun ännu bättre.

Sammanfattning av synpunkter

Samrådet har visat att det i stort finns ett stöd för översiktsplanens utformning och det övergripande innehållet. Många synpunkter har dock framförts som föranleder tillägg/ändringar i de olika delarna av materialet.

Samrådsyttrandena speglar en samsyn kring de utmaningar som Östhammar står inför – nämligen en praktisk utbyggnad av Vatten och Avlopp, en hållbar förtätning av våra serviceorter, utvecklingen på landsbygd och i skärgård samt utbyggnaden av kommunens gång- och cykelvägar. Ytterligare en utmaning kommunen står inför är tillgången till strategiskt viktiga dokument för den fortsatta planeringen vilket har uppmärksammat i arbetet med översiktsplanen.

Det har även efterfrågats tydligare direktiv i översiktsplanen angående genomförandet av de mål och strategier som föreslås. Översiktsplanen är viktig som övergripande planeringsinstrument och underlag för hela kommunen men många frågor måste redas ut i senare skeden. Det finns många inkomna synpunkter vilka inte kan behandlas i processen för en översiktsplan men som tas med i den fortsatta planeringen i kommunen. Den generella bedömningen utifrån samrådet är att det behövs ett fortsatt arbete efter översiktsplanens antagande.

Översiktlig beskrivning av genomförda ändringar och kompletteringar från övriga instanser och privatpersoner

Samrådets yttranden och synpunkter har lett till ett antal förändringar av olika omfattning. Listan nedan beskriver översiktligt vilka förändringar som genomförts. Inkomna synpunkter besvaras i sin helhet längre ned i dokumentet.

- Revidering av kartmaterial för att öka tydligheten. Avgränsningar har setts över och i vissa fall justerats, färgskalor och navigationsvänligheten har förbättrats.
- Avsnittet för Vatten- och avlopp samt Vattenplanering har uppdaterats med ny information angående VA-situationen samt information om kommunens större betydande vattendrag.
- Gång- och cykelvägplanen ska revideras där synpunkter från samråden tas med.
- Ortbeskrivningarna på samtliga serviceorter har reviderats för att bättre stämma överens med verkligheten. Förtydliganden av utvecklingsområden och områdesbeskrivningar, vad dessa innebär och därtill räknat utpekade områden i serviceorterna då ytterligare information tillkommit efter samråd om områdets utmaningar och förutsättningar.
- Samtlig statistik har uppdaterats med senast tillgängliga siffror.
- Arbetet med att ta fram strategiskt viktiga dokument påbörjas.
- Avsnittet för näringslivsutveckling har uppdaterats med information om större satsningar i kommunen.
- Avsnittet för Digital Infrastruktur har uppdaterats med väsentlig information.
- Stamnätets utveckling och frågetecken kring kapacitetsbrist. 440 kV kraftledningens dragning genom kommunen har lagts till i karta och beskrivning av framtida projekt vilka kommer påverka kommunen finns i text.
- Omfattande åtgärder krävs för att tillgodose de behov som krävs för att göra Hargshamnbanan redo för persontrafik, åsikten kommer stå kvar som målbild för kommunen.
- Komplettering av målbild och text för avsnitten om bebyggelseutveckling och landsbygdsutveckling.
- Avsnittet Social utveckling har reviderats.
- Text om etablering av vindbruk har reviderats till att tydligare matcha den antagna strategin.
- BK508 Kvarteret Societeterna har tagits bort som utvecklingsområde, lämnas utan områdesbeskrivning och ska istället fortsatt fungera under gällande detaljplan.
- Dragningen för IK301 – Trafikstråk färjeläget i Öregrund har delvis dragits om.

En del synpunkter från övriga instanser och privatpersoner har inte kunnat tillgodoses i arbetet med översiktsplanen

- Information om projektet 288an sträckning Gimo-Börstil kommer inte läggas till i översiktsplanen då Trafikverket är huvudman och kommunen är samrådspartner. Information om projektet finns att tillgå genom Trafikverket.
- Större utredningar av mark som pekats ut för eventuell exploatering sker under detaljplanering. Det finns inte resurser i ett översiktsplanestadie för ytterligare utredningar av platsers lämplighet.
- Bestämmelser kopplade till riksintresset högexploaterad kust öster om riksväg 76 kommer inte utredas i översiktsplanen då detta är en diskussion som behöver utredas djupare internt inom kommunen för att skapa en hållbar geografisk reglering. Denna diskussion har inte rymts inom denna översiktsplaneprocess.
- Visionen kommer stå kvar då den antagits genom Tillväxtstrategin i juni 2022 och går i linje med översiktsplanen.
- Ställningstagande angående anropsstyrd kollektivtrafik i skärgården utreds av kommunen där man försöker hitta en lösning utan Region Uppsala. Kommunen återkommer utanför översiktsplaneprocessen med information angående hur detta kan lösas.
- Det har funnits synpunkter på att ta bort hela avsnittet för Social utveckling. Enligt Länsstyrelsens råd, Boverkets vägledning samt Plan- och bygglagen utgör Social utveckling en stor del av den fysiska planering och är ett viktigt avsnitt i översiktsplanen.
- Tjänstemän har arbetat med att minska omfånget av planen men det anses inte lämpligt i den utsträckning som föreslås i synpunkter. Mycket information krävs för kontexten i planen. Aktualitetsförklaringen föreslog revidering av utpekade delar av planen, inte en total omarbetning.
- Ändringar i den kommuntäckande kartan för skärgården kommer inte ske i detta stadie. Kommunen planerar för en Fördjupad översiktsplan för kust och skärgård för att på ett adekvat vis kunna utreda förutsättningar och utmaningar och därigenom skapa en hållbar utveckling för kommunens kust och skärgård.

Länsstyrelsen Uppsala Län

Yttrandet från Länsstyrelsen Uppsala Län finns att läsa i sin helhet under Bilaga 1 med tillhörande kommentarer från kommunen. Länsstyrelsens övergripande synpunkter berör kommunens behov av viktiga strategiska dokument, Vatten och Avlopp, beskrivning av risker tillhörande miljö kvalitetsnormer för hav och vatten samt lämplighet för områden utpekade för bebyggelse. I samarbete med Länsstyrelsen har kommunen arbetat aktivt med att möta synpunkterna för att kunna skapa en långsiktigt hållbar utveckling för kommunens mark- och vattenanvändning. Länsstyrelsens yttrande är uppdelat i två sektioner. Den första behandlar Länsstyrelsens ingripandegrunder med de områden som Länsstyrelsen har i uppdrag att bevaka. Länsstyrelsen ska också vara en rådgivande part i samrådsskedet. Den andra sektionen behandlar rådgivande synpunkter.

Till granskningen kommer endast ingripandegrunder att inkomma från Länsstyrelsen.

Följande ändringar och kompletteringar i planförslaget har skett efter Länsstyrelsens yttrande:

- Tätortskartor med redovisade målkonflikter har tillförts planförslaget.
- En revidering av avsnittet vatten och avlopp har skett med förbättring av strategier för utbyggnad av vatten- och avloppsnätet.
- Förtydliganden gällande strategier för miljökvalitetsnormer har setts över och delvis förbättrats.
- En översyn av förorenade områden har gjorts och vägledning för intressekonflikt med utvecklingsområden i tätorterna har tillförts.
- Tydligare vägledning för buller och de verksamhetsområden som pekas ut har tillförts samt andra revideringar gällande miljö, hälsa och säkerhet.
- Utvecklingsområden med risk för skred har setts över och kompletterats med jordartskartor för tydligare redovisning av markförutsättningar.
- Förtydliganden gällande intentioner för lagstiftning, riksintressen och andra allmänna intressen har gjorts efter synpunkter.
- Tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har reviderats utifrån Länsstyrelsens synpunkter.
- Uppdaterad information gällande relevanta nationella och regionala planer har införts.
- Synpunkter gällande jordbruksmark, social hållbarhet samt bostadsförsörjning har delvis inarbetats till förslaget.
- Ett förtydligande gällande åberopande av dispensskäl för utvecklingsområden inom strandskyddat område har införts.
- Redovisning av stamnätsledning har tillförts planförslaget.

En del synpunkter från Länsstyrelsen har inte kunnat tillgodoses i arbetet med översiktsplanen

- De synpunkter gällande MKN som Länsstyrelsen påpekar har endast delvis kunnat bemötas. Den ambitionsnivå som Länsstyrelsens åberopar har kommunen inte kunnat tillgodose, delvis på grund av att dagvattenpolicy ännu inte är framtagen.
- Arbete med att utreda lämpliga platser för småbåtshamnar har inte utförts i denna översiktsplan.
- Social hållbarhet har endast kunnat kompletteras i liten grad till granskningsförslaget.
- Synpunkter gällande hållbara transporter har inte kunnat behandlas i detta skede då strategier saknas hos kommunen i dagsläget.

Yttrandena presenteras tillsammans med kommentar från kommunen. Vid behov har yttranden sammanfattats.

Myndigheter

Sjöfartsverket

Östhammars kommun har i översiktsplanen 2023, på ett informativt och bra sätt beskrivit sjöfarten i området samt riksintresset för både hamnar och farleder. Kommunen har intentionen att dessa riksintressen ska prioriteras där de sammanfaller med andra allmänna intressen, samt att ingen utveckling bör ske som riskerar att påverka riksintresset för sjöfart negativt sett. Sjöfartsverket stödjer detta.

Sjöfartsverket ser positivt på att områden för störande verksamhet har reserverats i anslutning till hamnen i Hargshamn och att ingen utveckling eller annan förändring föreslås i översiktsplanen i hamnarnas direkta närhet, samt att tillkommande bostadsbebyggelse ska förläggas med skyddsavstånd till dessa reserverade områden.

Ett riksintresse för vindbruk finns utanför Forsmark. Inför ställningstagande till en eventuell framtida lokalisering av vindkraftspark måste först påverkan på sjöfarten utredas. Placering, utformning, säkerhetsavstånd och utmärkningsplaner av vindkraftsparker inkl. kabeldragningar bör ske i samråd med Sjöfartsverket och Transportstyrelsen. Även risk för eventuella störningar på radar- och radiokommunikationssystem måste hanteras.

Kommentar från kommunen

Kommunen tackar för synpunkterna och tar med sig detta i det fortsatta arbetet. Vid lokalisering av havsbaserade vindkraftparker är Sjöfartsverket alltid en samrådspartner enligt kommunens Vinbruksstrategi.

Lantmäteriet

Översiktsplanen berör endast indirekt Lantmäteriets kommande arbete. Många av de förändringar som beskrivs i planen kommer i och för sig att innebära att fastighetsindelningen kommer att behöva förändras eller att fastighetsanknutna rättigheter (servitut, ledningsrätter, gemensamhetsanläggningar etc.) kommer att behöva bildas. Omfattningen av dessa behov kommer dock att konkretiseras i senare skeden, t.ex. då områden detaljplanläggs.

Ev. strategi för områden med enskilt huvudmannaskap

En fråga som kan, men inte måste, belysas i en översiktsplan är om kommunen har någon uttalad strategi för inom vilka områden man avser tillämpa enskilt huvudmannaskap för allmänna platser i detaljplaner. Enskilt huvudmannaskap för allmänna platser kan enligt plan- och bygglagen tillämpas om särskilda skäl finns för detta. Om det är aktuellt att tillämpa enskilt huvudmannaskap i någon del av kommunen kan det vara ett bra stöd vid framtida planläggning att dessa områden och de särskilda skälen redovisas i översiktsplanen.

Kommentar

Kommunen avser inte i dagsläget att införa enskilt huvudmannaskap för de aktuellt utpekade områdena i översiktsplanen. Detta är kommunens bedömning utifrån det underlag som finns idag.

Trafikverket

Framtidsbild 2040

Planering, finansiering och tidsplan för genomförande av om- och nybyggnadsåtgärder på det statliga vägnätet och järnväg styrs av Nationell plan för transportsystemet 2018-2029 samt Länsplan för Regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2018-2029. För att kommunen ska kunna genomföra de åtgärder man önskar på statligt vägnät, behöver brister och behov i transportsystemet hanteras enligt beslutad planeringsprocess.

Länsplaneupprättaren prioriterar briser och behov på det regionala vägnätet och är en viktig samarbets-/finansieringspart för kommunen. Om Länsplaneupprättaren prioriterar bristen/behovet så kan vissa av nämnda utvecklingsområden i framtidsbilden förverkligas. Dock behöver kommunen förtydliga att framtidsbilden 2040 på sida 13 är kommunens egen vision för hur stråken kan utvecklas.

Transportinfrastruktur

Under våren 2022 kommer Trafikverket påbörja en funktionsutredning för Hargshamnsbanan med syftet att kartlägga banans beskaffenhet för framtida godstransporter (såsom timmer- och malmtransporter). Detta i enlighet med Trafikverkets inriktning att främja överflyttningen över godstransporter från väg till järnväg och sjöfart. Åtgärder för att rusta upp banan är inte med i nuvarande nationell plan för transportinfrastruktur 2018-2029. Banan är dessutom inte förberedd för att hantera persontransporten och Trafikverket anser att mer omfattande åtgärder behövs för att tillgodose det behovet.

Detta objekt finns med i Länsplan för Regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2018-2029 (sid 123).

- Objekt väg 288 Gimo – Börstil.

Riksintresse för kommunikationer

I Östhammars kommun är Ostkustbanan samt farleden utmed kusten av riksintresse. Vägar som är av riksintresse inom kommunen är väg 288 Uppsala-Gimo och väg 292 Gimo-Hargshamn. Trafikverket har observerat att riksintressena för sjöfart, luftfart, järnväg och vägnät nämns i översiktsplanen, båda i text och kartbilderna. I planförslaget beskriver kommunen att ett utvecklingsområde längs väg 292 skulle kunna påverka vägens funktion. Kommunen behöver därför utveckla hur området kan påverka vägens funktion och riksintresse.

Barriäreffekter

Trafikverket vill påpeka att kommunala åtgärder kan komma att krävas för att minska

barriäreffekten på vissa vägar i kommunen där det siktas att bygga nya områden på andra sidan statlig väg. Den lösning som alltid förespråkas av Trafikverket på liknande platser är planskilda korsningar.

Hastighetsgränser

I översiktsplanen nämner kommunen att hastighetsgränser i tätorterna behöver ses över. Detta för att öka trafiksäkerheten och för bättre framkomligheten. Trafikverket vill dock belysa att trafikmiljön (vägens utformning) utgör i största grad hastighetsefterlevnaden på tänkta sträckan. Trafikverket förutsätter att kommunen behandlar hastighetsförändringarna enligt trafikförordningen och att vi får ta del av remissen.

Buller

Kommunen beskriver att nya bostadsområden i översiktsplanen ska placeras utanför den direkte närheten till kända bullerkällor, såsom vägar och järnvägen. Det finns dock kartbilder som visar nya områden i direkt anslutning till statlig väg, såsom i Östhammar, Öregrund och Gimo. Trafikverket anser att krav ska ställas i den fysiska planeringen på att gällande riktvärden för trafikbuller ska klaras vid nybyggnation och större ombyggnader. I vissa fall kan det vara aktuellt att genomföra bullerberäkningar i samband med detaljplaneringen. I beräkningarna behöver kommunen iaktta Trafikverkets basprognos 2040. Alla åtgärder som krävs för att nå riktvärden för buller ska ske inom exploateringsområdet.

Hälsa och säkerhet

I samband med detaljplaneläggning av områden inom 150 meter från stråk där transporter med farligt gods kan förekomma, anser Trafikverket att risker förknippade med farligt gods ska beaktas. I området närmast riskkällan ska en markanvändning som uppmanar till stadigvarande vistelse undvikas. Även bebyggelse som kan påverka olycksförloppet negativt vid en avåkning eller urspårning ska begränsas. Länsstyrelsen i Södermanlands län och Skåne rekommenderar ett minsta skyddsavstånd om 30 meter för att reducera samhällsriskerna betydligt. Trafikverket ser att kommunens planeringsinriktning ska vara att skyddsavståndet på 30 meter beaktas, både från närmaste vägkant och närmast spårmitt. Området inom 20 meter är ur rikshänsynpunkt lämpligt för exempelvis parkering och motionsspår (ej-stadigvarandes vistelsen).

Kommentar

Förtydligande under Framtidsbild 2040 har gjorts i relation till kommunikationsstråken samt att omfattande åtgärder kommer krävas för att tillgodose de behov som krävs för att framföra persontrafik på Hargshamnbanan.

Barriäreffekter beaktas alltid i planeringen och utvecklingen av våra tätorter. De största utmaningarna ligger i Alunda och Gimo vilka kommer växa på båda sidor om väg 288.

Vid en framtida utredning av hastighetsgränser i kommunen kommer Trafikverket få ta del av remissen och processen.

Vid utveckling av nya områden och detaljplanering följer kommunen de riktlinjer som finns för att säkerställa att alla krav möts. Kommunen har förtydligat placeringen av framtida utvecklingsområden för bostäder.

Länsstyrelsen har beslutat om ett skyddsavstånd på 30 meter för väg 76, 288, 290 och 292. För planer som berör området inom 30 meter ska tillstånd sökas hos Länsstyrelsen. Vad som ska följas vid detaljplaneläggning av områden inom 150 meter från stråk där transporter med farligt gods kan förekomma finns beskrivet i översiktsplanen.

Svenska Kraftnät

Transmissionsnätet för el är ett essentiellt planeringsunderlag för kommunalt planeringsarbete både ur perspektivet att befintligt transmissionsnät är samhällsviktig infrastruktur som tryggar Sveriges energiförsörjning, men också en förutsättning för storskalig samhällsplanering. Transmissionsnätets mark-och vattenanspråk utreds för riksintresseanspråk inom totalförsvarets civila del enligt Miljöbalken (1998:808) 3 kap 9 § av Myndigheten för samhällsberedskap. Transmissionsnätets verksamhet med dess tillhörande mark- och vattenanspråk är även ett allmänt intresse enligt Plan- och bygglag (2010:900) 2 kap och Miljöbalken (1998:808) 3 kap 8-9§ eftersom elförsörjningen är en grundförutsättning för att samhället ska fungera i fred, kris och krig. Transmissionsnätet utgör en förutsättning för samhällets primära funktioner och för att Sverige ska klara av både internationella och nationella mål som miljö-, klimat- och tillväxtmål.

Svenska kraftnät anser mot bakgrund av vad som anges ovan att transmissionsnätets roll ska synliggöras i planen och efterfrågar en inkludering, där transmissionsnätet utgör en grundläggande del av infrastrukturen.

Svenska kraftnäts anläggningar är inte synliggjorda i kartunderlagen i planen. En översiktsplan där transmissionsnätet inte är redovisat tillsammans med övrig planering är svår att granska. Anläggningarna ska redovisas på markanvändnings- och havsplaneringskartan med tillhörande teckenförklaring som tydliggör att de tillhör transmissionsnätet för el.

Planen anger "Skyddsavstånd till bostadsbebyggelse ska fastställas i detaljplan." Det är oklart vilka skyddsavstånd som avses. Avses skyddsavstånd till transmissionsledningar så anser Svenska kraftnät att det bör framgå i planen vilka schablonavstånd som ska beaktas i den fortsatta planeringen och att det ska tydligt framgå vilken hänsyn som behövs tas till dessa vid fortsatt planering, se mer information om schablonavstånd till transmissionsledningar nedan.

Svenska kraftnät vill upplysa om att begreppet "strålning" inte brukar användas i samband med de låga frekvenser som finns i kraftledningar eftersom fotonenergin är så svag att fälten helt saknar de egenskaper man förknippar med ordet strålning. Strålning används oftast när fotonenergin är så hög att det resulterar i ett synligt ljus. Exempel på detta är gamma-och röntgenstrålning.

Kommentar

Transmissionsnätsledningen vilken går från Forsmark och söderut i kommunen har lagts till i karta för riksintresse för energiproduktion. Förtydligande har gjorts i text angående transmissionsnätets roll och placering, samt när kommunen ska samråda med Svenska Kraftnät. Kommunen har inga specifika riktlinjer för skyddsavstånd utan detta avgörs i detaljplaner och i samråd med Svenska Kraftnät.

I översiktsplanen beskrivs icke-joniserande strålning. Runt bland annat kraftledningar finns det elektriska fält som klassas som icke-joniserande strålning. Skrivningen kommer stå kvar.

Uppsala Brandförsvär

Brandförsvaret har tidigare yttrat sig i en intern remiss inför samråd av översiktsplanen. En stor del av det som brandförsvaret yttrade sig om vid internremissen har beaktats inför samrådet.

Brandförsvaret ser positivt på att riskhanteringen har förtydligats bland annat avseende närheten till transportleder för farligt gods. Likaså är det positivt att Östhammars kommun har tagit med aspekten kring att bygga ett långsiktigt hållbart samhälle med hållbart brandskydd som tar hänsyn till byggnadernas livslängd. Det finns dock fortfarande oklarheter med skrivelsen på sidan 199 i rutan om Brandskydd. Under rubriken *Kommunens tillämpning* anges att särskilda brandsäkerhetskrav ställs på byggnader och verksamhetsetableringar där brandförsvarets insatstid överstiger 20 minuter. Det bör förtydligas vilka särskilda brandsäkerhetskrav som åsyftas. Där finns även en hänvisning till Uppsala brandförsvärs vägledning vilket är tydligt och bra.

Angående utvecklingen av vatten och avlopp i kommunen saknar brandförsvaret fortfarande en plan för hur man långsiktigt och hållbart ska lösa brandvattenförsörjning och hantering av släckvatten i framtiden. Brandförsvaret föreslår att dessa frågor inkluderas i samband med pågående arbetet med VA-plan genom att ta fram en brand- och släckvattenplan utifrån Svenskt Vattens publikation P114. Det är viktigt att planeringen av brandvattenförsörjning blir långsiktigt hållbar för att kunna upprätthålla den samhällsviktiga funktion som räddningstjänsten har. Om områden pekas ut i ÖP och sedan exploateras utan att det är tekniskt möjligt att få fram vatten för att hantera uppkomst och spridning av brand eller andra olyckor kan vi inte se att det är lämpligt att exploatera på dessa platser. Därför måste denna fråga lyftas i ett tidigt skede.

I 2 kap. Plan- och bygglag (2010:900) står:

6 § *Vid planläggning, i ärenden om bygglov och vid åtgärder avseende byggnader som inte kräver lov enligt denna lag ska bebyggelse och byggnadsverk utformas och placeras på den avsedda marken på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till...*

2. skydd mot uppkomst och spridning av brand och mot trafikolyckor och andra olyckshändelser.

För att möta framtida behov av brandvattenförsörjning på ett hållbart sätt önskar brandförsvaret att denna information från PBL även tas med i översiktsplanen.

Kommentar

Kommunen har inga särskilda krav utöver det som står i Boverkets Byggregler för byggnader och verksamhetsetableringar där brandförsvarets insatstid överstiger 20 minuter. Specifika krav prövas i enskilda ärenden.

Ett förtydligande vilka brandsäkerhetskrav som åsyftas har lagts till i planförslaget. I handlingsplan för vatten och avlopp i kommunen finns det skrivet som åtgärd att ta fram en brand- och släckvattenplan för kommunen. Detta ansvarar kommunen för men Östhammars Vatten/Gästrik Vatten och Uppsala Brandförsvär har viktiga roller i arbetet. Enligt tidsplanen ska detta arbete påbörjas 2023. Skrivelser enligt 2 kap. 6 § har lagts till i översiktsplanen.

Politiska partier

Centerpartiet i Östhammar kommun

Det har varit många samrådsmöten och planförslaget är tillgängligt på hemsidan, det är bra. Men det finns ändå ganska många markägare och andra berörda som har invändningar mot själva planprocessen. En tydligare dialog och bättre kommunikation med markägare och berörda önskas.

Grunddokument och policys behöver uppdateras. Planförslaget är väldigt omfattande och inrymmer även text som mest beskriver lagstiftning, saker som inte planen kan styra över. Det finns också rutor med skrivningar om hur kommunen ska tillämpa reglerna, t ex VA-beslut, dagvattenfrågor, allmän vattenplanering, strandskydd osv. Vi tycker att planen generellt bör krympas textmässigt.

Sammanfattningsrutor om strategierna kan vara bra, kommunen borde inte i ÖP skriva precis hur kommunen ska tillämpa regelverken. Det kan slå tillbaka i ärenden där kommunen vill vara flexibel. LSt kan peka på skrivningar i ÖP och säga att "det har ni ju redan tagit ställning för". Vidare är kapitlet om social utveckling alldeles för djuplodande. Skrivningar om hur barnomsorg och skola ska arbeta mot mobbning och attityder, beskrivning av barnkonvention, allmänt om äldre och jämställdhet borde kunna beskrivas helt kortfattat med referenser till lagstiftning och kommunala dokument. Därefter kan kommentarer med några exempel på hur detta ska beaktas i kommunens planer infogas. Det behöver inte stå att vi ska följa lagen.

Nu står som sista kapitelrubrik Hänsyn, och där behandlas de grundläggande frågorna som svarar på varför vi behöver Översiktsplan. Kanske borde det istället stå som inledande kapitel?

Vi ställer oss bakom planens skrivningar om utmaningar och strategier samt nycklar till utveckling. Vi ser det som en självklarhet att all utveckling ska ske med beaktande av Agenda 2030 och de olika hållbarhetsmål som antagits på kommunal, regional och nationell nivå. Kartan över framtida mark- och vattenanvändning s 35, är ju en översiktlig illustration, som måste brytas ner för mer detaljerade kommentarer.

Här följer några mer detaljerade förslag till skrivningar:

Vision

I visioner och framtidsbilder behöver vi bli tydligare med innehåll och inriktning. Nuvarande formuleringar är för allmänt hållna. Inte minst för serviceorterna behöver strategier och målbilder bli tydligt vägledande för vår fortsatta planering.

Utmaningar och strategier

Kvalitet för människa och miljö (sid 17)

I planering behöver speciell uppmärksamhet tidigt riktas mot att säkra grönstrukturer i

bebyggelsen och utveckla tätortsnära natur för ökad tillgänglighet och attraktivitet. Det görs med fördel i dialog med lokalsamhället som har kunskap om redan etablerade stråk.

Bilaga 1 Strategisk miljöbedömning

5.4 Kulturmiljö, landskap och bebyggelse

Det mångfacetterade landskapet i kommunen har ett stort värde som behöver förvaltas.

Jordbrukets betydelse nämns som avgörande för att bibehålla dessa värden.

Exemplifieringen är dock enbart kopplad till kust och skärgård. Viktiga miljöer som vi vill slå vakt om. Dessvärre är motsvarande miljöer i övrig landsbygd minst lika starkt hotade. Betes- och hag- marker växer igen, odlingsmark som inte tas i anspråk går samma öde till mötes. Det minskar den biologiska mångfalden, liksom bygdernas attraktivitet för boende och besökare. Vi vill att planen uttalar ett generellt stöd för det öppna landskapets värde och att visionen är att öka arealen produktiv mark, genom bete och odling, inte minska den. Det ger stöd till en utökad lokal produktion av mat.

Serviceorter

Skyddsvärda områden (S), sid 47

Det finns anledning att förtydliga skrivningen: "att skydda de kvalitéter och värden som området innehar". Att "skydda" och bevara innebär att ett visst inslag av skötsel ofta är helt nödvändigt. Kulturmiljöer utanför den absoluta tätorten tenderar att förfalla och växa igen med sly, vilket gör att värdet som attraktiv miljö minskar eller helt försvinner. Förslag: Skyddsvärda områden och miljöer behöver ges vård och omsorg för att dess värden ska bibehållas. Det gäller inte bara byggnader, utan i minst lika stor utsträckning de gröna omgivande miljöerna. Rönjningsinsatser, återställande av vattenspeglar i dammar och beten kan vara insatser att ha i beaktande.

Mer allmänna synpunkter på följande kapitel och några djupdykningar:

Bebyggelseutveckling

Vi vill komplettera målbilden med i sista punkten om landsbygden: Permanentbostäder uppförs kontinuerligt över hela kommunens landsbygd, inte minst för att bibehålla en bra befolkningsstruktur och ett brett näringsliv. I rutan "strategier i sammanfattning" bör sista punkten "utveckla livsstilsboenden" strykas. Det är ingen direkt kommunal strategi. Även här bör landsbygdspunkten kompletteras enligt ovanstående förslag. Det finns skrivningar om "fritidshus" och "fritidsbebyggelse" på många ställen. Dessa begrepp är egentligen irrelevanta då man numera inte kan söka bygglov för "fritidshus", man söker för enbostadshus utan definition på om det ska var permanentbebott eller ej. Det behöver tydliggöras på ett övergripande plan.

Serviceorter och tätorters utveckling

Alunda

Varför inte färskare befolkningssiffror än 2018? Gäller alla orter.

Områdena BS 100, BS 101, BS 102 och BS 103 bör få nya gränser som visar att inte jordbruksmark tas i anspråk. Vid ev. exploatering av det redan detaljplanlagda området norr om BS 102 bör jordbruksmarken bevaras obebyggd. När Alunda reningsverk byggs ut ska tillkommande vattenflöden till Olandsån beaktas för minskad översvämningsrisk.

Fördröjningsdamm/våtmark som kombineras med näringsutfällning kan vara en insats.

Kanske i området Foghammars-/Olandsån och Tåsjön. Lite mark för företagsutveckling, kanske kan del av BS 100 ändras till IV.

Gimo

På kartan står namngivet Wilhelm Haglunds gymnasium, som är privat, medan konstigt nog kommunens Bruksgymnasium inte står nämnt. Även Gimo reningsverk bidrar till utsläpp av större vattenmängder till Olandsån, och bräddningar förekommer. Därtill kommer tidvis stora vattenflöden från dammsystemet i Österbybruk, vatten som egentligen ska rinna till Fyrisån. Här behövs översyn av hur damm regleringar sköts och vid nybebyggelse är det särskilt viktigt att dagvatten tas omhand lokalt.

Öregrund

Får man bygga väg på skyddsområde för avloppsreningsverk?

BK 304 bostäder kompletterande: Området är väldigt långt neddraget mot strandlinjen, lämnar lite kvar för utveckling av industri/båtservice-verksamhet.

BK 306: Bör stå att vägreservatet går genom detta område. Vad är U303 och U304?

IV 300 Industriområde: Var? Finns inte på kartan, står markerat vid kiosken som är IV 301.

S 312 Reningsverk: Vägreservat går genom området. Om vi bygger nytt reningsverk i Öregrund måste man bygga ordentlig väg för byggtransport, då kan vägreservatsmarken användas.

Österbybruk

Profil: Dessvärre är texten felaktig, då det numera inte finns någon bank på orten.

BS 400 – Sefferbacken: I området finns etablerade stigar som binder samman samhället med R402, R404 samt ekhagarna och ängslandskapet norr om Österbybruk. Stigarna skapar också direkt tillgång till grönstråk vid en etablering av förskola (S/F400).

BK 402 – Hovgården: I områdets östra delar går ett historiskt kulturstråk med vägar, damm laggar, lämningar efter bebyggelse och medeltida järnhantering. Stråket är idag en viktig del i av samhällets friluftsmiljö och har högt värde. Längst i öster och i den södra delen finns betydande sankområde olämpliga för bebyggelse. Kulturhistoriska miljöer finns också i norra och södra delarna av området. Området behöver kraftigt begränsas.

IV 400: Området genomkorsas av en vandringsled/väg som leder till Harvikadammen. Avgränsa om- rådet med östlig gräns vid den aktuella vägen.

IK 400 – Cykelstråk Filmvägen: Befintlig GC-väg mellan Österbybruk och Dannemora saknas i dokumentet, och utgör ett mycket naturligare val för cykling mellan orterna. Ett nytt cykelstråk som etableras i anslutning till Dannemoravägen har högre prioritet.

R 403: Stordammen har ett mycket högt attraktionsvärde för boende och besökare. Området runt hela dammen är en viktig rekreationsmiljö med höga värden även i naturmiljön. Utöka R403 att omfatta hela dammen inklusive stränder.

S 400: Herrgårdsdammen och området söder om herrgårdsparken har historiskt varit en av brukets vackraste miljöer med en betydande vattenspegel, omgivande betesmarker och en parkanläggning med ridvägar och promenadstråk under flera hundra år. Idag är dammen på väg att växa igen och de omgivande betesmarkerna är växer igen med sly. Områdets syfte går därmed förlorat. Området behöver en förvaltningsplan som innehåller återställande av den historiska miljön och återkommande skötsel.

Bilaga 3 – Kartunderlag (sid 12, 15): Enligt kartan på sidan 12 finns intressekonflikter med de ambitioner som finns för bostadsbyggande. Vi har pekat på vissa grönstråk att ta hänsyn till tidigare. Viktigt att områdets kvalitéer och värden genomlysas. Kartan på sidan 15 redovisar

önskemål om sammanhängande grönstråk. Innehållet är bristfälligt. Det finns ett stråk som rundar samhället i söder, från Simbadet till Karmdammen. Samma stråk inkluderar även den för friluftslivet viktiga Harvikadammen. Strandzonen runt dammen bör inkluderas i den tätortsnära grönstrukturen. Norr om samhället finns ett grönstråk med stor utvecklingspotential. Den sträcker sig från R404, via kulturhistoriska Filmers kulle till ekhagarna vid Orrbacken och omgivande ängslandskap med flera ekhagar. Ekbacken norr om Ekbacksvägen ingår med höga natur och friluftsvärden.

Östhammar

Kartan s 92: Vi har redan tidigare protesterat mot beteckningen BS 501 och BS 502 som ligger utlagda på idag aktivt brukad jordbruksmark, de måste krympas rejält så åkermarken skyddas i sin helhet, men bebyggelsen får inte heller komma så nära att aktivt jordbruk förhindras. Östhammar bör i huvudsak växa genom förtätning, i områdena BS 503, 504 och 505 samt ev. i någon del av det som nu är markerat R511. IK 501= vägreservatet för södra infarten, bör smalas av i södra delen så att inte mer jordbruksmark än nödvändigt tas i anspråk. BK 508-området kring Källör, bör behållas som rekreationsutveckling/grönområde. Sid 101 S502 Ulriksberg, faktafel: Ska stå Mariebergs förskola, inte Ugglan.

Landsbygdsutveckling (s 106 ->)

Vi delar visionen om att Östhammar även i fortsättningen ska ha ca 1/3 av befolkningen boende på landsbygden.

Målkonflikter

Planen beskriver kommunens landsbygd i tre olika bygder, där jordbruksbygden sägs ligga mest kring Alunda, bruken med gruvhistorien och sedan kustbygden. Den indelningen är lite väl schablonmässig och kan leda till nedprioritering av jordbruksmark på andra ställen än där de stora fälten finns. I Östhammar finns fler än 370 jord- och skogsbruksföretag och de är väl fördelade över hela kommunen. De kombinerade företagen med animalieproduktion, växtodling, skogsbruk och kanske ytterligare verksamheter, löper mindre risk att slås ut vid avspärning och kriser än de som bara är växtodlingsföretag. Vidare lyfter planen hur viktigt och bevarandesvärt det småskaliga jordbrukslandskapet i kustbygden är. Även här måste motstridiga intressen och förutsättningar för utveckling av företag och permanentboende balanseras. ÖP är ett viktigt instrument när kommunen ska hävda sina beslut i exempelvis bebyggelsefrågor, i fall där länsstyrelsen är av annan åsikt.

Öster om RV 76: Kommunen behöver tillsammans med Länsstyrelsen se över de bestämmelserna öster om riksväg 76 som hör samman med riksintresset högexploaterad kust.

Hållbara lösningar

Kommunen behöver fokusera på och möjliggöra för fler hållbara lösningar för ex. vatten och avlopp, energi och annan teknisk försörjning. Det bör även arbetas för en levande landsbygd med bra åldersfördelning och olika yrkesgrupper.

Bebyggelseutveckling på landsbygden måste kunna ske även bortom de "starka kollektivtrafikstråken". Det kommer aldrig att finnas underlag för vanlig kollektivtrafik överallt, och det skulle inte vara hållbart att kräva sådan. Istället bör vi arbeta för samordnad samhällsbetald trafik som blir anropsstyrd och möjlig att nyttja för alla. Det gäller såväl på land som på sjön. På landsbygden kommer alltid egen bil att vara viktig, men här finns också de bästa möjligheterna till egen solelproduktion och laddning av elbilar. Samåkning kan

utvecklas och uppmuntras, via appar eller på andra sätt. Planens idé om lokala "stationsnav" skulle kunna hjälpa till.

Skydd av jordbruksmark

Planförslaget har ett bra kapitel om att den viktiga jordbruksmarken måste bevaras. Tre-stegs-modellen som finns med är bra, och den bör kunna tillämpas enligt beskrivningen. Dock noterar vi att i avsnitten om tätorternas utveckling, har ofta planområden lagts ut så att de med raka linjer även kapar åt sig jordbruksmark. Här vill vi se en ritning där föreslagna bebyggelseområdets avgränsning faktiskt följer jordbruksmarkens faktiska avgränsning på kartan. En viktig kommentar: Bebyggelse kan tillåtas på jordbruksmark där den är till nytta för de areella näringarna. Det innebär inte bara att ex. djurstallar kan byggas utan även generationsboende eller andra enstaka bostadshus i närheten av befintlig bebyggelse. Precis som beskrivet ovan är det viktigt att det finns möjligheter för nya bostäder på landsbygden.

Kommunen äger också jord- och skogsmark. En del är tätortsnära och kanske redan omsluten av bebyggelse och marken köptes in för att möjliggöra tätortstillväxt. Här bör man vara lite pragmatisk och inse att mark som är helt omringad av bostäder kan vara svår att nyttja i vanligt jordbruk med framkomlighetskrav och viss störning. Men sådan mark kan nyttjas på andra "gröna" sätt: För odlingslotter, park och gröna korridorer. Den kan också bli viktig i dagvattenhantering och uppsamling av regnvatten.

Infrastruktur och trafik

Förbättring av riks- och länsvägnäten är viktiga frågor, där bygget av slutförvaret nu kommer att ställa nya krav på planering. Lv 288 kan inte ses som ett fristående projekt utan bör planeras samtidigt som förstärkning av RV 76. Det är också väldigt viktigt för hela kommunens utveckling, att det mer lokala vägnätet underhålls och byggs ut. Många vägsamfälligheter kämpar med ekonomin och ökat vägsitage på grund av mer och tyngre trafik. Kommunen behöver fortsätta stödja enskilda väghållare och även trycka på för ökade statsbidrag.

Vi noterar att i skrivningarna om Hargshamn, berörs inte den omfattande spannmålshantering. Den kommer sannolikt att växa ytterligare och bör nämnas.

Planen behandlar Digital infrastruktur under kapitlet Teknisk försörjning, borde kanske stå bland annan infrastruktur. Skrivningarna om kopparnätet är inaktuella, stora delar av kommunen har inte ens idag något kopparnät kvar. Eftersom 2/3 av kommunens invånare bor i tätorterna, där fiberanslutning är möjlig, är siffran att 25 % av invånarna har möjlighet till fiberuppkoppling felaktig. (Enligt PTS statistik från 2020 har 68 % av kommunens invånare och företag tillgång till fiber men bara 30 % i glesbebyggda områden. Ny statistik har precis presenterats i mars 2022. Korrigera efter den.) Däremot är det stora delar av landsbygden som fortfarande väntar på snabb uppkoppling. Beskrivningen av hur fibernätet ser ut nu är inte uppdaterad när det gäller den utbyggnad som skett efter 2014. Det pågår kommersiellt driven utbyggnad på flera ställen, men inga renodlade byalagsprojekt finns och sådana kommer knappast att startas heller. Det nu gällande stödregelverket gör det svårt för småprojekt och siktar mest till att stödja de fiberföretag som idag har svårt att få ihop ekonomin på gles landsbygd. Kommunen bör ta ett stort samordningsansvar för att hjälpa de kommersiella aktörerna, så de slipper slåss om samma kunder och även kan få tillgång till befintlig infrastruktur.

Teknisk försörjning

Många utredningar och planer angående VA är redan beslutade och på gång. Här kan man med fördel referera till befintliga dokument. När det handlar om utvecklingsstrategier bör fokus ligga på vad vi vill åstadkomma, nämligen tillräcklig tillgång på bra dricksvatten och ett hållbart omhändertagande av avloppsvatten och slam. Vägarna dit kan vara flera och olika sätt bör kunna utvecklas, inte minst för boende utanför kommunala Va-nätet. Grundbultar är lokalt omhändertagande av dagvatten, bromsning av vattenflöden i landskapet, ökad medvetenhet om rent vatten som begränsad resurs och satsningar på nya sätt att använda vatten. Insamling av regnvatten, dubbla vattensystem, infiltration för ökad grundvattenbildning, vattenmätare, möjlighet att ge bygglov med särskilda vattenvillkor. När det gäller avlopp bör vi satsa på bättre lokala kretslopp med återvinning av näringsämnen och även ta tillvara möjligheter till lokal energiproduktion.

Energiplanering

Kommunen har en alldeles för gammal vindbruksplan som bör ersättas med en *plan för lokal energiproduktion*. Den bör behandla såväl vind som sol och olika former av bioenergi. Det står om vindkraft på flera ställen i ÖP-förslaget, delvis motstridigt. På ett ställe behandlas riksintresset för vindkraft, som alltså staten pekat ut kustnära vid Forsmark. På annat ställe i planen (s 169) står att kustområdet generellt ska undantas från etablering av gruppstationer för vindkraft. På s 131 har lagts till att havsbaserad vindkraft inte är lämplig med hänsyn till en känslig landskapskaraktär. Här frågar man sig hur planen skiljer på kust- respektive hav? Havsbaserad vindkraft är ju det nu absolut snabbaste och kostnadseffektivaste sättet att bygga ut fossilfri och förnyelsebar elproduktion, något vi verkligen behöver. I den nya energiplanen behöver dessa frågor behandlas mera klart och tydligt och det vore bättre om ÖP hänvisar till att en sådan plan ska tas fram, än att man skriver luddigt med utgångspunkt från dokument från 2012.

Andra aktuella energiområden är solceller, hur de ska placeras, vad vi anser om solcellsparkar på olika marktyper, vilka lov som behövs. I samband med diskussion kring omhändertagande av slam/latrin bör möjligheter till lokal biogasproduktion lyftas. Det finns anläggningar av containermodell i storlekar från att betjäna gårdar med ca 100 nöt och uppåt. Gasen kan både nyttjas till fordon, direkt eller efter konvertering till flytande bränsle, och till lokal elproduktion.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna på hållbara och tekniska lösningar. Statistik har uppdaterats. Målbilden för bebyggelseutveckling och landsbygd har uppdaterats. Bankkontor har tagits bort från beskrivningen i Österbybruk. Förskolan Ugglan har ändrats till Marieberg. Kommunen jobbar på att ta fram en dagvattenpolicy. I översiktsplanen finns information om hur dagvatten ska tas om hand i den fortsatta planeringen vilket även alltid arbetas med vid detaljplanläggning. Kapitlet "Hänsyn" har döpts om till "Planeringsförutsättningar" för att tydliggöra kapitlets tillämpning samt placerats före kapitlet om framtida mark- och vattenanvändning. Beskrivningen av Hargshamn har kompletterats med spannmålshantering. VA-avsnittet har uppdaterats och reviderats där information från utbyggnadsplanen har lagts till. Avsnittet för Digital Infrastruktur har uppdaterats med aktuell information. Beskrivningen av skyddsvärda områden har ändrats enligt förslag.

Regelverk: Vid tillämpning av regelverk så bör kommunen ta ställning till dessa och hur de ska implementeras i planeringen i översiktsplanen. Kommunen ska ta ställning till allmänna

intressen och den lagstiftning som berör. Tillämpning av regelverk kommer finnas kvar. Social hållbarhet är en viktig hörnsten i hållbar utveckling och det demokratiska samhället. Kommunen utgår från PBL 3 kap. 4§ och kommunens egna strategier för att beskriva olika delar av social hållbarhet. Avsnittet har setts över och stycke om till exempel mobbning som anses ha svag koppling till fysisk planering har tagits bort.

Fritidshus i översiktsplan: Begreppet fritidshus definieras inte i PBL, i PBF eller i BBR. I plan- och bygglagstiftningen finns således inga kriterier för hur mycket eller hur ofta byggnaden får användas för att den ska betraktas som ett fritidshus. Det är tillgänglighetskraven, kraven på bostadens utformning och energihushållningen som styr. När kommunen i översiktsplanen hänvisar till fritidsbebyggelse pekar det på vilken typ av bebyggelse som är lämplig och för att minska utbredningen av fler fritidshusområden. Beskrivningarna av var/hur fritidsbebyggelse tillåts i skärgården är kopplat till riksintresset högexploaterad kust enligt 4 kap. Miljöbalken där fritidsbebyggelse regleras.

Områdesbeskrivningarna för BS400, BK402 och IV400 har uppdaterats efter synpunkter. Inga ändringar i karta har genomförts. S400 kommer arbetas vidare med i den fortsatta planeringen av sakkunniga. IK400 har tagits bort från förslaget. R403 har utökats för att innefatta vandringsstråk runt hela Stordammen. Bilaga 3 – kommunen beaktar de intressekonflikter som finns vid planläggande för bostadsbebyggelse. Rätt förutsättningar, vägledning och utredningar gör att viktiga värden kan bevaras.

Tätortsutveckling: BS100 – Området har delvis ritats om för att exkludera jordbruksmark i utkanterna av det utritade området. Dock ligger jordbruksblock mitt i BS100, och detta bör istället hanteras i vägledande texter. I planförslaget har en förtydligande text om att jordbruksmark ska bevaras så långt som möjligt i nästkommande detaljplanering och exploateringen ska undvika att försvåra ett rationellt jordbruk på de marker som fortsatt ska brukas tillförts. Bedömningen från kommunen är dock att det väsentliga samhällsintresset av att bygga tätortsnära bostäder väger tyngre i de fall som jordbruksmarker finns inkluderat i utvecklingsområden. Del av BS100 har tillfogats IV100 istället för att möjliggöra mer industri- och verksamhetsmark. BS101 är ett stort geografiskt område och är en naturlig utveckling av norra Alunda med pågående detaljplan för Björnhålsskogen 2. Även här gäller den bedömning som kommunen gjort för BS100, jordbruksmarkerna ska bevaras så långt det är möjligt och exploateringen ska undvika att försvåra ett rationellt jordbruk på de marker som fortsatt ska brukas. För BS102 och BS103 är gränserna omritade till att inte inkludera jordbruksmarker. Kommunen instämmer med att det är förtätning och sedermera de norra delarna av Östhammar som ska exploateras för bebyggelse i första hand. De områden som finns utpekade i de södra delarna är avsett för det långa perspektivet av Östhammars utveckling. BS501 och BS502 har reviderats och ritats om enligt synpunkter. R511 är utpekade för rekreation då kommunen inte har för avsikt att tvinga de fritidsverksamheter som idag finns där att flytta vilket innebär att bostäder inte lämpar sig i området. Korridoren för IK 501 har minskats en aning. Kommunen vill dock förtydliga att även om översiktsplanen pekar ut en bred korridor för en eventuell infart så kommer endast det område som är nödvändigt för en väg samt vägområde att tas i anspråk vid genomförandet. Vid genomförandet så kommer jordbruksmarken att beaktas, men även andra aspekter behöver beaktas så som markförhållanden med mera.

Öster om RV 76 och kollektivtrafik: Kommunen har beslutat att i denna process inte vidare utreda den fysiska avgränsningen öster om RV 76 som är kopplat till riksintresset

högexploaterad kust. Att kommunen vill verka för bebyggelse vid starka kollektivtrafikstråk innebär inte att bebyggelse utanför dessa kommer avstyras. Kommunen förstår vikten av bilen i en landsbygdskommun och att kollektivtrafiken har sina begränsningar. I översiktsplanen är det viktigt att vara tydlig med intentionerna angående kollektivtrafikens utveckling i kommunen då den sker i samarbete med regionen. Kommunen ska även enligt hållbarhetslöftet "Minskad klimatpåverkan" öka möjligheterna för kollektivt resande, kombinera olika färdmedel och linjebyten.

Det finns idag inte någon strategi för att utveckla kollektivtrafiken i skärgården med fler turer eller anropsstyrd kollektivtrafik i samarbete med Region Uppsala. Kommunen utreder om det finns möjlighet till att lösa frågan och får återkomma med information.

Synpunkter på länsvägarna och riksväg 76 har vidarebefordrats till ansvariga i kommunen. Trafikverket bjuder in till ett mer detaljerat samråd för Lv 288 sträckan Gimo-Börstil under hösten 2022.

Kommunen håller med om, och pekar på i översiktsplanen att Vindbruksplanen behöver uppdateras, alternativt ersättas men kommer hänvisa till befintlig strategi tills att en ny tas fram. Rikssintresset för vindbruk utanför Forsmark underordnas rikssintresset i kust- och skärgårdsområdet och även närliggande rikssintresse för naturvård. Kommunen ska ta ställning till rikssintressen men kan inte råda över om de finns eller inte. Kustområdet i planen syftar till området öster om väg 76 och havsbaserad vindkraft innebär projekt i havet (se Vindbruksstrategin).

Arbetarpartiet Socialdemokraterna

Alunda:

Förslag att tätorten växer mot Foghammar Norra samt Haberga.

Foghammar 1:4 bedriver jordbruk så att bygga ut dit känns som en dålig plan, BS103 tas bort alternativt utvecklas i framtiden BS102 beskärs mot R105.

Foghammar norra kan innehålla förskola och skola årskurs 1-3.

Gränser för exploatering ska stoppas vid Rindells tomt Skogshyddan Foghammar 4:6.

Östhammar:

Synpunkter vid sidan 39: Ändra skrivningen "privata aktörer" till inget ställningstagande, Gärna i kommunens regi.

Sida 97: BK508 ej låsa oss till trygghetsboende kanske kalla det seniorboende istället. Det står också att gruppboende skall gå till hamnen och stadsparken vid Cretensia. Det tror vi inte på, det är för långt.

Det står att det finns en pulkabacke vid hembygdsgården men den finns inte kvar så det bör tas bort.

Sidan 101 förskolan Ugglan finns inte längre, ska det möjligen vara Marieberg.

Kommentar

Tätortskartan över Alunda har ändrats utifrån synpunkter från boende och markägare. BS 103 har reviderats för att inte innehålla Foghammar 1:4. Förslag på skola har lagt till i områdesbeskrivning för BS102. Område BK 508 har tagits bort från karta efter synpunkter och yttranden.

Skrivningen "privata aktörer" kommer kvarstå då kommunen ibland behöver arbeta med externa parter för att uppfylla behov. Skrivning om pulkabacke vid hembygdsgården har tagits bort. Förskolan Ugglan har ändrats till Marieberg.

Sverigedemokraterna

Storleken på planen

Det dokument som skickats ut på samråd är 204 sidor långt (exklusive bilagor). Enligt Boverket ska planen *ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras*. Enligt planenhetens egen uppskattning skulle en restriktiv hållning till vad planen ska innehålla kunna reducera innehållet med 20 – 30 %. Vår uppfattning är att planen skulle må bra av att fokusera på kärnan av de ÖPn ska innehålla och skära bort de floskeltunga avsnitten i bl. a delar av "Vision", "Utmaningar och strategier" och "Roll i regionen" samt hela avsnittet "Social utveckling".

Som förebild för denna dokumentbantning kan de kommuner tjäna som håller sin ÖP på ca 80 sidor.

Vision (från s 11)

Detta avsnitt är outhärdligt pretentiöst och floskeltyngt. Hela avsnittet bygger på den Tillväxtstrategi som i skrivande stund ännu inte antagits av KF. I detta ingår en *ny vision* för kommunen som vi argumenterat för ska bytas ut som ett eget beslut och inte smygas in i tillväxtstrategin. Vi anser också att om nu majoriteten, mot oppositionens vilja, tänker tvinga igenom tillväxtstrategin med visionen och låta detta vara en del av ÖP, då kan ju lika gärna tillväxtstrategin absorberas helt av ÖP så slipper vi i alla fall ett ytterligare floskeltyngt styrdokument.

Den nya visionen lyder *"alla i Östhammars kommun ska känna trygghet, trivsel och framtidstro"*.

Vi motsätter oss å det starkaste denna vision som innebär att kommunens tjänstemän och politiker ska arbeta för att alla kommunmedborgare ska känna samma sak, oavsett hur fina och goda känslor det än handlar om. Denna vision ger vibbar av utopiska kommunistdiktaturer med ambitionen att forma den perfekta människan och samhället, något som alltid har slutat kollaps på slutet av en väg kantad av stort mänskligt lidande.

Kommunen idag (från s 20)

I nulägesbeskrivningen fattas en viktig parameter som vi av dyrköpt erfarenhet vet är kostnads- och resurskrävande; *andelen kommuninnevånare med utrikes bakgrund*.

Östhammars kommun har än så länge varit relativt förskonad från det multikulturella berikandet och har nu ca 20 % av befolkningen med utrikes bakgrund. Trenden är dock att

andelen hela tiden växer, inte minst pga. att man nu, efter Uppsala, är den kommun i länet som tar emot flest tvångstilldelade nyanlända/kvotflyktingar. Vi vet att denne grupp, efter att den 2-åriga ersättningen från Migrationsverket upphör, till närmast 100 % går över på försörjningsstöd som oftast blir livslångt. Förutom kraftigt ökande kostnader för försörjningsstöd är denna grupp också i övrigt mycket resurskrävande och storleken på den bör därför vara föremål för noggrann uppföljning.

På samma sätt som nulägesbeskrivningen noggrant redovisar befolkningen fördelad på ålder och kön, bör den alltså också redovisa samma data fördelat på svensk och utrikes bakgrund.

En annan aspekt kopplad till andelen invånare med utrikes bakgrund som saknas i ÖPn är att kommunen nu har socioekonomiskt utsatta områden i Gimo, Österbybruk och Östhammar kopplade till Östhammarshems bostäder. Speciellt i Gimo ser vi en påbörjad gettoisering med tillhörande risk för etablering av territoriellt kopplad gängkriminalitet. När uppenbara problem som dessa inte får något utrymme i ÖPn fransäger man sig också möjligheten att adressera dem, ex. vad ska kommunen göra för att avveckla redan etablerade socioekonomiska områden och vad ska man göra för att inte fler ska etableras?

Agenda 2030 (s 30 – 31)

Hållbarhet är det nya modeordet som kan användas som täckmantel för precis vad som helst, som här i det globaliststyrda Agenda 2030. Vår mening är att kommunen måste frigöra sig från denna för Sverige mycket skadliga agenda.

Framtid (från s 34)

Bebyggelseutveckling/utvecklingsstrategier (s 39)

Här diskuteras vilka grupper av invånare som företrädesvis bor i hyresrätter utan att säga ett ord om elefanten i rummet, dvs. det är gruppen med utrikes bakgrund som huvudsakligen befolkar de allmännyttigas bostadsbestånd. Det är också i dessa bostadsbestånd som samtliga landets utsatta och särskilt utsatta områden är lokaliserade, ex i Uppsala, bara 4 mil från kommungränsen. Den uppenbara slutsatsen av detta är att kommunen måste vara oerhört försiktig med att tillåta byggandet av ytterligare hyresrätter.

Planförslag (från s 46)

Detta är en gedigen och bra genomgång av serviceorterna. Vår enda anmärkning är att kartorna är svårlästa för den ovana, ex. skulle de vara mycket lättare att orientera sig om huvudgatorna i varje tätort var synliga på kartan.

För "småorten" Ekeby anser vi att skolan (kommunens enda kvarvarande landsortsskola) förtjänar ett eget omnämnande med ett påpekande om hur viktig skolan är för ett levande Ekeby.

Vindkraft (s 130 – 133)

Avsnittet om vindkraft spretar åt alla håll; intrycket är att författarna både vill äta kakan och ha den kvar, dvs. både framhålla att vindkraften har skadlig påverkan på miljövärden och folkhälsa samtidigt som man påstår att vindkraften är en ren och förnybar energikälla.

Vi tillstyrker och ställer oss bakom kommunens vindbruksstrategi antagen 2012-08-14 (dnr 2010KS220) som lyder:

- Påverkan på landskapskaraktär och boendemiljö ska särskilt prövas vid etablering av gruppstationer.
- Inom anläggningens närzon ska behovet av respektavstånd till värdefulla kulturmiljöer eller till områden med landskapsbildskydd särskilt beaktas.
- Inom anläggningens mellanzon bör behovet av respektavstånd till områden med mycket fritidsbebyggelse beaktas.
- Naturområden som är orörda/ostörda, har en stor betydelse för friluftslivet och/eller har ett rikt fågelliv ska undantas från etablering av gruppstationer.
- Ålderdomliga och välbevarade landskapsområden eller kulturmiljöer ska undantas från etablering av gruppstationer.
- Kustområdet ska generellt undantas från etablering av gruppstationer. Havsbaserad vindkraft är inte lämplig med hänsyn till en känslig landskapskaraktär. Öregrundsgrepen och Gräsö ytterskärgård ska särskilt värnas gällande påverkan på landskapsbild.

Den ovanstående beskrivna välavvägda vindbruksstrategi står i bjärt kontrast till brödtexten i ÖPns avsnitt om vindkraft där alla hänsyn till de stora irreparabla miljöskador storskalig vindkraft innebär har kastats överbord.

Det bästa argumentet för vindkraft i ÖPn verkar vara att "bränslet, vinden är gratis". Detta är ett naivt och direkt felaktigt påstående; varför ska Sverige ge bort detta "bränsle" till utländska vindkraftsexploaterer (ref. den gamla miljökampanjen Björn Gillbergs excellenta videos på temat)? Både den finansiella lönsamheten och livscykelkostnaden för klimatet kan starkt ifrågasättas när det gäller storskalig vindkraft. I tillägg kommer den stora nackdelen att vindkraften inte är planerbar och att varje tillkommande vindkraftsnurra ökar instabiliteten i elnätet.

Sammanfattningsvis anser vi att ÖPns avsnitt om vindkraft måste omarbetas i linje med den vindbruksstrategi som kommunen antog 2012.

Social utveckling (s 153 – 155)

Det här avsnittet är sprängfyllt av kommunistiskt inspirerade drömmar som bäst kan liknas vid en rosa enhörning konstruerad av landsbygdens skräck; miljöpartiet. Det framgår inte tydligt, men vi antar att den första sidans floskelproduktion inte avser att beskriva dagens Östhammar, utan syftar till ett framtida idealsamhälle som författaren längtar till. Avsnittet bör utgå i sin helhet.

Jämställdhet (s 157)

Detta avsnitt verkar vara kopierat från något radikalfeministiskt manifest och hör absolut inte hemma i en översiktsplan. Här påstås ex. att jämställdhet inte existerar i verkligheten! I ett av världens mest jämställda land där kvinnorna dominerar på allt fler områden, ex. i den offentliga förvaltningen, universitetsvärlden och rättsväsendet, påstår författaren att kvinnorna är och alltid kommer att vara förtryckta pga. sociala konstruktioner. Författarens lösning på detta "problem" är den radikalfeministiska ideologin benämnd jämställdhetsintegrering som nu ska genomsyra alla kommunens verksamhetsområden.

Vi Sverigedemokrater kommer aldrig att bejaka översiktsplanen så länge detta absurda avsnitt ingår.

Integration (s 158 – 159)

Här återkommer den trötta floskelproduktionen från tidigare avsnitt.

Författaren till denna text sitter fast i drömmen om det multikulturella paradiset, en dröm som delas av allt färre för varje socialt utsatt område som växer fram i Sverige. Här påstås ex. att *det bara är tillsammans som vi kan skapa ett inkluderande lokalsamhälle där vi kan bredda våra perspektiv och samlade kulturella och språkliga kompetenser*. Vi utmanar författaren till denna text att visa på ett enda konkret exempel där denna multikulturella fantasi har förverkligats och fungerat över tid! All verklighet visar nämligen på motsatsen, dvs. det multikulturella samhället leder till ökade spänningar och otrygghet. I texten påstås också att "i Östhammars kommun är utgångspunkten att alla människor är en tillgång". Vi utmanar författaren till denna text att definiera ordet "tillgång"! Vi vet ex. att de individer som kommit i de senaste 20 årens migrationsvågor i mycket hög utsträckning aldrig blir självförsörjande. Det är ett magstarkt påstående att bidragsberoende individer från främmande kulturer skulle vara en "tillgång" för kommunen!

Denna översiktsplan bör, istället för att okritiskt hylla den multikulturella drömmen, ge riktlinjer för hur uppkomsten av ytterligare socialt utsatta område i kommunen ska förhindras.

Kommentar

Tätortskartorna har uppdaterats efter synpunkter och yttranden.

För att locka nya invånare och få igång flyttkedjor behövs balans i utbudet av bostadstyper där hyreslägenheter utgör en viktig del. Kommunen har huvudansvar för bostadsförsörjningen enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Siffror kopplade till demografin i kommunen presenteras i relevanta strategiska dokument. Text har lagts till under rubriken Befolkningsutveckling för att tydliggöra att befolkningsökningen kan tillskrivas en viss invandring.

Översiktsplanen ska kunna användas och förstås av många olika aktörer, både av professionella användare och av privatpersoner. Översiktsplanen utarbetas dels efter PBL men även utifrån de behov som finns inom kommunen. Den ska ha ett helhetsperspektiv. Efter samråd har kommunen arbetat med att konkretisera och skala ned text i ett försök att möta synpunkter men kommunen anser att mycket av informationen som finns behövs för att skapa kontext och för att möta de olika typer av behov som översiktsplanen ska täcka. Översiktsplanens huvudsakliga inriktning beslutades under arbetet med översiktsplanen för 2016, vilken även följs i denna översiktsplan. Detta innebär att kommunen ska vidareutveckla tätorternas profiler och arbeta för en balanserad flerkärnighet. Visionen kommer stå kvar då den har sitt ursprung i Tillväxtstrategin vilken antogs i juni 2022.

För att möta problematiken med utsatta områden har kommunen i avsnittet Social utveckling fokuserat på hur det kan skapas trygghet och mindre utsatthet i den fysiska planeringen. Trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder i den fysiska planeringen kan vara ett steg i att arbeta med potentiella problem. Även god gestaltning kan leda till förbättring.

Sverige ska enligt regeringen vara ledande i arbetet med Agenda 2030 där Östhammars kommuns hållbarhetsarbete går i linje med den handlingsplan som finns för att uppnå de mål satta för Agenda 2030. Östhammars kommun har tecknat hållbarhetslöften beslutade av kommunfullmäktige för att skapa en hållbar kommun vilka kopplas till social, ekonomisk och

ekologisk hållbarhet. Avsnittet om Agenda 2030 kommer vara kvar som en del av översiktsplanen.

I avsnittet Social Utveckling under Jämställdhet utgår kommunen från Strategi för Jämställdhetsintegrering antagen 2020. Kommunen följer Policy och Strategi för integration i Östhammars kommun antagen 2018 i avsnittet för integration. Integration är ett sätt att motverka segregation på. Segregation ökar klyftorna i samhället och kan leda till stort utanförskap och ett otryggt samhälle. Det är två viktiga områden för att säkerställa ett jämställt, jämlikt, tillgängligt och tryggt Östhammar.

Enligt Plan- och bygglagen (PBL) 3 kap. 4 § ska kommunen i översiktsplanen redovisa förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för beslut om planens utformning. I lagens 2 kap. om de allmänna intressena framgår av 3§ att planläggningen bland annat ska främja

- 1. en ändamålsenlig struktur och en estetiskt tilltalande utformning av bebyggelse, grönområden och kommunikationsleder*
- 2. en från social synpunkt god livsmiljö som är tillgänglig och användbar för alla samhällsgrupper*

Av PBL 3kap. 5 § pkt. 3 framgår också att det av översiktsplanens innehåll ska framgå hur kommunen avser att ta hänsyn till och samordna planens innehåll med relevanta nationella och regionala mål planer och program. Enligt 6a § ska planen innehålla en bedömning av dess konsekvenser för en hållbar utveckling i kommunen, vilket i praktiken omfattar en bedömning av miljömässiga, ekonomiska och sociala aspekter. Här redovisas nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för sociala hållbarhet i översiktsplanen. Fokus ligger på perspektiv av vikt för den fysiska planeringen som folkhälsa, tillgänglighet, trygghet och brottsförebyggande, jämställdhet, barnperspektiv och integration. Det finns starka belägg för att tydligt redogöra för social hållbarhet i översiktsplanen. Kommunen anser även att samtliga avsnitt under kapitlet har relevans för den fysiska planering och är kopplade till arbetet med att främja en god social miljö. Kapitlet har reviderats men kommer vara kvar som en del av översiktsplanen.

Kommunen ser etableringen av vindbruk på land som en effektiv källa till förnybar energi vilket är en viktig förutsättning för en hållbar framtid. Strategierna listade i policydokumentet går sedan tidigare att finna i planförslaget. Desamma som är listade i yttrandet. Kommunen har reviderat texten för vindbruk i planförslaget enligt inkomna synpunkter.

Lokalpartiet BoA

En översiktsplans syfte är att vara en kommuns avsiktsförklaring om hur den fysiska miljön bör användas, utvecklas och bevaras, och för att fungera som det vara betydligt mer precis än det liggande förslaget. Som måldokument kan den inte ses vägledande då den i nuvarande form innehåller allt och ingenting och har mycket att vinna av att komprimeras, ge vägledning och exkludera värdeorden. Materialet baseras på alltför vaga grunder precis i början av ekvationen och blir resultatet därefter.

Vision

Känns alltför tvingande att alla i kommunen ska känna trygghet, trivsel och framtidstro, detta borde väl vara valfritt?

Framtida mark- och vattenanvändning

Allt för stor energi och för stort fokus läggs på orternas olikheter och hur kommunen ska förhålla sig till detta. Det är dags att vara tydlig med att helheten i Östhammars kommun är det som är mest relevant. Det är också dags att lyfta fram landsbygden som boendevalternativ, där vi som kommun har alla förutsättningar att vara ett alternativ för den allt ökande nya gröna vågen.

Kommunens roll ska vara den samordnande och planerande. Det kan inte nog understrykas att orterna och kulturmiljöernas gestaltning är en avgörande nyckel för hur framtida kommunmedlemmar väljer att bosätta sig varför vi framhåller kravet på en stadsarkitekt eller liknande för att med större energi och förmåga göra det möjligt att bibehålla och utveckla de värdefulla kulturmiljöer vi har.

Ska gestaltningsråden vara med i ÖP så borde kommunen på något sätt beskriva hur man ska lyfta detta område, d v s hur kommande planering i framtiden ska skilja sig från den som redan gjorts? Det finns väl ingen entré till någon ort som känns tydlig t ex?

Alunda

Alunda är genom sin betydande villabebyggelse ett utsträckt samhälle vilket innebär att bilen är central för de allra flesta boende varför kommande detaljplaner måste ges tydliga tillfarter, även för biltrafik.

Öregrund

Arvet från badortstiden har tappats bort i stadens utveckling. Vi ser gärna att en ny era påbörjas inom hälsa och välmående och skulle gärna se att ÖP tog höjd för ett nytt kallbadhus eller liknande för att knyta samman historien.

Östhammar

Östhammar stads största utmaning och tillväxtfråga är fjärdarnas vattenkvalitet och kommande förmåga att rena sitt avloppsvatten. Stadens funktionalitet idag är inte fullständig och arvet från badortstiden känns inte direkt levande och politiken måste snart vara beredda att göra något på riktigt. Att t ex bygga en kanal till Kallrigafjärden vilken bl. a. finansieras genom att möjliggöra kanalnära boende är ett sådant alternativ vi och flera andra väckt tidigare. Det skulle ge bättre vattenkvalitet i såväl Östhammars- som Granfjärden och skapa utvecklingspotential för hela dessa områden. Attraktivt boende i stor skala utefter kanalen skulle kunna bli ett mycket stort kvalitativt tillskott av boendevalternativ för kommunen.

Trafik och kommunikation

Förslaget är inte konkret med att biltrafik är det normala även i framtiden i en landsortskommun som Östhammar. Större delen av avsnittet handlar om kollektivtrafik och gång- och cykelvägar, vilket känns konstigt när vi inte ens har trafiksäkra och effektiva huvudstråk som väg 288 och 76, d v s det som är kommunens aortor! Tillgängligheten av östra delen av kommunen och möjliggörandet av de stora planerade projekten runt Forsmark löses inte genom cykelvägar. Här borde ÖP vara tydlig med att det ska till en väg 288 med 100-sträckor även mellan Gimo och Östhammar. Dessutom krävs en planfri korsning för korsande tågtrafik i Gimo, något vi även poängterat i Trafikverkets senaste samråd, då

framtida krav på mer miljövänliga transporter av såväl malm- som övriga transporter till och från Hargs hamn måste planeras för nu, när vägen ska byggas. En kommunal plan för hur vi ser på utbyggnadstakten av väg 76 samt hur framtida trafik till och från Gräsö måste preciseras för att vara en vägvisande ÖP.

Teknisk försörjning/Framtida mark och vattenanvändning/Kommunalt vatten och avloppsförsörjning, LAV

Kommunens ansvars- och investeringsförsummelser under 30 år inom de kommunala Va-anläggningarna blottläggs när man i ÖP presenterar en målbild 2040, då alla hushåll ska vara anslutna till kommunalt VA. ÖP borde tydligare peka ut en strategi och inriktning som t ex den vi tidigare redogjort för, d v s koppla till att kommun redan producerar nästan 25 % av Sveriges el i Forsmark vilket innebär att den regionala kraftnätkapaciteten redan är maxbelastad vilket gör det icke strategiskt att förlägga storskalig vindkraft här. Samma sak gäller havsbaserad vindkraft i kommunens närhet.

Personal och kommuninvånare Äldreplan 2018-2022

Uppfylls tryggheten som vi själv skapat i Östhammars kommuns policy idag: Öppenhet, engagemang, ansvar, tillsammans. Tveksamt. Äldreomsorgen är välfärdens kärna och ska som denna planeras bättre och ges större fokus. Den viktigaste resursen i kommunens omsorgsverksamhet är personalen och deras kompetens, rätt person på rätt plats, med rätta verktyg och förutsättningar att bedriva vår kommuns Vård och Omsorg. Att personalen har trygga och goda arbetsvillkor med ansvar. Ett gott ledarskap där personalen är den viktigaste delen i ett förändringsarbete, deras delaktighet är dörren till en trygg och bra vård och omsorg. Att kunna ge omsorg är en gåva. För att vårddyrket ska bli attraktivt krävs förändringar för personalen, ingen ska behöva ha delade turer om det inte är särskilt önskemål. Ett annat arbetssätt att på samtliga orter arbeta i!

Äldre över 65 år

Alla ska kunna vara självständiga individer med möjlighet till att få göra egna val utifrån intressen, önskemål och behov. Det är inte tillfredställande att bara använda alla dessa ord utan innehåll och verkställdhet. Arbetssättet och målet måste vara förankrat på alla nivåer. För att vi ska kunna uppfylla målet till en ökad trygghet, ökat välbefinnande och ökad delaktighet i Östhammars kommun. Hur uppnår vi individens möjlighet till egna val idag?

Vård i livets slut. (sid 30 i Äldreplan 2018-2022)

Finns det utbildad personal för detta? Var finns ansvaret? Var finns kunskapen? Var finns resurserna för en allt ökande företeelse?

Hänsyn/Riksintressen

Här borde kommunen vara tydliga med att riksintresset energiproduktion/vindkraft är olämpligt p.g.a. närheten till Forsmark vilket regionalt redan nyttjar hela kraftnätet maximalt. Storskalig vindkraft bör läggas i närhet till förbrukning eller befintliga kraftnät med kapacitet.

Kommentar

Översiktsplanens huvudsakliga inriktning beslutades under arbetet med översiktsplanen för 2016, vilken även följs i denna översiktsplan. Detta innebär att kommunen ska vidareutveckla tätorternas profiler och arbeta för en balanserad flerkärnighet. Visionen kommer stå kvar då den har sitt ursprung i Tillväxtstrategin vilken antogs i juni 2022.

Gestaltningråd kan konkretiseras i ett gestaltungsprogram vilket är något som kommunen nämner i översiktsplanen att det finns ett behov av. Även ett uppdaterat kulturmiljöprogram

ska arbetas fram. Kommunen håller med om vikten av att bevara våra kulturmiljöer. Att anlita en stadsarkitekt är inte en fråga som kan besvaras i detta forum.

Vi tackar för synpunkterna på Alunda, Öregrund och Östhammar och tar med oss dessa. Kommunen är medveten om att sjöar och vattendrag inte uppnår god ekologisk status och jobbar kontinuerligt med att förbättra statusen i våra vattendrag.

Kommunen förstår vikten av bilen i en landsbygdskommun och att kollektivtrafiken har sina begränsningar. I översiktsplanen är det viktigt att vara tydlig med intentionerna angående kollektivtrafikens utveckling i kommunen då den sker i samarbete med Region Uppsala. Kommunen lyfter i ÖP vikten av bra trafiknät, trafiknätsanalyser och trafikbelastning i detaljplaner. Hela resan-perspektivet ska även beaktas vilket inkluderar bilen. Kommunen ska även enligt hållbarhetslöftet "Minskad klimatpåverkan" öka möjligheterna för kollektivt resande, kombinera olika färdmedel och linjebyte. Information om 288an har uppdaterats i planförslaget.

Kommunen vill förtydliga att det i målbilden för den tekniska försörjningen står att "All bebyggelse i tätort är ansluten till kommunalt vatten och avlopp". Inte alla hushåll. Avsnittet för Vatten och avlopp har reviderats. En utbyggnadsplan har tagits fram och beskrivs i översiktsplanen.

Förtydliganden kring kapaciteten i stamnätet har lagts till i översiktsplanen under Energi. Texten har kompletterats med Svenska Kraftnätets planer på investeringar mellan elområde 2 och 3 genom projektet NordSyd. Transmissionsnätet har lagts till i karta. Kommunen kan inte råda över riksintresset för vindbruk utanför Forsmark då regeringen beslutar över riksintressen.

I översiktsplanen har kommunen formulerat utvecklingsstrategier för Äldre över 65 år vilken ska vägleda arbetet. Vid frågor som specifikt rör planen "Det goda livet som äldre i Östhammars kommun" hänvisar kommunen till Socialnämnden vilka fått i uppdrag att arbeta fram planen.

Organisationer, föreningar m.m.

Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör

Föreningen vill här framföra sin syn på de delar av förslaget som direkt berör föreningens syfte och kärnverksamhet.

Föreningen med över 500 medlemmar har genom omfattande frivilliginsatser, donationer och andra former av sponsring nått slutfasen av restaureringen av byggnaden som syftat till att återskapa dess utformning och användning då den tjänade som societetshus under badortsepoken kring förra sekelskiftet. Genom denna insats för kulturmiljön i Östhammar har föreningen skapat en samlingslokal och mötesplats för allmänheten som sammanbinder ortens historiska kärnvärden med nutidens krav på möten, evenemang och fest.

Societetshuset Källör utgör nu ett mycket populärt och tydligt landmärke i stadens sjöfront med unika särdrag och stort attraktionsvärde. Det ligger inbäddat i ett grönområde som bär resterna av den engelska park som en gång var en del av miljön vars ändamål var hälsa och friskvård, umgänge och avkoppling. Föreningen anser att området kring societetshuset skall

reserveras för rekreationsutveckling av den historiska parken (Källörsparken) och det intilliggande grönområdet (Källörsängen) till nytta och nöje för en allmänhet, kommunens invånare eller besökare. Föreningen motsätter sig därför med bestämdhet att området kan komma att upplåtas för bebyggelse och då till förmån för ett begränsat fåtal, enligt förslaget i ÖP 2023. Föreningen anser att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2 och BK508 regleras att innehålla tomt 7:65.

Som stöd för vår uppfattning anger vi:

Oförenliga riksintressen. Det allmänna intresset av rekreationsytor i centrala delar av staden är viktigare än det enskilda intresset av trygghetsbostäder för ett fåtal.

Lämplighetsbedömning. Området BK508 är olämpligt för byggnation enligt bland annat Länsstyrelsens regionala klimatanpassningsplan för Uppsala län.

Riksintresse för kulturmiljövård. Byggnation av BK508 innebär påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövård enligt Miljöbalken 3 kap 6§ (1998:808). Källörsparken och dess omgivning är en del av kärnvärdet gällande Riksintresse för Kulturmiljövård.

Motsägelsefulla slutsatser i ÖP 2023 – version Samrådshandling. Det finns inte stöd för ett ökat behov enligt den angivna befolkningsökningen. För att ta del av yttrandets Bilagor 1-5, se kommunens diarium.

Kommentar

I förslaget till översiktsplan 2023 pekades Kvarteret Societeten ut (i text BK508, på karta BK509 på grund av feltryck) som ett möjligt område att bebygga och då främst för trygghetsbostäder. Efter inkomna synpunkter från privatpersoner och intresseorganisationer samt kompletterande underlag har kommunen valt att inte peka ut området i översiktsplanen. Det finns en osäkerhet kring beskaffenhet och lämplighet för utveckling av bebyggelse kopplat till översvämningsrisk och geotekniska förutsättningar, och därför lämnas området utan områdesbeskrivning i granskningsförslaget.

Utvecklingsgruppen för Söderön, Tvärnö och Raggarö

- 1) Allmänt
 - a) Satsningen på ett brett samråd är positiv och välkomnas. Vi noterar dock att man i detta sammanhang avser Miljöbalkens definition av samråd, som innebär att informera, dvs. ge ett enkelriktat budskap. I normalt språkbruk innebär samråd att finna en gemensam lösning. Vi konstaterar att våra synpunkter avseende Söderön, Tvärnö och Raggarö på Översiktsplan 2015 har satt föga spår i ÖP 2023.
 - b) Begreppet "Balanserad flerkärnighet" används som omskrivning för att sprida ut faciliteter och resurser på ett "rättvist" sätt. Bakgrunden är lång och känslig, men medför att området som helhet förlorar attraktivitet i förhållande till den stora magneten Uppsala.
 - c) I ÖP 2015 finns en formulering som borde stå som portalparagraf i ÖP 2023 "Utformning och placering av ny bebyggelse ... ska ta hänsyn till de lokala förutsättningarna och värdena i miljö, landskapsbild och omkringliggande byggnader" (ÖP 2015 s77 sp 1). Nu föreliggande samrådshandling belastas av perifera resonemang och detaljer som gör den svåröverskådlig så att syftet enligt PBL, att

redovisa mark- och vattenanvändningen och bebyggelseutvecklingen blir ottydligt. Planen som helhet skulle vinna i klarhet om den koncentrerades till vad PBL avser.

2) Fritidsboende och turism

ÖP 2023 har en i grunden reserverad inställning till fritidsboende. Utvecklingsgruppen vill dock understryka att fritidsboendet har stor betydelse för kommunens ekonomi. På Söderön kan uppskattas att fritidshushållen bidrar med ungefär lika stor köpkraft som de bofasta hushållen. De fritidsboende ger alltså ett stort positivt bidrag till efterfrågan på varor/tjänster och gynnar, genom sin småskalighet, i synnerhet det lokala näringslivet. Till detta kommer att vistelserna tenderar att bli allt längre och många arbetar på distans och åtskilliga bosätter sig permanent i sina fritidshus. Detta innebär vissa risker, men som kan hanteras. Det rörliga friluftslivet och turism är kortsiktigt och starkt säsongdrivet och ger inte alls samma bidrag. Även i denna plan sägs att i LF-områden ska man tillämpa en restriktiv hållning till ny bebyggelse, men att undantag kan göras för allmänna anläggningar som har betydelse för turism och friluftsliv (s 108). Detta synsätt är en kvarleva från tidigare synsätt, det är ofruktamt och olyckligt i alla avseenden. Översiktsplanen bör därför ha en mer positiv syn på fritidsboende och vara mindre blåögt till det rörliga friluftslivet.

3) LT, LS och LF

Grunden för denna kategorisering är vag och godtycklig. Söderön, Tvärnö och Raggarö är dels ett fungerande område med gemensam historia, dels mångfacetterat med såväl unika som all dagliga områden. Att området närmast Östhammar eller Öregrund (LT) är mest lämpat för kommunalt VA är en självklarhet, liksom att det finns bebyggelse samlad i byarna samt vissa sentida tomtområden. Eftersom styrmedlen, främst PBL och MB och kommunens planmonopol, är starka så finns alla möjligheter att dirigera utvecklingen så att byggnation kan hamna där folk vill bo samtidigt som natur- och kulturvärden bevaras. Hela området Söderön, Tvärnö och Raggarö bör därför ha beteckningen LS (undantaget BT), vilket ger möjlighet till en klok, balanserad och positiv utveckling.

Fördelningen LS-LF på Söderön är ologisk då den inte överensstämmer med riksintressena.

4) Infrastruktur

a) Energi.

Inom planperioden kommer behov och förbrukning av el och vätgas att öka kraftigt. ÖP 2023 borde ta tydlig höjd för detta och markera de områden som krävs för att hantera det, bl.a. av säkerhetsskäl.

b) Bredband

Nämns som – och är – en viktig faktor för näringslivs- och befolkningsutvecklingen, men eftersom PBL 3 kap inte nämner detta, kunde de resonemangen utgå. Dessutom har kommunen sen länge lämnat WO beträffande styrning av bredbandsutbyggnaden.

c) Vägar och trafik

Om den önskade befolknings- och näringslivsutvecklingen kommer till stånd, så kommer även vägtrafiken att öka. De förbättringar/utökningar av vägnätet som nämns i planen kan komma att behöva utökas. Parkeringssituationen i Östhammars och Öregrunds centrum

samt vid färjeläget bör uppmärksammas särskilt. Planen borde ha en vision om hur en större trafikökning ska hanteras.

5) Havsnivå och översvämningar

På sid 194-195 nämns lågpunkter, översvämningar och havsnivåhöjningar. Lågpunktskartan bil 3 s20 har inte gått att få fram digitalt eller i detalj. Textbeskrivningen är kortfattad och till synes obekymrad. Klimatforskningen har inga säkra svar på vad klimatförändringarna innebär eller tidsskalorna, men är definitivt vad gäller ökade och plötsliga nederbördsmängder och havsnivåökningar. En högre havsnivå innebär bl.a. att avrinningen genom Olandsån stoppar upp och översvämningsrisken uppströms ökar. Med tanke på att samhället inte byggs för de närmaste decennierna, utan för århundraden, så borde en mer seriös diskussion föras och säkerhetsprincipen uttryckligen tillämpas. En plan utan dessa seriösa överväganden är ansvarslös.

6) Östhammar tätort P 504 – Sjöblick (s 103)

Planen innebär en omvandling och förtätning av befintligt småhusområde närmast hamnen till ett område med flerbostadshus. Detta bör inte genomföras eftersom det förvandlar den småstadsideal som Östhammar gärna vill vara, till ett konventionellt modernt bostadsområde, samt omvandlar den sjönära småskaliga miljön på ett negativt sätt. Dessutom finns sedan länge en opinion mot exploateringen. Området borde ingå i det närliggande R 504.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna rörande samråd och behov av konkretisering i planen. Att utvecklingen ska ske med hänsyn till det lokala framgår i kommunens vision. Översiktsplanens huvudsakliga inriktning beslutades under arbetet med översiktsplanen för 2016 efter bland annat ett flertal utförda medborgardialoger i kommunen, vilken även följs i denna översiktsplan. Detta innebär att kommunen ska vidareutveckla tätorternas profiler och arbeta för en balanserad flerkärnighet.

Riksintresset högexploaterad kust påverkar bebyggelsen av fritidsbebyggelse i det berörda området och kommunen förhåller sig till detta. Kommunen förstår vikten av att utveckla skärgården och landsbygden för en mer hållbar och levande framtid. Områdesbeskrivningar för skärgården och landsbygden i den kommuntäckande kartan är bland annat kopplade till riksintressen och skyddande av värden. Där finns många olika intressen som ska arbeta tillsammans. Kommunen anser att de inkomna synpunkterna på skärgården och landsbygden är relevanta. Utvecklingen i skärgården vill kommunen arbeta med i en fördjupad översiktsplan för kusten där ett helhetsgrepp om skärgårdens utmaningar och möjligheter tillsammans med invånarna kan utredas. Ändringar i karta eller text kommer inte ske i detta skede. Kommunen tar med sig samtliga synpunkter på utvecklingen i skärgården i det fortsatta arbetet.

Det är viktigt att kommunens infrastruktur följer behoven av en befolkningstillväxt och näringslivsutvecklingen. Behov och belastning på trafiken utreds exempelvis vid detaljplanering. Kommunen beskriver även i översiktsplanen att man kan arbeta med och ta fram trafiknätsanalyser. Hamnområdet i Öregrund kommer vara en del av ett framtida gestaltungsprogram där parkeringsfrågan kan lösas.

Kommunens ambition är att ta fram en klimatanpassningsplan för kommunen och utifrån den

kan en mer konkret diskussion föras om kommunens klimatanpassning. En beskrivning av Olandsåns betydelse i kommunen har tillkommit efter synpunkter från samrådet. Bilaga 3 – kartunderlag för planering finns tillgänglig på kommunens hemsida. Detaljplanen i Östhammar P504 var på samråd under 2017 där det gavs tillfälle att lämna synpunkter. Mer information om planen finns på kommunens hemsida.

Nedre Olandsåns vattenavledningsföretag av 1958

Vattenavledningsföretaget som försöker vidmakthålla nedre Olandsån, således norr om Valde, Gimo enligt den status som staten (Länsstyrelsen i Stockholm) överlämnade ån i runt 1960 är missnöjda med hur Olandsån beskrivs i moderna styrdokument där det formellt naturvårdande intresset dominerar och de historiska faktorer som byggt ån undantrycks och ån inte heller sätts in i det sammanhang den är en förutsättning för. Denna skrift kommer från nedre företaget. Det finns också ett "övre" företag som avvattnar distrikten Ekeby, Alunda och Morkarla i Östhammars kommun och Bladåker, Tuna, Stavby, Knutby och delar av Faringe och Rasbo. (Nedre Olandsån tar allt vatten från övre samt avvattnar Skäfthammar, Hökhuvud, stordelen av Börstil och delar av Valö).

Olandsån kommer i samrådshandlingen in på sidorna 34 där större delen av "LL-ytan" är beroende av att ån fungerar, på sidan 106, hela avsnittet Jordbruksmark sidorna 111-113, Vattenplanering sidorna 142-145 samt avsnittet om översvämningar sidan 195.

Ett alternativ för ett nytt kapitel har bifogats i yttrandet skrivet av nedre Olandsåns Vattenavledningsföretag som pekar på helheten kring ån, dess betydelse för landskapet, dess historia och hur den används idag. Samt Nedre Olandsåns Vattenavledningsföretags syn på ån. Det föreslås därför att ett nytt avsnitt placeras in mellan "vattenplanering" och "Ekologisk status".

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna på Olandsån och hur den har bidragit till utvecklingen i Östhammars kommun. Utan Olandsån hade möjligheterna i kommunen sett väldigt annorlunda ut. En synpunkt som kommunen stöttar. Efter synpunkter och yttrande har Olandsån lagts till i den kommuntäckande kartan vilken visar mark- och vattenanvändningen i kommunen. Vidare har kommunen valt att lägga till information angående Olandsån under avsnittet Vattenplanering, utifrån det yttrande som inkommit från Nedre Olandsåns Vattenavledningsföretag och källor som angivits. Kommunen har även lagt till skrivning om markavvattning under avsnittet Vattenplanering.

LRF:s kommungrupp Östhammar

Om själva planprocessen

Det har varit många samrådsmöten och planförslaget är tillgängligt på hemsidan, det är bra. Men det finns ändå ganska många markägare och andra berörda som har invändningar mot själva planprocessen. Man tycker att det är väldigt konstigt att kommunen lägger fram förslag som berör mark och resurser som ägs och brukas av andra, utan att först ha någon dialog. PBL kräver inte detta, men för att få en bra och mer friktionsfri process borde man kunna ta sådana kontakter, innan några kartor med inritade områden presenteras. Nu blir många

upprörda i onödan och oroar sig för att kommunen ska tillskansa sig områden man själv har andra önskemål om hur de ska nyttjas.

Planförslaget är väldigt omfattande och inrymmer även text som mest beskriver lagstiftning, saker som inte planen kan styra över. Det finns också rutor med skrivningar om hur kommunen ska tillämpa reglerna, t ex VA-beslut, dagvattenfrågor, allmän vattenplanering, strandskydd osv, tillämpningar som troligen kan behöva förändras inom plantiden. Vi tycker att planen generellt bör krympas textmässigt.

Bebyggelseutveckling

Vi vill komplettera målbilden med i sista punkten om landsbygden: Permanentbostäder uppförs kontinuerligt över hela kommunens landsbygd, inte minst för att bibehålla en bra befolkningsstruktur och ett brett näringsliv. Även här bör landsbygdspunkten kompletteras enligt ovanstående förslag. Det finns skrivningar om "fritidshus" och "fritidsbebyggelse" på många ställen. Dessa begrepp är egentligen irrelevanta då man numera inte kan söka bygglov för "fritidshus", man söker för enbostadshus utan definition på om det ska var permanentbebott eller ej.

Alunda

Varför inte färskare befolkningssiffror än 2018? Gäller alla orter.

Områdena BS 100, BS 101, BS 102 och BS 103 bör få nya gränser som visar att inte jordbruksmark tas i anspråk. Vid eventuell exploatering av det redan detaljplanlagda området norr om BS 102 bör jordbruksmarken bevaras obebyggd. När Alunda reningsverk byggs ut ska tillkommande vattenflöden till Olandsån beaktas för minskad översvämningsrisk.

Fördröjningsdammar/våtmark som kombineras med näringsutfällning kan vara en insats. Kanske i området Foghammars-/Olandsån och Tåsjön, givetvis efter tidiga samråd med markägarna. Lite mark för företagsutveckling, kanske kan del av BS 100 ändras till IV.

Gimo

Även Gimo reningsverk bidrar till utsläpp av större vattenmängder till Olandsån, och bräddningar förekommer. Därtill kommer tidvis stora vattenflöden från dammsystemet i Österbybruk, vatten som egentligen ska rinna till Fyrisån. Här behövs översyn av hur dammregleringar sköts och vid nybebyggelse är det särskilt viktigt att dagvatten tas omhand lokalt. All vattenhantering måste kommuniceras och diskuteras med "åbolagen" för övre och nedre Olandsån.

Öregrund

Viktigt att notera hamnens betydelse även för näringsliv och fiske, inte bara som turistmagnet. Trafikkaos vid färjeläget är ett stort problem inte minst för näringsidkare och permanentboende på Gräsö, det finns anledning att ta tag i frågan om flytt av färjeläget.

Österbybruk

Finns inte längre bankkontor. Det finns redan gång- och cykelväg mellan Österbybruk och Dannemora, föreslagen markreservering för cykelväg förefaller onödig. En viktig fråga för lantbruket utmed Olandsån är vattenregleringen av Stordammen.

Östhammar

Kartan s 92: Vi har redan tidigare protesterat mot beteckningen BS 501 och BS 502 som ligger utlagda på idag aktivt brukad jordbruksmark, de måste krympas rejält så åkermarken skyddas i sin helhet, men bebyggelsen får inte heller komma så nära att aktivt jordbruk förhindras. Lantbruket i Sandika har just investerat i nya byggnader för mjölkproduktion och all åkermark i området behövs. Östhammar bör i huvudsak växa genom förtätning, i områdena BS 503, 504 och 505 samt ev. i någon del av det som nu är markerat R511. IK 501=vägreservatet för södra infarten, bör smalas av i södra delen så att inte mer jordbruksmark än nödvändigt tas i anspråk.

Övriga tätorter och småorter

Varje ort har sin karaktär och har växt fram med olika förutsättningar. De bör kunna fortsätta att utvecklas med det lokala förutsättningarna och den karaktär som finns idag. Viktigt att hålla ihop småorterna med de större serviceorterna genom bra kollektivtrafik, gärna med nya smarta anropsstyrda lösningar, men även med möjlighet att cykla eller ta sig fram med andra långsammare fordon.

Landsbygdsutveckling

Vi delar visionen om att Östhammar även i fortsättningen ska ha ca 1/3 av befolkningen boende på landsbygden.

Målkonflikter

Planen beskriver kommunens landsbygd i tre olika bygder, där jordbruksbygden sägs ligga mest kring Alunda, bruken med gruvhistorien och sedan kustbygden. Den indelningen är lite väl schablonmässig och kan leda till nedprioritering av jordbruksmark på andra ställen än där de stora fälten finns. I Östhammar finns fler än 370 jord- och skogsbruksföretag och de är väl fördelade över hela kommunen. De kombinerade företagen med animalieproduktion, växtodling, skogsbruk och kanske ytterligare verksamheter, löper mindre risk att slås ut vid avspärning och kriser än de som bara är växtodlingsföretag. Vidare lyfter planen hur viktigt och bevarandevärde det småskaliga jordbrukslandskapet i kustbygden är. Även här måste motstridiga intressen (läs riksintressen för särskild hänsyn till natur- och kulturmiljö samt friluftsliv och bevarandesynpunkter) och förutsättningar för utveckling av företag och permanentboende balanseras. ÖP är ett viktigt instrument när kommunen ska hävda sina beslut i exempelvis bebyggelsefrågor, i fall där länsstyrelsen är av annan åsikt.

Öster om RV 76

I kartorna finns ett riksintresseområde "Högexploaterad kust från Arkösund till Forsmark" utritat med avgränsning utmed RV 76. Det var kommunen som 1988-1990 (?) beslutade om just den fysiska avgränsningen, och på östra sidan skulle gälla specialregler om exempelvis möjlighet till lovfritt uppförande av komplementbyggnader. Även bestämmelser kring nybyggnad av "fritidshus" ingår i regelverket. Det finns många oklarheter omkring dessa bestämmelser och flera begrepp är inte längre relevanta då PBL ändrats, "fritidshus" finns t ex inte längre. Kommunen måste här, i samarbete med länsstyrelsen, ta fram ett uppdaterat och tydligare regelverk som beaktar vad som verkligen har betydelse kring bebyggelsefrågor och inte handlar om detaljer.

Hållbara lösningar

Vi instämmer i att ny (fritids)bebyggelse i huvudsak ska lokaliseras till befintliga områden och att grundförutsättningar för all bebyggelse måste vara att vatten- och avloppsfrågor ska lösas

på ett miljömässigt hållbart sätt. Det behöver inte vara med endast schablonmässig grundvattenförsörjning, utan kan lösas med nya modeller som regnvattenuppsamling, dubbla vattensystem eller avsaltning med nyttjande av förnyelsebar energi. Avloppslösningar ska vara kretsloppsbaseade, så enkla och kemikaliefria som möjligt.

Utvecklingen under senare år går mot att "fritidshus" ofta blir mer av deltidsboende, med ökade standardkrav. Köp av ett "fritidshus" kan också vara den enda ekonomiska möjligheten för en ung familj som vill bosätta sig på landsbygden, inte minst i kust och skärgård där prisnivåerna är väldigt höga. Kommunen måste i sin lovhantering se till helheten och inte beakta en fråga i sänder. En levande landsbygd med hållbar utveckling kräver att befolkningen har en bra åldersfördelning och att många olika yrkesgrupper finns representerade.

Bebyggelseutveckling på landsbygden måste kunna ske även bortom de "starka kollektivtrafikstråken". Det kommer aldrig att finnas underlag för vanlig kollektivtrafik överallt, och det skulle inte vara hållbart att kräva sådan. Istället bör vi arbeta för samordnad samhällsbetald trafik som blir anropsstyrd och möjlig att nyttja för alla. Det gäller såväl på land som på sjön. (Notera att det felaktigt står i planen att det finns skolskjuts till sjöss idag, det saknas.) På landsbygden kommer alltid egen bil att vara viktig, men här finns också de bästa möjligheterna till egen solelproduktion och laddning av elbilar. Biltrafik är per definition inte alltid dålig, det beror på hur bilarna drivs och används. Samåkning kan utvecklas och uppmuntras, via appar eller på andra sätt.

Skydd av jordbruksmark

Planförslaget har ett bra kapitel om att den viktiga jordbruksmarken måste bevaras. Tre-stegs- modellen som finns med är bra, och den bör kunna tillämpas enligt beskrivningen. Dock noterar vi att i avsnitten om tätorternas utveckling, har ofta planområden lagts ut så att de med raka linjer även kapar åt sig jordbruksmark. Här vill vi se en om ritning där föreslagna bebyggelseområdets avgränsning faktiskt följer jordbruksmarkens (ibland skogens) faktiska avgränsning på kartan. En viktig kommentar: Bebyggelse kan tillåtas på jordbruksmark där den är till nytta för de areella näringarna. Det innebär inte bara att ex djurstallar kan byggas utan även generationsboende eller andra enstaka bostadshus i närheten av befintlig bebyggelse. Precis som beskrivet ovan är det viktigt att det finns möjligheter för nya bostäder på landsbygden.

Kommunen äger också jord- och skogsmark. En del är tätortsnära och kanske redan omsluten av bebyggelse och marken köptes in för att möjliggöra tätortstillväxt. Här bör man vara lite pragmatisk och inse att mark som är helt omringad av bostäder kan vara svår att nyttja i vanligt jordbruk med framkomlighetskrav och viss störning. Men sådan mark kan nyttjas på andra "gröna" sätt: För odlingslotter, park och gröna korridorer. Den kan också bli viktig i dagvattenhantering och uppsamling av regnvatten.

Strandskydd

Vi vill betona att det är viktigt att kommunen i sina planer gör helhetsbedömningar. Skydd av natur ställs ofta mot utveckling och då väger skyddet väldigt ofta tyngre, till nackdel för landsbygdens befolkning och näringslivsutveckling.

Infrastruktur och trafik

Trafikfrågorna styrs på olika nivåer, ofta med begränsat inflytande av kommunen. Ambitionen att tillskapa flera och säkrare gång- och cykelmöjligheter är bra, särskilt där det underlättar att ta sig till skola/arbetsplatser utan att behöva åka bil/buss. Förbättring av riks- och länsvägnäten är viktiga frågor, där bygget av slutförvaret nu kommer att ställa nya krav på planering. Lv 288 kan inte ses som ett fristående projekt utan bör planeras samtidigt som förstärkning av RV 76. LRF vill lyfta förslaget att den snabba och tunga trafiken ska gå via väg 292 från Gimo mot Harg och att en ny anslutningsväg väster om Hargs bruk byggs för anslutning till väg 76 för vidare färd till Börstil. Väg 288 kan då finnas kvar som lokalväg, för buss 811, för långsamgående trafik och även cyklister. Ingen jordbruksmark behöver tas i anspråk och få fastigheter berörs. Ingen ny bro över Olandsån och en betydligt smidigare byggtid då trafiken kan ledas om till 288 alternativt 292, när arbetet pågår. Det är också väldigt viktigt för hela kommunens utveckling, att det mer lokala vägnätet underhålls och byggs ut. Många vägsamfälligheter kämpar med ekonomin och ökat vägsitage på grund av mer och tyngre trafik. Kommunen behöver fortsätta stödja enskilda väghållare och även trycka på för ökade statsbidrag.

Vi noterar att i skrivningarna om Hargs hamn berörs inte den omfattande spannmålshantering. Den kommer sannolikt att växa ytterligare och bör nämnas.

Digital infrastruktur

Skrivningarna om kopparnätet är inaktuella, stora delar av kommunen har inte ens idag något kopparnät kvar. Eftersom 2/3 av kommunens invånare bor i tätorterna, där fiberanslutning är möjlig, är siffran att 25 % av invånarna har möjlighet till fiberuppkoppling felaktig. Enligt PTS statistik från 2020 har 68 % av kommunens invånare och företag tillgång till fiber men bara 30 % i glesbebyggda områden. Ny statistik har precis presenterats i mars 2023 och skrivningarna bör korrigeras efter den. Däremot är det stora delar av landsbygden som fortfarande väntar på snabb uppkoppling. Beskrivningen av hur fibernätet ser ut nu är inte uppdaterad när det gäller den utbyggnad som skett efter 2014. Det pågår kommersiellt driven utbyggnad på flera ställen, men inga renodlade byalagsprojekt finns och sådana kommer knappast att startas heller. Det nu gällande stödregelverket gör det svårt för småprojekt och siktar mest till att stödja de fiberföretag som idag har svårt att få ihop ekonomin på gles landsbygd. Kommunen bör ta ett stort samordningsansvar för att hjälpa de kommersiella aktörerna, så de slipper slåss om samma kunder och även kan få tillgång till befintlig infrastruktur.

Teknisk försörjning

När det handlar om utvecklingsstrategier bör fokus ligga på vad vi vill åstadkomma, nämligen tillräcklig tillgång på bra dricksvatten och ett hållbart omhändertagande av avloppsvatten och slam. Vägarna dit kan vara flera och olika sätt bör kunna utvecklas, inte minst för boende utanför det kommunala Va-nätet. Grundbultar är lokalt omhändertagande av dagvatten, bromsning av vattenflöden i landskapet, ökad medvetenhet om rent vatten som begränsad resurs och satsningar på nya sätt att använda vatten. Insamling av regnvatten, dubbla vattensystem, infiltration för ökad grundvattenbildning, vattenmätare, möjlighet att ge bygglov med särskilda vattenvillkor mm. När det gäller avlopp bör vi satsa på bättre lokala kretslopp med återvinning av näringsämnen och även ta tillvara möjligheter till lokal energiproduktion.

Energiplanering

Kommunen har en alldeles för gammal vindbruksplan (2012!) som bör ersättas med en *plan för lokal energiproduktion*. Den bör behandla såväl vind som sol och olika former av bioenergi. Det står om vindkraft på flera ställen i ÖP- förslaget, delvis motstridigt. På ett ställe behandlas riksintresset för vindkraft, som alltså staten pekat ut konstigt placerat kustnära vid Forsmark. På annat ställe i planen (s 169) står att kustområdet generellt ska undantas från etablering av gruppstationer för vindkraft. På s 131 har lagts till att havsbaserad vindkraft inte är lämplig med hänsyn till en känslig landskapskaraktär. Här frågar man sig hur planen skiljer på kust- respektive hav? Havsbaserad vindkraft är ju det nu absolut snabbaste och kostnadseffektivaste sättet att bygga ut fossilfri och förnyelsebar elproduktion, något vi verkligen behöver, inte minst i elområde 3 och 4. I den nya energiplanen behöver dessa frågor behandlas klart och tydligt och det vore bättre om ÖP hänvisar till att en sådan plan ska tas fram, än att man skriver luddigt med utgångspunkt från dokument från 2012.

Andra aktuella energiområden är solceller, hur de ska placeras, vad vi anser om solcellsparkar på olika marktyper, vilka lov som behövs mm. I samband med diskussion kring omhändertagande av slam/latrin bör möjligheter till lokal biogasproduktion lyftas. Det finns anläggningar av containermodell i storlekar från att betjäna gårdar med ca 100 djurenheter (motsvarar 100 vuxna nötkreatur) och uppåt. Gasen kan både nyttjas till fordon, direkt eller efter konvertering till flytande bränsle, och till lokal elproduktion. Det borde vara mer långsiktigt hållbart än att deponera slam eller köra till Uppsala.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna och tipsen för hållbara och tekniska lösningar. Statistik där nyare siffror finns har uppdaterats. Målbilden för bebyggelseutveckling och landsbygd har uppdaterats. Avsnittet om digital infrastruktur har uppdaterats. Bankkontor har tagits bort från beskrivningen i Österbybruk och beskrivningen av Öregrund har uppdaterats. Förslag på cykelväg mellan Österbybruk och Dannemora har reviderats.

Tätortsutveckling: BS 100 – Området har delvis ritats om för att exkludera jordbruksmark i utkanterna av det utritade området. Dock ligger jordbruksblock mitt i BS 100, och detta bör istället hanteras i vägledande texter. I planförslaget har en förtydligande text om att jordbruksmark ska bevaras så långt som möjligt i nästkommande detaljplanering och exploateringen ska undvika att försvåra ett rationellt jordbruk på de marker som fortsatt ska brukas tillförts. Bedömningen från kommunen är dock att det väsentliga samhällsintresset av att bygga tätortsnära bostäder väger tyngre i de fall som jordbruksmarker finns inkluderat i utvecklingsområden. Del av BS 100 har tillfogats IV 100 istället för att möjliggöra mer industri- och verksamhetsmark. BS 101 är ett stort geografiskt område och är en naturlig utveckling av norra Alunda med pågående detaljplan för Björnhålsskogen 2. Även här gäller den bedömning som kommunen gjort för BS 100, jordbruksmarkerna ska bevaras så långt det är möjligt och exploateringen ska undvika att försvåra ett rationellt jordbruk på de marker som fortsatt ska brukas. För BS 102 och BS 103 är gränserna omritade till att inte inkludera jordbruksmarker.

Kommunen instämmer med att det är förtätning och sedermera de norra delarna av Östhammar som ska exploateras för bebyggelse i första hand. De områden som finns utpekade i de södra delarna är avsett för det långa perspektivet av Östhammars utveckling. BS501 och BS502 har reviderats och ritats om enligt synpunkter. R 511 är utpekad för rekreation då kommunen inte har för avsikt att tvinga de fritidsverksamheter som idag finns

där att flytta vilket innebär att bostäder inte lämpar sig i området. Korridoren för IK 501 har minskats en aning. Kommunen vill dock förtydliga att även om översiktsplanen pekar ut en bred korridor för en eventuell infart så kommer endast det område som är nödvändigt för en väg samt vägområde att tas i anspråk vid genomförandet. Vid genomförandet så kommer jordbruksmarken att beaktas, men även andra aspekter behöver beaktas så som markförhållanden med mera.

Fritidshus i översiktsplan: Begreppet fritidshus definieras inte i PBL, i PBF eller i BBR. I plan- och bygglagstiftningen finns således inga kriterier för hur mycket eller hur ofta byggnaden får användas för att den ska betraktas som ett fritidshus. Det är tillgänglighetskraven, kraven på bostadens utformning och energihushållningen som styr. När kommunen i översiktsplanen hänvisar till fritidsbebyggelse pekar det på vilken typ av bebyggelse som är lämplig och för att minska utbredningen av fler fritidshusområden. Beskrivningarna av var/hur fritidsbebyggelse tillåts i skärgården är kopplat till riksintresset högexploaterad kust enligt 4 kap. Miljöbalken där fritidsbebyggelse regleras.

Trafik: Öster om RV 76: Kommunen har beslutat att i denna process inte vidare utreda den fysiska avgränsningen öster om RV 76 som är kopplat till riksintresset högexploaterad kust. Utbyggnaden av länsväg 288 leder Trafikverket då de är huvudman. Kommunen samarbetar med Trafikverket men ansvarar inte för projektet. Däremot är kommunen en samrådspartner och har möjlighet till att lämna synpunkter på projektet. Kommunen är även med och finansierar projektet. Samråd för sträckningen Gimo-Börstil hölls i februari 2022. Trafikverket bjuder in till ytterligare samråd för ett mer detaljerat vägförslag under hösten 2022. Synpunkter på länsvägarna och riksväg 76 har vidarebefordrats till ansvariga i kommunen.

Att kommunen vill verka för bebyggelse vid starka kollektivtrafikstråk innebär inte att bebyggelse utanför dessa kommer avstyras. Kommunen förstår vikten av bilen i en landsbygdskommun och att kollektivtrafiken har sina begränsningar. I översiktsplanen är det viktigt att vara tydlig med intentionerna angående kollektivtrafikens utveckling i kommunen då den sker i samarbete med Region Uppsala. Kommunen ska även enligt hållbarhetslöftet "Minskad klimatpåverkan" öka möjligheterna för kollektivt resande, kombinera olika färdmedel och linjebyten.

Det finns idag inte någon strategi för att utveckla kollektivtrafiken i skärgården med fler turer eller anropsstyrd kollektivtrafik i samarbete med regionen. Kommunen utreder om det finns möjlighet till att lösa frågan och får återkomma med information.

Målkonflikter: Kommunen håller med om, och pekar på i översiktsplanen att Vindbruksplanen behöver uppdateras, alternativt ersättas men kommer hänvisa till befintlig strategi tills att en ny tas fram. Riksintresset för vindbruk utanför Forsmark underordnas riksintresset i kust- och skärgårdsområdet och även närliggande riksintresse för naturvård. Kommunen ska ta ställning till riksintressen men kan inte råda över dem. Kustområdet i planen syftar till området öster om väg 76 och havsbaserad vindkraft innebär projekt i havet (mer information finns i Vindbruksstrategin).

Öregrunds IK

IK 301: Korridor för infrastruktur, ett eventuellt nytt trafikstråk till ett nytt färjeläge

Korridorförslaget är beläget enligt i stort sett samma dragning som ca 1 km av elljusspåret i Öregrund. Öregrunds Elljusspår sköts av Öregrunds IK skidor och nyttjas året runt i stort sett dagligen av allmänheten, idrottsföreningar, skola m.fl. Öregrunds IK skidor har utvecklat spåret under många år, förbättrat underlaget, dränerat och förbättrat kvaliteten. Spåret är mycket uppskattat och används för träning, promenader och rekreation. Vintertid vid tillräcklig snömängd prepareras spåret för skidåkning både i klassisk stil och skate.

Vidare har föreningen och kommunen i samverkan justerat spårsträckning för att man byggt innanför spåret. Området är dessutom klassat som nyckelbiotop med höga naturvärden. Vi motsätter oss pga. ovanstående ett nytt trafikstråk enligt förslag IK 301.

S/F 301 Utvecklingsområde Öregrunds skola

På platsen för ovanstående förslag finns idag Öregrund IK Klubbstuga, vallabod, skoterbod och förråd för övrigt material för träning, tävling och skötsel av elljusspåret. Delar av elljusspåret finns också inom området och även mindre träningsslingor, teknikbanor och vintertid en skidlekplats med gupp, hinder m.m. för yngre barn. Hela vår verksamhet med barn och ungdomsträning, och förutsättningar för alla att bedriva träning, aktiviteter på elljusspåret försvåras eller omöjliggörs. Vidare har vi precis fått beslut om att etablera ett utegym inom detta område vilket görs i samverkan med kommunen. Vi motsätter oss därför platsen för ett ev. utvecklingsområde för skolan S/F301. Sammanfattningsvis ser vi inte långsiktigheten i de handlingar som beskrivs i översiktsplanen.

Kommentar

Trafikstråk färjeläget IK301 har delvis ändrats efter synpunkter och yttranden. Den nya dragningen innebär en minskad påverkan på rekreationsområdet och biotopskyddet. Den justerade sträckningen kan däremot få större påverkan på befintliga bostäder. Det finns idag inga planer på att genomföra dragningen av Trafikstråk färjeläget. Men kommunen vill säkra mark i översiktsplanen för en eventuell framtida utveckling för behov av en ny sträckning till det alternativa färjeläget. Däremot är det Trafikverket som är ansvarig myndighet för ett eventuellt framtida projekt där fler alternativ för att leda trafiken till färjeläget kan bli aktuella, såsom befintlig väg via Håkanssons gata respektive Fyrskeppsvägen som anges som alternativ i tidigare utförd Åtgärdsvalsstudie för färjeläge Öregrund.

Förslaget för utbyggnad av Öregrunds skola är nu ändrat gentemot samrådsförslaget, där förslaget nu anger att eventuell utbyggnad kommer att direkt anslutning i öster om befintliga skolbyggnader eller en ombyggnad av befintliga byggnader. Alltså kommer inte de rekreationsytor som finns söder om skolan samt det biotopskydd som finns där att tas i anspråk.

Gräsö Skärgårdsråd

- Hela Östhammars kommun räknas som landsbygd och vi tycker att visionen ska vara att fler flyttar till kommunen och skriver sig i kommunen.
- Vatten och avlopp löses på ett modernt och innovativt sätt med t.ex. avsaltning och förbränningstoalett, minireningsverk.
- Bredband/ snabb telekommunikation till de delar som ännu inte har blivit anslutna.
- Vi har bra förutsättningar för att öka den lokala matproduktionen och då spelar även den småskaliga matproduktionen i kommunen en viktig roll, vi bör främja detta för att bibehålla och öka den biologiska mångfalden.
- Kollektivtrafiken förbättras och att den anropstyrda trafiken fortsätter att utvecklas.

Framtidsbild 2040

Kommunens hållbarhetslöften

Minimera klimatpåverkan, Främja ekosystem och biologisk mångfald

För att nå klimatmålet bör kommunen minimera onödiga transporter!

Främja lokalproducerad mat och lokala tjänster.

Främja lokala ekonomi och lokala entreprenörer.

Inför 2040 bör kollektivtrafiken/ anropstyrd kollektivtrafiken vara ett viktigt alternativ för att resa i hela kommunen- d.v.s. även i glesbygd och skärgård.

Öregrund

Viktigt att notera hamnens betydelse även för näringsliv och fiske, inte bara som turistmagnet. Trafikkaos vid färjeläget är ett stort problem för inte minst näringsidkare och permanentboende på Gräsö och det finns anledning att ta tag i frågan om en rimlig genomfart av Öregrund.

Övriga tätorter och småorter

Varje ort har sin karaktär och har växt fram med olika förutsättningar. De bör kunna fortsätta att utvecklas med de lokala förutsättningarna och den karaktär som finns idag. Viktigt att hålla ihop småorterna med de större serviceorterna genom bra kollektivtrafik, gärna med nya smarta anropsstyrda lösningar, men även med möjlighet att cykla eller ta sig fram med andra långsammare fordon.

Landsbygdsutveckling

En befolkad landsbygd är grunden för motståndskraft och ökad självförsörjning.

Kommunen bör i alla frågor och på alla nivåer arbeta för att möjliggöra och underlätta för permanentboende på landsbygden. Här inkluderas såväl näringslivs- som bebyggelse- och infrastrukturutveckling.

Öster om riksväg 76

Det finns oklarheter omkring bestämmelser och flera begrepp är inte längre relevanta då PBL ändrats, "fritidshus" finns t.ex. inte längre. Kommunen måste här, i samarbete med länsstyrelsen, ta fram ett uppdaterat och tydligare regelverk som beaktar vad som verkligen har betydelse kring bebyggelsefrågor och inte handlar om detaljer.

Strandskydd

Det är viktigt att kommunen i sina planer gör helhetsbedömningar. Skydd av natur ställs ofta mot utveckling och då väger skyddet väldigt ofta tyngre, till nackdel för landsbygdens befolkning och näringslivsutveckling.

Öar utan fast förbindelse med fast befolkning i kommunen ska definieras för att säkra grundläggande förutsättningar och långsiktiga möjligheter för fastboende och näringslivsutveckling. Exempel på sådana öar är Ormön, Hälsingen, Stora Risten och Fälön. Där är det lämpligt att underlätta en småskalig landsbygdsutveckling för att hålla skärgården levande, så att befolkningen kan bo, leva och försörja sig. Målet att öka antalet invånare i kommunens ytterområden är av största vikt och då tänker vi närmast på en ökad etablering av fastboende på Gräsö.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna på utvecklingen av de olika tätorterna, landsbygden och strandskydd och tar med dessa i det fortsatta arbetet. Beskrivningen av Öregrund har reviderats.

Region Uppsala ansvarar för kollektivtrafiken i Östhammars kommun. Det finns idag inte någon strategi för att utveckla kollektivtrafiken i skärgården med fler turer eller anropsstyrd kollektivtrafik i samarbete med regionen. Kommunen utreder om det finns möjlighet till att lösa frågan och får återkomma med information.

Begreppet fritidshus definieras inte i PBL, i PBF eller i BBR. I plan- och bygglagstiftningen finns således inga kriterier för hur mycket eller hur ofta byggnaden får användas för att den ska betraktas som ett fritidshus. Det är tillgänglighetskraven, kraven på bostadens utformning och energihushållningen som styr. När kommunen i översiktsplanen hänvisar till fritidsbebyggelse pekar det på vilken typ av bebyggelse som är lämplig och för att minska utbredningen av fler fritidshusområden. Beskrivningarna av var/hur fritidsbebyggelse tillåts i skärgården är kopplat till riksintresset högexploaterad kust enligt 4 kap. Miljöbalken där fritidsbebyggelse regleras.

Utvecklingen i skärgården vill kommunen arbeta med i en fördjupad översiktsplan för kusten där ett helhetsgrepp om skärgårdens utmaningar och möjligheter tillsammans med invånarna kan utredas. Kommunen har beslutat att i denna process inte vidare utreda den fysiska avgränsningen öster om RV 76 som är kopplat till riksintresset högexploaterad kust.

Gräsö Södra Skärgårdsintresseförening

Vi vill att hela Översiktsplanen skrivs om – låt det bli i en positiv anda!

Vi anser att visionen ska vara att vi välkomnar att fler flyttar till kommunens landsbygder, kust, skärgård och orter, att fritidsboende flyttar ut och skriver sig i kommunen, att vatten och avlopp löses på ett modernt och innovativt sätt. Bredband/ snabb telekommunikation är A och O i hela kommunen. Såklart måste kollektivtrafiken öka och den anropsstyrda införas omgående där det inte finns kollektivtrafik idag.

Vi önskar att fler upptäcker det naturnära boendet och utvecklar detta. Kommunen har bra

förutsättningar för att öka den lokala matproduktionen och då spelar även den småskaliga matproduktionen i kommunen en viktig roll, vi bör främja detta för att bibehålla och öka den biologiska mångfalden och gynna de vilda pollinationerna.

Samlade synpunkter

Kollektivtrafik – anropsstyrd

En central fråga borde vara anropsstyrd kollektivtrafik. Idag finns inte lokal båttrafik, ingen fungerande skolskjuts etc. Kommunen bör snarast införa anropstyrd kollektivtrafik där inte ordinarie kollektivtrafik finns i dagsläget, det är ett EU-direktiv/EU-förordning som inte uppfylls av regionen eller kommunen. Inför 2040 bör kollektivtrafiken/ den anropstyrda kollektivtrafiken vara ett viktigt alternativ för att resa i hela kommunen även i glesbygd och skärgård. Detta kommer stärka skärgårdens utveckling och är en viktig del i infrastrukturen. Det kommer även öka attraktiviteten och näringslivet och gå i linje med kommunens hållbarhetslöfte. Varför vill man i ÖP hålla sig till starka kollektivtrafikstråk? Inför anropsstyrd kollektivtrafik.

Bas-öar och tekniska lösningar

De öar utan fast förbindelse med fast befolkning i kommunen ska definieras som bas-öar. Dessa öar har varit bebodda sedan området steg upp ur havet, de finns omnämnda i skrift redan på 1200- 1400-talet. Man har haft en fast befolkning ända tills våra dagar som har försörjt sig genom fiske, jakt, lantbruk, sjöfart och järnframställning. På dessa öar är det lämpligt att tillåta en småskalig landsbygdsutveckling för att hålla skärgården levande, så att befolkningen kan bo, leva och försörja sig. Utse delar av dessa öar även till LS område- landsbygd i skärgård med utveckling av bebyggelse med hänsyn till areella näringar och turism (som Tvärnö, Raggarö och Gräsö). Modern innovativ teknik ska främjas. Att jobba hemifrån- digitalt ska vara en självklarhet. För att säkra grundläggande förutsättningar och långsiktiga möjligheter för fastboende och näringslivsutveckling så föreslår vi att öarna Hälsingen, Stora Risten, Ormön och Fälön utses till "bas-öar". Hit ska den anropstyrda kollektivtrafiken gå - så att man har en viss basservice. Ökad tillgänglighet för alla så att fler kan leva och bo i skärgården på ett tryggt sätt. Innovativa lösningar för vatten och avlopp t.ex. större och småskaliga avsaltningsanläggningar eller små reningsverk, förbränningstoiletter. Även fokus på dricksvattentillgången i skärgården och ladd stolpar på landsbygden.

Skärgårdsutveckling och bevarande

På öarna i skärgården finns en stark identitet och tradition, immateriella kunskaper som Sverige skrivit under ska bevaras inför framtiden enligt CBD/Convention on Biological Diversity artikel 8j: *"respektera, bevara och bibehålla kunskaper, innovationer och sedvänjor hos ursprungliga och lokala samhällen med traditionella livssätt som är relevanta för bevarandet och det hållbara nyttjandet av biologisk mångfald, och främja en bredare tillämpning av dessa, med godkännande och deltagande av innehavarna av sådana kunskaper, innovationer och sedvänjor, samt främja rättvis fördelning av nyttan som uppkommer vid utnyttjandet av sådana kunskaper, innovationer och sedvänjor."* Samt hållbart nyttjande enligt 10c - *"skydda och uppmuntra sedvanligt nyttjande av biologiska resurser i enlighet med traditionella kulturella sedvänjor som är förenliga med kraven för bevarande och hållbart nyttjande."* Dessa kunskaper är sådan som vi kan förmedla till intresserade, att leva och bo och finna sin mat i skärgården, så som

skärgårdsböndernas kunskaper. Detta ger även möjligheter för öborna att kunna försörja sig på nya sätt, kanske genom att erbjuda olika upplevelser.

Det finns mycket som är unikt med Östhammars kommun vilket borde lyftas fram mer, inte bara vallonbruken. Det är viktigt att påpeka hur viktig kusten och skärgården i alla tider har varit och är i framtiden för den hållbara utvecklingen. Utveckla infrastrukturen, så som cykelstråk på landsbygden. Vi önskar att fler upptäcker det naturnära boendet och utvecklar detta.

Lokal produktion och lokalt näringsliv och vikten av biologisk mångfald

Begreppet livsstilsboende är negativt och passar inte in. Ett bättre alternativ är begreppet naturnära boende vilket även är mer positivt.

Vi behöver de resurser som finns på landsbygden, framför allt matproduktionen, även den småskaliga närproducerade, egenodlade maten att sälja på lokala marknader och rekoringar. Vi behöver fler betesdjur för mat och bibehålla och öka den biologiska mångfalden, vi behöver skapa möjlighet för fler som vill utveckla närings- och servicelivet och lyfta det småskaliga jordbruket. De finns en otrolig potential, inte bara vallonbruk, slättbygder, djupa skogar, utan även den rika kulturbygden i kust och skärgården som är världsunik. Detta område har en otrolig utvecklingspotential och kan bli ett sätt för folk att kunna försörja sig här ute på öarna året runt, genom småskalig matproduktion och hållbar upplevelseturism på öbornas villkor. Detta möjliggör för den biologiska mångfalden och de vilda pollinationerna. Landsbygdens produktion av lokal mat borde vara med i kommunens vision. Det produceras lokal mat på både större och mindre gårdar i skärgården. För näringslivet är det viktigt med anropsstyrd kollektivtrafik, tekniska lösning, bredband och telekommunikation.

Övrigt

Utnyttja läget mellan stockholm- Mälardalen och Gävle, de stora kommunikationsstråken. Pendlarboende ska utvecklas? Hur tänker kommunen här? Sidan 12: Ändra till "att medborgarna gillar sin hembygd". Ej hemort – begreppet orter stämmer inte överallt.

Restaurera Trasket i Öregrund.

Sidan 118: Naturvårdsverket och Länsstyrelsen har utsett Öregrunds och Gräsöskärgård som riksintresse för friluftsliv. Vad innebär detta?

Sidan 153: 2040. Det är tryggt att bo i kommunen. Tryggt att bo i kommunen- nej. Här behöver hela kommunen räknas, även de som hela sitt liv bott på öarna i skärgården, att de behandlas med respekt. Att man ser till att införa den lagstadgade anropsstyrda kollektivtrafiken- att man inte diskrimineras. Uppdatera Bilaga 2 så att denna stämmer med verkligheten.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna och tipsen för hållbara och tekniska lösningar.

Region Uppsala ansvarar för kollektivtrafiken i Östhammars kommun. Det finns idag inte någon strategi för att utveckla kollektivtrafiken i skärgården med fler turer eller anropsstyrd kollektivtrafik i samarbete med regionen. Kommunen utreder om det finns möjlighet till att lösa frågan och får återkomma med information.

Riksintresset högexploaterad kust påverkar bebyggelsen av fritidsbebyggelse i det berörda området och kommunen förhåller sig till detta. Kommunen förstår vikten av att utveckla skärgården och landsbygden för en mer hållbar och levande framtid. Områdesbeskrivningar för skärgården och landsbygden i den kommuntäckande kartan är bland annat kopplade till riksintressen och skyddande av värden. Där finns många olika intressen som ska arbeta tillsammans. Kommunen anser att de inkomna synpunkterna på skärgården och landsbygden är relevanta. Utvecklingen i skärgården vill kommunen arbeta med i en fördjupad översiktsplan för kusten där ett helhetsgrepp om skärgårdens utmaningar och möjligheter tillsammans med invånarna kan utredas. Ändringar i karta eller text kommer inte ske i detta skede. Kommunen tar med sig samtliga synpunkter på utvecklingen i skärgården i det fortsatta arbetet. Riksintresse för friluftsliv är inget absolut skydd, men kommunen ska ta hänsyn till friluftslivet i översikts- och detaljplanering. Pågående jord- och skogsbruk påverkas inte av utpekande av riksintresset.

Kommunen håller med om att lokal produktion är viktigt och en del av hållbar utveckling. Visionen och effektmålen syftar bland annat till att ekologisk hållbarhet och en livskraftig landsbygd ska realiseras. Målet är att ta fram en mångbruksplan vilken bland annat ska kunna fungera som en översiktlig skötselplan för kommunägd skog och naturmark. Inriktningar och strategier i planen kan vara vägledande för hur det lokala brukande av mark och vatten kan utvecklas och bevaras och därigenom bidra till att lokal produktion prioriteras och utvecklas.

Östhammars kommun är en stark pendlarkommun där genom att utnyttja det geografiska läget kan erbjudas goda möjligheter för både ut- och inpendling. Därför vill kommunen beskriva de möjligheter som finns för boende i kommunen att vara en del av och utnyttja det läge vi har.

Skrivningen i avsnittet Social Utveckling "att det är tryggt att bo i kommunen" är en målbild för 2040, inte en återspeglning av hur det ser ut idag. Den exkluderar inte befolkningen i skärgården. "Hemort" kommer inte tas bort eller ersättas av "hembygd" då orden är synonymer och "hemort" är mer vanligt förekommande i kommunens styrdokument.

Hela Sverige skall leva

- Permanentbostäder uppförs kontinuerligt över hela kommunen, både i orter och på landsbygden.
- Vatten och avlopp löses på ett modernt och innovativt sätt. Bredband/ snabb telekommunikation till de delar som ännu inte har blivit anslutna.
- Vi har bra förutsättningar för att öka den lokala matproduktionen och då spelar även den småskaliga matproduktionen i kommunen en viktig roll, vi bör främja detta för att bibehålla och öka den biologiska mångfalden.
- Kollektivtrafiken förbättras och att den anropsstyrda trafiken fortsätter att utvecklas.

Öregrund

Viktigt att notera hamnens betydelse även för näringsliv och fiske. Trafikkaos vid färjeläget är ett stort problem för inte minst näringsidkare och permanentboende på Gräsö och det finns anledning att ta tag i frågan om en rimlig genomfart av Öregrund.

Övriga tätorter och småorter

Varje ort har sin karaktär och har växt fram med olika förutsättningar. De bör kunna fortsätta att utvecklas med det lokala förutsättningarna och den karaktär som finns idag. Viktigt att hålla ihop småorterna med de större serviceorterna genom bra kollektivtrafik, gärna med nya smarta anropsstyrda lösningar, men även med möjlighet att cykla eller ta sig fram med andra långsammare fordon.

Landsbygdsutveckling

Kommunen bör i alla frågor och på alla nivåer arbeta för att möjliggöra och underlätta för permanentboende på landsbygden. Bebyggelseutveckling på landsbygden måste kunna ske även bortom de stora kollektivtrafiklederna även om det aldrig kommer att finnas underlag för vanlig kollektivtrafik överallt på landsbygden. Jordbruksmarken är en viktig del i kommunens hållbara utveckling och måste bevaras. Bebyggelse kan dock tillåtas på jordbruksmark där den är till nytta för de areella näringarna.

Det behövs översyn av hur dammregleringar sköts och vid nybebyggelse är det särskilt viktigt att dagvatten tas omhand lokalt.

Kommunen har ett stort lokalt vägnät, som på grund av stor belastning behöver underhållas. Många vägsamfälligheter kämpar med ekonomin och det ökade vägslitaget på grund av mer och tyngre trafik. Kommunen behöver fortsätta stödja enskilda väghållare.

Det finns fortfarande flera områden i Östhammars kommun, som inte har en digital uppkoppling, antingen av fiber eller via länk. Kommunen bör ta ett stort samordningsansvar för att hjälpa de kommersiella aktörerna, så de slipper slåss om samma kunder och även kan få tillgång till befintlig infrastruktur.

Strandskydd

Det är viktigt att kommunen i sina planer gör helhetsbedömningar. Skydd av natur ställs ofta mot utveckling och då väger skyddet väldigt ofta tyngre, till nackdel för landsbygdens befolkning och näringslivsutveckling. Ta tillvara kustens attraktivitet genom bl.a. strandskyddet och detaljplaner.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna på utvecklingen av de olika tätorterna, landsbygden och strandskydd och tar med dessa i det fortsatta arbetet. Beskrivningen av Öregrund har reviderats. En komplettering till målbilden för Bebyggelseutveckling och Landsbygd har lagts till för att tydliggöra att kommunen verkar för bebyggelseutveckling på landsbygden.

Det står beskrivet i översiktsplanen om kommunens tillämpning vid hantering av dagvatten. Kommunen arbetar också på att ta fram en dagvattenpolicy.

Behovet av stöd till vägsamfälligheter har förts vidare till ansvariga i kommunen. Avsnittet för digital infrastruktur har uppdaterats.

Föreningen Natur och Kultur i Dannemorabygden

Föreningen Natur och Kultur i Dannemorabygden får härmed avge följande yttrande: Föreningen arbetar aktivt med att vårda och utveckla natur- och kulturmiljöer i bygden i syfte att tillgängliggöra stråk och områden för friluftsliv och turism.

Det är väl känt att vistelser i naturen ger stora hälsoeffekter, minskar stress, sänker blodtrycket och ökar förmåga till inlärning och koncentration. Pandemin har också gett vid handen en mycket stor tillströmning av besökare till attraktiva naturmiljöer. Det är därför viktigt att samhället slår vakt om grönstrukturer i bebyggelse och tillgänglighet till tätortsnära rekreationsmiljöer.

Föreningen har studerat samrådshandlingarna och saknar en konsekvent handläggning av dessa frågor i handlingarna. Vi saknar också kommunens cykelplan från 2016 i underlaget.

Förslag

Avsnittet 1 inledning. Kvalitet för människa och miljö. Tillägg Strategier (sid 17):

I all planering ska speciell uppmärksamhet riktas mot att säkra grönstrukturer i bebyggelsen och utveckla tätortsnära natur för ökad attraktivitet och främjande av folkhälsan.

Avsnitt 2 Kommunen idag Tillägg Agenda 2030 (sid31)

Att slå vakt om naturmiljöer som skog, jordbrukslandskap, våtmarker och vatten bidrar till flera av de globala målen. Genom en strategisk markanvändning gynnar vi klimat och biologisk mångfald och skapar trygga samhällen med god folkhälsa och lokal produktion av livsmedel.

Avsnitt 3 Framtida mark- och vattenanvändning Bebyggelseutveckling.

Utvecklingsstrategier (sid 39)

Vi delar planens intentioner att ny bebyggelse etableras på barrskogsmark av ringa naturvärde. Vi vill dock peka på vikten av ett generellt hänsynstagande till skog. Den ger positiva klimateffekter, skapar gröna attraktiva boende miljöer och dämpar effekterna av extremväder.

Tillägg Strategier (sid 41)

Tidigt i planeringen ska korridorer och områden avsättas bostadsnära för rekreationsmöjligheter i natur- och kulturmiljöer. Det skapar attraktivitet och sätter grunden för en god folkhälsa.

Planförslag - Serviceorter

Tillägg Rekreatiönsutveckling (sid 47)

Utveckling av grönområden inne i orterna och parker behöver en ny inriktning. En begränsad del av dessa nyttjas för rekreation idag och kan genom annan skötsel ges nya kvalitéer. Ängar istället för gräsmattor gynnar den biologiska mångfalden och minskar skötselbehoven. Mindre insprängda rekreationsytor och träd skapar ökad attraktivitet och skugga.

Österbybruk Profil (sid 83)

Dessvärre finns några felaktigheter i befintlig text: Man ser inte från torget i centrum

till herrgårdsområdet. Vi har inte längre någon bank på orten. Vi återkommer till detta under Utvecklingsmöjligheter.

Tillägg

Den tätortsnära naturen med många spår av kulturarvet bidrar stort till ortens attraktivitet.

Landmärken och mötesplatser Förslag ny text (sid 83)

Herrgårdsområdet, Vallonsmedjan och klockstapeln har, tillsammans med den äldre bebyggelsen längs Gimogatan, Långgatan och Korsvägen, stor betydelse för Österbybruks identitet. De är viktiga landmärken liksom de många dammarna i tätortsnära natur med många grova gamla träd.

Utvecklingsmöjligheter Tillägg till stycke ett.

En centrumplan bör tas fram för att stärka handeln och kopplingen mellan torget och herrgårdsområdet. Likaså behövs en plan för parkering i tätortens kärna.

Tillägg till stycke två

Samtidigt bör möjligheter att utveckla attraktiviteten i kulturmiljön tas till vara, t.ex. genom att återställa större vattenspeglar i dammarna, röja igenväxande strandängar, rusta gamla vägar och damm laggar och om möjligt återuppta bete på ängs- och hagmarker. (S 400, R 402, R 403, R 407 samt Harvikadammen)

Tillägg efter stycke två

Österbybruk har stora möjligheter att utveckla de gröna och blå värdena i symbios med brukets gamla kulturarv. Nya vandringsleder och båtliv kan bli del av en växande besöksnäring och bidra till rekreation och folkhälsa.

Bostäder

BS 400 - Sefferbacken BS 401 - Klockarbacken 2 (sid 85)

I området finns etablerade stigar som möjliggör direkt tillgång till närnatur, Stordammen och motionsspåren (R404). Dessa stigar och stråk bör tillföras ÖP, så att de säkras innan detaljplaner görs för områdena.

BK 402 - Hovgården (sid 86) Beakta

Den östra delen av området utgör i sin helhet skyddsvärda kulturlämningar och är idag ett av brukets mest attraktiva rekreationsstråk (Kulturstigen). Längst i öster och centralt i området är marken mycket sank och översvämningsbenägen. Om byggnation ska ske i området behöver stora delar undantas och de flera hundra år gamla damm laggarna måste förstärkas för att minska risken för översvämnningar. Anpassning till den närliggande äldre bruksbebyggelsen är mycket angelägen.

Industri och verksamheter

IV 400- Företagsby Etapp 2 (sid 86)

Etableringar i etapp 1 är knappt påbörjade, så en utökning känns idag omotiverad. Om de görs bör den begränsas i öster till den väg som ger tillgång till rekreationsområdet vid Harvikadammen. En led är etablerad på vägen.

Korridorer för infrastruktur (sid 87) Beakta

Befintlig GC-väg mellan Dannemora och Österbybruk, samt gamla önskemål om en GC-väg i anslutning till Dannemoravägen har från vårt håll betydligt högre prioritet än IK 400.

Delar av IK 400 kan dock utgöra en förbättring av de grönstråk vi vill se i detta område norr om serviceorten. (Se yttrande över sammanhängande grönstråk i tätorterna)

R 403 - Stordammen vandringsled

Planens led omfattar Upplandsleden från Simbadet till Aspbo. Vi tillstyrker den skrivning som finns i planen. Vi menar dock att hela dammen med omkringliggande marker bör ingå i R 403.

Tillägg (sid 87-88)

Stordammen har betydelse för friluftsliv i Österbybruk året runt. Hela dammen inkl. omgivande stränder och närmarker har stor utvecklingspotential som rekreativ miljö. En vandringsled på 15 km planeras runt dammen i ett samarbete mellan lokala intressen och Upplandsstiftelsen. Dammen har stort värde för bad, båtliv, fiske och vintertid för skridskoåkning.

Kartunderlag, bilaga 3 Sammanhängande grönstråk i tätorterna Österbybruk (sid 15)

Beakta

Det finns idag naturliga stråk idag som binder samman R 401, S 400, R 402 och R 403.

Från R 402/403 finns gröna stråk som bör säkras genom de norr om liggande bostadsområdena - Ett område är under utbyggnad samt de två nya BS 400 och BS 401. Dessa stråk ansluter till R 404 Elljusspåret.

Från 404 kan ett nordligt stråk etableras norr om RV 400 - Reningsverket, via Filmers kulle och hjorthägnets eckbackar till Orrbacken vid Filmvägen. Därifrån finns naturliga vägval söderut med anslutning till Karmdammen (R 407). På mitten finns ett naturligt stråk österut genom Eckbacken (direkt norr om Eckbacksvägen) till Sägdammen (R 401)

Från Karmdammen (R 407) finns ett etablerat tätortsnära stråk söder om serviceorten genom Företagsby etapp 1, via BK 401 och BK 402 till Stordammen. Det innebär att vi etablerar tätortsnära grönstråk i en cirkel runt serviceorten, samt två stråk som skär igenom orten.

Tillägg

Harvikadammen runt är en mycket viktig del av Österbybruks rekreativ område. Vi vill att den i sin helhet förs in som en del i planen.

Stråken har till dels etablerats av föreningen Natur och kultur i Dannemorabygden. Vi avser att fortsätta utveckla stråk enligt beskrivningen ovan.

Kommentar

Kommunen vill tacka för yttrandet och bidragandet av kunskap om natur- och kulturmiljöer i Österbybruk med omnejd.

I avsnittet "Grönstruktur" framgår vikten av att säkra grönstruktur i bebyggelse.

Kommunen anser att det i översiktsplanen finns tydliga inriktningar och strategier som visar på behovet av och det viktiga i att bevara grönstrukturer, främja friluftslivet och möjliggöra för rekreation både i tätorter, på landsbygden och i skärgård. Gång- och cykelvägsplanen finns tillgänglig på kommunens hemsida. Denna kommer även revideras. Trafikverket genomförde en projektering för cykelväg längs Dannemoravägen. Man hittade många fornlämningar samt förorenad mark vilket innebär för stora kostnader. Det finns i dagsläget inga planer på att

genomföra projektet utifrån det underlag som finns. IK400 har reviderats där befintligt stråk längs Gruvstigarvägen istället prioriteras för förbättring.

Kommunen lägger till föreslagen text i avsnittet för Agenda 2030. I planförslaget finns det enligt kommunen ställningstaganden för hur skog ska hanteras i planeringen.

Ortbeskrivningen för Österbybruk har uppdaterats med förslag från yttrande vad gäller rättelser i text samt, profil, landmärken samt utvecklingsmöjligheter.

Områdesbeskrivningar för BS400, BS401 samt BK402 har uppdaterats enligt förslag i yttrande. Områdesbeskrivning för IV400 har ändrats för att innehålla information om tillgänglighet till befintliga leder och stigar i området men det utpekade området i kartan kommer inte ändras. R403 har uppdaterats där både områdesbeskrivningen och kartan innehåller hela Stordammen och tillhörande vandringsstråk. Dragningen av vandringsstråket har genomförts i samband med Upplandsstiftelsen. Kartunderlag, bilaga 3

Sammanhängande grönstråk i tätorterna Österbybruk har uppdaterats efter samråd och utifrån inkommit yttrande.

Förslaget om ett nordligt stråk från R404 tas med i det framtida arbetet och planeringen. I kartunderlaget Sammanhängande grönstråk i tätorterna för Österbybruk har förslaget ritats in som grönstråk. En avvägning har gjorts för norr om Harvikadammen vilket innebär att den inte kommer tas med i tätortskarta för Österbybruk då den anses ligga för långt från tätorten.

Stockholms Handelskammare

ÖP bör ta ökad höjd för den snabba tillväxt och expansion som följer av ett antal stora planerade investeringar i näringslivet.

Ett viktigt ingångsvärde för ÖP bör vara att möjliggöra för kommunens växande näringsliv kan klara sin långsiktiga kompetensförsörjning och underlätta transporter genom utbyggd infrastruktur. Satsningar på grundläggande infrastruktur och försörjningssystem måste prioriteras för att inte bli ett hinder för kommunens utveckling. En befolkningstillväxt på ca 200 per år kan ligga i underkant av de faktiska behov som uppstår till följd av planerade investeringar.

Övergripande synpunkter

Handelskammaren har med stor behållning tagit del av Östhammars förslag till ny översiktsplan. Vi konstaterar att den bygger vidare på grundprinciperna från ÖP 2016, som lägger tyngdpunkt på hur kommunen ska kunna utveckla sina olika serviceorter och landsbygden däromkring. Vi noterar att förslaget konkretiserar kommunens tillväxtstrategi och innehåller förhållandevis detaljerat utpekade områden för nya bostäder, verksamheter och industrier, vilket kan underlätta för fortsatt expansion.

Näringslivets utveckling sätter ramarna

Handelskammarens yttrande tar sin utgångspunkt i de behov och förutsättningar för utveckling som råder i näringslivet. En översiktsplan bör enligt vår mening beakta de särskilda krav och förväntningar som företagen kan ställa vad gäller förutsägbarhet och planerbarhet i de delar som påverkas av eller hanteras av kommunen. Eftersom alla företag finns lokaliserade på en plats och är beroende av de förutsättningar som skapas

i den lokala och regionala miljön menar Handelskammaren att detta perspektiv bör tillmätas särskilt stor vikt i en översiktsplan, både i analys och förslag.

Alla kommuner är beroende av näringslivets och företagens välmående, både för arbetsmarknaden, skatteunderlaget och utvecklingskraften. Många platser har upplevt ett uppsving i samband med att nya verksamheter etablerat sig, entreprenörer byggt upp nya företag eller viktiga beslut om investeringar har fattats. Östhammar är en kommun som i hög grad bygger sin historiska och framtida utveckling på några framträdande nycklar till tillväxt, varav några berörs på s.16 i samrådsunderlaget.

I kommunen återfinns idag två dominerande privata arbetsgivare. Sandvik Coromant i Gimo, som etablerades i kommunen i början av 50-talet, samt Forsmarks Kraftverk som under 70-talet gav ett ordentligt lyft i befolkningstalen. Under senare delen av 2020-talet väntas bygget av slutförvar av Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) att ge ett ytterligare tillskott till en redan god arbetsmarknad. Dessa tre bolag kommer så småningom att sysselsätta omkring 3 500 personer, men med indirekta sysselsättningseffekter handlar det om närmare 10 000 jobb. Omkring 30-40 procent av alla små- och medelstora företag i kommunen är leverantörer till dessa bolag, och tillsammans genererar detta en betydande del av det kommunala skatteunderlag varpå den kommunala verksamheten vilar. Med andra ord går det att påstå att utvecklingen av Östhammars kommun avgörs av ett fåtal dominerande arbetsgivare och företag.

En styrka för Östhammar är, i jämförelse med många andra industrikommuner, att verksamheterna kan betraktas som mycket stabila och oflyttbara, vilket minskar kommunens sårbarhet inför plötsliga förändringar. Den tekniska livslängden för kärnkraften sträcker sig flera decennier framåt och slutförvaret kommer att vara i drift under större delen av 2000-talet. För de globalt konkurrensutsatta industriföretagen bygger framtidsutsikterna på förmågan att ständigt vässa sin verksamhet och produktion med ökat teknikinhåll, digitalisering, automation och innovation.

Utvecklingen i Östhammar vilar på många ben. Utvecklingen kring hamnen i Hargshamn, återöppnande av Dannemora gruva, eventuell etablering av en flygbränslefabrik i Forsmark och utveckling av besöksnäringen genom Öregrund, de uppländska vallonbruken och attraktiva boendemiljöer är stora tillgångar för kommunen. I avsnitt om arbete och pendling (s.22-23) kan detta med fördel utvecklas ytterligare och i Framtidsbild 2040 (s.15) skulle ett nytt avsnitt kallat: Framtid - näringslivet vara välgörande.

Även om föreliggande ÖP innehåller många förtjänster anser Handelskammaren att det finns tre perspektiv som bör färgas tydligare in i översiktsplanen. Det handlar om företagens möjligheter att rekrytera kompetent personal, säkra olika transportbehov och att infrastrukturella försörjningssystemen är tillräckligt väl utbyggda.

Kompetensförsörjningen

För att näringslivet ska klara sin kompetensförsörjning måste en lång rad insatser ske samtidigt. Det finns ingen enkel lösning, men avgörande är trots allt att det går att arbetspendla till Östhammar, främst genom kollektiva transporter längs stråken väg 288 och väg 76. Fler behöver även lockas att flytta till kommunen, vilket fordrar planberedskap och fler bostäder i attraktiva lägen och utifrån olika behov. Den kommunala servicen måste hålla hög nivå, i synnerhet vad gäller skola och utbildning,

eftersom det är faktorer som har stor betydelse både för kommunens attraktivitet och för den långsiktiga kompetensförsörjningen. Det är sammantaget angeläget att ÖP skapar förutsättningar för bättre kommunikationer, attraktivt boende som tar höjd för en växande befolkning och kommunal service som motsvarar behoven. Detta perspektiv kan utvecklas tydligare i förslaget.

Transportbehoven

Utöver dess betydelse för arbetspendling har infrastrukturen en avgörande betydelse för näringslivets transporter och konkurrenskraft. Insatsvaror behöver kunna levereras till företagen, färdiga produkter ska kunna skickas vidare till kunder i hela världen utan fördröjning och kravet på hållbarhet gör att omställningen inom transportsektorn måste understödjas, bland annat genom utbyggd ladd infrastruktur. Handelskammaren välkomnar att väg 288 ska byggas ut med full standard efter beslut av Region Uppsala, och att nödvändiga trafiksäkerhetsåtgärder sker längs väg 76.

Som en del av de hållbara transporterna anser att Handelskammaren av avsnittet om Hargshamnbanans utveckling och användning inte tillräckligt väl beskrivs i samrådsförslaget. Där anges att persontrafik kan komma i fråga i framtiden (s.126 och 175), medan frågan om järnvägens betydelse för utförsel av järnmalm från Dannemora via hamnen i Hargshamn eller in- och utförsel av lantbruksprodukter och biobränslen knappt berörs alls. Handelskammaren anser att ÖP tydligt bör uttala en målsättning att rusta upp järnvägen mellan Dannemora och hamnen i Hargshamn, då skicket på den befintliga järnvägen innebär begränsningar både i transporterad volym och hastighet från Dannemora gruva. En upprustning av järnvägen skulle tillföra en stor ekonomisk och miljömässig nytta för bulktransporter inom hela Stockholm-Mälardalenregionen, och bör därför lyftas in i såväl lokal, regional och nationell planering.

Handelskammaren anser att utvecklingen av tillväxtklustret i Östhammar är av nationell dignitet och att brister i infrastrukturen ska kunna åtgärdas genom särskilda statliga investeringar. För att ge stöd till detta föreslår Handelskammaren att ÖP tydligare beskriver kommunens koppling till den växande huvudstadsregionen och dess nationellt värdefulla tillgångar. Avsnittet Roll i region (s.26) skulle med fördel kompletteras med ett avsnitt: Roll i Sverige. Kommunens roll för planerbar energiförsörjning, värdskap för slutförvaret, utvinning av koloxidfri järnmalm och produktion av 25 procent av bränsle till flyg är bara några av de tillgångar som bör lyftas fram.

Sammanfattningsvis anser Handelskammaren således att förslaget till ÖP inte riktigt tar höjd för den utvecklingskraft som nu tar fart i det norduppländska tillväxtklustret. En konsekvensanalys och framsyn av hur näringslivets planerade investeringar kommer att påverka kommunen långsiktigt skulle kunna lösa detta.

Infrastrukturella försörjningssystem

Utvecklingskraften i näringslivet är stor men det finns ett antal uppgifter som ingen annan aktör än kommunen råder över och som inte får utvecklas till ett avgörande tillväxthinder. Den fråga som lyfts i ÖP och som kommunen fattat beslut om gäller utbyggnaden av VA- nät och tillgången till dricksvatten. Flera av de kommunala avloppsreningsverken är nått sin maximala kapacitet och det finns ett stort behov av åtgärder. Det är positivt att kommunen nu tar fram en strategi för de kommunala Va-anläggningarna i de östra delarna av kommunen, men vi vill ändå understryka hur

fundamentalt viktigt det är att kommunerna genomför nödvändigt underhållsarbete och tar höjd för framtidssäkrade försörjningsystem långt innan de blir hinder för utveckling. Detta bör vara en primär uppgift för kommunen och ÖP bör säkra de långsiktiga planeringsförutsättningar som näringslivet efterfrågar.

Det gäller även att ta vara på de investeringar som redan gjorts i vägar, vatten, avlopp och bredband och att det finns ett basutbud av service och fullgod infrastruktur i kommunens större serviceorter, tillsammans med ett varierat och attraktivt boende.

Befolkningsutvecklingen

En viktig utgångspunkt för kommunens planering är den befolkningsutveckling man väljer att ta höjd för. I ÖP anges en måltillväxt på omkring 200 personer per år, vilket är en takt något över det historiska snittet och som stämmer med den förväntade utvecklingen utifrån demografi. I avsnittet om bebyggelseutveckling (s.38) anges emellertid att Östhammar fram till 2040 har ökat med mellan 500-1000 personer, vilket skulle innebära en tillväxt på 25-100 personer per år, inte 200. Denna diskrepans i målsättningar bör justeras.

Med beaktande av de satsningar som kort berörts ovan, en full utbyggnad av väg 288 och därmed bättre tillgänglighet mellan Uppsala och kusten samt varaktigheten ibland annat kärnkraftverket och slutförvaret, förefaller även 200 personer per år ligga i nederkant. För att möjliggöra och bejaka expansionen finns det anledning att sikta något högre och skapa planberedskap som kan möta en växande efterfrågan på bostäder och nya etableringar på planlagd industrimark.

Med förtydliganden enligt ovan ser Handelskammaren fram emot ett slutligt förslag och beslut om ny översiktsplan för Östhammars kommun.

Kommentar

Kommunen vill hänvisa till Tillväxtstrategin antagen i juni 2022 i många av de frågor som Stockholms Handelskammare uppmärksammar. Tanken är att Översiktsplan och Tillväxtstrategi ska komplettera varandra i frågor om tillväxt, kompetensförsörjning, näringsliv och befolkningsutveckling. Men även i viss mån digitalisering. En befolkningsökning om 200 personer per år anser kommunen är en realistisk målsättning vilket även tillåter landsbygden, tätorter och serviceorterna att växa hållbart.

Infrastruktursatsningar är viktiga för alla delar av samhällets utveckling, där inkluderat näringslivet. Många stora projekt som genomförs i kommunen är pågående där kommunen i översiktsplanen berör dessa men gärna hänvisar till projekten i sig då många stora ändringar kan ske snabbt. Trafikverket ska under 2022 genomföra en funktionsutredning för järnvägen mellan Örbyhus och Hargshamn. Detta har lagts till i översiktsplanen för att tydliggöra möjligheterna för järnvägens framtid. Trafikverket menar även att det kommer krävas stora åtgärder för att möjliggöra för persontrafik på järnvägen vilket även det lagts till i planförslaget.

VA-avsnittet har uppdaterats med ny information och kommunen arbetar kontinuerligt i samarbete med Gästrike Vatten med att skapa ett hållbart VA-system.

Dannemora gruva, flygbränslefabriken och slutförvaret kommer påverka kommunen på olika nivåer och inom olika samhällssektorer. Kommunen har efter samrådet beskrivet

dessas projekt i översiktsplanen och lyft de under relevanta avsnitt. Diskrepanser har justerats i planförslaget.

Naturskyddsföreningen Östhammar

Östhammars Naturskyddsförening har tagit del av Översiktsplanen. Vi ser den som ett mycket viktigt dokument för att ge kommunen en hållbar utveckling för den fysiska planeringen där lokala förutsättningar för mark och vattenresurser bevaras och utvecklas i relation till vår omvärld; i Regionen och Sverige och världen i övrigt. Vi är besvikna på hur lite det är en kommunal plan och hur mycket regionala, nationella och kanske också EU-krav på exploatering dominerar hela planen. Dessutom hur lite som finns i planen för en hållbar boendemiljö och miljö inom de planetära resursvillkoren och de sociala fundamenten som är nödvändiga för en sund utveckling. I denna plan förhärskar ju fortfarande tillväxtstrategier som går ut på att öka resursuttagen från naturen, och bryta de ekologiska kretsloppen genom att generera mer sopor och avfall och dåliga, osunda miljöer för en centraliserad stadsbebyggelse.

Konsekvenserna av den pågående utvecklingen måste vara betydligt mer i balans med den lokala omgivningen, lokalsamhällen och de ekologiska livsvillkor som gäller för hållbar utveckling både för en sund och trivsamt boendemiljö och för en kretsloppsbasekonomi. Allt fler kan på landsbygden finna livskvaliteter och arbetsmöjligheter utanför de stora städerna och den trenden borde uppmuntras i stället för att centraliseras till Uppsala och Stockholmsregionernas stadsområden.

Östhammars kommun har egentligen mycket goda förutsättningar för att ge de bofasta och även gäster i vårt område ett rikt liv med omsorg av varandra, kultur, natur och också bevarande av dessa resurser för kommande generationer. Men vi ser inte att detta dokument verkligen på allvar kan bli ett handlingskraftigt verktyg att fullfölja intentionerna som uttryckts i mål och strategier. De finns påtagliga diskrepanser mellan dessa mål och hur verkligheten borde utvecklas. Det finns heller ingen tydlig balans mellan vad som är en kommunal angelägenhet att värna och vad som är påtryckande krav och intressen från regionen eller världen i övrigt som då blir överordnat de kommunala intressena. Kommunen har tagit på sig mycket stort ansvar för att ta hand om det farligaste kärnavfall som alla Sveriges reaktorer har producerat hittills.

Detta innebär:

1. Att kommunen måste reservera mycket stora markområden för hanteringen av det radioaktiva avfallet både ovan jord och bergrum och borde också anlägga transportvägar på land och hav med strikta säkerhetsbestämmelser. Vi är oroade för att man nu lämnar över till kommande generationer att få ta hand om dessa atomsopor. Opinionsen var stark mot de första kärnkraftverken som skulle tas i bruk på 1970-talet och att man inte löst problemen med avfallet på ett tillfredsställande sätt ännu är oroande. Det har nu gått snart två generationer av beslutsfattare som fortfarande vältrat över de svåra besluten på kommande generationer. Att kommunen har tagit på sig ansvar för en storhamn för hela Uppland för att ombesörja riskabla

transporter av gods, farligt gods, i en känslig infart till våra kustnära områden är också oroande.

2. Att kommunen redan har släppt fram en exploaterande och hindrande fritidsbebyggelse i känsliga naturområden och i områden som är viktiga för friluftsliv längs större delen av kusten. De strandnära viktiga områdena både för kommunens flertal dvs. vad lagstiftningen syftat till - att alla ska ha tillgång till strandnära vistelse - har genom generationer av beslutsfattare gjorts försök att tillgå och kan i framtiden innebära en ännu starkare polarisering mellan de med strandtomter, oftast stadsbor, och de som inte har strandtomter. Och det gynnar definitivt inte de fastboende åretruntboende i kommunen.
3. Kommunen, som fortfarande hyser stora områden av riksintressen för både klimatanpassning och biologisk mångfald, måste då också ta ansvar för skydd för en betydande del av den totala arealen som krävs för en hållbar utveckling av skogen. För att tillgodose natur-, kultur- och friluftsvärden måste mycket större arealer undantas från bebyggelse och miljöstörande verksamhet.
4. Att kommun måste återta gruvverksamheten i Dannemora då det ändå i jämförelse med andra gruvfyndigheter kan vara rimligare med gruvverksamhet här än att öppna nya gruvor. Detta förutsätter att gruvavfallet tas till vara på ett hållbart sätt.

Måhända har denna utveckling varit historisk men har ändå i kommunen nästan villkorslöst utvecklats till nackdel för de bofasta i kommunen. För alla försämringar av livskvalité och miljöproblem som åsamkats kommunen har de verksamhetsutövare som tryckt på för att bibehålla denna miljöpåverkande verksamhet inte gett mycket i kompensation eller verktyg att återställa eller kompensera natur- och kulturvärden som berikar kommunen.

Förutom mål och strategier som hålls mycket allmänt och nämns som vägledande i Översiktsplanen så omnämns som hastigast Agenda 2030 med de 17 globala målen som är tänkt att förverkligas inom en generation 2030! Denna översiktsplan hjälper inte mycket för att uppnå dessa mål.

Förhoppningsvis börjar arbetet på allvar nu. Ytterst små krafter har ju hittills satts in.

Vi efterlyser också en bättre balans i de areella näringarnas utveckling. Vi måste inse att skogen och jorden som ärvdes från våra förfäder åtminstone innan trakthyggesbruken var kraftigt dominerade och jordbruksmarkernas EU-anpassade jordbrukspolitik med ensidiga monokulturer nu inte kan ta ansvar varken för en ekologiskt hållbar utveckling i balans med klimatnytta och artmångfald. I de forna skogarna och odlingslandskapen fanns utrymme för både småskalig kultur- och fritidsintressen som att färdas i skog och mark. Då spelade bonden en nyckelroll för en hållbar utveckling. Samhället måste nu därför avsätta en mycket större del av våra gemensamma resurser för att säkra dessa värden. De hyggen som nu avverkats tar det två eller fler generationer skogsansvariga att återställa till skog.

Översiktsplanen visar på vilka områden som nu har vissa skydd som både riksintressen för natur, kultur och friluftsliv. Med tanke på det hårda tryck som dessa områden utsätts för är de otillräckliga då större delen av bofasta i både Uppsala, Gävle och Stockholm söker sig till de kustnära trakterna.

Allt idag tyder på att vi måste ta betydligt större hänsyn till natur- och kulturvärdena lokalt i kommunen då dessa värden kommer bli allt viktigare redan på kort sikt. Översiktsplanen tar inte höjd för att allt fler vill bosätta sig här, kanske mest för att det här finns attraktiva boendemiljöer och att allt fler också kan sköta sitt arbete från hemmet eller närmiljön. Att vi i läge av krig och avstängning måste använda odlingslandskapet mer för livsmedelsproduktion är också uppenbart.

Vi tror på ett scenario där kommunen kommer öka mer i antal än vad prognoserna ger i rapporten och vi måste därför planera för förtätning av tätorterna, men varsamt och med struktur för att service och infrastruktur ska fungera bättre. Rapporter antyder att strukturen på de nya områdena är tämligen oplanerade och vi välkomnar att kommunen jobbar mer med stadsplanering och då också möjlighet till lokala busslinjer. Bilen är även inom och mellan våra tätorter nästan en förutsättning för all kommunikation. Stigar och cykelvägar omnämns som önskvärda men utbyggnaden måste påskyndas.

För det fortsatta arbetet med den fysiska planeringen så önskar vi att en dialog fortsätter mellan kommunen och de ideella organisationerna, inte minst Naturskyddsföreningen. Vi har inte kunnat redovisa alla våra synpunkter från de lokala företrädarna från de orter som har särskilt uppmärksamats. Vi önskar dock att arbetet kommer i gång snarast när det gäller bevarandevärdena runt tätorterna och att dessa säkras och vårdas för en kommande större befolknings livskvalitet. Vi saknar också helt bruksorternas bevarande där ju natur- och kultur borde bättre sammanlänkas.

Sammanfattningsvis är besvikelsen stor att planen redan när den presenterats är en otillräcklig framskrivning av de markanspråk som redan finns. Balansen saknas mellan ekonomi, ekologi, social struktur och hänsyn till kommande generationer och till deras möjligheter till ett gott liv - det är redan in-tecknat. Samtidigt finns till skillnad från Stockholmsregionens och Uppsala regionens långt gående felsatsningar här en stor potential till en mycket god framtid - men då måste den moderna synen på tillväxt, ekonomi, ekologi och människans roll och villkor få prägla planen.

Kommentar

Kommunen tar med sig reservationerna inför det kommande slutförvaret till den fortsatta planeringen och kommunens representanter i arbetet med slutförvaret. I översiktsplanen har åtgärder tagits fram genom exempelvis peka ut vägar för transport av farligt gods.

Enligt Plan- och bygglagen 3 kap. § 5 ska en översiktsplan redovisa hur den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Vilket är varför det i Östhammars översiktsplan finns relevanta hänvisningar till regionala och nationella mål, planer och program. Tillväxtstrategin antogs i juni 2022 och verkar tillsammans med översiktsplanen där exempelvis kommunens befolkningsutveckling redogörs för. Kommunen arbetar med Hållbarhetslöften för att skapa en hållbar framtid för hela kommunen vilka beskrivs i samband med Agenda 2030. Länsstyrelsen fick i uppdrag från regeringen att stötta miljöarbetet i länet och valde att jobba med hållbarhetslöften. Det finns därför en naturlig koppling mellan det nationella arbetet med Agenda 2030 och kommunens antagna hållbarhetslöften.

En av de större satsningarna har i arbetet med denna översiktsplan varit kommunens serviceorter. Både fördjupningar och mer detaljerade tätortskartor har tagits fram för att visa

hur utvecklingen ska ske. Kommunen har en restriktiv syn till utbredd fritidsbebyggelse och arbetar med att skapa en hållbar utveckling för både tätorter, landsbygd och skärgård. Kommunen är medveten om samt håller med om att en tidigare och mer kontinuerlig medborgardialog hade varit gynnsam och tar med sig detta till det fortsatta arbetet. Under samrådstiden har dialog med många markägare och sakkunniga kunnat etableras i de olika tätorterna.

En stor utmaning har varit att kommunen saknar många viktiga strategiska dokument. Detta har lett till att en del områden inte har kunnat utredas så som kommunen önskat. Denna problematik har synliggjorts i arbetet med översiktsplanen och kommunen arbetar nu för att ta fram strategiskt viktiga dokument.

Ett nytt avsnitt om Jordbruksmark har tillkommit där trestegsmodellen presenteras. Med denna hoppas kommunen kunna säkerställa att all mark brukas för vad som är bäst lämpat. Vidare diskuterar även kommunen hur skogen ska brukas i planeringen och arbetar för att ta fram en mångbruksplan. Målet för mångbruksplanen är att skapa en översiktlig skötselplan för kommunägd skog och naturmark.

Österbybruks Utvecklingsgrupp

Informationen när ÖP 2016 togs var att intentionen var att gå vidare med fördjupade planer per serviceort (FÖP) vilket aldrig hände. När man nu med ÖP 2023 bjuder in till synpunkter "fem i tolv", när orden redan är satta på pränt och en produkt från kommunhuset blir ju den negativa konsekvensen att det som kommunicerades som ett arbete i dialog med lokalsamhället inte blev riktigt så. Vi är besvikna att den delen av planarbetet har hanterats så och tycker inte det är att driva arbetet i samklang med kommunens värdeord "tillsammans" och "öppenhet" vilket hävdas i ÖP 2023. Vi är även generellt kritiska till att dialogtiden från det lokala mötet till sista inlämningsdag är orimligt kort för att läsa in sig, ha en dialog och sedan komma med synpunkter

Med ovan menar vi inte att jobbet som gjorts för den saken skull är dåligt utfört, men risken är uppenbar att man jobbar utifrån det skrivna och låser fast sig i det istället för att se allt med öppna ögon. Efter granskning av samrådshandlingen tycker vi att det är positivt att det gjorts fördjupningar för respektive serviceort, vilket saknades för merparten av orterna i Översiktsplan 2016. Vi tycker att det är bra att planen öppnar för expansion i syfte att bibehålla och förbättra serviceunderlag, kommunikationer och arbetskraftsförsörjning samtidigt som den tydligt uttrycker att det måste ske med stor hänsyn till kulturmiljö och naturvärden.

I vårt svar fokuserar vi på de områden där vi tycker att något är fel, otydligt eller utelämnat.

Roll i regionen

Mellankommunala frågor

Österbybruk ligger i sydvästra kanten av kommunen och har nära till Tierps och Uppsala kommun.

Vi ser att samarbetet går att utveckla ytterligare i de mellankommunala frågor ÖP nämner och fler därtill. En fråga som inte omnämns är samarbete kring utbildning, trots att ett visst utbyte redan finns angående t.ex. bygglinjen i Tierp. För några år sen avbröt Östhammars kommun sitt samarbete med Uppsala kommun gällande gymnasieintag vilket vi tycker är

mycket negativt för våra ungdomars valfrihet och även därmed även en negativ faktor gällande att locka inflyttning från Uppsala kommun vilket vi ju har ambitioner att göra. Vi tror att det är extra viktigt att valfriheten är stor då det finns ambitioner att öka andelen högskoleutbildade i kommunen vilken ligger på en låg nivå i kommunen jämfört med riket i helhet. Att andelen invånare med eftergymnasial utbildning är låg är ett problem kompetensmässigt för att behålla och nyetablera företag i kommunen, något vi bland annat sett en direkt effekt av i Österbybruk. Hur tänkte man här?

Bebyggelseutveckling

Framtid-Serviceorterna

Österbybruk och Alunda får i ÖP en "sub"-klassning som "boendeorter". Vi tror att båda orterna genom sina geografiska lägen kanske har bäst förutsättningar i kommunen att locka verksamhet till orterna varför vi inte tror någon är betjänt av att sätta ytterligare ett epitet på orterna som "sovstäder". T.ex. planeras återstart av gruvan Q1 2025 i Österbybruk/Dannemora. Varför inte fortsätta att kalla dem serviceorter för att inte krångla till det.

Den geografiskt och kommunikationsmässigt naturliga knutpunkten i vår kommun är Gimo. Gimo är även utbildningscentrum i kommunen. Vi tycker att mer kommunal verksamhet kan förläggas i Gimo så att en större andel av invånarna lättare kan dra nytta av kommunala investeringar som till exempel kulturskolan, kommunala verksamheter och sammankomster.

Planförslag Österbybruk

Vi anser i enlighet med ÖP att man i första hand ska använda förtätningsområden innan man nyexploaterar i skogsmark. Speciellt flerfamiljshus bör byggas så nära centrum som möjligt, vilket oftast innebär i förtätningsområden.

När förtätningsområden inte räcker till är vi överens med ÖPs intentioner om att planera för kommande områden. Vi vill understryka vikten av att hela tiden planera långsiktigt så att nya detaljplaner för småhus och flerfamiljshus finns i framskridna skeenden så att bostäder inte ska vara en trång sektor när behov uppstår. Vi står nu inför en ny gruvstart. Vid förra gruvstarten låg inte planarbetet i fas så tomter fanns inte tillgängliga vilket sannolikt innebar att kommunen missade nya invånare eftersom vi inte hade något boende att erbjuda.

BS 400, BS 401

ÖP 2023: "Den mindre vägen som i dagsläget går mellan de utpekade områdena BS400 och BS401 behöver breddas för att kunna ta emot trafik från den planerade bostadsutbyggnaden."

Av skrivningen drar man slutsatsen att avsikten är att områdena ska försörjas med infrastruktur via Gimogatan-Kölingatan-Klockarbacksvägen. Det är, som framgår av texten i ÖP 2003 p 32, inte möjligt att belasta Gimogatan ytterligare, redan vid dagens belastning har det diskuterats om förbud och enkelriktningar, dessutom finns det ett 40-tal småhustomter + flerfamiljshus kvar att bygga i pågående detaljplan Klockarbacken. I ÖP 2003 finns motsvarande exploateringsområde, fast mindre, skissat och där har man tagit fasta på att områdena måste ha sin infrastruktur från väster, se p 31. Vi vidhåller att man vid en expansion av områdena måste lösa vägfrågan i linje med förslagen i ÖP 2003. I ÖP 2023 Bilaga 1, 5.1.2 andra stycket framgår också "Att styra trafik till större stråk som leder trafiken bort från mindre kvartersgator blir en viktig aspekt i detaljplaneskedet för större bostadsområden för att freda mindre kvartersgator i så stor utsträckning som möjligt".

När det gäller BS401 anslutning mot bebyggelsen i söder har man i ÖP 2023 tagit bort den gröna kilen (4). som fanns i ÖP 2016 mellan planområde och befintlig bebyggelse, trots att man i bilaga 3 naturvärdesklassat skogen med medelhögt värde. Marken har friluftsvärdesklassats till låga värden vilket är märkligt då kilen har fin natur med mycket lövskog och en stig (orienteringskarta) som löper nedanför höjden och ansluter vidare mot stigar norrut genom BS401. Det är lämpligt att ha ett grönt stråk här för att möjliggöra passage via naturområden från detaljplan Klockarbacken (orientering och detaljplanekarta) vidare mot timmerkajen och vidare i R403 (orienteringskarta).

R405 länkas lämpligen mot R404 med tillägg av (2). som är en vacker höjd och eventuellt (3.) för att få ett sammanhängande grönt stråk.(orienteringskartan). (1) i orienteringskartan markerar att förskoletomten enligt detaljplanen ska möjliggöra passage mellan naturområdena i väst och öst. Gult i orienteringskartan visar etablerade stigar som möjliggör direkt tillgång till närnatur, Stordammen och motionsspåren (R404). Dessa stigar och stråk bör tillföras ÖP, så att de säkras innan detaljplaner görs för områdena.

I norra delen av BS401 så kommer bredden på R403 inte räcka för att kunna ha kvar Upplandsleden i sin nuvarande sträckning. Området där är sankt och leden skulle behöva spångas för att ligga i R403. Ledens nuvarande läge syns i norra delen av orienteringskartan som ritad gräns R403.

BK 400 IIsvedden, P400 Harvik

Här är det viktigt att samordna planerna för att möjliggöra cykelväg till Dannemora längs Dannemoravägen (se G/C-vägar). Problem med tung trafik till gruvan bör kunna hanteras mha regler då det byggts infart för tung trafik till Dannemora från 292 av det skälet.

BK 401 Skyttbacken

Bör vara lämpligt för flerbostadshus med tanke på läget.

BK 402 Hovgården

Här känns det som man missat i inventering angående låga friluftsvärden. Flera populära stigar finns att ta hänsyn till, liksom ekbacken "Paradiset" som behöver en tillräcklig skyddszon för att komma till sin rätt (se R402). Stor hänsyn och anpassning måste göras till områdets kulturvärden och äldre bebyggelse.

IV400

Området bör i öster begränsas till den väg som ger tillgång till rekreationsområdet vid Harvikadammen. En led är etablerad på vägen.

IK400

I enlighet med vad som skrivits under BS400/401 angående vägförsörjning så behöver förmodligen korridoren ritas om för att även hantera större trafikmängd av bilar på del av sträckan. Stor hänsyn får tas till närliggande ekbacke. Ta även hänsyn till hur cyklisterna tar sig vidare genom bruket till viktiga knutpunkter och andra cykelbanor. G/C-vägen har lägre prioritet än på G/C-väg genom bruket (se G/C-vägar)

R 401

Måste tas hänsyn till föroreningar vid åtgärder.

R 402

Ekbacken "Paradiset" på andra sidan vägen (markerad ljusgrön invid BK402) bör med rejält

skyddsavstånd ingå i R402. "Paradiset" används till rekreation och där finns även iordningsställd grillplats.

R 403

Zonen revideras till att sträcka sig runt hela dammen för planerad vandringsled inklusive vattenspegeln. (Jämför Gimo)

R404

Bör kompletteras med korridor mot milspåret och Upplandsleden mot Filmsjön.

R 405

Korridor upp mot R404 över fina kullen, korridor söderut lämpligt

Skyddsvärda områden, Österbybruk

Vi saknar adekvat utmärkt skydd för de världsunika brännstålsugnarna i Österbybruks industriområde, se: <https://urplay.se/program/219984-ur-samtiden-lansmuseerna-berattar-brannstalsugnarna-i-osterbybruk>

Grönstruktur

Se sektion bebyggelsestruktur gällande planerade R-områden. Vi anser att även närliggande Harvikadammen tillförs som ett R-område där det redan finns ett etablerat stigsystem. Det finns planer på att göra en slinga genom eckbackarna varvid även dessa borde R-markeras för att tydliggöra deras stora rekreativvärde.

Det finns risk att skogsdrivningar, väg- och byggnadsplaner etc. får konsekvenser för stigsystem som i många fall är en del av vårt kulturarv och viktigt för det rörliga friluftslivet. Vi vill att ÖP tar upp det generellt som värden som måste värnas. Det bör finnas policy hur det ska hanteras med eventuellt nödvändiga omdragningar, buffertzoner etc. eftersom det verkar som att bestämmelser inte finns eller är otillräckliga.

Kulturmiljöer

Riksintresse för kulturmiljövård

Vår kulturmiljö är av största vikt och en stor del av vår identitet. Ett bättre befolkningsunderlag ökar förutsättningarna för att ha råd med värden av vårt kulturarv vilket vi i dagsläget ser att det finns uppenbara problem med. Kommunen bör i ÖP ha uttalat ansvar för att ta initiativ till att hitta lösningar när det gäller utvecklingsmöjligheter, användning och underhåll så att vårt kulturarv inte förfaller.

Trafik och kommunikationer

Allmänt

Det är kritiskt med bra kommunikationer för att locka och behålla invånare till vår bygd. Österbybruk är nordupplands demografiska mittpunkt och med bil tar det 20 minuter att nå E4an både söderut och norrut via fina raka vägar. Uppsala är dryga halvtimmen bort, Arlanda, Gävle och norra Stockholm runt timmen.

Väg 290

I den tidshorisonten som ÖP gäller saknar vi fortsatt tillräckligt höga ambitioner med väg 290. Vägen är vår kommunals pulsåder och är även den kortaste vägen till Forsmark från Mälardalen. 290 har behov av att förbättras för att vara en säker och snabb väg till de projekt och arbetsplatser som kommer att skapas i Forsmark, och då främst sträckan Österbybruk-

Forsmark. Sträckan Österbybruk-Uppsala är bra men hastigheten har sänkts. Det behövs ett engagemang av kommunen att driva på 290 med målbilden att hastigheten ska upp till 90-väg igen med vad det i förlängningen innebär i vägstandard, plogningsprioritet etc. från vägverkets sida. En förbättrad 290 skulle skapa förutsättningar för att fler anställda vid Forsmark bosätter sig i Österbybruk och att serviceföretag kring verksamheter där kan välja Österbybruk som etableringsort. Vi känner att 288-stråket får all prioritering och att allt rörande 290 uppfattas som en kannibalisering av "huvudstråket" och att frågan därför inte drivs av kommunen. På totalen är vi övertygade om att resultatet blir avsevärt mycket bättre i ett tillväxtperspektiv om båda stråken har en attraktiv vägstandard.

Väg 689/685/686

ÖP 2023 trycker på flerkärnighet för utbyte och för att dela på service. Österbybruk har bra vägar mot samtliga serviceorter förutom till Alunda. Avståndet är relativt kort men vägen krokig, långsam och osäker. I ÖPs tidsperspektiv och med ÖPs ambitioner kring att binda serviceorterna samman med goda kommunikationer är det rimligt att planer kring åtgärder av vägsträckan finns med i ÖP. En bättre väg ger även alternativ väg för arbetspendling från Österbybruk till arbete kring Arlanda där många arbetsplatser finns och kommer att skapas.

Spårbunden trafik

Det är bra att järnvägssträckan Hargshamn-Örbyhus nämn som möjlig för persontrafik, men vi anser att ambitionerna kring järnväg kan vara betydligt större än det som yttrycks i ÖP. I ÖPs tidsperspektiv skulle det vara möjligt att initiera planer på regionnivå gällande "Upplandsringen" (se framsidan) vilket skulle innebära att en ringlinje av persontrafik på räls skulle kunna serva en stor del av området norr om Stockholm inklusive vår kommun, Hallstavik och Norrtälje på ett intressant sätt.

Vi ser även möjligheter att inom ÖPs tidshorisont titta på möjligt helt nytt samhälle vid Järlebo station på Östra stambanan i Östhammars kommun. Området kring stationen borde redovisas i ÖP för en sådan möjlig användning.

Turtäthet lokaltrafik

Förutom förbättrad turtäthet, vilket bör bli verklighet vid ett större behov, har vi tidigare framfört och saknar fortfarande i ÖP, att kommunikationerna även bör fungera på kvällstid så att fritids- och nöjesutbudet i olika delar av kommunen kan nyttjas av fler och utan bilberoende. Vi tror att det kan stärka "vi"-känslan att våra fem serviceorter är "stadsdelar som hör ihop" istället för konkurrenser, såsom efterlyses i ÖP.

Anropsstyrd lokaltrafik

Kommunen har många hushåll utanför tätorterna som inte servas av kollektivtrafik. Det finns inte heller tillgång till taxi med rimliga framkörningsavgifter i stora delar av kommunen. Med tänket att landsbygden ska ta sig till kollektivtrafikstråken så behövs pendlarparkeringar som ÖP nämner men det finns även behov av att utveckla anropsstyrd lokaltrafik då andelen personer med körkort och tillgång till bil reduceras. I vårt närområde tänker vi att Film-, Dannemora socken- och Morkala-bygden bör vara tilltänkta för den här typen av service likväl som de områden som nu omnämns i ÖP.

Laddinfrastruktur

Vi tycker att ÖP belyser mycket potentiella problem med en expansion avseende transporter men undviker att ta tag i frågan om att dagens och framtidens fordonsflotta kommer att ha en betydligt lägre miljöpåverkan än gårdagens bilar. Som påtalas gång på gång i ÖP är vi en

utspridd kommun med en stor andel av befolkningen boende på landsbygden. Bilen kommer fortsatt vara ett viktigt transportmedel, men hur planerar kommunen att underlätta för snabbt ökande andel elbilar i fordonsflottan? ÖP nämner att man anser att kommersiella aktörer bör lösa problemet med laddning. Vi tror i stället att kommunen måste vara proaktiv för att det man önskar verkligen ska hända och det borde vara en del av ÖP att se över ladd infrastruktur likväl som vägnät med den nya situation som redan är här. Det är även pluspoäng i attraktivitet om man driver frågan.

G/C-plan

Det finns stora behov av gång och cykelvägar, både av säkerhetsskäl men även pga. den regionala målsättningen att kollektivtrafikens andel av motoriserade resor ska fördubblas till år 2030. Vi har tidigare kritiserat delar av de prioriteringar och investeringar som delges i liggande G/C-plan Vilka projekt som är tilltänkta och en prioriteringsordning måste diskuteras med lokalsamhället då resurserna är begränsade och även ta stor hänsyn till barnperspektivet i kommunal planering. Till exempel saknas/brister G/C-vägar igenom Österbybruk mellan skola-centrum-idrottsplats-idrottshall-bad vilka är nödvändiga för barnens säkerhet.

Med liggande G/C plan som grund bör målsättningen vara att Dannemoravägen, sträckan mellan Dannemoravägen och Långgatan, Långgatan och vidare sträckan ut till 292 (väg 731), syd om Långgatan, blir ett sammanhängande och säkert cykelstråk genom bruket. Stråket serverar också i någon mån Morkala- och Dannemora socken-bygden för en möjlig G/C/M-pendling.

Det finns även behov av att förbättra förhållanden för oskyddade trafikanter från byar till knutpunkter för lokaltrafik vid större stråk. Där borde man kunna hitta lösningar som har en lägre prislapp än 5m bred cykelbana men där säkerheten ändå förbättras. Det finns även medborgarförslag på att nyttja den röjda marken efter vattenledningen för att bygga en G/C-väg mellan Österbybruk och Örbyhus vilket även bör kunna vara aktuellt på samma mark mot Alunda.

Teknisk försörjning

VA-situation

Sedan överföringsledningen för färskvatten från Örbyhus är påkopplad är vattensituationen i Österbybruk säkerställd, även för en expansion, vilket är glädjande.

ÖP signalerar att avloppskapaciteten är på gränsen i flera serviceorter nämner att man utreder situationen i de östra delarna. Vi förutsätter att läget är under kontroll även i Österbybruk, i och med den VA-handlingsplan man tagit fram, så att inte avloppsfrågan blir ett problem som sätter stopp för bebyggelseutvecklingen.

Miljö, hälsa och säkerhet

Varningssystem och skyddsrum

Med anledning av den nya världsordningen finns det anledning att utreda om varningssystem och skyddsrumskapacitet är adekvat i kommunen.

Gällande varningssystem tolkar vi det även som att ändringen leder till att Österbybruk och andra orter som förut låg utanför, kommer att ligga i den yttre beredskapszonen vid kärnkraftverk vilket också påverkar åtgärder för varningssystem. Behovet av utredning och åtgärder bör tillföras ÖP.

Felskrivningar

ÖP 2023, samrådshandling p82: Torget ligger i anslutning till Herrgårdsområdet men man kanske inte skriver att man direkt ser in det därifrån. Finns tyvärr ingen bank längre

ÖP 2023, samrådshandling p124: Andra stycket: ... tågförbindelse för persontrafik (Örbyhus/Skyttorp).

ÖP 2023, samrådshandling p175: JÄRNVÄG: Anges att inga stationer finns inom kommunen. Det är inte korrekt. Järlebo station ligger på Ostkustbanan i Östhammars kommun vilket kan vara viktigt för långsiktig utveckling (se annan plats). Att inga stopp sker är korrekt!

ÖP 2023, bilaga 3 p8-13: Skalan omvänd vilket kan ha fått granskare att feltolka budskapet då det blir väldigt förvirrande. Det skulle dessutom innebära att inga områden i Österbybruk har höga friluftsvärden vilket skulle vara mycket märkligt. Kartan stannar även vid gräns för kommunal mark vilket ger en skev bild av vad som hanteras i ÖP i övrigt och ger dålig överblick.

Kommentar

Kommunen är medveten om samt håller med om att en tidigare och mer kontinuerlig medborgardialog hade varit gynnsam och tar med sig detta till det fortsatta arbetet. Under samrådstiden har dialog med många markägare och sakkunniga dock kunnat etableras i de olika tätorterna.

I Tillväxtstrategin vilken antogs i juni möter kommunen många av de frågor som rör skolan, kompetensutveckling och näringslivet. Ytterligare frågor som rör skolan hänvisas till ansvariga i kommunen. Mellankommunala frågor är viktiga där kommunen sätts i ett större sammanhang. Kommunen kommer inte utveckla avsnittet då många mellankommunala frågor arbetas med i direkt berörda strategier och dialoger.

Ortbeskrivningarna för serviceorterna har uppdaterats där exempelvis Österbybruks utbud av kultur lyfts fram ytterligare för att visa på olika dimensioner. Serviceorterna växer utifrån olika styrkor och behov där möjlighet ges i varje ort för olika typer av utveckling. Öppningen av gruvan i Österbybruk har lagts till och idéerna för Gimo tas med i den fortsatta planeringen.

Områdesbeskrivningen för BS400 och BS401 har uppdaterats för att innehålla information om stråk och närhet till naturområden. Inga ändringar i karta har gjorts. Information om att trafik ska härledas till den statliga vägen i norr samt Klockarbacksvägen och sedan vidare på Kölnvägen i söder har lagts till. Den gröna kil som tidigare varit en del av ÖP 2016 är detaljplanlagt område och således följs området av bestämmelse i detaljplan.

R403 har uppdaterats där både områdesbeskrivningen och kartan innehåller hela Stordammen och tillhörande vandringsstråk. Dragningen av vandringsstråket har genomförts i samband med Upplandsstiftelsen. Länk mellan R405 och R404 säkras genom gröna stråk presenterade i kartunderlag. I alla exploatering av nya områden ska grönstrukturer, stråk och rekreation beaktas för att skapa en hållbar utveckling som knyter samman serviceorten. En avvägning har gjorts för norr om Harvikadammen vilket innebär att den inte kommer tas med i tätortskarta för Österbybruk då den anses ligga för långt från tätorten.

Trafikverket genomförde en projektering för cykelväg längs Dannemoravägen. Man hittade många fornlämningar samt förorenad mark vilket innebär för stora kostnader. Det finns i dagsläget inga planer på att genomföra projektet utifrån det underlag som finns. IK400 har

reviderats där befintligt stråk längs Gruvstigarvägen istället prioriteras för förbättring. Tidigare IK400 har utgått från förslaget och ersatts med nytt förslag för dragning av cykelväg. Kommunens Gång- och cykelvägsplan ska revideras och synpunkter på utvecklingen i Österbybruk har skickats vidare till ansvarig i kommunen.

Områdesbeskrivningen för BK402 har uppdaterats efter inkomna synpunkter från samråd. Områdesbeskrivning för IV400 har ändrats för att innehålla information om tillgänglighet till befintliga leder och stigar i området men det utpekade området i kartan kommer inte ändras. Brännstensugnar är lokaliserade inom det skyddade området S400 och finns ytterligare beskrivna i skriften Jord och Järn. Vidare ligger hela Österbybruk under kommunal och regional kulturmiljövård.

Kommunen håller med om att infrastruktursatsningar är viktiga för alla delar av samhällets utveckling. Trafikverket ska under 2022 genomföra en funktionsutredning för järnvägen mellan Örbyhus och Hargshamn. Detta har lagts till i översiktsplanen för att tydliggöra möjligheterna för järnvägens framtid. Trafikverket menar även att det kommer krävas stora åtgärder för att möjliggöra för persontrafik på järnvägen vilket lagts till i planförslaget. Kommunen har inga ytterligare planer på att utveckla spårbunden trafik i kommunen. Stationen i Järlebo ligger i Heby kommun, inte i Östhammars kommun. Väg 290 är beskriven i planförslaget som ett viktigt stråk för kollektivtrafik och serviceorternas utveckling. Synpunkterna på vägarnas utveckling tas med till ansvariga. Kommunen vill även hänvisa till trafikverket i frågan då de är huvudman för statliga vägar i kommunen.

Kommunen arbetar tillsammans med Region Uppsala vad gäller kollektivtrafiken där turtäthet, det lokala resandet och tillgänglighet är viktigt. Region Uppsala ansvarar för kollektivtrafiken i Östhammars kommun. Det finns idag inte någon strategi för att utveckla kollektivtrafiken i skärgården eller på landsbygden med fler turer eller anropsstyrd kollektivtrafik i samarbete med regionen. Kommunen utreder om det finns möjlighet till att lösa frågan och får återkomma med information.

Text har lagts till under avsnittet Hälsa och säkerhet efter synpunkter. Avsnittet för Vatten och avlopp i översiktsplanen har reviderats. Felskrivningar har åtgärdats.

Företag

Östhammar Vatten

Östhammar Vatten (en del av Gästrike Vatten AB) har getts möjlighet att yttra sig i samråd gällande Översiktsplan 2023 för Östhammars kommun. Östhammar Vatten har på flera sätt medverkat i framtagandet av samrådsunderlaget och ställer sig bakom förslaget till Översiktsplan.

Översiktsplanen ger genom sin inriktning för den långsiktiga samhällsutvecklingen ett bra underlag för att konkretisera VA-utvecklingen i olika delar av kommunen för att möta behoven. Tillsammans med andra viktiga komponenter såsom Tillväxtstrategi, Finansieringsplan, Avfallsplan och Utbyggnadsplan för VA kan kommande års

Verksamhetsplaner inklusive investeringar för Östhammar Vatten AB utvecklas som gör att samordning sker för bästa samhälls- och miljönytta samt VA-leverans.

Kommentar

Kommunen tackar för kommentarerna och ser fram emot det fortsatta samarbetet.

Upplandsmuseet

Strategier

Som samrådshandlingen konstaterar besitter Östhammars kommun sammantaget mycket höga kulturmiljö-, landskaps- och naturvärden att värna om. Samrådshandlingen anger vikten av att bevara kultur- och landskapsvärden, men också att utveckla dessa värden. Intentionen är att kulturmiljöerna kan stärkas genom att kunskapen om bygdernas utveckling lyfts fram och förmedlas i samspel mellan olika verksamheter.

För att uppnå målet att stärka kulturmiljövärdena i Östhammars kommun anges ett antal strategier, vilka Upplandsmuseet välkomnar:

- Upprättandet av ett uppdaterat kulturmiljövårdsprogram som med större tydlighet ska beskriva och avgränsa viktiga kulturmiljövärden

Upplandsmuseet välkomnar intentionen att upprätta ett nytt kulturmiljövårdsprogram. En fördjupad kunskap om de samlade höga kulturvärdena inom riksintressena Öregrund och Östhammar är därvid av vikt, då dessa är speciellt utsatta för förändringar och tryck. De tidigare publikationerna *Bygd att vårda 2) Kulturmiljöer i Tierps, Älvkarleby och Östhammars kommuner* (Upplandsmuseet och Länsstyrelsen Uppsala län 1984), *Jord och järn. Kulturhistoriska miljöer i Östhammars kommun* (Upplandsmuseet 1999), samt bebyggelseinventeringen från 1976 har en del år på nacken och är översiktliga avseende de två städerna.

- Varsamhets bestämmelser avseende kulturhistoriskt värdefulla miljöer avses att införas i nya detaljplaner och när äldre detaljplaner ses över. En restriktiv hållning ska tillämpas avseende ny bebyggelse i anslutning till riksintressena Gimo, Österbybruk, Öregrund och Östhammar.

Upplandsmuseet välkomnar införandet av varsamhetsbestämmelser i detaljplanerna.

- Kulturmiljövärdena i riksintresseområden och i de särskilda värdeområdena för natur, fritid och kulturlandskap ska ges hög prioritet vid handläggning och beslut

Upplandsmuseet välkomnar denna prioritet.

Uttredningar

Översiktsplanen redovisar vidare att för den fortsatta planeringen finns behov av att

genomföra fördjupande utredningar inom ett flertal olika områden, för ett förbättrat underlag vid hanterande av värdefulla miljöer. Av dessa anknyter flera till kulturmiljöfrågor, såsom Fördjupad översiktsplan för kust, Gestaltningssprogram för ny bebyggelse och som ett förbättrat underlag vid exploatering, samt nytt Kulturmiljövårdsprogram. Upplandsmuseet välkomnar och finner att det finns ett stort behov av fördjupande utredningar.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna. Arbetet med att bevara våra kulturmiljöer är av stor vikt och kräver uppdateringar av utredningar och styrdokument. Östhammars kommun ser fram emot ett framtida samarbete med Upplandsmuseet vid uppdateringar av styrdokument.

Forsmarks Kraftgrupp AB

Forsmarks Kraftgrupp har tagit del av samrådshandling ÖP 2023 och vill uppmärksamma att Riksintresse energiproduktion och energidistribution Forsmark, inte finns med på karta s35 "Framtida mark- och vattenanvändning". Däremot är riksintresset omnämnt på s 172. Energimyndigheten har den 15 april 2019 tagit beslut om Riksintresse energiproduktion och energidistribution Forsmark. Bestämmelserna om riksintressena ska tillämpas i den kommunala planeringen och vid beslut enligt PBL.

Kommentar

Riksintressen för energiproduktion i kommunen presenteras nu enbart tillsammans med andra riksintressen i kapitlet planeringsförutsättningar (tidigare "hänsyn"), för att ge en mer konsekvent och samlad presentation av riksintressena.

Kommuner och regioner

Region Uppsala

Sammanfattande överväganden

Sammantaget ser Region Uppsala positivt på Östhammars kommuns förslag till översiktsplan. Kommunens vision, mål och strategier framgår tydligt i förslaget.

Region Uppsala ser positivt på att den regionala utvecklingsstrategin lyfts och tydligt beskrivs i planen. Även Regionalt trafikförsörjningsprogram och Länsplan för regional transportinfrastruktur lyfts i planförslaget vilket är positivt då de båda har en koppling till utvecklingen av Östhammars kommun. Vidare uppskattar Region Uppsala att kommunen i förslaget framhäver vikten av god samverkan kring bland annat möjligheterna att utveckla en effektiv och trafiksäker trafikmiljö med god framkomlighet samt att de utpekade strategierna för utveckling av kommunikationsstrukturer till stor del ligger i linje med Region Uppsalas ambitioner och strategier.

En utmaning i kommunen utifrån hållbart resande är den flerkärniga bebyggelse-strukturen med fem serviceorter. För en kommun av Östhammars storlek är fem serviceorter relativt många. Den spridda bebyggelsen med de fem serviceorterna och en stor landsbygdsbefolkning skapar långa avstånd och ställer krav på omfattande åtgärder för att gynna ett hållbart resande.

Hållbart resande och infrastruktur

Goda kommunikationer har identifierats som en nyckel till utveckling i förslaget. Region Uppsala instämmer i detta och ser det som viktigt att det skapas förutsättningar på lokal och regional nivå för att utveckla och öka andelen resor med hållbara trafikslag inom, till och från Östhammars kommun. Planeringen för hållbart resande bör ha sin utgångspunkt i hela-resan-perspektivet. Region Uppsala anser att det är positivt att detta lyfts i planförslaget. Konkret handlar det om att förbättra förutsättningarna att kunna gå och cykla till kollektivtrafikens befintliga och potentiella noder, att tryggt kunna parkera sin cykel och smidigt kunna resa vidare med kollektivtrafiken. För att lyckas med detta krävs en fortsatt tät samverkan mellan alla de aktörer som har ansvar och rådighet över kollektivtrafik och infrastruktur. Region Uppsala ser fram emot fortsatt samverkan med Östhammars kommun i dessa frågor.

Att pendlarparkering för cykel utvecklas i kollektivtrafikens knutpunkter är viktigt för att kunna kombinera cykel med buss och på så sätt bli ett attraktivt alternativ till bilen. Det är vid kollektivtrafikens knutpunkter som det finns potential till att ersätta korta bilresor med cykel, och då krävs bland annat bra cykelparkeringar. Det behöver också finnas goda gång- och cykelanslutningar till busshållplatser för att kunna ta sig dit på ett säkert sätt. Pendlarparkering för bil bör främst kunna erbjudas på landsbygden på strategiska platser för att möjliggöra kombinationsresor med bil och kollektivtrafik.

En utmaning i kommunen utifrån hållbart resande är den flerkärniga bebyggelse-strukturen med fem serviceorter. För en kommun av Östhammars storlek är fem serviceorter relativt många. Den spridda bebyggelsen med de fem serviceorterna och en stor landsbygdsbefolkning skapar långa avstånd och ställer krav på omfattande åtgärder för att gynna ett hållbart resande. Region Uppsala välkomnar den strategiska inriktningen att ny bebyggelse på landsbygden i första hand etableras i anslutning till befintliga bebyggelsegrupper längs starka kommunikationsstråk.

Region Uppsalas strategiska inriktning är att landsbygd i kollektivtrafikstråk ska ha förbindelser motsvarande grundutbudet i stråket, det vill säga normalt förbindelser med minst timmestrafik med halvtimmestrafik i rusningstid till relevanta större tätorter och kommuncentra. För övrig landsbygd erbjuds kollektivtrafik där det kan ske i samverkan med annan kollektivtrafik, till exempel skolskjutsar.

I samrådshandlingen finns även exempel på utveckling av landsbygdsområden som i nuläget saknar etablerad kollektivtrafik. Region Uppsala vill vara tydlig med att det i dessa områden inte kan förväntas en väl utbyggd kollektivtrafik. Om bebyggelse lokaliseras i de orter och i de stråk där det finns en etablerad kollektivtrafik bidrar det till att stärka och utveckla denna kollektivtrafik.

Ett mål i regional utvecklingsstrategi för Uppsala län, är att kollektivtrafikandelen av de motoriserade resorna ska fördubblas till år 2030 jämfört med 2017. För att nå detta mål behöver de hållbara trafikslagen få större fokus i planeringen.

En viktig del i detta är den inriktning som finns i planen att centrumområdena behöver utvecklas så att de och går att nå med kollektivtrafik eller via gång- och cykelvägar. Planen skulle dock kunna vara mer konkreta och tydliga vad gäller strategier för hållbart resande. Ett exempel är strategin "Trafikplanera för attraktiva orter" som skulle kunna kompletteras med "... och ökat hållbart resande".

Regionen ser positivt på att kommunen avser att ta fram en utvecklingsplan för parkeringar och kollektivtrafik. I detta arbete bör man ta ett helhetsgrepp på kollektivtrafiken i kommunen och studera hur förutsättningarna för effektiv och attraktiv kollektivtrafik kan förbättras. Region Uppsala ser fram emot fortsatt dialog om hur kollektivtrafiken kan utvecklas.

Persontrafik på järnväg

I planförslaget beskrivs i målbilden 2040 att järnvägssträckningen mellan Hargshamn och Örbyhus trafikeras med persontåg som erbjuder bekvämt resande mellan orterna längs sträckan och möjligheter att resa vidare med tåg mot Stockholm och Gävle. Att åstadkomma persontrafik med tåg på denna sträcka kräver inte bara ett tillräckligt resandeunderlag utan också omfattande insatser och aktiviteter samt finansiering.

Som information ska Region Uppsala arbeta fram en tågstrategi som ska beskriva tågtrafiksystemets utveckling på lång sikt där tågtrafik, framtida stationsuppehåll och järnvägsinfrastruktur ska hanteras och beskriva Region Uppsalas ambitioner med tågtrafiken i länet. Denna strategi är i sin tur tänkt att utgöra inspel inför nästa regionala trafikförsörjningsprogram.

Potentialstudie för cykling i Uppsala län

I texten om Trafik och kommunikationer hänvisar kommunen till potentialstudie för cykelpendling i Uppsala län, gjord av Länsstyrelsen. Denna studie arbetades fram av Region Uppsala och färdigställdes under 2021. Region Uppsala arbetar vidare med resultatet av studien tillsammans med samtliga länets kommuner och ser fram emot ett fortsatt samarbete med Östhammars kommun kopplat till potentialstudien och ökad andel cykelresor i länet.

Vård och hälsa

Översiktsplanen tar sikte på några bärande principer som ligger i linje med mål i den regionala utvecklingsstrategin:

- att Östhammar utgör centrum för hälso- och sjukvård
- att det inte är möjligt att ha all service på alla orter inom kommunen
- att detaljplanen möjliggör för ny kommunal service

Region Uppsala anser att hälso-och sjukvårdstjänster är en viktig del i samhällsutvecklingen och önskar därmed att detta synliggörs mer i översiktsplanen och att detaljplaner också tar höjd för nya hälso- och sjukvårdstjänster som kan vara samordnade över huvudmanna-gränserna. Resonemanget i översiktsplanen att det inte är möjligt att tillhandahålla samma utbud på alla orter ligger helt i linje med inriktningen för den förnyade vårdstrukturen där:

- vårdcentrum finns på ett fåtal platser i länet med ett större geografiskt upptagningsområde
- vårdcentraler har ett tillräckligt befolkningsunderlag för att vara möjliga att etablera

- närmottagningar finns för dem på landsbygden med stort avstånd till vårdcentral
- det oavsett geografi ska finnas möjlighet till samordnad vård i hemmet och förutsättningar till digital infrastruktur som möjliggör digitala lösningar

Miljöer som främjar förebyggande och hälsofrämjande där insatser kan genomföras över huvudmannagränser tillsammans med civilsamhället är en viktig del för att klara framtidens hälsoutmaningar.

Generella synpunkter

Rättelse i benämningar av Region Uppsalas roller och verksamheter

Landstinget i Uppsala län är sedan 2017 Region Uppsala med ansvar inom hälso- och sjukvård, kollektivtrafik, kultur samt för regional utveckling. Namnet Landstinget används inte längre i aktuella sammanhang.

Region Uppsala har det totala ansvaret för den allmänna kollektivtrafiken i Uppsala län. Region Uppsala ansvarar för kollektivtrafikförsörjningen genom kollektivtrafikutveckling, trafikplanering, försäljning, kommunikation och kundtjänst med mera. UL är varumärket under vilket Region Uppsala bedriver kollektivtrafiken i samarbete med upphandlade trafikföretag.

Kommentar

Trafikverket ska under 2023 genomföra en funktionsutredning för järnvägen mellan Örbyhus och Hargshamn. Detta har lagts till i översiktsplanen för att tydliggöra utsikterna för järnvägens framtid i Östhammars kommun. Trafikverket menar även att det kommer krävas stora åtgärder för att möjliggöra för persontrafik på järnvägen vilket även det lagts till i planförslaget. Målbilden för 2040 står kvar i planförslaget.

Kommunen anser att hållbart resande lyfts i relation till berörda områden i planförslaget. Kommunen kommer undersöka möjligheten till att ta fram en ny energiplan där hållbart resande och energismarta lösningar för trafik kan tänkas tas upp.

De större områdena utpekade i de olika serviceorterna har i områdesbeskrivningarna tagit höjd för eventuell ny service som en exploatering av dessa kommer kräva. Där inkluderas sjuk- och hälsovård. Detta gäller även i detaljplanearbetet.

Det har i översiktsplanen tydliggjorts att cykelstudien genomförts av Region Uppsala. Benämningen Landstinget har bytts till Region Uppsala.

Norrtälje Kommun

Framtidsbild 2040

Norrtälje kommun ser positivt till att Östhammar, i sin framtidsbild, pekar ut vikten av kommunikationer mellan Norrtälje och Gävle genom utvecklingen av delen av väg 76 inom Östhammar kommun. Norrtälje kommun är även mycket positiva till utpekandet av Forsmark och Östhammar som viktiga noder i det stråket.

Att järnvägssträckningen mellan Hargshamn och Örbyhus ska vara i bra skick och vara i frekvent bruk är positivt, men det borde fördelaktigt att i text och framtidskartan peka ut

Hallstavik i direkt koppling till järnvägen då den kommunikationen är viktig för näringslivet i Hallstavik och Norrtälje kommun i stort.

I Norrtälje kommuns antagna utvecklingsinriktning inom arbetet med översiktsplan 2050 pekas Hallstavik ut som ett kommundelcentra med goda förutsättningar för att på sikt utvecklas med energikrävande verksamheter med tanke på ortens relativt goda tillgång till energiförsörjning. Norrtälje kommun skulle se positivt till att Hallstavik ges större plats i Östhammars framtidsvision och bild då det spås finnas positiva synergier mellan Hallstaviks och Östhammars utveckling.

Framtida mark- och vattenanvändning

Kommunikationer mellan Norrtälje kommun och Östhammar kommun sker främst via riksväg 76 och anslutande vägar, utöver det används även järnvägen för godstransporter till och från Hallstavik. Hallstavik är den tätort i Norrtälje kommun som har störst påverkan av utvecklingen i Östhammar kommun, och vice versa.

För det utpekade verksamhetsområdet mellan länsväg 292 och järnvägen bör en uppskattning för antal nya arbetstillfällen beskrivas för att Norrtälje kommun ska ha en bättre möjlighet att ta ställning till hur den utvecklingen kan påverka kommunen.

För utvecklingen av Hallstavik som kommundelcentra med ett större utbud av bostäder och arbetsplatser bedöms den framtida markanvändningen av Östhammar centralort, Gimo serviceort, Hargshamn tätort, Forsmark och föreslaget verksamhetsområde mellan järnvägen och länsväg 292 som viktiga utvecklingar. Mellan dessa orter och Norrtälje kommun, särskilt Hallstavik, bedömer Norrtälje kommun det viktigt att god tillgänglighet värnas och utvecklas. Prioriterad koppling är Hallstavik - Forsmark. En eventuell framtida utveckling av arbetsplatser i Hallstavik bedöms medföra större efterfrågan på bostäder i dessa orter vilket bör beaktas.

Behovet av utvecklad tillgänglighet till Gimo och föreslaget verksamhetsområde mellan järnvägen och länsväg 292 från Norrtälje kan möjligtvis identifieras i översiktsplanen. En möjlig bytespunkt vid korsningen riksväg 76 och länsväg 292 tillsammans med en kollektiv koppling mellan Hargshamn och Gimo kan vara fördelaktig för pendlingsmöjligheterna mellan bostäder och arbetsplatser längs länsväg 292 och Norrtälje kommun.

Norrtälje kommun ser positivt till att Östhammar i översiktsplanen identifierar att orter strax utanför kommungränsen bidrar med underlag för handel, fritidsanläggningar och kollektivtrafik. Detta resonemang kan med fördel utvecklas med vilka orter detta är och på vilket sätt de bidrar till underlaget.

Utvecklingen av Gimo med möjligheten av ett bra resecentrum ser Norrtälje kommun positivt till. För att illustrera vilka stråk som är i behov av bättre pendlingsmöjligheter till Gimo kan med fördel statistik, om sådan är tillgänglig, presenteras för vart inpendlande studenter och arbetstagare kommer ifrån.

Norrtälje kommun ser positivt till att översiktsplaneförslaget förlägger tillkommande bostadsbebyggelse i Hargshamn på ett skyddsavstånd till områden reserverade för störande verksamheter för att möjliggöra för en industriell utveckling av Hargshamn vilket är en pendlingsort till Hallstavik.

Norrtälje kommun är mycket positivt inställd till att översiktsplanen pekar ut väg 76 som i behov av utveckling och särskilt att kollektiva kommunikationer Norrtälje - Gävle ska förbättras. Här kan med fördel även nämnas viktiga noder längs sträckan, specifikt Östhammars tätort och Forsmark.

Kommentar

En skrivning om järnvägssträckningens betydelse för Hallstaviks och Norrtäljes näringsliv har lagts till under avsnittet "Trafik och kommunikationer".

Östhammars kommun ser precis som Norrtälje kommun att det är viktigt att beakta de mellankommunala frågorna och uppmärksamma hur utvecklingen i kommunerna påverkas av och påverkar varandra. I planförslaget har flertalet områden pekats ut i samtliga serviceorter för att säkerställa att behovet av bostäder och service kan tryggas. I de mindre tätorterna som Forsmark och Hargshamn finns även där goda möjligheter (beroende av den rådande VA-situationen) att bygga mer. I planförslaget uttrycker kommunen behovet av goda förbindelser för arbetspendling mellan orter, samt för in- och utpendling både genom kollektivtrafik och med ett hela-resan perspektiv. Även behovet av parallella bussystem uttrycks.

Kommunen kommer inte utveckla informationen om kommungränsande tätorters påverkan då fokus i detta arbete är kommunens egna serviceorters utveckling. Den tillgängliga informationen anser Östhammars kommun vara tillräcklig men kan utvecklas inom andra styrdokument och i det framtida planeringsarbetet.

Angående möjligheterna till att etablera verksamhetsområde för omgivningspåverkande verksamhet längs länsväg 292 kan kommunen inte hänvisa till antal potentiella arbetstillfällen. Området är utpekad i den kommuntäckande kartan för att säkerställa att mark finns tillgänglig då behov av etablering uppstår. Kommunen hänvisar istället till den förväntade befolkningsökningen om 200 personer per år och den nyligen antagna Tillväxtstrategin.

Privatpersoner

Privatpersonerna som lämnat synpunkter har anonymiserats och endast synpunkter som anses relevanta ur ett översiktsplaneperspektiv har tagits med i redogörelsen. Synpunkterna följs av kommentarer från kommunen.

Privatperson 1.

Östhammars kommun satsar på tok fel som de gör nu, alla resurser ska läggas på städerna och det är på tok fel. Östhammars kommun består mestadels av åkermark och skog så exploatering möjligheter finns så det räcker och blir över. Se till att det flyttar in mer från andra kommuner ut på landet som t.ex. Gräsö, här har Östhammars kommun fört en hård avveckling av all service.

Se nu till att bygga mera bostäder och hyreshus här ute så vår underbara förskola får vara kvar samt kanske till och med starta igång skolan igen. Östhammar kommun vill bara centralisera allt och lägga allt i Östhammar och ha stora klasser som möjligt men det är

ingen väg att gå. Just nu har vi gått igenom en pandemi som vi kanske har det sista av och att ha stora klasser är inte ett bra val då, sprid ut de i mindre klasser i byskolor och sluta upp med er avveckling av landsbygden.

Kommentar

Skärgården är ett riksintresse för både natur- och kulturmiljövården samt utpekad som riksintresse för högexploaterad kust. Möjligheter för utveckling av bostäder och anläggningar för turism och friluftsliv ges i översiktsplanen men där hänsyn ska tas till bland annat vatten- och avlopp och dricksvattenfrågan. Det är ett kontinuerligt arbete med att utveckla alla delar av kommunen. Kommunen ser både en vilja och en nytta i att utveckla landsbygden och att hålla skärgården levande i den fortsatta planeringen och planerar att ta fram en Fördjupad översiktsplan över kust och skärgården.

Det är inte beslutat att förskolan ska läggas ner, det är ett politiskt beslut som ännu inte är taget. Att flytta verksamheten till Öregrund, på grund av för få barn, är ett tjänstemannabeslut. Detta innebär att förskolan inte är i drift, eftersom det inte går att hålla en tillräckligt hög kvalitet så länge det är för få barn. När det gäller Gräsö skola, så tog politiken ett beslut om att den skulle stängas till våren 2020. Den kommer inte att öppnas upp igen. Elevunderlaget är fortfarande för litet för att ge täckning för de tjänster som behövs för att driva en kvalitativ pedagogisk verksamhet inom grundskola och fritidshem. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 2.

En väg ut från Ed mot väg 76 behöver prioriteras så skolvägen avlastas. Det är för mycket trafik förbi skolan. Fler parkeringar vid Edsskolan och nya skolan så man kan hämta/lämna barn säkert, utan kaos och köbildning. Öppna upp vägen ner till Frösåkerhallen från Eds håll. Boende i Ed behöver åka en omväg förbi Willys för att lämna barn till träningar trots närheten.

Kommentar

Det kommer säkras en väg vid Ed och Frösåkersskolan då det pågår ett byggprojekt där. Väg över Kottodlingen har ett arrende på 50 år, vilket innebär att det ej kommer ske i närtid. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 3.

Angående kapitlet om Alunda i samrådshandlingarn och BS och BK står på flera ställen "risker för skred". Hur har skreden visat sig tidigare på de områden som planeras för nya bostadsområden och kompletterande byggnader på befintliga bostadsområden?

Kommentar

Med underlag från Uppsalas Länsstyrelse och egna kartunderlag kan vi peka ut områden där skredrisk finns och därigenom i ett tidigt skede undersöka och ge rätt förutsättningar för områden. Vid vidare planering och exploatering av områdena krävs ytterligare utredningar. Genom tydlighet kring markens förutsättningar redan i översiktsplanen kan marken exploateras utifrån dess förutsättningar. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 4.

Önskar få en GC-väg på antingen Ringvägen eller Energivägen, alternativt båda vägarna. Boende på Vårda Gårdar har ännu inte hittat någon bra gångväg mot Coop sen flytten hit för tre år sedan. Det är ungefär 2 km enkel väg och det finns nog fler som kanske önskar sig en tryggare väg till och från Coop.

Kommentar

Kommunens Gång- och cykelvägsplan ska revideras. Att utveckla trafiknätet med gång- och cykelvägnät är en uttalad strategi för kommunen. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 5.

Karmdammen i Österbybruk har en slinga på cirka 3 km vilket innebär en felskrivning i översiktsplanen där det nu står skrivet att Karmdammen har vandringsslinga på 6 km.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna och ändrar skrivningen i översiktsplanen enligt förslag.

Privatperson 6.

Kommentarer kring Öregrund S314 och till viss mån R306. Områdena avser främst den gamla insjön Träsket. Träsket är inget träsk i modern mening utan en sjö enligt gammalt språkbruk med djup upp till 17 meter som genom åren tillåtit växa igen och som delvis fyllts ut på 60- och 70-talen.

Sjön Träsket är idag en förbisedd och försummad sjö. Så vad kan göras för bevarande och utveckling? Sjöns grundare delar i nordöst och öst utgör idag en viktig biotop i form av sumpskog och bör nog bevaras intakta. Sjöns djupare delar söder om återvinningsholmen och mellan infartsvägen och framnäsudden och mellan tennishallen och fastigheterna på andra sidan sjön kan med fördel rensas upp. Det mesta är vass och vattenspegeln är synlig från vägen om man tittar. Avrinningen till Yttre Hummelfjärden finns kvar – delvis nedgrävd. Att skapa en siktlinje från infartsvägen genom björkarna över en vacker sjö skulle tillföra och återskapa kvalitet till Öregrund. Återvinningshalvön bör snyggas upp och ges historisk kontext: kanterna mot den upprepade sjön kan definieras bättre och ett enkelt men vackert stängsel där kan uppföras. En bro till holmen Snäckan kan slås och kanske kan en rastplats placeras där. Återvinningscentralens rishög bör flyttas från sitt läge söder om centralen till platsen öster om centralen - på så sätt frigörs yta för ytterligare parkering av husbilar i linje med den utökning som nu skett sommaren 2021. En högre häck kan planteras runt återvinningsens domäner så att husbilsparkeringen görs mer attraktiv. Eventuell kan parkeringen om somrarna få en expedition och avgifter tas ut av de som parkerar. På vintrarna kanske sjön kan nyttjas till skridskoåkning och vinterbad på nytt. En historik om sjön och holmarna bör anslås - kanske kan man döpa husbilsparkeringen till Rom? För 100 år sedan beskrev man sjön Träsket som 'en av lummiga björkar ombäddad näpen insjö; en vacker tavla'. Åtminstone delvis kan vi återupprätta detta, vilket skulle tillföra mycket till Öregrund.

Kommentar

Östhammars kommun arbetar löpande med att utveckla både natur- och frilufts-/rekreationsområden i närhet till både de större orterna och i strategiska lägen på landsbygden. Kommunen har precis i nära samarbete med Tallparkens vänner genomfört utveckling Sjömilen och utveckling av Tallparken och sedan ett par år arbetar kommunen

med Lortfjärden vid infarten till Öregrund (fiskvandringssväg, stig, gynna naturvärden etc.). Kopplat till ekonomiska och personella resurser behöver kommunen färdigställa och få förvaltning på plats för dessa två områden innan vi påbörjar ett nytt projekt i anslutning till Öregrund. Det pågår en löpande utveckling av området runt Träsket för att hantera avfallshantering i form av AVC, parkeringsbehov och andra servicebehov för Öregrund. Kommunen sparar informationen och förslaget på konkreta åtgärder för möjliga framtida projekt inom området. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 7.

Farthinder på vägen mellan solvarvet och aftonvägen, trottoar att gå på samma väg. Belysning på lekplatsen vid Gnejsvägen samt farthinder vid skolan.

Kommentar

En trafikutredning på kommunens skolor är under framtagande. Troligtvis färdigställd sen höst 2022. Vi tackar för synpunkterna.

Privatperson 8.

Större, skarpare kartor, gärna liggande format
Se över texten i bilaga 2, aktualisera 2023 års ÖP ej 2016

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkterna och tar med de i framtida planering och genomförande.

Privatperson 9.

Jag anser att cykelväg vid Lunda vägskaal mot Gimo på väg 288 är mycket viktig. Detta påpekas när nya väg 288 skulle byggas men blev inte av då. Varför ska det vara ett mellanrum på sträckan Alunda och Gimo? Mellan Gimo mot Hökhuvud planerar man cykelväg, troligtvis är det tänkt hela vägen till Östhammar.

Kommentar

Hela sträckan planeras för en 2+1 väg enligt Trafikverket. Det kommer gå att cykla hela sträckan om än inte alltid på en cykelbana. Sträckan Gimo-Börstil är ett pågående projekt där ändringar kan ske. För mer information hänvisar kommunen till Regionen och Trafikverket.

Privatperson 10.

Gimo Folketshustomten bör förklaras att den tydligt ingår i P200. P201 vattentornet är Östhammarshems exploatering. Natur som ägs av kommunen och inte ska användas för skogsbruk eller bebyggas inom tio år bör förklaras som naturreservat och kända djur och växter anmälas i artdatabasen.

Kommentar

Kommunen har noterat informationen kring exploatör men väljer att inte beskriva denna i översiktsplanen. För att ta del av vem som driver planer kan kommunen kontaktas. Ändringar har genomförts i områdesbeskrivningen där det framgår vad som ingår i P200. Hur miljöregler påverkar kan vara individuellt och ge olika konsekvenser från fall till fall.

Det finns en skogsbruksplan från 2013 som beskriver hur kommunen ska hantera sitt skogsinnehav. Planen tar hänsyn till då kända naturvärden, men inte sociala/rekreativvärden. Därför har kommunen med start 2022 påbörjat ett arbete med att

ta fram en mångbruksplan, en plan för kommunens skogsmark som tar med flera värden i planeringen samt förslag till skötsel. Kommunen bedömer att denna mångbruksplan tillsammans med översiktsplanen kommer ge tydlig politisk riktning på hur kommunen ska hantera sin skogsmark. Som ett underlag har kommunen för några år sedan låtit inventera all kommunal skogsmark, främst med avseende på naturvärden men också till viss del avseende rekreativvärden. Detta material har också varit ett av underlagen för översiktsplanen och värdefulla arter som hittades i inventeringen har rapporterats in i Artportalen.

Det finns flera sätt att säkra och skydda mark som har höga naturvärden. Ett sätt är att peka ut den i översiktsplanen, ett annat sätt är ta fram tydliga skötselplaner med värdebeskrivningar, ett tredje sätt är att i detaljplaner peka ut bestämmelsen NATUR för att behålla värden vid en exploatering. Östhammars kommun begär alltid en naturvärdesinventering vid detaljplanering av tidigare oexploaterad mark, där arter ska föras in i Artportalen och har de senaste åren haft ett aktivt arbete med att anpassa planerna efter naturvärden och andra förutsättningar. Kommunen granskar också förhandsbesked avseende naturvärden och använder där Artportalen som ett av våra verktyg.

Ett fjärde sätt är att bilda kommunala naturreservat. Just nu finns inget politiskt uppdrag om att bilda kommunala naturreservat, men Östhammars kommun följer processerna som pågår i andra kommuner i länet och Sverige, för att se i vilka fall och situationer det är lämpligt att bilda naturreservat och för att kunna ge underlag till politiken för att de ska välja väg framöver. Det är av stor vikt att det också finns resurser och möjligheter att förvalta naturreservaten efter deras bildande, så att de värden man skyddar också tas om hand och utvecklas. Det finns också andra former att säkra naturvärden som t.ex. naturvårdsavtal, som även kommuner kan använda. Östhammars kommun har alltså en löpande omvärldsbevakning och är just nu i ett skede där kommunen utvärderar olika metoder och strategier kopplat till vårt markinnehav, där biologisk mångfald absolut har en viktig roll. Utöver detta bildar Länsstyrelsen löpande naturreservat i kommunen – idag har vi drygt 40 statliga naturreservat i Östhammars kommun. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 11.

- Tågtrafik Hargshamn- Örbyhus. Gods, person och turist.
- Bättre cykelvägar längt bilvägarna
- Företagshotell längs 288an, delade gemensamma ytor/showroom

Kommentar

I kommunens målbild för 2040, Trafik och Kommunikationer beskrivs tågtrafiken som en utvecklingsmöjlighet i kommunen. Men en omvandling av den befintliga järnvägen till persontrafik och elektrifierad järnväg kommer enligt Trafikverket kräva omfattande åtgärder vilket beskrivs i planförslaget.

Kommunens gång- och cykelvägsplan ska revideras. Ett företagshotell är ett bra förslag för en framtida utveckling längs 288an men kommer inte tas hänsyn till i översiktsplan.

Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 12.

Hej, mina frågor rör skärgården öster och söder om Öregrund.

I strategin saknar vi förslag för hur man utan egen båt ska kunna resa. Idag är tröskeln hög eftersom det krävs att man har egen båt och kompetens att framföra den för att få egen tillgång till stora delar av kommunen. Det vore, likt i Östergötland, rimligt att ha någon form av kollektivtrafik.

Vidare står det att alla ska ha tillgång till bredband. Hur det blir med det nu, kommuninvånare har kämpat i många år nu och kommunens bredbandsstrategi som går ut på att marknaden ska vara intresserad ska "lösa" problemet.

Allmänna bryggor. Det är idag svårt att angöra med båt till exempelvis södra Gräsö.

Äpskärs brygga är alltför full av förtöjda båtar som inte har någon annanstans att förtöja vid. Precis som att det finns en parkering utanför idrottshallen ska det såklart finnas ordentliga bryggor i en skärgårdskommun. Bryggan ska också ha en rimlig förvaltning.

Sjuktransporter vid vissa tider på året. På flera av våra öar är det omöjligt att landa med helikopter för att t.ex. hämta en person med ett akut sjukdomstillstånd. Om isläggningen innebär att sjöräddningen inte kan komma borde RT förses med svävarer så att sjuktransporter kan utföras.

Slutligen vore det bra för både det rörliga friluftslivet, de bofasta och för sjöräddningen och RT att man sjömäter, ev. muddrar, sjömäter igen och sedan märker ut en farled från Äpskärs och riktning NNO för vidare färd mot Rävsten mm. Idag sker manövreringen mha fastknutna dunkar "sikt på björken och stenen tills du passerat sneda granen, så går du fri".

Kommentar

Det finns idag inte någon strategi för att utveckla kollektivtrafiken i skärgården med fler turer eller anropsstyrd kollektivtrafik i samarbete med Region Uppsala. Kommunen utreder om det finns möjlighet till att lösa frågan och får återkomma med information.

Avsnittet för Digital Infrastruktur har reviderats. Det är framförallt marknadens aktörer som står för utbyggnaden av fibernätet, ofta med stöd från Post- och telestyrelsen. Region Uppsala antog i april 2022 ny strategi för digital infrastruktur med sikte på 2030.

Kommunen utreder möjligheterna till att anlägga fler allmänna bryggor i skärgården och för att ta fram fördjupad översiktsplan för kusten och skärgården. Det behövs mer underlag för att lösa frågan om allmänna bryggor. Kommunen tackar för synpunkterna och tar med oss de i framtida planering och genomförande.

Privatperson 13.

Sänk trottoarkanterna i gatukorsningar.

Kommentar

Kommunen tackar för synpunkten.

Privatperson 14.

Angående förslag till översiktsplan 2023 för Östhammars kommun. I översiktsplanen för Alunda föreslås ett handelsområde (IV102) i norra delen av Marma by samt ett skyddsvärt område (S105) som innefattar del av lantbruksfastigheten Marma 3:2. Detta är något som fastighetsägarna starkt motsätter sig. Detta handelsområde kommer att medföra en högre trafikbelastning på Happstavägen genom Marma som redan är relativt hårt trafikerad vilket

anses olämpligt med tanke på att vägen är ett populärt gång- och cykelstråk samt att det finns aktiv häst och rid verksamhet inom området. Det befaras även att om man klassar jordbruksfastigheten som skyddsvärt område kommer detta att lägga en "död hand" över det livskraftiga lantbruk som bedrivs på fastigheten. Det ska även påpekas att detta är privatägd mark och fastighetsägarna kommer aldrig att acceptera en exploatering öster om Happstavägen. Vi motsätter oss kraftfullt dessa planer.

Kommentar

Handelsområdet IV102 har efter synpunkter tagits bort som utvecklingsområde i Alunda. Alternativa placeringar för verksamhetsområden i Alunda har föreslagits i granskningshandlingen för att säkerställa att behovet fylls. Det skyddsvärda området S105 kvarstår då kommunen anser att det bör skyddas mot exploatering och bevara den typiska miljön. Dock ska tillbyggnader som gynnar de verksamheter och de värden som finns på området tillåtas. Ändringar i områdesbeskrivningen har genomförts. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 15.

Det som undertecknande främst har synpunkter på är Foghammar i Alunda och där området BS 103 Skogshyddan är utpekad. Arealerna som ingår i BS 103 täcker till stor del jordbruksfastigheten Foghammar 1:4. Fastigheten har sedan en lång tid tillbaka varit i samma ägo och används idag som ett generationsboende. På fastigheten bedrivs ett ekologiskt jordbruk vilket ägarna till fastigheten ämnar fortsätta med en lång tid framöver. Det finns stora planer på att fortsätta att utveckla det ekologiska jordbruket och djurhållningen. Gränserna som är inritade i planförslaget för BS 102 ligger nästan i omedelbar kontakt med fastighetens ladugård. Detsamma gäller för området BK 107 där fastigheten har en hästhage som gränsar till den östra spetsen på området. De boende på fastigheten har ett mycket stort intresse för jordbruk och de senaste två åren har de börjat inrikta gården ekologiskt med hästar och får men vill återigen ta upp grisuppfödning. Det har också arrenderats 2 hektar för att få mera spannmål till djuren. I förra årets arealbidrag godkände LSt en beteshage som naturbete. I årets ansökan om EU-bidrag ansöktes även om ett skifte som slätteräng.

Om förslaget i BS 103 skulle bli verklighet skulle detta innebära att jordbruksfastigheten Foghammar 1:4 inte skulle vara möjlig att driva som ett aktivt jordbruk. Därför föreslår undertecknande att BS 103 helt tar bort ur planen eller i andra hand arbetas om helt i enlighet med de synpunkter vi redovisat.

Kommentar

Området BS103 har efter synpunkter ändrats i karta och i områdesbeskrivningar. Revideringen av området innebär att fastigheten som nämns i yttrandet inte ingår i den reviderade tätortskartan för Alunda. Området BK107 kommer inte förändras då det innebär kompletterande bostäder och förtätning vilket går i linje med översiktsplanens intentioner för hållbart byggande. Den framtida bebyggelsen kommer förhålla sig till närliggande omgivning. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 16.

Skulle önska att hastigheten från infarten sänks från 70 till 50. Området direkt efter snickeriet tillhör stadsplanerat område och ingen annan ort har 70 på sådant område.

Kommentar

Inom stadsplanerat område gäller 50 km/tim. Troligtvis kommer det inom kort bli 40 km/tim. Huvudman för vägen i fråga är Trafikverket vilka kommunen hänvisar till för vidare frågor.

Privatperson 17.

Hej! Stort behov av en cykel/gångväg mellan Österbybruk och Dannemora (Dannemoravägen).

Kommentar

Kommunens Gång- och cykelvägsplan ska revideras. Trafikverket genomförde en projektering för cykelväg längs Dannemoravägen. Man hittade många fornlämningar samt förorenad mark vilket innebär för stora kostnader. Det finns i dagsläget inga planer på att genomföra projektet längs Dannemoravägen utifrån det underlag som finns. IK400 har reviderats där befintligt stråk längs Gruvstigavägen istället prioriteras för förbättring.

Privatperson 18.

Planera för att bygga och driva ett universitet i Östhammars tätort – helst av världsklass, men minst av svensk elitklass.

Kommentar

En intressant och spännande idé. Det finns tyvärr inga planer på att utveckla ett universitet i kommunen. Uppsala universitet och Gävle Högskola innebär att Östhammar kommun har en närhet till högre utbildning med goda kommunikationer.

Privatperson 19.

Våra fastigheter berörs av förslaget till utformning av område R307 – Vandringsfärden, i översiktsplanen. Området är på kartor brett markerat längs Sunnanöfjärden, inkluderande bl.a. våra fastigheter. I beskrivningen av område R307 står bl.a.

”Kommunal mark där möjlighet finns till att utveckla ett attraktivt rekreationsstråk längs med Sunnanöfjärden. Längs med vandringledden föreslås även uppförande av utpekade vindskydd och grillplatser samt skyltning av lederna.”

I bilaga 3 till översiktsplanen, Kartunderlag för planering, sid 15 har område R307 markerats med pil som svartmarkats mot Sunnanöfjärden, vilket skulle kunna tydas som att stråket är tänkt att gå hela vägen längs strandlinjen.

Område R307 längs Sunnanöfjärden passerar ett antal privata fastigheter förutom våra. Kommunen äger Sunnanöfjärdens vattenområde. Kommunen äger vidare en del uppgrundade smala områden in mot bl.a. våra fastigheter. Men totalt sett är det omöjligt att anordna vandringsled längs Sunnanöviken utan exempelvis omfattande expropriation. Vi är synnerligen oroliga för att en Översiktsplan avseende område R307, med det utseende den nu har i förslaget, skulle kunna innebära stor osäkerhet om vad kommunen med planen som grund, t.ex. vid framtida detaljplaner, kan tänkas bestämma.

Sammantaget som förstås av ovanstående, så motsätter vi oss utformningen av område R307 i den föreslagna Översiktsplanen 2023. Samtidigt förstår vi tanken från kommunen sida att bättre utveckla vandring/rekreation på Sunnanön, genom att också länka samman områden R302 och R308 – Södra kustvandringen. En naturlig lösning borde då vara att i grunden använda, och utgå från, sträckningen av det befintliga motionsspåret genom dessa

områden. Detta spår går ju också delvis genom det nu markerade området R307. Här finns också goda möjligheter att göra avstickare ned mot Sunnanöviken i den västra och östra delen av R307, där det också torde finnas goda möjligheter att anlägga grillplatser, och där kommunen idag förfogar över marker. På så sätt kan tanken med den direkta kontakten med Sunnanöviken infrias, även om en del av sträckningen sker i skog och mark i norra kanten av R307. Vandringsstråket skulle kunna utvecklas till något riktigt attraktivt, utan att beröra och störa många fastighetsägare. Vi hemställer att områden R307 ritas om och förläggs enligt ovanstående förslag i kommande översiktsplan 2023.

Kommentar

Efter synpunkter har området R307 på kartan reviderats på karta för att det ska framgå att detta är ett stråk som ska bevaras och utvecklas för vidare rekreation.

Områdesbeskrivningen har även tydliggjorts där det står beskrivet att stråket täcker både privat och kommunal mark. Men detta innebär inte att någon privat mark kommer tas i anspråk. Syftet med stråket i översiktsplanen är att stärka leden idag, det vill säga den gula/röda markerade leden samt några mindre stigar som leder ner till vattnet på flera ställen och platser för eventuella rastplatser/grillplatser, på kommunalägd mark. Avsikten är att leden ska fortsätta gå som den gör idag. Det finns inga intentioner för att ta mark i anspråk för att vidareutveckla R307. Däremot gäller samtidigt strandskyddslagstiftningen, vilket är en parallell fråga. Allt som görs inom strandskyddat område prövas enligt den lagstiftningen oavsett vad översiktsplanen säger att området ska användas som.

I kartunderlaget som pekar ut gröna stråk i Öregrund visar pilarna hur gröna stråk i tätorterna knyts ihop med varandra. Det är alltså inte en sträckning för var stråket går.

Vidare har kommunen dragit rekreationsstråk på samma sätt i alla orter, som en bredare korridor utan exakta gränser och där kommunen vill uttrycka betydelsen av stråket som helhet. Därmed inte sagt att det inte får förekomma annat än rekreation inom de ytor där det kan finnas bebyggelse, vägar etc. Det som skulle kunna påverkas av att stråket pekas ut är om någon vill göra en åtgärd som påverkar ledens/stigens nuvarande dragning – då är ju leden ett intresse som behöver tas hänsyn till, t.ex. om någon vill dra en ny väg som skulle korsa stigen och den därmed skärs av så man behöver skapa en övergång/hitta annan lösning.

Privatperson 20.

Angående området där kiosken i Öregrund nu finns tycker jag det är en dålig idé att uppföra en mer permanent byggnad för restaurang eller handel. Där skulle jag önska att torget återställdes och att vi får en liten grön oas där man kan sitta och avnjuta glass eller take-away mat. Gör vattenpumpen till stadens samlingsplats igen med träd och bänkar och en liten vacker grönya.

Kommentar

Hamnen och torget i Öregrund planeras ingå i ett gestaltningsförslag som ska täcka hela hamnområdet med tillhörande stråk och torg. Där föreslås bland annat ett öppnare torg med allmänna sittplatser som föreslås i synpunkten. Vidare detaljer och utformning föreslås utredas i ett framtida gestaltningsförslag.

Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 21.

Min första synpunkt gäller Korridorer för infrastruktur, både IK 300 och IK 301. Vad gäller Trafikstråk färjeläget IK 301 så är den markerad att gå igenom stora områden med väldigt höga natur- och friluftsvärden. Enligt planen kommer IK 301 att gå igenom hela elljusspårsområdet R 303 och enligt kartan gå enligt sträckningen av det befintliga elljusspåret. Området med elljusspåret är klassat som nyckelbiotop med bland annat höga botaniska värden. Elljusspåret är en mycket viktig idrottsanläggning för boende i Öregrund och för skidsektionen i Öregrunds IK, som bedriver en viktig träningsverksamhet för barn- och ungdomar. Är planerna att bygga en trafikled igenom detta område kommer det naturligtvis att ge stora negativa konsekvenser för både natur och människa.

Det finns text i området R 306 som antyder om att elljusspåret ska utvecklas här? Har detta med IK 301 att göra eller ska elljusspåret utvecklas här oavsett?

Vad gäller övriga delar av IK 300 och IK 301 så är dessa markerade på områden som kommer innebära att stora skogsområden kommer att försvinna i samband med åtgärden. Att placera ett nytt färjeläge som enligt planeringen känns väldigt ogenomtänkt vad gäller trafikdragningen, boende i området och konsekvenserna för naturområdet IK 300.

Jag upptäckte också att det reserverats ett område för utveckling av Öregrunds skola, S/F 301. Är man medveten att detta område ligger helt inom nyckelbiotopen och inom det område som Öregrunds IK under flera år har gjort stora investeringar och utvecklat elljusspåret och skidlekplats? Dessutom har Öregrunds IK och skidsektionen flertalet byggnader som används under året för dess verksamhet. Jag ställer mig frågande till vilka slags lokaler som kommunen tänker sig bygga i området och hur man tänker sig ersätta idrottsanläggningen? Och bara för ett drygt år sedan fick skidsektionen ett nej att anlägga ett utegym på en liten del av detta område, med motiveringen att det skulle innebära inskränkningar på nyckelbiotopen. En nybyggnation av skollokaler skulle ge mycket större inverkan på nyckelbiotopen.

Det går att läsa för R 302, R 307 och R 308 att dessa områden ska utvecklas genom att anlägga rast- och grillplatser samt att stigarna ska märkas upp. Finns det någon substans i detta eller är det tomma ord? Stigarna i detta område är märkta genom ideella krafter och kommunen har aldrig visat intresse av att finansiera eller hjälpa till med utvecklingen av denna verksamhet. Finns det planer från kommunen att utveckla området vore det förstås positivt, och att finansiering och utförande sker från kommunens organisation.

Slutligen vill jag ifrågasätta en textrad som finns med i texten för Öregrund, och i stycket Utveckling. Där står "Öregrund är en väldigt populär besöksort på sommaren och har en stor andel delårsboenden, vilket gör att vinterhalvåret kan upplevas som dött i orten". Den här skrivelsen och meningen bakom den borde tas bort i sin helhet. Öregrund är en ort där människor bor året runt.

Kommentar

Den alternativa placeringen av färjeläget kommer att finnas kvar i förslaget till översiktsplan. Kommunen säkerställer att där i Öregrund finns ett utpekat område för ett alternativt färjeläge för framtiden och tar höjd för framtida utveckling. Idag finns det inga planer eller ekonomiska incitament för att flytta färjeläget, men trots detta säkras en plats då förutsättningarna kan förändras. Det är viktigt att ha i åtanke att översiktsplanen har ett sikte på 2040.

IK301 - Trafikstråk färjeläget har delvis ändrats efter synpunkter och yttranden. Den nya dragningen innebär en minskad påverkan på rekreationsområdet och biotopskyddet. Den justerade sträckningen kan däremot få större påverkan på befintliga bostäder. Det finns idag inga planer på att genomföra dragningen av IK301 - Trafikstråk färjeläget. Men kommunen vill säkra mark i översiktsplanen för en eventuell framtida utveckling för behov av en ny sträckning till det alternativa färjeläget. Däremot är det Trafikverket som är ansvarig myndighet för ett eventuellt framtida projekt där fler alternativ för att leda trafiken till färjeläget kan bli aktuella, såsom befintlig väg via Håkanssons gata respektive Fyrskjeppsvägen som anges som alternativ i tidigare utförd Åtgärdsvalsstudie för färjeläge Öregrund. Rekreationsområde R306 är ämnat att utvecklas oavsett IK301 - Trafikstråk färjeläget genomförande eller ej.

Förslaget för utbyggnad av Öregrunds skola är nu ändrat gentemot samrådsförslaget, där förslaget nu anger att eventuell utbyggnad kommer att direkt anslutning till befintliga skolbyggnader eller en ombyggnad av befintliga byggnader. Alltså kommer inte de rekreationsytor som finns söder om skolan samt det biotopskydd som finns där att tas i anspråk.

I översiktsplanen har kommunen pekat ut områden för rekreationsutveckling där intentionerna är att skapa underlag för en vidare utveckling. Detta kan innebära exempelvis grill/rastplatser. Beskrivningen om elljusspåret i R306 hör inte ihop med IK301. Angående skrivelsen för Öregrund har ändringar skett i beskrivningen av orten efter inkomna synpunkter. Orten benämns i den kommande granskningshandlingen inte som död under vintern.

Privatperson 22.

Generella synpunkter:

- Kartorna och förklaringarna till serviceorterna är bra och ger en bra bild över respektive ort.
- Det borde ha genomförts en kortare presentation av planen generellt under samrådsmötet och sedan mer utförligt för den ort som var aktuell. Därefter hade möjligheten att fråga och samtala med olika tjänstemän fungerat bra. Det hade varit givande om synpunkter kunnat tas emot på plats av tjänstemän muntligt.

Framtidsbild 2040 (sid 13): Prioriteringen av vissa serviceorter är naturlig, men motiveringarna för de olika orterna känns mycket märklig utifrån var kommunens nuvarande och kommande invånare bor/vill bo. Att peka ut Öregrund som en ort för service i kustkustområdet och speciellt för deltidsboende och turism blir märkligt. Boende ska tydligen finnas i Alunda och Österbybruk, medan övriga orter karakteriseras av annat. Om detta är politikens vision om hur olika orter ska utvecklas, så väcker det många frågetecken och oro. Föreslår att framtidsbilden 2040 kompletteras med text om hur kommunens invånare ska få bästa möjliga nytta av varje ords utveckling vad gäller boende och kommunal service. Övriga delar om respektive ort behöver balanseras utifrån att alla serviceorter nog vill se en utveckling vad gäller permanentboende invånare. Texten bör fånga upp det som skrivs under "Nyckar till utveckling".

Rutan "Utmaningar och "Strategi: "Åldrande Va-system" är en utmaning, men strategin kan inte vara "Framtagande av VA-plan". Det löser inte utmaningen med VA-frågan. Strategin måste vara att åtgärda bristerna, där en VA-plan är en del i arbetet.

Befolkningsutveckling" (sid 20): Historiebeskrivningar är ofta intressanta men varför det ska finnas en historiks exposé i en översiktsplan, när det inte följs upp av hur kommunen ser på den kommande befolkningsutvecklingen. Mot bakgrund av att det kommer flera hundra nya arbetstillfällen till kommunen de närmaste åren så är avsaknaden av en diskussion kring befolkningsutvecklingen obegriplig. Det nämns på annat håll att kommunen räknar med ca 200 personers årlig befolkningsökning, vilket det varit de senaste åren. Men beslutet om att utöka korttidsförvaret och byggandet av slutförvaret i Forsmark, utvidgningen av hamnen i Hargshamn, öppnandet av gruvan i Dannemora, ev. etablering i Forsmark av produktion av flygbränsle kommer alla att leda till nya arbetstillfällen och potential för människor att bosätta sig i kommunen. Detta borde bemötas. Föreslår att det för varje serviceort skrivs ett stycke om hur kommunen ser på befolkningsutvecklingen de kommande 5, 10, 15 och 20 åren och generellt under rubriken "Befolkningsutveckling" kommenterar hur dessa stora tillskott på arbetstillfällen kommer att påverka kommunen.

"Öregrund" (sid 73): "Öregrund är en väldigt populär besöksort på sommaren och har en stor andel delårsboenden, vilket gör att vinterhalvåret kan upplevas som dött i orten."

Förslag: Stryk meningen i sin helhet och formulera på ett respektfullt vis.

"IV 300 – Öregrunds Industriområde" (sid 75): IV 300 fallit bort från kartan på sid 72 men finns kvar i områdesbeskrivning.

"IV 301 – Kiosken" (sid 75): IV 301 saknas på kartan sid 72. Har förväxlats med IV 300.

Förslag: tag bort användningsområdena "kontor eller hotell". Om kontor eller hotell tillåts kommer hela hamnområdet att påverkas mycket negativt och riksintresset för kulturmiljö, som hamnområdet utgör, kommer att spolieras.

"Öregrund - R306 – Träsket" (sid 76): Detta är inte "Träsket" – det är istället området alldeles norr om R306 (står som S314 på kartan sid 72).

Hänvisningarna till "Grönstrukturplanen" – värderingen av natur- respektive friluftsvärde: I Grönstrukturplanen värderas områden i en tre-gradig skala vad gäller värden för natur respektive friluftsliv. När detta sedan har förts över till översiktsplanen har högt värde blivit lågt och lågt värde blivit högt.

Etablering av gruppstationer för vindkraft (sid 131): Med tanke på det nationella behovet att bygga ut storskalig havsbaserad vindkraft är det märkligt att Östhammars kommun ska vara ytterligare en av landets kommuner som ska säga nej till detta. Argumentet "känslig landskapskaraktär" är något som alla kustkommuner hävdar. Det konstruktiva är istället att öppna för dialog med aktörer som vill etablera havsbaserad vindkraft och styra till områden som kan var lämpliga. Detta ställningstagande rimmar mycket illa med övrig text om klimatambitioner. Dock är det positivt att ett par områden på land har pekats ut som möjliga för vindkraftsetablering.

"Vatten och avlopp" (sid 135 och framåt):

Det behövs en tydligare förklaring kring hur VA- situationen ser ut idag och hur den har sett ut tidigare. Även tydlighet angående dricksvattenfrågan i kommunen och problematiken den tillför. Det bör stå att det varit återkommande brist på dricksvatten som lett till regelbundna bevakningsförbud och att detta hämmar utvecklingen av orterna.

Visserligen tas dessa frågor upp i helt andra dokument i kommunen, men en översiktsplan bör spegla den verkliga situationen och mer i detalj beskriva för vilka orter som situationen är kritisk. Flera väsentliga delar har helt utelämnats som t.ex. de återkommande problemen i Östhammar och Öregrund vad gäller tillgången till dricksvatten sommartid (bevattningsförbud flera år i rad). I texten hänvisas till Vattenförsörjningsplanen från 2018, där det konstateras att "behovet av vatten inom tätortsområdena går jämt upp eller överskrider tillgången ..."). Det verkar inte som den som skrivit detta är medveten om hur det sett ut de senaste åren. Det bör stå att det varit återkommande brist på dricksvatten som lett till regelbundna bevattningsförbud och att detta hämmar utvecklingen av orterna.

Vad gäller avloppsreningsverk så nämns bara kapacitetsbristen i Alunda. Att Östhammar och snart även Öregrund har nått eller kommer att nå sitt kapacitetstak nämns inte alls. I dagsläget innebär ju detta att det inte får ske någon som helst ökning av befolkningen eller utvidgning av någon verksamhet som genererar avloppsvatten. Reningsverket i Östhammar har nått sitt kapacitetstak. Planer för att lösa detta håller på att tas fram och det bör därför finnas med i översiktsplanen.

Hela detta avsnitt har en konstig balans – mycket detaljerade beskrivningar kring lagstiftningar och kommunens- och även enskilda fastighetsägares skyldigheter, men att sedan kommunen bryter mot lagstiftningen genom att inte ha byggt ut avloppsreningen eller dricksvattenförsörjningen ger bara ett märkligt intryck! Förslag: Eftersom va-frågan beskrivs under respektive serviceort så kan detta avsnitt väsentligt kortas och städas. Det bör även finnas en notering om att frågorna beskrivs mer i detalj under respektive serviceort.

Kommentar

Kommunen tar med sig kommentarer på samrådsmöten till framtida projekt och planering, beskrivningarna för natur- och friluftsvärden har ändrats. Redaktionella ändringar efter synpunkter har utförts.

I avsnittet Framtidsbild 2040 beskriver kommunen att serviceorterna har/ska utvecklats utifrån sina respektive förutsättningar och styrkor. En styrka för Öregrund är ortens närhet till kusten och skärgården, att denna styrka utvecklas är viktigt för framtiden. En skrivning har lagts till för att lyfta betydelsen av helårsboende i avsnittet om kommunens framtidsbild. Öregrund benämns i den kommande granskningshandlingen inte som död under vintern.

Ändringar i karta och områdesbeskrivningar har skett efter synpunkter och interna diskussioner på kommunen. Öregrunds hamnområde och torg planeras ingå i ett gestaltningsförslag som ska täcka hela hamnområdet med tillhörande stråk och torg. Där föreslås bland annat ett öppnare torg med allmänna sittplatser. Vidare detaljer och utformning föreslås utredas i ett gestaltningsförslag.

Skrivningar om hur utvecklingen i näringslivet kan komma att påverka Östhammars utveckling har lagts till. En befolkningsökning om 200 personer per år kommer stå kvar. Översiktsplanen och Tillväxtstrategin antagen i juni 2022 ska tillsammans beskriva befolkningsutvecklingen i kommunen och kompletterar varandra.

Planeringen för vindkraft utgår från kommunens Vindbruksstrategi. I strategin och översiktsplanen står det beskrivet utifrån vilka förutsättningar och kriterier som vindbruk ska etableras i kommunen. Kommunen är i behov av en uppdaterad energiplan.

En VA-utbyggnadsstrategi har tagits fram för kommunens östra delar. För mer utförligare beskrivningar av VA-situationen hänvisar kommunen till Vatten- och avloppsplanen. Avsnittet för VA har reviderats.

Privatperson 23.

I kapitlet "Kommunen idag."

Ange en lista över kommunens distrikt och hur många som bor i distrikten. Ange avståndet från Östhammars tätort till kyrkan för att få ett mått på centralitet.

Uppdatera den karta som förekommer i vissa kommunala anläggningar som visar var de arbetsplatser som Östhammars kommun har och publicera kartan och tillhörande lista på ett uppslag. Lägg till de arbetsgivare som kommunen har beslutanderätt över, Östhammarshem, Hargshamn AB, Gästrike Vattens verksamheter i Östhammars kommun.

Komplettera cirkarna om utbildning på sidan 22 med uppgifter om utbildningsnivån avser hela befolkningen eller arbetsför ålder låt säga 20 -70 år.

Det kan antas att stapeldiagrammet på sidan 23 avser män och kvinnor och det kan kanske förstås av att studera men det bör ändå skrivas ut att en sida är män och den andra kvinnor.

Länstransportplan på sidan 27.

Här har politiken med flera i kommunen och utanför kommit att låsa sig för att just väg 288 ska byggas om. Det egentliga transportproblemet att lösa är hur genomgående trafik från söder om Gimo snabbast och säkrast ska komma till en punkt norr om Börstil.

Genom att kommunledning/tjänstemän tycks acceptera att stortrafiken leds genom Gimo även fortsättningsvis med den "propp" som bildas genom Gimo så bör man då också acceptera Hökhuvud som propp om man å andra sidan då får mera äkta 2+1 -väg före och efter Hökhuvud. Att söka nya väglägen och bygga fler broar är inte kostnadseffektivt även om det är statliga pengar som avropas.

I stycket Länstransportplan ska ordet "landstinget" bytas ut mot "region Uppsala" och gärna en kommentar om länstrafikplanen inte omfattar den dåliga statusen på väg 76. Det är ännu inte för sent att tänka om planeringen för stortrafiken och istället för ombyggnad väg 288 istället bygga en cykelbana Gimo -Börstil längs 288, sen bygga en ny väg väster om Harg upp till Börstil (äkta 2+1). Då har Trafikverket/regionen/kommunen givit cyklisterna i Gimo Östhammar en cykelbana, befriat lokaltrafiken i Hökhuvud-Valöbygden från cyklisterna på 288 och givit stortrafiken en snabbare och känslomässigt bättre väg då propparna Gimo och Hökhuvud byggs bort. Om det blir pengar över på det belopp regionen vill anslå bör en påfartsfil, som också ska användas av LGF, byggas vid påfarten från Ekeby vid Lundaräng. Det är en allmän uppfattning att 288 blev felbyggd söder om Gimo, norrgående körfält blev 4 km vajerbegränsad och sen är det nästan 2 km omkörningsförbud (i praktiken) genom Gimo också. Ekebykörfältet bör byggas oavsett vilken trafiklösning stortrafiken får i framtiden.

Angående Agenda 2030 bör det i slutet av kapitlet på sidan 31 få ett lokalt kapitel som konstaterar att det i kommunen bedrivits jordbruk och fiske sen urminnes tider, gruvnäring och skogsbruk i större skala sedan 1600 -talet och att kommunen tagit del av en allmän

industrialisering sen 1800-talet. Konstatera att "Agenda 2030" drivit fram lagstiftningar som är direkt hotande mot äganderätten och som drabbar enskilda i kommunen som ägnar sig åt traditionella näringar. Kommunen bör skriva något liknande följande: Östhammars kommun är medvetna om att lagstiftning härstammande från Agenda 2030-filosofin är starkt diskriminerande mot vissa verksamheter som försörjer kommunens invånare och att viss skattekraft inte kan beräknas komma i framtiden från skogsägare, jordbrukare, arbetare i Forsmark och även kommunens satsningar på turism och hamnverksamhet är i grunden inte helt förenliga med Agenda 2030.

Kapitlet framtida mark- och vattenanvändning.

Kartan på sidan 35 bör kompletteras runt Hökhuvud söder om väg 288 som där det finns åtminstone 20 villor och några små hyreshus. En liten dutt BT bör finnas söder om väg 288. Kartan skulle kunna kompletteras med att rita i Olandsån med tillhörande tillflöden. Detta för att visa åns betydelse "Kod LL".

Markera också var Olandsån är recipient för spillvatten och dagvatten från Gimo och Alunda.

Gimo. P200. Tydligen ingår den s.k. Folkets Hus-tomten i detta område. Rimligtvis bör även BK203 hanteras i samma område. Genom att nuvarande planering är att Gimo tvingas hantera stortrafiken Uppsala-öster om väg 76 även framgent så bör det rimligtvis finnas bättre läge än BK203 att bygga bostäder på.

Eftersom det troliga är att stortrafiken Uppsala – öster om väg 76 även fortsättningsvis, kommer troligen Trafikverket i ett senare läge att försöka begränsa Gimos utfarter mot Uppsalavägen, väg 288. Eftersom Enbacksvägen och Fabrikgatan redan är avstängda måste åtgärder riktas mot kvarvarande vägar. Gimo skulle möjligen kunna få en utfart någonstans längs Solängsgatan till väg 292 för att avlasta. Planen för Gimo bör i inledande del få en diskussion om just problematiken "kvarvarande stortrafik", nuvarande olyckliga sektionering av Gimo och hur man kommer undan detta utan att enskilda villaägare drabbas.

Gimo. S/F202 och S204. Hammarskolan ska rivas. En möjlighet, istället för ny skola, är att rita in en förskola på området och därmed skjuta upp S/F 200 Älgen, att bygga ihop Skolgatan, att lämna området öster om Skolgatan till park men att sen bygga villor på S204 som inte är skog. Skogen lämnas.

Östhammar S500. Delar i stort beskrivningen men kan det inte också för ordningens skull tas upp problematiken med den gamla soptipp med förbränning på mark som Östhammars stad bedrev i det som då var stadens utkant. Där bildades, troligen på 1970-talet, 8 fastigheter som avsågs försäljas till villabygge men försäljningen kanske stoppades pga. något "giftalarm" med tanke på historisk sopeldning. Området används nu till lite vadsomhelst men det körs med fordon på ytorna och det stämmer inte riktigt med "orört för att främja lek och utomhusvistelse". Det är ändå inget bra läge för villabygge även om mark kan saneras. Men den dag trafiken till norra Östhammar kan få andra infarter IK500-IK504 kan fastigheterna Östhammar Gammelbyn 80:1-4, 81:1-4 bli attraktiva om marken kan förklaras giftfri.

Angående kapitlet jordbruksmark bör följande skrivas in, förslagsvis efter det kursiverade "livsmedel självförsörjning" sidan 11 spalt 3. "Kommunen är medveten om att den åkermark som finns inom den strandskyddade marken utmed Olandsån har kunnat bibehållas som brukningsvärd på grund av att ån sköts av markägarna enligt vattendom. Om Olandsån inte "konstruerats" av staten på 1950 -talet hade förutsättningarna för denna ÖP varit väsentligt

annorlunda vad avser natur och näringsliv i Östhammars kommun.” Det är viktigt att kommunen förstår detta.

Grönstrukturplan sidan 116 bör kompletteras med att all kännedom om djur, fåglar och växter på kommunens mark ska anmälas till artdatabanken så att myndigheter som använder artdatabanken får koll på volymen arter som finns i kommunalägd mark.

Kulturmiljön runt Hökhuvuds kyrka bör få ett yttrande som är: ”Kulturmiljön runt Hökhuvuds kyrka påverkas starkt av vägvalet väg 288. Kommunen har noggrant avvägt att man föredrar kulturmiljön förbättras av att Trafikverket bygger en stor bro bredvid kyrkan.” Hökhuvuds kyrktrakt behöver få en plats i diskussionen om Hökhuvud ska passeras i 100 km/h eller som nu i 50 km/h.

Vad gäller elförsörjning exemplifieras detta med snabbbladdaren på sidan 132. Vi önskar att kommunen i ÖP22 konstaterar följande: ”Elen som produceras i Forsmark leds ut ur kommunen via 400 kV nät och hamnar i Gävle, Märsta och Täby. El kommer sedan in för förbrukning inom kommunen via 70 kV-nät från Älvkarleby och Gråska, Hallstavik. Vattenfall bygger nu om sitt 70 kV-nät till en standard 130 kV men det är oklart när den högre spänningsnivån tas i drift. ”

Kan Vattenfall få att ge besked om när man planerar höja spänningen till 130kV och vilken betydelse detta kan få för elkunderna inom kommunen. (Exempel är effektproblemet till Hargshamn och kommunens förmåga att hantera eventuell effektkrävande industri.)

”Småskalig elproduktion saknas i stort men vindkraft kan komma och även solcellsparker. Konkret planeras 2022 en solcellspark i Ramhäll men dess el kommer att nätanslutas i Uppsala kommun.”

Vattenplanering sidan 142: Yttrandet ”Allt som händer inom avrinningsområdet kan påverka vattenkvaliteten.” är helt sant och får inte tas bort oavsett vad andra tycker om frågan.

Ett tillägg i VA-avsnittet bör vara: Genom det kommunala beslutet att tillföra vatten från Tierp till Alunda och Österbybruk kommer vattenflödena i Olandsån och Fyrisån (HARO Norrström) att ökas. Om inte kommunen vidtar flödeskompenserande begränsningar kommer maxflöden i Olandsåns huvudfåra öka och översvämningsrisken för huvudfåran ökas. Då förvärrar kommunen ett miljöproblem, näringsurlakning, som uppstår vid översvämningar.

Stycket spalt 3 om flackt landskap ger en felsyftning till att dikning orsakar miljöproblem. De formler som Vattenmyndigheten tillämpar är sådana att t.ex. Olandsån aldrig kan få bra vatten men ån avvattnar ett extremt flackt landskap som inte skulle kunna vara åkermark/livsmedelsproduktion om det hade lämnat s orört. Stycket bör utgå eller omformuleras så att det framgår att det är myndigheternas formler som gör att Olandsån framstår som dålig.

Sidan 145.

Möjligheten för vattenmyndigheten att använda KMV – Kraftigt Modifierat Vatten bör omnämnas. Nu har myndigheten underlåtit att använda denna möjlighet men allt som ”Agenda 2030-folket” skriver om Olandsån tyder på att den ÄR ett KMV-vatten. (Men som ovan skrivet, det är de platta avrinningsområdena som är problemet.) Detta kommer även in på sidan 186. Kommunen bör, även om man inte får besluta, agera för att vissa vattendrag

klassas som KMV. Om inte bara för att det i grunden är svenska staten som konstruerat vattendraget, typexempel är hela Olandsån med biflöden. Detta bör omnämnas i ÖP.

Angående vattenplanering bör uppgifter från Gästrike vatten lämnas in avseende alla tätorters "vattenbalanser" med avseende följande i varje ort:

Hur många människor kan försörjas med nuvarande kapacitet? (Utbyggnadsplaner?) Hur många människors avlopp kan reningsverken hantera? (Utbyggnadsplaner?) Hur många människors avlopp har hanterats det senaste åren? Var hamnar det vatten som bräddas vid olika problem i reningsverket? Hur mycket har bräddats i genomsnitt de senaste tio åren?

Kapitel Hänsyn.

Luft sidan 186. Aspekten elbilar bör omnämnas. Denna minskar luftföroreningar och minskar också motorbuller. Däremot bör vägbuller diskuteras. Höga hastigheter orsakar mer buller. Kan kommunen få Trafikverket att i alla lägen välja "tyst asfalt"?

Buller sidan 187. Spalt 3: Dannemora gruva kanske återöppnas under ÖP-perioden. Den diskussion som förs i ÖP-förslaget bör stämmas av mot gruvexploatören.

Sidan 163: "Ingen reservvattentäkt finns inom kommunen." Står det. Är inte Roddarne en reservvattentäkt till Gimo? Denna har också ett skyddsområde. Dessutom borde kanske Alundas hittillsvarande vattentäkt klassas om till reservvattentäkt eller är kommunens uppfattning att det aldrig mer kommer att kunna tas vatten där?

Sidan 168: Kommunen kanske ska försöka ändra lagen "Arkösund -Forsmark"? Att kalla kustområdet norr om Ledsundet för "högexploaterat" och märka ut det så på kartan är väl att betrakta som ett legaliserat skämt? Visserligen ligger där ett kärnkraftverk och ett slutförvar planeras byggas, men dessa upptar bara ca 300 hektar av ca 11000 hektar land och bara mellan kraftverket och Gräsö är det säkert lika stor areal oexploaterat vatten. Lagen borde namnändras till "Arkösund-Ledsundet."

Kommentar

Kommundistrikt finns att tillgå hos Lantmäteriet. Arbetsmarknaden i kommunen kan förändras snabbare än översiktsplanen och är därför inte information som kommer redogöras för i översiktsplanen. Statistik i planen har uppdaterats. Kommuntäckande kartan kommer inte uppdateras med fler orter.

Landstinget har ändrats till Region Uppsala. Skrivning om kommunens reservvattentäkter har lagts till. Kommunen kommer jobba för att ta fram en ny energiplan där exempelvis elbilar ytterligare kan diskuteras. Kort skrivning om transmissionsätet har tillkommit. Aktuell information om Vattenfalls projekt finns att tillgå på deras hemsida. Synpunkterna på skolområden i Gimo tas med i den fortsatta planeringen. BK203 har tagits bort från karta då tomten inte längre är aktuell för potentiell exploatering. Områdesbeskrivningen för S500 har uppdaterats med information om potentiella föroreningar.

Utbyggnaden av länsväg 288 leder Trafikverket då de är huvudman för statlig väg. Kommunen är en samrådspartner och har möjlighet till att lämna synpunkter på projektet. Kommunen är även med och finansierar projektet. Samråd för sträckningen Gimo-Börstil hölls i februari 2022. Trafikverket bjuder in till ytterligare samråd för ett mer detaljerat vägförslag under hösten 2022. Synpunkter på länsvägarna och riksväg 76 har vidarebefordrats till ansvariga i kommunen.

Riksidresset för Högexploaterad Kust mellan Arkösund till Forsmark har pekats ut enligt 4 kap Miljöbalken av riksdagen. Det geografiska området är utpekade för de natur- och kulturmiljöer som ska skyddas i det utpekade området vilket sträcker sig längs hela Östhammars kust och skärgård. Kommunen har inte för avsikt att försöka ändra lagen.

Kommunens historia kring markanvändning, företagande och brukande har en rik grund i fiske, gruvnäring, jordbruk etc. vilket står beskrivet i översiktsplanen. Kopplingen till Agenda 2030-målen finns beskriven i flera avsnitt i översiktsplanen. Gällande mer specifika miljöfrågor har kommunen utöver miljötillsyn etc., valt att arbeta tillsammans med andra aktörer i länet, i form av hållbarhetslöften. Sveriges miljölagstiftning har en lång historia och har i stora delar sitt ursprung i behovet av att säkerställa tillgången till vatten som kraftkälla och råvara men också i det ökade intresset för naturen kring förra sekelskiftet och utvecklingen av samlad bebyggelse i städer med allt vad en ökad befolkning och tätare bebyggelse innebär. Ökad kemikaliehantering i samhället har också påverkat hur miljölagstiftningen utvecklats. Östhammars kommun ser inte att Agenda 2030 i sig givit upphov till ny lagstiftning utan de nationella hållbarhetsmålen är ett sätt att samla målbilder att arbeta efter. Skrivningen kommer inte ändras.

Angående KMV-vatten så har kommunen en regelbunden dialog med Länsstyrelsen och Vattenmyndigheten. Processerna är långsamma och frågan kommer inte lösas till denna ÖP-process.

Under inventeringar och utredningar inför kommunens Grönstrukturplan och den kommande Mångbruksplanen rapporterades värdefulla arter till Artdatabasen.

Efter synpunkter har Olandsån lagts till i den kommuntäckande kartan vilken visar mark- och vattenanvändningen i kommunen. Vidare har kommunen valt att lägga till information angående Olandsån under avsnittet Vattenplanering, utifrån det yttrande som inkommit från Nedre Olandsåns Vattenavledningsföretag och källor som angivits. Kommunen jobbar aktivt med dagvattenhantering och våra vattenförekomster. Vidare har även VA-avsnittet uppdaterats och information om utbyggnadsplan lagts till. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 24.

Bygg inte intill Källörsparken i Östhammar. Marken är inte lämplig att bygga på då det är stor översvämningsrisk och sankmark. Marken skulle i så fall behöva höjas upp för att kunna bygga bostäder. Detta skulle medföra en betydande negativ inverkan på landskapsbilden. Med bostäder på en höjd i landskapet skulle det inte passa in med omkringliggande bostäder.

Det skulle också skymma Kvarnberget som är en socialt sett viktig plats med dess höga läge som utkiksplats. Vidare så är det en kulturhistoriskt viktig plats kopplat till Societetshuset Källör. Det finns också en risk att det också kommer att negativt påverka föreningen Källörs verksamhet då bostäder som förslaget handlar om kommer närmre verksamheten eftersom föreningens verksamhet med festlokal kan uppfattas störande med buller och trafik. Eftersom miljöbalken lyfter fram att det är den som stör som behöver åtgärda störningen så finns risk att det kan påverka verksamheten mycket negativt. Det är viktigt att värna om Societetshuset Källör som ett allmänintresse. Enligt gällande detaljplan vid Kvarnberget intill så stängs området av för genomfartstrafik. En väg genom området behövs för att avlasta Albrektsgatan

från biltrafik. Om det byggs så behöver det finnas mark tillgänglig för att flytta bilvägen så att det fortfarande är möjligt att ta sig från centrala Östhammar söderut längs med vattnet. Bygg då inte bort denna möjlighet. Vidare är detta en trevlig plats för grönområde som nu används för att odla ängsblommor på.

Externhandeln i Östhammar men också överlag i kommunen bör begränsas. Det påverkar centrumhandeln negativt. Det bidrar till ökad privatbilism vilket är någonting som kommunen måste sträva efter att minska för att klara klimatkrisen. Östhammars kommun är redan bland de sämre kommunerna i länet på detta. Så bidra till inte att bli ännu sämre!

Det saknas kulturmiljöprogram för tätorterna. I synnerhet Östhammar och Öregrund och delar av Gimo och Österbybruk som har mycket höga kulturhistoriska värden. Det är därför av högsta vikt att utbyggnad hanteras varsamt. Det är i översiktsplaneskedet som de övergripande förhållningssätten behöver lyftas fram. Då räcker det inte att skriva att det behöver ske varsamt utan det måste tydligt beskrivas vilka riktlinjer och enligt vilken karaktär som tätorterna behöver växa för att få en röd tråd.

Det fungerar inte att fortsätta med principen att "alla tätorter ska få växa" där service sprids ut över kommunen. Kommunen måste göra en prioritering. Förslag är då att eftersom Östhammar är största tätorten så finns där de bästa förutsättningarna att utvecklas och bibehålla servicen. Dessutom är Östhammar en attraktiv boendeort och därför goda förutsättningar utifrån att det redan finns en stor efterfrågan på att bo i Östhammar. I mark- och vattenanvändningskartan så finns det områden som är markerade som "Detaljplanelagda områden" och "pågående detaljplan". Det räcker inte som vägledning. Det säger ingenting om hur marken ska eller kan utvecklas.

Kommentar

I förslaget till översiktsplan 2023 pekades Kvarteret Societeten ut (i text BK508, på karta BK509) som ett möjligt område att bebygga och då främst för trygghetsbostäder. Efter inkomna synpunkter från privatpersoner och intresseorganisationer samt kompletterande underlag har kommunen valt att inte peka ut området i översiktsplanen. Det finns en osäkerhet kring beskaffenhet och lämplighet för utveckling av bebyggelse kopplat till översvämningsrisk och geotekniska förutsättningar, och därför lämnas området utan områdesbeskrivning i granskningsförslaget.

Vad gäller externhandeln i kommunen är det viktigt att verka för ett levande centrum. Samtidigt är det viktigt att näringslivet är diversifierat och utvecklas i takt med att våra tätorter växer. Utvecklingen innebär att viss typ av handel förläggs utanför centrum. Eftersom Östhammar även är en landsbygdskommun kan det gynna landsbygdsbefolkning när viktig handel är lättillgänglig utan behovet av att röra sig in i centrum. Kommunens gång- och cykelvägsplan ska revideras. Med bättre tillgänglighet i form av gång- och cykelvägar kan behovet av privatbilism minskas.

Stora delar av Östhammars kommun är utpekade som riksintresse för kulturmiljövård. I översiktsplanen är både gestaltungsprogram och kulturmiljöprogram listade som utredningar kommunen är i behov av. Dessa kommer tas fram i kommunens framtida arbete och planering.

Information om detaljplanelagda områden i kommunen eller pågående detaljplaner finns att tillgå på kommunens hemsida.

Serviceorterna ska utvecklas utifrån sina styrkor och möjligheter. Kommunen har startat en typ av pilotprojekt i Alunda. Här arbetar kommunen tillsammans med en utvecklingsgrupp

och bland annat markägare i Alunda för att utveckla orten hållbart både ekonomiskt, socialt och ekologiskt. En satsning på Alunda betyder inte att övriga orters utveckling ska avstanna. Kommunen vill se en hållbar utveckling av både näringsliv, arbetsmarknad och bostadsbebyggelse i alla serviceorter. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 25.

Undertecknade har synpunkter på Foghammar gällande område BS103 Skogshyddan. Fastighet 38:5 och 4:14 har samma ägare och är registrerade hos Jordbruksverket.

Travhästar har funnits på gården sedan 1980. Då undertecknad är B-tränare har Solvalla Travsällskap utfört tillsyn och stallet är godkänt som travträningsstall. Travhästarna tränas på travbana som ligger i område R104 – Solvallen. Gränserna som är inritade i planförslaget till BS103 ligger i omedelbar kontakt med våra hästhagar och stall. Ett säkerhetsavstånd mellan djurhållning och bostadshus är minst 350 meter om inte olägenheter med allergier etc. kan komma att uppstå hos de boende. Därför föreslår undertecknade att BS103 helt tas bort ur planen eller i andra hand arbetas om helt i enlighet med de synpunkter som redovisats.

Kommentar

Området BS103 har efter synpunkter ändrats i karta och i områdesbeskrivningar. Revideringen av BS103 innebär att fastigheten som nämns i yttrandet inte ligger i angränsning till det tänkta bostadsområdet. Den framtida bebyggelsen måste förhålla sig till närliggande omgivning och utvecklas i förhållande till de näringar som redan är etablerade. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 26.

Jag förespråkar verkligen denna positiva förändring i kommunen. Jag och min familj vill verkligen framföra vår åsikt gällande situationen vid vårt hus/hem. Vi har bott på Slottsgatan sedan 2012 och utvecklingen av trafik har exploderats känns det som. Sådär var det inte när vi bodde här de första åren, mer trafik och högre fart bland trafiken. Jag vet att ni gjort mätningar i trafiken hos oss på Slottsgatan men det kan aldrig stämma. Vi vågar knappt ha barnen ute på gården för är rädda att de ska bli påkörda eller något hemskt ska hända. Nyligen har det flyttat in nya yngre människor runt oss bland Slottsgatan. Flertalet är familjer med barn, så var inte fallet för några år sedan heller. Så bilden är annorlunda nu. Ni måste ta ert ansvar och göra förändringar på Slottsgatan NU. Sänk farten till 20 km/h. Anpassa hela vägen ner till korsningen med hinder eller liknande så bilister måste sänka farten och anpassa sig mot att det bor familjer med små barn i husen här! Det skakar även i huset när tyngre trafik kör förbi, väldigt olustigt...

Jag vet att Upplandsmuseet tycker detta område är av stort intresse. Ska vi hålla deras krav med material osv. vid renovering så måste även ni öka intresset för detta område. Jag skulle kunna skriva många rader till gällande trottoaren som löper längs gatan, den är under all kritik och måste rustas upp! Men jag tänker att vi ska börja någonstans, så då med säkerheten först. Sedan jobba med att bevara våra gamla fina hus och område.

Kommentar

Att ge så konkreta förslag på omdragningar av trafikinätet är mycket bra, då det möjliggör för kommunen att, när man ser över trafiksituationerna framöver, kan plocka fram samrådsredogörelsen och se dem igen. Att bygga väg för fordonstrafik är mycket dyrt och just nu har inte Östhammars kommun Slottsgatan i prioritet för detta. Kommunen underhåller det befintliga vägnätet framför att bygga nytt så långt det är möjligt.

När det gäller Slottsgatan i övrigt har kommunen redovisat resultaten från det arbete gällande hastigheter och andra störningar som gjorts på delar av Slottsgatan för politik och boende på Slottsgatan. Från kommunens sida så anser vi att vi mött upp väl på de bekymmer som de boende och även det som finns i synpunkten identifierat:

- *Kommunen har lagt en "tystare" asfalt än vi brukar på sträckan*
- *Kommunen har försett gatulock med gummiringar för att minska ljud/vibrationer*
- *Kommunen har mätt trafiken på sträckan för att skapa en bild av hastighetsfördelningen då oro fanns för att inte bilar höll den angivna hastigheten. Mätningarna visade att den absoluta majoriteten av fordonen höll hastigheten eller höll sig under den angivna hastigheten.*

Östhammars kommuns konsultrapport "rätt fart i staden" har inte identifierat behov av några sträckor med 20 km/h i det allmänna vägnätet i Östhammars stad, inte ens i villabebyggelse och vid förskolor/skolor. Östhammars kommun anser inte heller att detta är nödvändigt här. Med detta sagt, så kommer kommunen, vid framtida utbyggnad av tätorten vara betydligt mer varse på de trafikflöden som skapas i vår planering. Ert idoga arbete med att skapa förbättringar på Slottsgatan har, förutom ovan nämnda åtgärder, definitivt bidragit till det. Ytterligare åtgärder är dock inte att förvänta från kommunens sida i dagsläget.

Privatperson 27.

Med anledning av svåra sättningar och sprickor i husen på södra delen av Slottsgatan i Östhammar vill vi att kommunen tar hänsyn till det i ny planering av trafikläget i Östhammar. I översiktsplanen står det om ökningen av biltrafik. Slottsgatan är i nuläget redan hårt trafikerad. Det finns inga naturliga alternativa vägval, utan mycket trafik leds till Slottsgatan. Sedan torget gjordes enkelriktat går i stort sett all trafik från centrum via Slottsgatan, all nybyggnad med boende i Credentias alla hus och Campingen, boende på Söderön och Edsområdet passerar Slottsgatan.

Avsnittet "Befolkning och hälsa" står det att läsa att det är viktigt att detaljplanen tar hänsyn för att säkerställa God Miljö för boende i närheten av trafikerade vägar. Vår miljö är inte god, vi känner en stor oro. Husen är redan skadade av den ständiga rörelsen i marken under Slottsgatan, våra hus är närmare 100 år och det fanns inte en tanke på den tiden att det skulle byggas för att klara av dagens trafik med allt vad det innebär. Det tillkommer fler sprickor, svårare sättning, det gungar och skakar inne i husen med mera. Hur ska vi kunna rådda våra fina hus?

Vi ser inget annat alternativ än att stänga av denna del av Slottsgatan som genomfart, den södra delen hus nr1-10 och leda om trafiken.

Alternativ finns, som att leda trafiken via Bilstaparkeringen via Stångörsgatan. Det finns redan en väg från Gammelbygatan ner till parkeringen och Stångörsgatan är en bred gata. Att öppna upp flera vägar, ex från Campingen och området vid Credentias hus via

Gammelhusgatan och dra en ny anslutningsväg förbi den nya förskolan som planeras vid Frösåkershallen. Alltså från Hallgatan förbi ishockeyhallen och upp på grönområdet bakom båtförvaringen på Gammelhusgatan, och binda samman den vägen med Gammelhusgatan och Trollgatan.

En ny väg från övre delen av Slottsgatan via Klackskärsgatan (vid farthindren) och koppla ihop den vägen med Bilstaparkeringen med utfart/infart Gammelbygatan, eller binda samman med Hallgatan.

I översiktsplanen skrivs det även om vikten av att bevara kulturvärden. Upplandsmuseet omnämner Slottsgatans södra del i Kulturhistoriska miljöer i Östhammars kommun, med sina representativa en- och flerfamiljshus.

Vi har vid ett fysiskt samrådsmöte med kommunen under hösten 2021 påvisat skadorna på husen, vi har skickat flera mail och bilder till kommunen som visar skadorna.

En utredning tar tid men vi kan inte vänta, så börja med att sänka hastigheten till 20 km/h på Slottsgatan 1-10. Det handlar om en sträcka på ca 200 meter, vi önskar och ber att ni sänker hastigheten till 20 km/h, allt för att husen inte ska rasa samman ännu mer. Tidsmässigt kan det inte medföra märkbar tidsförlust från 40 km/h till vårt önskade 20 km/h på den korta sträckan. Även att det sätts ut tydliga farthinder (ej grupp) som bidrar till att hastigheten sänks. Det kan inte heller kosta kommunen så mycket ekonomiskt att genomföra, i väntan på andra alternativ.

Kommentar

Att ge så konkreta förslag på omdragningar av trafiknätet är mycket bra, då det möjliggör för kommunen att, när man ser över trafiksituationerna framöver, kan plocka fram samrådsredogörelsen och se dem igen. Att bygga väg för fordonstrafik är mycket dyrt och just nu har inte Östhammars kommun Slottsgatan i prioritet för detta. Kommunen underhåller det befintliga vägnätet framför att bygga nytt så långt det är möjligt.

När det gäller Slottsgatan i övrigt har kommunen redovisat resultaten från det arbete gällande hastigheter och andra störningar som gjorts på delar av Slottsgatan för politik och boende på Slottsgatan. Från kommunens sida så anser vi att vi mött upp väl på de bekymmer som de boende och även det som finns i synpunkten identifierat:

- *Kommunen har lagt en "tystare" asfalt än vi brukar på sträckan*
- *Kommunen har försett gatulock med gummiringar för att minska ljud/vibrationer*
- *Kommunen har mätt trafiken på sträckan för att skapa en bild av hastighetsfördelningen då oro fanns för att inte bilar höll den angivna hastigheten. Mätningarna visade att den absoluta majoriteten av fordonen höll hastigheten eller höll sig under den angivna hastigheten.*

Östhammars kommuns konsultrapport "rätt fart i staden" har inte identifierat behov av några sträckor med 20 km/h i det allmänna vägnätet i Östhammars stad, inte ens i villabebyggelse och vid förskolor/skolor. Östhammars kommun anser inte heller att detta är nödvändigt här. Med detta sagt, så kommer kommunen, vid framtida utbyggnad av tätorten vara betydligt mer varse på de trafikflöden som skapas i vår planering. Ert idoga arbete med att skapa förbättringar på Slottsgatan har, förutom ovan nämnda åtgärder, definitivt bidragit till det. Ytterligare åtgärder är dock inte att förvänta från kommunens sida i dagsläget.

Privatperson 28.

Då det gäller skogsmarken i kommunen, syns inte i ÖP hur mycket skogsmark det är som kommunen äger och på vilket sätt ska man använda den där marken. Det vore bra att kunna se procentuellt sätt hur mycket mark som kommunen ska använda för att bevara biologisk mångfald, skydda vattenkällor, som ska bli produktionsmark etc.

Flera kommunsförskönande åtgärder behövs. T.ex. ett antal cykel och gångbanor eller stigar på höjden med utsiktshörna mot fina och särskilda vyer. Vid sidan av banorna/stigar kan man skapa hängande växter som renar vatten, mark och luft från alla eventuella utsläpp från omgivningen.

Kommentar

Kommunen har med start 2022 påbörjat ett arbete med att ta fram en så kallad mångbruksplan, som är en plan för kommunens skogsmark som tar med flera värden i planeringen samt förslag till skötsel. Vi bedömer att denna mångbruksplan tillsammans med översiktsplanen kommer ge tydlig politisk riktning på hur kommunen ska hantera sin skogsmark. Som ett underlag har vi för några år sedan låtit inventera all kommunal skogsmark, främst med avseende på naturvärden men också till viss del avseende rekreativvärden. Detta material har också varit ett av underlagen för översiktsplanen och värdefulla arter som hittades i inventeringen har rapporterats in i Artportalen. Kommunens Gång- och cykelvägsplan ska revideras.

Privatperson 29.

Som Öregrundsbor har vi valt att kika in lite extra på just Öregrund.

Under utmaningar för Öregrund går att läsa att kapaciteten för vatten och avlopp är väldigt begränsat. Trots det så finns det ingenstans att läsa när detta tänks vara åtgärdat. Utan att frågan är löst kommer vare sig fler bostäder att byggas eller nya affärsverksamheter att kunna startas. Denna fråga torde vara högt prioriterad och med en datumsatt målbild.

Hela kustremsan anses ha ett högt värde för orten, kommunen och som riksintresse.

Glädjande att kommunen skyddar dessa områden och värnar om tillgång till strandzonerna och värdera dessa som gemensamt värde. Under R311 går att läsa att ett gångstråk planeras längs kustremsan. Det framgår dock inte när ett sådant arbete kan tänkas påbörjas eller vara klart.

Utvecklingsområden. Gällande BK300. Detta område lämpar sig troligen bra för utbyggnad då det redan finns vatten och avlopp i anslutning till området. Att fylla ut denna typ av områden med hus anser vi gör orten mindre livfull. Grönytor är viktiga både för att skapa "luft och volym" men även som spontanlektytor åt barn. Grönytor i anslutning till vägar ökar även trafiksäkerheten då sikten blir god för alla trafikanter. Grönområden behövs också som buffert vid större regnoväder. En helt asfalterad ort ställer mycket stora krav på dagvattensystemen.

Att bevara IK300 och IK301 kan tyckas vara en smart strategi, att spara marken för ett eventuellt framtida behov, men att spara marken torts att utredningar anser att det inte är ekonomiskt lönsamt eller att ens ha utrett vad det befintliga färjefästet placering har för maxkapacitet och jämfört det med ortens utbyggnadsmöjligheter anser vi är helt fel. IK301 skär rakt igenom BK306 och ligger i direkt anslutning till BK302, 303 och 304. Den dagen dessa områden är bebyggda och vägen till ett nytt färjefäste skall byggas kommer alltså vägen gå i direkt anslutning till dessa bostadsområden. Detta kommer troligen att hämma

utvecklingen av ovan nämnda BK områden mer än att främja en trolig omdragning av färjeläget till IK300. Mitt förslag är att helt slopa IK300 och IK301, och istället satsa på att bygga attraktiva bostadsområden, BK. IK301 tycks även sköra genom befintligt elljusspår, vilket i strategin anses vara av stort allmänt intresse och ska utvecklas. Två strategier som går emot varandra.

En omdirigering av trafiken bort från de centrala delarna och hamnen kommer troligen "ta död" på hamnen samt nuvarande och kommande affärsverksamheter. Vi anser att man bör satsa på att skapa en mer attraktiv miljö inom hamnområdet istället. Bredda gångstråket från färjan hela vägen in till hamnen med möjlighet till parallell cykelväg. Skapa parkeringsplatser på Gräsö så fler slipper ta med sig bilen in till Öregrund. Fler säkra cykelparkeringar inom hela Öregrund. Istället för att flytta färjefästet kompletteras nuvarande färjeavgångar med passbåtar för persontransporter mellan exempelvis Gräsöbaden, Öregrunds hamn, Gräsö färjefäste.

Säkra vatten och avloppsfrågan så byggandet kan komma igång i Öregrund igen både för bostäder och affärs/industri-verksamheter. Gör kustområdena tillgängliga som promenadstråk för ortsbefolkning och gästande. Underlätta gång och cykelvägar i de centrala delarna av Öregrund, men led inte bort liv och rörelse från det gemytliga hamnområdet. Till sist, sätt ett måldatum på de olika delarna i strategin så alla kan bilda sig en uppfattning kring hur det är tänkt att saker ska prioriteras.

Kommentar

I kommunens översiktsplan finns det inga tidslinjer utpekade för framtida projekt. Det är en fråga om tid, resurser och möjlighet men i översiktsplanen kan intentioner pekas ut. För VA-frågan har en utbyggnadsplan tagits fram och information arbetats in i översiktsplanen. Gång- och cykelvägsplanen ska revideras.

Den alternativa placeringen av färjeläget kommer att finnas kvar i förslaget till översiktsplan. Kommunen säkerställer att där i Öregrund finns ett utpekat område för ett alternativt färjeläge för framtiden och tar höjd för framtida utveckling. Idag finns det inga planer eller ekonomiska incitament för att flytta färjeläget, men trots detta säkras en plats då förutsättningarna kan förändras. Det är viktigt att ha i åtanke att översiktsplanen har ett sikte på 2040.

IK301 - Trafikstråk färjeläget har delvis ändrats efter synpunkter och yttranden. Den nya dragningen innebär en minskad påverkan på rekreationsområdet och biotopskyddet. Den justerade sträckningen kan däremot få större påverkan på befintliga bostäder. Det finns idag inga planer på att genomföra dragningen av IK301 - Trafikstråk färjeläget. Men kommunen vill säkra mark i översiktsplanen för en eventuell framtida utveckling för behov av en ny sträckning till det alternativa färjeläget. Däremot är det Trafikverket som är ansvarig myndighet för ett eventuellt framtida projekt där fler alternativ för att leda trafiken till färjeläget kan bli aktuella, såsom befintlig väg via Håkanssonsgata respektive Fyrskeppsvägen som anges som alternativ i tidigare utförd Åtgärdsvalsstudie för färjeläge Öregrund.

När kommunen planerar nya områden görs detta med den långsiktiga användningen i åtanke. Grönområden har många viktiga och olika funktioner och hur dessa placeras och planeras i nya bostadsområden är väldigt viktigt. Nya utvecklingsområden kräver grundlig planering där ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet är viktig. Vid detaljpanelläggning av

området ska flera utredningar genomföras för att säkerställa att området exploateras på rätt sätt.

Ändringar i karta och områdesbeskrivningar har skett efter synpunkter och interna diskussioner på kommunen. Öregrunds hamnområde och torg planeras ingå i ett gestaltungs-förslag som ska täcka hela hamnområdet med tillhörande stråk och torg. Där föreslås bland annat ett öppnare torg med allmänna sittplatser. Vidare detaljer och utformning föreslås utredas i ett framtida gestaltungs-förslag. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 30.

I ÖP 2023 pekas del av parken vid societetshuset Källör samt intilliggande äng ut som ett lämpligt område att utreda för bostadsbebyggelse. Det vore en tråkig utveckling av ett område som används flitigt både av Östhammarsbor och av de som besöker oss utifrån. Området är dessutom inom riksintresse kulturmiljö vilket innebär att platsen ska hanteras varsamt. Jag har jobbat en del med fastighetsutveckling och exploatering i en annan kommun. Den ekonomiska kalkylen för bostäder behöver betydligt större yta samt möjlighet att bygga på höjden (minst fem våningar) för att gå ihop. Dessutom behövs yta för parkeringsplatser. Tveksamt om det är lämpligt med den exploateringsgraden i detta område. Tänker man sig en lägre exploateringsgrad står åtgärden inte i paritet med ingreppet utifrån avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

I attraktiva platser dit människor dras finns kulturen med som en av de viktigaste dragkrafterna. Platser som Källör med sin kulturhistoria bidrar till stadens attraktivitet och kommer spela en viktig roll vartefter staden växer och antalet invånare ökar.

I strategisk miljöbedömning beskrivs att det kan bli viss konflikt (skada?) på kulturmiljön enligt bebyggelseförslaget i ÖP. I tabellen noterad som svagt negativ. Hur har ni kommit fram till det?

Förslag:

Låt hela Källör-området inklusive ängen bli rekreationsyta. Köp tillbaka bygg rätt för ett flerbostadshus från Credentia inom detaljplanen f.d. cirkusplatsen och låt Östhammarshem uppföra de trygghetsboende som nämnts som idé.

Torget i Öregrund

Den aktuella platsen för kiosken har sitt ursprung som torg. Torget i fysisk planering är en viktig parameter för att skapa variation i öppenhet och slutenhet. Torg är "folkets plats". Här möts man, säljer sina varor, träffar sin granne och pratas vid. Torgtor är med andra ord jätteviktiga för ett samhälle. Platsen är dessutom inom riksintresse.

Att omvandla ett gammalt torg till t.ex. hotell är inte lämpligt, vare sig ur varsamhetsperspektiv eller ur perspektiv god gestaltning av en stad. Hotell för med sig behov av x antal parkeringsplatser, trafik för att hämta och lämna, godshantering som mat in och sopor ut. Platsen är för liten att klara av en hotellverksamhet men samma utmaningar gäller för alla verksamheter. Även i detta ärende går kalkylen med andra ord inte ihop. Resultatet i en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen bör vara självklar. Här är det allmänna intresset tyngst.

Förslag:

När arrendet går ut så återställ ytan till torg för att skapa plats för torghandel, sittplatser och

ge möjligheter till mötesplats för människor med en gestaltning som utgår från platsens historia, d.v.s. ta professionell hjälp vid val av material och utformning.

Kommentar

I förslaget till översiktsplan 2023 pekades Kvarteret Societeten ut (i text BK508, på karta BK509) som ett möjligt område att bebygga och då främst för trygghetsbostäder. Efter inkomna synpunkter från privatpersoner och intresseorganisationer samt kompletterande underlag har kommunen valt att inte peka ut området i översiktsplanen. Det finns en osäkerhet kring beskaffenhet och lämplighet för utveckling av bebyggelse kopplat till översvämningsrisk och geotekniska förutsättningar, och därför lämnas området utan områdesbeskrivning i granskningsförslaget.

Konsekvensen på kulturmiljön bedöms vara liten negativ då åtgärder beskrivs och kulturmiljöer undvikts i den mån det varit möjligt.

Ändringar i karta och områdesbeskrivningar har skett efter synpunkter och interna diskussioner på kommunen. Öregrunds hamnområde och borg planeras ingå i ett gestaltungsplan som ska täcka hela hamnområdet med tillhörande stråk och borg. Där föreslås bland annat ett öppnare borg med allmänna sittplatser. Vidare detaljer och utformning föreslås utredas i ett framtida gestaltungsplan.

Privatperson 31.

Följande synpunkter lämnas gällande översiktsplanen för Österbybruk.

Generellt

Gällande gröna stråk; det är viktigt att det också finns gröna sammanhängande stråk mellan rekreationsområden som används idag.

BS 400 och 401 skär av viktiga stigar och leder som vandras, springs och körs med mountainbike b.l.a. De sammanlänkar b.l.a. elljusspåret och Upplandsleden med stigar och vägar. Dessa finns i dagsläget inte upptagna i planen i text.

Ägarstruktur för fastigheter för planerad bostadsbebyggelse

Om bostadsbebyggelse ska vara kommersiellt gångbar för en exploatör måste investeringskostnaderna understiga det som intäkterna vid en försäljning inom överskådlig framtid kan ge. Om nya tillfartsvägar måste byggas, topografi och markbeskaffenheter är sådana att det är kostsamt att dra fram ny infrastruktur så lär det dröja innan området kommer till. Det vore bättre om kommunen kunde hitta detaljplaner på egen mark som enklare kan exploateras och där man inte är beroende av en annan exploatör/utvecklare.

Centrala områden för flerbostadshusbebyggelse

Det finns inga utpekade områden för central planerad förtätning med flerbostadshus, vilket borde vara efterfrågat med tanke på befolkningsstrukturen. Dessa bör rimligen ligga centralt placerade då de borde försörja en åldrande befolkning med passande bostäder samt bör möjliggöra ett boende där bil inte ska vara nödvändig. Även om centrala delarna av Österbybruk redan är detaljplanerade har de flesta av dessa detaljplaner nog ett antal år på nacken varpå en översiktsplan borde innefatta var flerbostadshus framöver ska planeras. Det finns kanske också några lägen i Österbybruk som är mer lämpade för flerbostadshus än enbostadshus om några år. BS 400 och BS 401 är inga lämpliga områden för flerbostadshusbebyggelse med tanke på avståndet till central service och lär inte vara kommersiellt gångbart för en exploatör att utveckla flerbostadshus på.

Redan exploaterad mark för bostadsbebyggelse - också en miljöbalksfråga

Vid samrådsmötet nämnde tjänstemän att industrimark i Österbybruk är så förorenad att inga bostäder kan placeras där med tanke på kostnaden för sanering. Det bör finnas mark centralt i Österbybruk framöver som är mer lämplig för bostadsbebyggelse än industrimark, t ex norr om Sågdammsparken (delar av R401 i Översiktsplanen) som ej är del av parken idag. Det finns nya metoder med så kallade in situ-lösningar som möjliggör att rena vissa markföroreningar på plats utan större kostnader. Är föroreningarna skadliga för grundvattnet redan idag borde de saneras redan nu, enligt tillsynsmyndighetsöversyn. Innan översiktsplanen är överspelad finns det kanske dessutom ytterligare nya metoder för marksanering varpå detta argument inte borde gälla i hela översiktsplanens giltighetstid. Var vill man ha bostäder i denna tätort, torde vara en viktigare fråga. Uppe i skogen eller centralt placerade?

Enligt Miljöbalken (3 kap 4 §) ska skogsmark skyddas så långt som möjligt varpå redan exploaterad mark först ska utredas innan nya skogs- och jordbruksområden tas i anspråk. Det framgår inte klart i översiktsplanen om kommunen har utrett annan mark innan man bryter nya områden. Det är den allra största besparingen på miljön att använda redan förbrukad mark som finns i närheten av redan utbyggd infrastruktur.

BS 400 och BS 401

Innan områdena BS 400 och BS 401 pekas ut som lämpliga nya områden för bostäder bör utredning visa hur man angör till dessa områden med ny infrastruktur och f a vägledes. Bifogad utredning inför detaljplaneutredning från 2003 anger att området bör anslutas från väg 290. Det finns ingen väg i dagsläget genom befintliga bostadsområden som är dimensionerade för att ta ytterligare trafik. Gimogatan kan inte breddas och är inom kulturskyddsområde. Det kommer att vara förenat med större investeringskostnader att lägga till dessa områden som bebyggelsealternativ.

Det står i översiktsplanen att man utrett naturvärden och rekreationsstråk här men det saknas definitivt skrivelse om stigar och höglänta stråk med ekar, stora tallar och döda träd, bakom befintlig bebyggelse, som är viktiga biotoper för fåglar och vackert bevarandevärde skogspartier för rekreation.

Längs hela dammen, inom strandskyddsområde löper en något högre rygg, väster om den skogsväg som går norr om Timmerkajen. Hela det stråket bör fredas från bostadsbebyggelse och göras till allmänt rekreationsområde. Ett så höglänt villaområde här skulle förstöra hela miljön mot Stordammen. Större delen av åsen hamnar nog inom strandskydd men det är viktigt att följa topografin här och inte avståndet 100 m strikt.

Stora delar av BS 401 är mycket sankt och klart olämpligt för exploatering. Placering av flerbostadshus i detta område, är med tanke på avstånd till centrum klart olämplig. Småhus där man ändå till största del är bilburna är lämpligare. Då topografin är mycket varierad är småhus också en lämpligare bebyggelse.

BK401

Området kring Skyttbacken borde kunna möjliggöra förtätning med flerbostadshus med tanke på sitt läge i förhållande till centrum. Vid flerbostadshusbebyggelse är det också lättare att klara av bullerproblematiken.

BK402

BK402 verkar ligga till stor del över en viktig rekreationsyta runt Stordammen. Kulturstigen som ligger här finns överhuvud taget ej med. Kulturskyddet på denna sida av dammen borde

omfatta hela den befintliga bebyggelsen här då all bebyggelse här är av gammal karaktär och är en del av ortens tillgång.

Korridorer för infrastruktur

Man har namngivit i detaljplanen en befintlig cykelväg till Dannemora, IK 400, som ett viktigt cykelstråk. Idag kan man inte cykla eller promenera genom själva Österbybruk på ett tryggt sätt. Längs med Bruksgatan från Alundahället finns idag inte en trottoar att gå på och här går busstrafik mot Gimo och en stor del av trafiken genom bruket. Det borde finnas med i en Översiktsplanering att man kan gå och cykla genom Österbybruk på ett tryggt sätt. Detta är många barns skolväg och här promeneras det dagligen och frekvent. Detta gäller även längs 290 som saknar trottoar på delar av sträckor. I översiktsplaneringen torde Barnkonventionens trygghetsperspektiv vara en viktig faktor.

Rekreationsutveckling

I Gimo har man gjort ett rekreationsområde runt hela Gimodammen. Detta bör göras i Österbybruk kring Stordammen också då dess naturvärden är mycket stora. Man bör också utreda hur de olika planerade och befintliga rekreationsområdena länkas samman utan att avbrott mellan dessa sker i form av planerad bostadsbebyggelse.

Kommentar

Kommunen tar med sig synpunkterna på hur förorenade områden kan hanteras i den framtida planeringen. I översiktsplanen ska marken som pekas ut vara lämplig för ändamålet. Miljösakkunniga på kommunen bedömer att det inte finns tillräckligt med ekonomiska incitament för att peka ut den förorenade industrimarken i Österbybruk för bostäder, och därför bedöms marken som olämplig i dagsläget. För ställningstagande kring skogs- och jordbruksmark se avsnitt Jordbruksmark i översiktsplan som behandlar frågan.

Kommunen tackar och tar med sig synpunkterna på BS400 samt BS401.

Områdesbeskrivningen för BS400 har uppdaterats. Det finns inte resurser på en översiktsplanenivå att genomföra de utredningar som nämns i yttrandet. När ett område detaljplaneläggs genomförs de utredningar som krävs för att säkerställa att området exploateras utifrån rätt förutsättningar. Områdesbeskrivningen för BK402 har uppdaterats efter synpunkter.

Hur grönområden i serviceorterna knyts samman visas genom kartor i bilaga 3. De tänka nya bostadsområden ska utvecklas i samklang med områdets förutsättningar. Ändringar har gjort i områdesbeskrivningarna för de utpekade bostadsområdena. Kommunen planerar för utveckling på både kommunal och privat mark för att serviceorterna ska växa hållbart på mark som anses lämplig ur ett översiktligt perspektiv. Det är svårt att i centrala Österbybruk peka ut områden för förtätning på grund av bebyggelsestrukturen och riksintresset för kulturmiljö. Målet är att skapa en blandad bebyggelse där redan detaljplanelagda områden möjliggör för exploatering. Det finns inga nya områden att peka ut.

Kommunens gång- och cykelvägsplan ska revideras. En fortsatt utmaning för Östhammars kommun är gaturummet i våra serviceorter. Målet är att kunna utveckla våra gångstråk på ett sätt som skapar sammanhållenheter, trygghet och tillgänglighet i våra serviceorter. I avsnittet Trafik och Kommunikationer beskriver kommunen behovet av säkra och trygga gång- och cykelvägar för barn och unga. Trafikverket genomförde en projektering för cykelväg längs Dannemoravägen. Man hittade många fornlämningar samt förorenad mark vilket innebär för stora kostnader. Det finns i dagsläget inga planer på att genomföra projektet utifrån det underlag som finns. IK400 har reviderats där befintligt stråk istället prioriteras för förbättring. I granskningsförslaget finns hela Stordammen med tillhörande rekreativstråk med i kartan

för serviceorten. I bilaga 3 med det samlade kartmaterialet finns kartor som beskriver hur grönområden binds samman genom stråk. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 32.

Ägare av fastigheten Öregrund 151:5 och har som del i, förslaget till Översiktsplan 2023 för Östhammar Kommun, inbjudits att inkomma med synpunkter.

Fastighet ligger inom, och berörs därför av, förslaget till utformning av område R307 - Vandringsfjärden, i översiktsplanen. Det område som på kartorna markerats längs Sunnanöfjärdens norra strand, inkluderar ett antal privata fastigheter, bland andra fastigheten Öregrund 151:5

I beskrivningen av område R307 står bland annat följande:

"Kommunal mark där möjlighet finns till att utveckla ett attraktivt rekreativt stråk längs med Sunnanöfjärden. Längs med vandringsleden föreslås även uppförande av utpekade vindskydd och grillplatser samt skyltning av lederna."

I bilaga 3 till översiktsplanen, Kartunderlag för planering, sid 15 (angående Sammanhängande grönstråk i tätorterna) har område R307 markerats med pil som svartmarkerats mot Sunnanöfjärden, vilket skulle kunna tydas som att stråket är tänkt att gå hela vägen längs strandlinjen.

Område R307 längs Sunnanöfjärden, passerar ett antal privata fastigheter. Kommunen äger Sunnanöfjärdens vattenområde. Kommunen äger vidare en del uppgrundade smala områden in mot fastigheterna, med ett i sammanhanget viktigt undantag, en enklav av Öregrund 151:5 är belägen på den uppgrundade strandremsan och innefattar våra byggnader och vår asfaltsplan. Kommunen önskar också begränsa hemfridszonen, för att därigenom öppna upp för allmänheten att vandra över fastigheten. Detta, kommunens önskemål, har Länsstyrelsen avslagit. Här måste också påpekas att även hemfridszonen för Öregrund 151:4 måste begränsas för att komplettera genomfarten till Kommunal mark. Åtgärder som sammantaget bara förlänger den möjliga strandkontakten med ca 20 meter!

I dessa sammanhang har vi också upplevt att kommunens agerande inte alltid följer beslut i högre instans (Länsstyrelsen) och inte heller verkar värna "hemfrid" i vid mening för fastighetsägare, vilket blir en ytterligare farhåga med utformningen av R307.

Totalt sett är det därför omöjligt att anordna en vandringsled längs Sunnanöviken utan omfattande markarbeten, omfattande expropriation, alternativt omfattande och oacceptabla inskränkningar i flera fastigheters hemfridszoner.

Vi är därför synnerligen oroliga för den utformning översiktsplanen har med avseende område R307. Den innebär stor ovisshet om hemfrid och vad kommunen med planen som grund kan tänkas bestämma i framtiden.

Sammantaget, som förstås av ovanstående, så motsätter vi oss utformningen av område R307 i den föreslagna översiktsplanen 2023.

Samtidigt förstår vi tanken från kommunens sida att bättre utveckla vandring och rekreation på Sunnanö, genom att också länka samman med områden R302 och R308 - Södra kustvandringen. En naturlig lösning borde då vara att i grunden använda, och utgå från, sträckningen av det befintliga motionsspåret (gul/röd-markerat) genom dessa områden. Detta spår går ju också delvis genom det nu markerade området R307.

Här finns också goda möjligheter att göra avstickare ned mot Sunnanöviken i den västra och östra delen av R307, där det också torde finnas goda möjligheter att anlägga grillplatser, och

där kommunen idag förfogar över marker. På så sätt kan tanken med den direkta kontakten med Sunnanöviken infrias. Endast passagen av de privata fastigheterna behöver då ske i skog och mark i norra kanten av R307.

Vandringsstråket skulle kunna utvecklas till något riktigt attraktivt, utan att beröra och störa de många fastighetsägarna. Vi hemställer därför om att område R307 ritas om och förläggs enligt ovanstående förslag i kommande översiktsplan 2023.

Kommentar

Efter synpunkter har området R307 reviderats på karta för att det ska framgå att detta är ett stråk som ska bevaras och utvecklas för vidare rekreation. Områdesbeskrivningen har även tydliggjorts där det står beskrivet att stråket täcker både privat och kommunal mark. Men detta innebär inte att någon privat mark kommer tas i anspråk. Syftet med stråket i översiktsplanen är att stärka leden idag, det vill säga den gula/röda markerade leden samt några mindre stigar som leder ner till vattnet på flera ställen och platser för eventuella rastplatser/grillplatser, på kommunalägd mark. Avsikten är att leden ska fortsätta gå som den gör idag. Det finns inga intentioner för att ta mark i anspråk för att vidareutveckla R307. Däremot gäller ju strandskyddslagstiftningen, vilket är en parallell fråga. Allt som görs inom strandskyddat område prövas enligt den lagstiftningen oavsett vad översiktsplanen säger att området ska användas som.

Vidare har kommunen dragit rekreativstråk på samma sätt i alla orter, som en bredare korridor utan exakta gränser och där kommunen vill uttrycka betydelsen av stråket som helhet. Därmed inte sagt att det inte får förekomma annat än rekreation inom de ytor där det kan finnas bebyggelse, vägar etc. inom de områdena. Det som skulle kunna påverkas av att stråket pekas ut är om någon vill göra en åtgärd som påverkar ledens/stigens nuvarande dragning – då är ju leden ett intresse som behöver tas hänsyn till, t.ex. om någon vill dra en ny väg som skulle korsa stigen och den därmed skärs av så man behöver skapa en övergång/hitta annan lösning. I kartunderlaget som pekar ut gröna stråk i Öregrund (bilaga 3 till ÖP) visar pilarna hur gröna stråk i tätorten knyts ihop med varandra. Det är alltså inte en sträckning för var stråket kommer gå. Kommunen tackar för synpunkterna.

Privatperson 33.

ÖP bör ge Olandsån och väg 288 Gimo norra till Börstil egna kapitel på minst någon sida där man belyser problemen med långsiktiga verksamheter som i sak förändras över tid samt utsätts för politiska förändringar över tid där t.ex. statens nya politik drivs i konflikt med statens tidigare politik. Jag ska försöka komma med nya grunder till att göra på detta sätt i ÖP22.

Angående väg 288. Genom politisk ompaketering av transportlösningen Jälla-Börstil där man inte gör någon lösning genom Gimo utan börjar om norr om Gimo med av regionen sätta speciella villkor har Trafikverket lagt förslag på väglösning som i praktiken innebär att det byggs en parallell väg mellan Gimo norra och Börstil. Detta förslag konstaterades bli för dyrt för länstrafikplanen men politiken har då anslagit mer pengar för att genomföra det. (Så verkar läget vara idag 220512.) Kommunen har både på tjänstemannanivå och högsta politikernivå accepterat detta trots att det avviker både från ÖP22 förslaget och med all sannolikhet också från gällande ÖP2016.

Det kapitel som jag tänker mig behandlar väg 288 skulle belysa målkonflikterna mellan ÖP och "gällande politik" och detta kan formuleras utifrån följande frågor/påståenden:

Kommunen har trots att Trafikverkets förslag från 2020, som innebär byggande av ny vägsträckning, innebär avsteg från ÖP2016, accepterat att detta avsteg sker.

ÖP22-förslaget är inte heller uppdaterat på senaste läget i frågan.

Påminner återigen om att även ÖP22-förslaget i avsnittet Länstrafikplan sidan 27 och på andra ställen talar om "ombyggnad av länsväg 288" men i nuläget är politikens krav att det blir till minst 50 % ny sträckning genom naturen. I och för sig är beslutna ej tagna men ÖP22 bör i den text jag föreslår innehålla en stark reservation av att ÖPs kartor kan vara obsoleta och att Trafikverkets förslag innebär många av de miljömål som strandskydd och liknande vedervågas av vägförslaget.

Även transporter av farligt gods påverkas, ÖP22, sidan 192. Här innebär gällande förslag att Trafikverket avser bygga fram 25-meterszonen genom att bygga bort Hökhuvud från vägen och det är bra(ur denna synpunkt) men också att man avser behålla farligt godstrafiken genom Gimo. ÖP22 innehåller diskussioner som inte beaktar den 25metersgräns som beskrivs i prickade rutan sidan 193. Kanske bör det beskrivas vilka befintliga verksamheter som idag egentligen ligger inom 25m-gräns?

Regionen kräver "mötesfrihet och 100-standard på 95 % av vägen" men diskuterar inte problematiken med verklig framkomlighet med avseende på bönder, EPA-traktorer och blåljusfordonens behov av att köra om även trafik som håller 100 km/h. (Det är andelen äkta 2+1 väg som sätter framkomlighetskapaciteten, inte vad det står på skylten.)

Kommunal kulturmiljökarta sida 121. Jag påtalar att en ombyggd väg i befintlig sträckning är minsta möjliga ingrepp i kulturmiljön. Att bygga enligt det förslag regionen och Trafikverket tänker sig medför påtagligt ingrepp i och med att man bryter upp hektarvis mark för ny exploatering, bygger ny bro och påverkar nya habitat.

Kända planer för Dannemora gruva och vad konsekvenserna av detta blir för kommunen bör infogas i ÖP22 på alla platser det berör.

I avsnittet skyddade områden bör alla skyddade arealers storlek anges. Alla olika skyddsformer, inre bara formellt. Det bör finnas en uppgift om den samlade arealen som är formellt skyddad samt en uppgift om kommunal areal som är "defacto" skyddad genom att kommunen inte bedriver aktivt skogsbruk på sina marker.

Trafikverket belyser i sina dokument något som kallas "Länsstyrelsens naturvårdsprogram". (TRV samrådshandling väg 288 220203 sidan 34). Dessa ytor saknas ÖP22 och bör beskrivas som förekomster och samlad areal.

ÖP22 saknar diskussion om kommande vätgashantering. Samhället exploderar nu av ökad vätgasanvändning/produktion och kommunen är inte oberörd. Forsmarks Kraftgrupp AB och Sandvik Gimo har redan en omfattande vätgashantering och transport av vätgas torde ligga under ovan nämnda farligt gods.

Den framställning av flygbränsle som diskuteras i Forsmark förutsätter nyetablerad storskalig produktion av vätgas inom kommunen. Det kan dyka upp nya behov, kanske Dannemora gruva kräver vätgasdrivna lok för sina transporter? Det bör åtminstone finnas en diskussion om att ÖP22 passar i frågan om kommunen avser passa.

Upplands Energi uppmanas redovisa sina planer för verksamheten inom Östhammars kommun, möjligheten att leverera kraft både till nya större projekt och ett ständigt växande samhälle.

Är hela avsnittet social utveckling relevant jämfört med kraven i PBL (2010:900) kapitel 3 §4 - 5?

Belys gärna att kommunen tolkar 4§ punkt 3 så att även jämställdhet och integration måste

beaktas även i detta dokument. Rimlig tanke tycker jag är att ÖP ska vara könsneutral och att invandrarna får "gilla läget" och hänga med i den allmänna utvecklingen av kommunen. (Således att speciella skrivningar inte behövs.)

Kommunen bör i ÖP belysa var kommunalt drivna soptippar bedrivits historiskt. Detta kanske med egen markering på kartan sidan 193. Kunskapen om detta verkar bortglömd.

Det bör göras en deklaration någonstans väl synligt att alla kartor finns på Östhammars kommuns hemsida och är funktionellt skalbara typ LST ext-portal.

Gula rutan på sidan 11 är väl ett beslut från kommunfullmäktige och det bör framgå. Styr upp vad som är vad.

Gimo S206: Finns det verkligen en trädallé längs Coromantvägen? Menas inte Bruksgatan, som med sin långa dubbelträdsallé kan vara ett av Sveriges finast, dessutom lyckat förnyad de senaste 30 åren.

Gimo S203 och S211. Dessa bör slås ihop till en enhet då de är samma kraftledningsgata, nu med nedgrävd ledning. Det som kallas S211 borde förses med en lika bra GC-bana som S203 har så att det skapades att rejält GC-stråk från Uppsalavägen till Idrottsvägen för bilfri genomfart genom Gimo. GC-folk kan välja den framför att åka på Långgatan, Fabrikgatan och FH-gatan.

Har kommunen tittat på "RAÄ Fornsök"? Är det stora antalet fornlämningar, röd och blåmarkerade ytor ett problem för kommunen eller bara för dess markägare. Det här är en utvidgning av kommunens skrivningar om kulturmiljövård.

Kommentar

Översiktsplanen är ett dokument som ska spegla den politiska viljan där hela handlingen kommer antas av kommunfullmäktige. Olandsån har tillkommit i den kommuntäckande kartan samt i text. Länsväg 288 och dess utbyggnad kommer inte få ett eget kapitel då det är ett pågående projekt. Men projektet nämns som viktig infrastruktur och en viktig del i kommunens utveckling.

Enligt Plan- och bygglagen 3 kap. 4 § ska kommunen i översiktsplanen redovisa förhållanden som med hänsyn till de allmänna intressena i 2 kap. kan ha en väsentlig betydelse för beslut om planens utformning. Social hållbarhet är ett allmänt intresse.

Coromantvägen har bytts ut till Bruksgatan. Gång- och cykelvägsplanen kommer revideras.

Det är svårt att göra detaljerade kartor i tryck. Därför har översiktsplanen hela tiden funnits tillgänglig i digitalt format på kommunens hemsida. För ytterligare information om potentiellt förorenade områden kontakta kommunen. Kommunen uppdaterar och utvecklar sin externa karta för allmänheten kontinuerligt där nya kartlager läggs till efter vad som bedöms relevant att presentera på hemsidan.

Utbyggnaden av länsväg 288 leder Trafikverket då de är huvudman för projektet. Kommunen samarbetar med Trafikverket men ansvarar inte för projekt. Däremot är kommunen en samrådspartner och har möjlighet till att lämna synpunkter på projektet. Kommunen är även med och finansierar projektet. Samråd för sträckningen Gimo-Börstil hölls i februari 2022. Trafikverket bjuder in till ytterligare samråd för ett mer detaljerat vägförslag under hösten 2022. Synpunkter på länsvägarna och riksväg 76 har vidarebefordrats till ansvariga i kommunen.

Det har förts dialog med svenska kraftnät gällande framtida kapacitet för elnätet i kommunen. Information från dem har införts i planförslaget. De anser inte att det finns risk för kapacitetsbrist inom den närmsta tiden men de följer frågan kontinuerligt.

Gällande satsningar för gruvan i Dannemora samt flygbränsle i Forsmark är dessa pågående processer där det utförs separata konsekvensbedömningar och analyser. Kommunen följer dessa processer och jobbar aktivt för att se vilka effekter som dessa bedöms kunna ha på kommunens planering. Ett tydliggörande om att dessa verksamheter kan få konsekvenser på trafiken har införts under avsnittet Trafik och kommunikationer.

Privatperson 34.

Det är viktigt att kommunen inte fränhänder sig möjligheten till nyetablering i form av bostäder eller kommersiella fastigheter på Källörsområdet. Alltså bör planen bevaras i befintligt skick och inte ändras till parkmark. Kanske är området Östhammars mest attraktiva läge för t.ex. ett mindre kurhotell med varmbadhus kombinerat med sjönära boende för olika kategorier. Detta skulle väl kunna anpassas och återknyta till den badhusepok som en gång var. Att offra den möjligheten för några närboendes särintressen vore olyckligt.

Kommentar

I förslaget till översiktsplan 2023 pekades Kvarteret Societeten ut (i text BK508, på karta BK509) som ett möjligt område att bebygga och då främst för trygghetsbostäder. Efter inkomna synpunkter från privatpersoner och intresseorganisationer samt kompletterande underlag har kommunen valt att inte peka ut området i översiktsplanen. Det finns en osäkerhet kring beskaffenhet och lämplighet för utveckling av bebyggelse kopplat till översvämningsrisk och geotekniska förutsättningar, och därför lämnas området utan områdesbeskrivning i granskningsförslaget.

Privatperson 35.

I Översiktsplanen 2023 samrådshandling februari 2022 så har Östhammars kommun presenterat en vision. I den har Östhammars kommun beskrivit att de vill ha en levande landsbygd och underlätta för dem som vill bruka skogen och marken. Genom det beslutet som regionpolitikerna tagit om väg 288 så kommer de förstöra den levande landsbygden och brukande av mark och skog. Man vill dela skiften så de blir svårare att ta sig till sina marker, få ytterligare en väg att underhålla inte långt ifrån den gamla. Kommunen säger att man vill göra de lättare för boende att ta bussen, om detta alternativ blir av kommer busshållplatser att behövas flyttas och dras in. De bor idag många personer utefter väg 288 Gimo-Börstil. Underhåll väg 288 Gimo-Börstil och utred väg 76 Harg-Börstil, väg 292 Harg-Gimo som 2-1 väg. En vägsträcka som inte påverkar så många boende, och väg 76 behöver verkligen rustas upp, då den både är smal, krokig och den trafikeras av tung trafik.

I Östhammars kommun regionala handlingsplan pekas Hargshamn ut som betydelsefull för godstrafik i östra mellan Sverige. Genom att inte rusta upp vägen mellan Gimo-Harg väg 292 och Hargshamn -Börstil försämrar man för boende och dess attraktionskraft. En gång var Hargsbruk bebodd av många människor och det fanns även skola och handelsbod. Man har snurrat in sig på att bara för att vägen heter 288 så ska de bli en 2-1 väg där och inte utreda de andra bättre alternativet över Harg. Enligt planen som Östhammars kommun arbetar efter vill man bygga nytt i bebyggda byar, varför inte göra de utefter väg 76 och då kan

kollektivtrafiken öka.

Planen man har med sista etappen av väg 288 är både dyr minst 500 miljoner och ger inte någon större tidsvinst, långa ny dragningar då man inte "bara" kan bredda den befintliga vägen är en fråga vi inte kan förstå!

Den nya vägplaneringen som regionpolitikerna beslutat om kommer att motarbeta för bönderna att bruka mark, skog och jakt. Livet på land försämras på berörda delar och den fina oersättliga öppna landskapsbilden förändras. Vi vill kunna se älgar födas i Gunbyle, sitta på altanen och njuta av lugnet, gå i skogen och höra fågelkvitter. Få se blåsippor och vitsippor, guckusko se rovfåglar som letar sina byten. Många härliga djur att nämna, bara att stöta på dem när man är ute och går är en upplevelse. Ett gammalt landskap med stenmurar, skogsängar som gör att de vilda djuren känner sig säkra.

Då Hargshamn är av betydelse är det viktigt med en trygg och säker 2-1 mellan Gimo-Harg väg 292 och väg 76 Harg-Börstil. Man behöver också satsa på en bättre väg utefter kusten så boende i angränsande kommuner lätt kan pendla in i kommunen.

Som ni själva skriver "med övergripande strategier kan man undvika de misstag som uppstår om man inte ser hur stegvisa eller mindre beslut kan påverka helheten". Strukturen måste utformas på ett sätt som tar hänsyn till miljö och ekonomin med anpassade lösningar för kommunikationer. Tillfredställande infrastruktur så att intressen och behov som finns på landsbygden balanseras, så gör rätt nu och utredd 2-1 väg över Harg.

Kommentar

Utbyggnaden av länsväg 288 leder Trafikverket då de är huvudman för projektet. Kommunen samarbetar med Trafikverket men ansvarar inte för projekt. Däremot är kommunen en samrådspartner och har möjlighet till att lämna synpunkter på projektet. Kommunen är även med och finansierar projektet. Samråd för sträckningen Gimo-Börstil hölls i februari 2022. Trafikverket bjuder in till ytterligare samråd för ett mer detaljerat vägförslag under hösten 2022. Synpunkter på länsvägar och riksvägar har vidarebefordrats till ansvariga i kommunen som arbetar med trafikfrågan i kommunen.

Bilaga 1: Samrådsredogörelse Länsstyrelsen Uppsala synpunkter

Inledning

Länsstyrelsen ska enligt 3 kap. 10 § plan- och bygglagen (PBL) vid samråd om översiktsplan särskilt:

- ta tillvara och samordna statens intressen,
- ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om mark- och vattenanvändningen,
- verka för att riksintressen tillgodoses – 3 och 4 kap. miljöbalken (MB), att miljökvalitetsnormer (MKN) enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. MB,
- verka för att mellankommunala frågor samordnas på lämpligt sätt samt
- verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Lagstiftning

Länsstyrelsen anser att relevant lagstiftning vad gäller fridlysta arter, biotopskydd och skyddade områden (naturreservat, Natura 2000) behöver framgå, så att detta uppmärksammas i ett tidigt skede av detaljplaneringen och minskar riskerna för hinder eller förseningar att genomföra planen. Länsstyrelsen har samlat lagstiftningen till dessa avsnitt i en bilaga 1, som kan behöva läsas för att få full förståelse för synpunkterna i yttrandet.

Kommentar

Kommunen har inarbetat kompletteringar gällande nämnda lagstiftningar till granskningsförslaget.

Länsstyrelsens synpunkter gällande ingripandegrunder enligt 11 kap. 10 § Plan- och bygglagen

Riksintressen enligt 3 kap. MB

Naturvård (3 kap. 6 § MB)

Utanför Forsmarks kust finns ett riksintresseområde för energiproduktion för vindkraft utpekad. Kommunen anger att i området som omfattas av riksintresseenergiproduktion för vindbruk finns en av de tätaste havsörnsstammarna i Sverige. Havsörnen är upptagen i bilaga 1 av EU- fågeldirektivet/habitatdirektivet och att arten är fridlyst i Sverige enligt 4 §

artskyddsförordningen. Kommunen gör därför bedömningen att riksintresset för naturvård ska vara överordnat riksintresset för energiproduktion. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommentar

Yttrande noterat.

Kulturmiljövård (3 kap. 6 § MB)

Länsstyrelsen ser positivt på att riktlinjer för bevarande av värden inom riksintresseområden är formulerade i bevarande av kulturvärdena. I flera fall saknas hänvisningar till hur just de värden som omnämns i riksintressebeskrivningarna ska tillgodoses. Länsstyrelsen anser att det av översiktsplanen bör framgå hur de värden som riksintresset ska värna ska tillgodoses i den efterföljande planeringen. Istället för att hänskjuta frågorna till exempelvis skydd i detaljplaner eller förvanskningförbud enligt plan- och bygglagen bör det av översiktsplanen framgå ställningstaganden och riktlinjer för tillämpning.

En återkommande formulering för utveckling i riksintresseområden är "Eventuella nya byggnader måste placeras och utformas så att särskild hänsyn till bebyggelsens och odlingslandskapets karaktärsdrag tas". För att underlätta eventuell kommande planläggning vore det önskvärt med tydligare riktlinjer, vilket skulle underlätta för hanteringen av frågorna i efterföljande planering.

I de områden som omfattas av riksintresse för kulturmiljövård och då särskilt i riksintresseområdet Dannemora-Österbybruk, vore det värdefullt med en mer detaljrik genomgång av värden, förslagsvis uppdelade på delområden.

Dannemora omfattas av två delvis motstridiga riksintressen dels riksintresse för kulturmiljö, dels av riksintresse för värdefulla ämnen och material. Kommunen har tagit ställning till att det inom Dannemora är riksintresset för värdefulla ämnen och material som ska ha företräde om det två riksintressena är oförenliga. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning, med tillägget att planerad gruvdrift i första hand ska planeras så att påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövård undviks. Planerad gruvdrift kräver också tillstånd enligt kulturmiljölagen för påverkan på byggnadsminnesskyddade delar, och det är viktigt att anpassning till skyddade värden sker för att tillstånd ska lämnas.

Kommentar

Kommunen har uppdaterat avsnittet kring riksintresse kulturmiljö med en tabell över de 12 riksintresseområden för kulturmiljö som finns i Östhammars kommun. Till varje riksintresse hänvisar kommunen till vart i kommunens eget kulturmiljövårdsprogram Jord och järn respektive område behandlas, och de riktlinjer som går att finna där ska ge vägledning för fortsatt planering. Kommunen ska uppdatera sitt kulturmiljövårdsprogram i ett senare skede och nya riktlinjer och tillämpningar kan komma att upprättas.

Kommunen har kompletterat text gällande motstridiga riksintressen för Dannemora med ett tillägg om att planerad gruvdrift i första hand ska planeras så att påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljövård undviks.

Friluftsliv (3 kap. 6 § MB)

På sidan 146 i samrådshandlingen skriver kommunen att "Översiktsplanen anger vissa utvecklingsområden inom riksintresset, men föreslår ingen förändring som kan likställas med riskerna angivna i värdebeskrivningen. Värdena i riksintresset bedöms därför bli oförändrade". Länsstyrelsen anser att kommunen behöver redovisa tydligt vilken påverkan som föreslagen exploatering kan få på riksintresset och ta fram tydliga riktlinjer för hur eventuell exploatering ska kunna ske utan att påtagligt skada riksintresset för friluftsliv.

Kommentar

Kommunen har förtydligat hur man ser att riksintresset kommer påverkas av framtida exploatering och infört riktlinjer för hur bebyggelseutvecklingen ska ta hänsyn till de värden som riksintresset anger till planförslaget.

Kommunikationer (3 kap. 8 § MB)

Kommunen ska i sin översiktsplan redovisa hur riksintressena tillgodoses i den kommunala planeringen. I Östhammars kommun är Ostkustbanan, Hargshamnsbanan samt farleden utmed kusten av riksintresse. Vägar som är av riksintresse inom kommunen är väg 288 Uppsala-Gimo och väg 292 Gimo-Hargshamn. I planförslaget beskriver kommunen att ett utvecklingsområde längs väg 291 skulle kunna påverka vägens funktion. Länsstyrelsen anser i likhet med Trafikverket att det är av stor vikt i den exploateringen att riksintressets funktion värnas. Kommunen behöver därför utveckla hur området kan påverka vägens funktion och riksintresse.

Kommentar

Kommunen har kompletterat text med beskrivning av hur kommunen bedömer att vägens funktion och riksintresse kommer att påverkas.

Elproduktion och/ eller eldistribution (3 kap. 8 § MB)

Utanför Forsmarks kust finns ett område utpekad som riksintresse för energiproduktion vind. Kommunen har i översiktsplanen angett att detta riksintresse ska underordna sig riksintresset för naturvård. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning.

Kommentar

Yttrande noteras.

Värdefulla ämnen och mineral

Dannemora omfattas av två delvis motstridiga riksintressen dels riksintresse för värdefulla ämnen och material, dels riksintresse för kulturmiljö. Kommunen har tagit ställning till att det inom Dannemora är riksintresset för värdefulla ämnen och material som ska ha företräde om

det två riksintressena är oförenliga. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning men anser att påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljö ska undvikas så långt det är möjligt.

Kommentar

Kommunen har kompletterat texten för intentioner med riktlinje om att påtaglig skada på riksintresset för kulturmiljö ska undvikas så långt det är möjligt.

Riksintressen enligt 4 kap. MB

Natura 2000-områden (4 kap. 8 § MB)

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver göra det tydligare i översiktsplanen att Natura 2000-områden är av riksintresse enligt 4 kap 8 § miljöbalken (1998:808) och skyddade enligt 7 kap 27-29b §§ miljöbalken (MB). Tillstånd krävs för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område enligt 7 kapitlet 28 a § MB. Länsstyrelsen anser att skrivningen angående tillståndsplikt kopplat till natura 2000-områden ska förtydligas. Enligt 7 kap 28a § MB räcker det att det finns en risk för betydande påverkan för att en åtgärd ska vara tillståndspliktig.

Formuleringen på s.168 (De värdeområden för natur, fritid och kulturlandskap som redovisas i mark- och vattenanvändningskartan omfattar även Natura 2000-områden och riksintresseområden för naturvård som saknar skydd.) är vilseledande. Natura 2000-områden är skyddade enligt 7 kap MB.

Kommentar

Kommunen har förtydligat att Natura 2000-områden är skyddade enligt 7 kap Miljöbalken.

Riksintresse 4 kap. 4 § MB

Länsstyrelsen har i underlaget Planeringsunderlag rörande 4 kap. 1 och 4 §§ miljöbalken avseende Östhammars kommuns kust låtit utreda avgränsningen för riksintresset för högexploaterad kust. Planeringsunderlaget tillgängliggörs för Östhammars kommun i särskild ordning.

Kommentar

Kommunen har beslutat att inte utreda avgränsningen för riksintresset i denna översiktsplaneprocess.

Miljökvalitetsnormer

Övergripande om Vattenplanering och MKN

Av 3 kap 5 § PBL ska det av översiktsplanen framgå hur kommunen avser att följa gällande miljökvalitetsnormer (MKN) för vatten. Berörda vattenförekomster bör betraktas ur ett helhets- och avrinningsperspektiv, vilket delvis görs i översiktsplanen. Den samlade bilden är till stor nytta när en bedömning av vilka åtgärder som på kort och lång sikt måste genomföras för att värna vattenresursen. Helhetsperspektivet är också betydelsefullt för att förbättra möjligheterna att nå miljökvalitetsmålen och för att tydliggöra eventuella mellankommunala utmaningar och behov av mellankommunal samverkan. Länsstyrelsen ställer sig därför positiv till kommunens målbild om en samhällsplanering som utgår från ett avrinningsområdesperspektiv och ett förstärkt samarbete med lokala aktörer. Särskilt viktigt är att fortsätta utveckla detta arbete tillsammans med grannkommunerna.

Kommentar

Yttrande noterat.

Ytvatten

Översiktsplanen innehåller en översiktlig lägesbeskrivning av vattenstatus och miljöproblem i text och karta. Det hade varit önskvärt om översiktsplanen kunde kompletteras med information om vilka risker som finns att MKN-vatten överskrids vid framtida exploatering, samt vilka åtgärder som kommunen bedömer behöver vidtas för att säkerställa att MKN-vatten ska följas.

Länsstyrelsen har förståelse för att det kan vara svårt att konkretisera åtgärder kopplade till MKN vatten när strategiska dokument som dagvattenpolicy, åtgärdsprogram för vattenförekomster med dålig status samt utbyggnadsplan för kommunalt vatten och avlopp tas fram först efter översiktsplanens antagande. Översiktsplanen hade kunnat bli mer vägledande inför kommande beslut om dessa dokument hade tagits fram först och utgjort underlag inför framtagandet av den nya översiktsplanen. På föreliggande underlag anser Länsstyrelsen att det är svårt att bedöma vilka åtgärder som ska genomföras, när de är planerade att genomföras samt om de får den effekt som krävs för att klara MKN i kommunens vattenförekomster.

Det är dock viktigt att de dokument som finns framme, som VA plan och lokala åtgärdsprogram så långt som möjligt samordnas med översiktsplanen. Det bör också framgå tydligt i översiktsplanen hur dessa strategier och planer ska ligga till grund för efterföljande detaljplaner och bygglov.

Kommunen bör ha riktlinjer för hur ny bebyggelse ska kunna tillkomma inom avrinningsområden till recipienter med otillfredsställande eller dålig status. Det gäller såväl nybebyggelse som omvandling av fritidshus till permanent boende eller vid förtätning.

Länsstyrelsen anser även att översiktsplanen ska innehålla riktlinjer för vandringshinder och andra hydromorfologiska faktorer då det kan innebära svåra avvägningar.

Länsstyrelsen efterfrågar även en bättre redogörelse för vattenförekomster i Forsmarksområdet (Öregrundsfjärden och Kallrigafjärden) med tanke på slutförvarets framtida prövningar, samt kring Österbybruk och Dannemoraområdet med anledning av gruvans eventuellt framtida exploatering och påverkan.

Kommunen skulle behöva höja ambitionen för vattenåtgärder samt integrera dessa i översiktsplanen och kommande detaljplaner och beslut, för att säkerställa att MKN-vatten och de miljömål som berör vatten uppfylls.

Syftet med översiktsplanen och tillhörande miljöbedömning är att integrera miljöaspekterna i planeringen och beslutsfattandet. Kommunen ger i miljöbedömningen en övergripande bild av den påverkan som är aktuell i kommunens vattenförekomster. Länsstyrelsen vill även framhålla att det är viktigt att resonera kring vilka åtgärder som behövs för att förhindra påverkan på statusklassningen, samt åtgärder för att förbättra statusen där det behövs. Det ska även framgå vilka avvägningar som har gjorts i den slutliga planeringen, samt rekommendationer och strategier för hur påverkan på vattenkvalitet ska hanteras vid exploatering och byggande i berörda område. På föreliggande underlag kan Länsstyrelsen inte ta ställning till om framtida planer går att genomföra med hänseende till miljökvalitetsnormer för vatten.

Kommentar

Kommunen delar Länsstyrelsens uppfattning om att det vore önskvärt med mer information om vilka risker som finns för att MKN överskrids och vilka åtgärder som behöver vidtas. Kommunen håller också med om att det vore en fördel om underlag såsom dagvattenpolicy och åtgärdsprogram för vattenförekomster med dålig status fanns framtagna redan i detta skede. Kommunen har i dagsläget fått bidrag för att ta fram en dagvattenpolicy, men arbetet kommer att färdigställas först om ett par år och kommunen bedömer det därför inte som rimligt att vänta in underlaget inom denna översiktsplaneprocess. Dagvattenpolicyn kommer att utgöra en viktig vägledning för arbetet med MKN och genomförandet av översiktsplanen kommer att behöva förhålla sig till policyn senare när den är framtagen. Strategier för vandringshinder och andra hydromorfologiska faktorer finns nu inarbetat i planförslaget. Utbyggnadsplan för vatten och avlopp finns nu framtaget och detta dokument har arbetats in i granskningsförslaget.

En skrivelse om att vattenförekomsterna Öregrundsfjärden och Kallrigafjärden kommer att påverkas av utbyggnaden av slutförvarets framtida prövningar samt att vattenförekomster i Österbybruk och Dannemoraområdet kommer att påverkas av öppningen av gruvan har tillförts i avsnittet miljökvalitetsnormer. I övrigt anser kommunen att en övergripande beskrivning finns i avsnittet vattenplanering för de olika vattenförekomsterna och en hänvisning görs istället till VISS för mer detaljerad information.

Grundvatten

Grundvattenfrågan behöver förtydligas i översiktsplanen och beskrivas på ett tydligare och mer strukturerat sätt. Grundvattnet nämns på flera ställen vilket gör det svårt att få en tydlighet i hur kommunen avser att hantera frågan. Samtidigt finns inte alla underlag framme som eventuellt kan bidra med att skapa en tydlighet vilket utgör en brist. Det är därför viktigt att inte bara hänvisa till planeringsdokument utan även skriva ut vad som framgår som viktigt i dessa dokument.

Av informationsrutan på sidan 147 "Vattenvård och vattenplanering" framgår att *där utredningsområde är utpekade på vattenskyddsområde ska exploatering undvikas. Vid undantag ska rätt åtgärder sättas in*. Länsstyrelsen anser att ambitionen är god men har svårt att ta ställning till huruvida förslagna utredningsområden som även omfattas av vattenskydd är lämpliga, då kommunen inte har preciserat vilka åtgärder som kan sättas in för att skydda grundvattnet. Översiktsplanen bör kompletteras med riktlinjer avseende detta.

Enligt Länsstyrelsens mening bör till exempel inte källare eller bergvärme tillåtas inom vattenskyddsområden. Detta då markarbeten som schakt och pålning kan leda till att skyddande lerlager tas bort eller penetreras vilket i sin tur ökar risken för att föroreningar når ner till grundvattnet.

Översiktsplanen bör även belysa hur följande aspekter ska beaktas:

- Hur vattenförekomster och vattentäkter ska skyddas mot föroreningar som orsakas av punktutsläpp och diffusa utsläpp.
- Kumulativa aspekterna som ett problem för de vattentäkter där staden ligger på eller precis intill.
- Risk för olyckstillbud vilket riskerar att påverka grundvattenförekomsterna mycket negativt. Det kan exempelvis handla om PFOS som används som släckmedel vid brand och som sedan når grundvattnet. Risken ökar dessutom när områden förtätas.

Kommentar

Kommunen har gjort en ansats till att tydliggöra strategier för grundvatten i planförslaget. Texter gällande detta som tagits fram i utbyggnadsplanen för vatten och avlopp har till exempel arbetats in i planförslaget efter samrådet. Text gällande undantag för exploatering på utredningsområde för vattenskyddsområden har tagits bort.

En riktlinje om att källare och bergvärme inte tillåts inom vattenskyddsområden har införts till planförslaget i avsnittet Vatten och avlopp.

Kommunen har tydliggjort att grundvattenföreskrifter ska ge vägledning för hur vattenförekomster och vattentäkter ska skyddas mot föroreningar som orsakas av punktutsläpp och diffusa utsläpp. Resonemang kring kumulativa aspekter har diskuterats i tillhörande MKB. Kommunen har i samverkan med räddningstjänsten uppdaterat information

om hur kommunen hanterar risk och olyckstillbud som riskerar att påverka grundvattenförekomsterna negativt.

Havsmiljö

Miljökvalitetsnormer för havsmiljön är normer enligt 5 kap. 2 § första stycket 4 MB (1998:808). Eftersom det av en översiktsplan enligt 3 kap 4 § PBL (2010:900) ska framgå hur kommunen anser att gällande miljökvalitetsnormer enligt 5 kap MB ska följas bör en beskrivning av status och relevanta belastningar som påverkar möjligheten att följa miljökvalitetsnormerna för havsmiljö tillföras planförslaget.

Grunden för miljökvalitetsnormer för havsmiljön återfinns i havsmiljödirektivet som beslutades i EU 2008 och införlivades i svensk lagstiftning 2010, genom havsmiljöförordning (2010:1341). Det är Havs- och vattenmyndigheten som ansvarar för de olika moment som ska genomföras enligt direktivet bland annat bedömning av miljöstatus och framtagande av föreskrifter. Miljökvalitetsnormerna är, med stöd av havsmiljöförordningen, fastställda i Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter om vad som kännetecknar god miljöstatus samt miljökvalitetsnormer med indikatorer för Nordsjön och Östersjön (HVMFS 2012:18). Miljökvalitetsnormerna är framtagna och strukturerade för att möta de viktiga belastningar som identifierats: tillförsel av näringsämnen och organiskt material, tillförsel av farliga ämnen, biologisk störning, fysisk störning samt skräp och buller. Dessa normer är verktyg för att minska belastningar så att den övergripande miljökvalitetsnormen god miljöstatus enligt 17 § havsmiljöförordningen kan följas i Sveriges förvaltningsområden.

Kommentar

Kommunen anser att man beskrivit status för havsmiljön i planförslaget på ett relevant sätt i samrådsförslaget. Exempel på relevanta belastningar har däremot tillförts planförslaget.

Strandskydd

Länsstyrelsen kan konstatera att kommunen i översiktsplanen inte pekat ut några LIS-områden med motiveringen att det allmänna intresset att bibehålla en tillgänglig strandzon ska prioriteras. Kommunen har även en restriktiv syn på dispensgivning inom oexploaterad mark vilket är positivt.

I översiktsplanen pekas två områden för tätortsutveckling ut inom område som omfattas av utökat strandskydd. Det gäller Gimodammens bostadsområde (BS202) i Gimo och Klockarbacken 2 (BS 401) i Österbybruk. Av översiktsplanen framgår att även om ny bebyggelse kommer att göra intrång på det utökade strandskyddet så är avsikten att det generella strandskyddet om 100 meter från strandlinjen ska behållas.

Enligt 4 kap. 17 § plan och bygglagen (PBL) får kommunen i en detaljplan upphäva strandskyddet för ett område, om det finns särskilda skäl för det och om intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses med planen väger tyngre än strandskyddsintresset. De särskilda skälen preciseras i 7 kap. 18 c § miljöbalken (MB). Att 100 meter strandskydd bibehålls eller gröna släpp skapas ner mot vattnet är i sig inte ett skäl för att upphäva strandskyddet. Länsstyrelsen anser att kommunen redan i översiktsplanen bör motivera vilket särskilt skäl som skulle kunna ligga till grund för ett upphävande av strandskyddet. Om kommunen bedömer att särskilda skäl saknas bör området inte föreslås för tätortsutveckling.

Länsstyrelsen vill betona att en översiktsplan ska vara vägledande för kommande beslut och i det ska tydligt framgå vad som entydigt gäller på varje plats. Att enbart hantera motiv och förutsättningar för upphävande av strandskyddet i efterkommande detaljplan leder till en osäkerhet kring framtida markanvändning då det på rådande underlag inte går att ta ställning till markens lämplighet som utvecklingsområden. Så som förslaget nu är utformat kvarstår prövningen gentemot allmänna intressen för dessa två områden.

Kommentar

Till respektive område som omfattas av strandskyddet, BS202 i Gimo respektive BS401 i Österbybruk, har nu en skrivelse i områdesbeskrivningen om vilka skäl som åberopas för strandskyddsdispens tillförts planförslaget.

Mellankommunala frågor

Alla kommuner är skyldiga att samordna sig på ett lämpligt sätt i beslut gällande regleringen av mark- och vattenområden, som angår flera kommuner. Länsstyrelsen har sedan till uppgift att granska kommunernas samordning av dessa mellankommunala frågor. Detta tar sig uttryck både i översiktsplanesammanhang i 3 kap. 10 § PBL 2010:900 och i överprövning av detaljplaner och områdesbestämmelser enligt 11 kap. 10 § PBL 2010:900.

I översiktsplanen finns en kort beskrivning av vad mellankommunala frågor innebär och exempel på mellankommunala frågor som är aktuella i Östhammars kommun. Länsstyrelsen anser att översiktsplanen bör utvecklas och konkretiseras när det gäller den nord-sydliga flaskhals i stamnätet som begränsar överföringen av el från vind- och vattenkraftsproduktionen i norra Sverige till konsumtionen i Mellan- och Sydsverige. Östhammars kommun har genom Forsmarks kärnkraftverk en viktig roll i kraftproduktionen och eldistributionen såväl regionalt som storregionalt. Länsstyrelsen ser gärna att kommunen i översiktsplanen betonar vikten av 400 kV-stamnätsledningarna från Forsmark och anser att översiktsplanen också bör inkludera en redovisning av hur föreslagen bebyggelseutveckling förhåller sig till ledningarnas funktion.

Kommentar

En beskrivning gällande vikten av 400 kV-stamnätsledningarna från Forsmark har införts i planförslaget i avsnittet Mellankommunala frågor. Beskrivande text om elnätssituationen har också införts i avsnittet energi med stöd av yttrande från Svenska kraftnät. En karta som redovisar var stamnätsledningarna går och hur det förhåller sig till resterande markanvändning har också tillförts planförslaget.

Vatten- och avlopp

Tillgången på dricksvatten i kommunen är generellt begränsad. Särskilt gäller detta enligt SGU:s karteringar kustområdena där grundvattenbildningen är begränsad på grund av tunna jordlager. I kustområdena finns en hög risk för saltvatteninträngning i vattentäkter. Samtidigt är exploateringsstrycket i kustområdena för fritidsboende och för omvandling från fritids- till permanentboende högt. Där finns också ett stort antal enskilda avlopp samtidigt som recipienterna är känsliga och vattenförekomsterna inte uppnår god status. Merparten av de kommunala reningsverken är gamla och i behov av utrustning samt har nått sin maximala anslutningskapacitet. Kommunen har således stora utmaningar framför sig då dessa brister begränsar möjligheten till bebyggelseutveckling.

I översiktsplanen presenteras ett antal strategier för hur vatten och avlopp ska hanteras i planeringen, bland annat att kommunalt VA ska prioriteras i tätortsnära lägen med högt bebyggelsestryck där det är mera ekonomiskt rimligt att ansluta till kommunalt VA. Detta är enligt Länsstyrelsens mening positivt. Dock finns även områden med behov av en gemensam lösning av vatten- och avloppsfrågorna på längre avstånd från tätorterna och dessa ska hanteras genom de riktlinjer som formulerats i planen. I översiktsplanen redogörs i allmänna ordalag för kommunens ansvar för vatten- och avloppsförsörjningen enligt LAV men några områden med samlad bebyggelse där kommunen bedömer att det finns ett ansvar enligt LAV pekas inte ut. Länsstyrelsen anser att det är en betydande brist både att de områden som kommer att prioriteras för en utbyggnad samt de områden där kommunen har ett ansvar enligt LAV inte redovisas i översiktsplanen.

Även om verksamhetsområden för VA kan utökas i anslutning till tätorter finns ett behov av att rusta upp och bygga ut de kommunala avloppsreningsverken för att öka kapaciteten. Detta kräver stora investeringar och tid för att pröva om reningsverken. Hur detta påverkar översiktsplanen tidsmässigt bör kommenteras ytterligare i översiktsplanen.

Kommentar

Sedan samrådet för översiktsplanen har utbyggnadsplanen för vatten- och avlopp antagits, där strategier för hur dricksvatten- och avloppsförsörjningen hanteras. Dessa strategier har nu inarbetats i planförslaget som tydliggör hur kommunen avser att säkerställa försörjningen av vatten och avlopp på både kort och lång sikt, samt hur detta påverkar översiktsplanens genomförande tidsmässigt.

Hälsa och säkerhet eller risken för olyckor, översvämning eller erosion

Risk för ras, skred, erosion och översvämning m.m.

Översiktsplaner som påbörjas efter 1 augusti 2018 ska enligt PBL redovisa kommunens syn på risken för skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och

erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra. En redogörelse för risker för skador på den byggda miljön finns beskriven vilket gör att det är möjligt att bedöma hur kommunen har hanterat geotekniska riskfrågor i planen.

En god kännedom om geotekniska förutsättningar och eventuella geotekniska riskområden är viktiga utgångspunkter vid strategiska val av markanvändning. I en översiktsplan bör därför geotekniska förutsättningar översiktligt redovisas med avseende på geotekniska riskfaktorer (exempelvis risker för ras, skred, bergras, erosion och översvämningar). Dessa faktorer kan vara avgörande för lämpligheten utifrån ett geotekniskt perspektiv och de bör därför redovisas tidigt i planprocessen. En övergripande bedömning kan göras utifrån bland annat geologiska och topografiska kartor.

Länsstyrelsen anser i likhet med SGI att den karta (s. 193) som redogör för områden med känd eller misstänkt skredrisk är för generell och därför riskerar att inte bli ett tillräckligt stöd i efterföljande plan- eller lovärenden. För att översiktsplanen ska fungera som ett gott stöd i kommande detaljplaner bör därför de kartor som redovisas i kapitel, Framtida mark och vattenanvändning, kompletteras med skredrisk, rasrisk samt erosionsrisk. Geotekniska säkerhetsfrågor, som är en viktig planeringsförutsättning, ska redovisas i huvuddokumentet för ökad läsbarhet.

Kommunen anger i strategin för klimatanpassning att översvämning till följd av skyfall ska hanteras med stöd av länsstyrelsens lågpunktskartering. Länsstyrelsen vill påminna om att lågpunktskarteringen, som kommunen använt för att identifiera riskområden, i första hand är en topografisk analys och att detta bör tas med i alla överväganden och analyser. Skarteringen tar inte hänsyn till markens infiltrationskapacitet eller alla redan idag inbyggda åtgärder som finns i landskapet, till exempel vägtrummor, kulvertar etc. Bilder och kartor riskerar därför att bli missvisande om inte rätt hänsyn tas.

Länsstyrelsen anser att kommunen behöver tydliggöra hur de ser på klimatrelaterade översvämningssrisker från skyfall och hur dessa risker kan minskas eller upphöra. Länsstyrelserna har tagit fram skyfallsrekommendationer som kommunen med fördel kan utgå ifrån när de formulerar riktlinjer och strategier för efterföljande planering. Kommunen nämner att en klimatanpassningsplan ska tas fram som ytterligare stöd för översiktsplanarbetet. Länsstyrelsen ser detta som mycket positivt och bidrar gärna med kompetens och stöd i detta arbete. Länsstyrelsen vill upplysa om att det finns en framtagna klimat- och sårbarhetsanalys för länet som kommer publiceras inom kort. Kommunen kan med fördel använda den som utgångspunkt i arbetet med klimatanpassningsplanen. Det är även positivt att kommunen valt att belysa risken för kustöversvämning i ett längre perspektiv, efter 2100.

Kommentar

Kommunen har tagit Länsstyrelsens synpunkter i beaktning och infogat kartbilder med jordarter som visar de geologiska förutsättningarna för de områden som innefattas av skredrisk som bilagor i bilaga 3 – Kartunderlag för planering. Dessa bedöms ge en mer detaljerad bild av hur dessa områden ser ut och hur exploateringen behöver förhålla sig till

de geologiska förutsättningarna. En övergripande vägledande text har också tillförts förslaget med relevant information om vad som generellt kännetecknar skredriskområden.

En förtydligande text om hur lågpunktskarteringen ska tolkas utifrån den beskrivning som finns relaterat till GIS-kartskiktet har införts under strategin för klimatanpassning samt ett förtydligande om att höjdkartor har använts som komplement till lågpunktskarteringen.

Kommunen har även infört ett resonemang kompletterande resonemang kring hur man ser på översvämningsrisker från skyfall. Texten förtydligar att utveckling av bostadsbebyggelse och samhällsviktig verksamhet ska undvikas i låglänta instängda områden. Ytor måste reserveras för dagvattenhantering, avrinningsvägar och öppna fördröjningslösningar. Klimatanpassning för skyfall ska ske ur ett avrinningsområdesperspektiv. De naturgivna förutsättningarna ska säkras genom bedömning av markens lämplighet vid ny eller förändrad markanvändning. I övrigt hänvisar kommunen till framtida klimatanpassningsplan.

Buller, vibrationer och stomljud

Under rubriken sjötrafik och hamnar nämns risken för ökade bullerstörningar för boende längs väg och järnväg som ett resultat av att Hargshamns hamn expanderar. Kommunen bör närmare beskriva hur man tänker hantera detta i planeringen för att minska störningar. Risk för bullerstörningar finns även i anslutning till miljöfarliga verksamheter både i Dannemora och Gimo. Hur detta avses att hanteras planmässigt bör framgå av översiktsplanen. För nya verksamhetsområden som ligger i närheten av befintliga eller tillkommande bostadsområden bör översiktsplanen ge riktlinjer kring vilken typ av verksamheter som är lämpliga.

I avsnittet om buller ges exempel på vilken typ av verksamheter som kan ge upphov till buller vid bostäder. Denna redovisning bör kompletteras då buller kan härröra från en rad både små och större miljöfarliga verksamheter utöver de som beskrivits i planen. Det förefaller också som om kommunen har undvikit att nämna sådana verksamheter där Länsstyrelsen och inte kommunen har ett tillsynsansvar. Kommunen bör också utveckla beskrivningen av planeringen av verksamhetsområden. Att avsätta verksamhetsområden är viktigt för att separera bostäder från verksamheter som kan ge upphov till buller.

Kommentar

Kommunen har under rubriken buller i avsnittet om miljö kvalitetsnormer lagt till beskrivande utökat beskrivande text gällande bullerstörande verksamheter i kommunen. Nya riktlinjer och strategier för att hantera bullerstörande verksamheter såsom i Gimo och Dannemora har också tillförts planförslaget.

För de nya verksamhetsområden som föreslås i planförslaget har vägledning om vilken typ av verksamheter som kommunen anser lämplig på platserna förtydligats i områdesbeskrivningarna.

Farligt gods

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen i översiktsplanen hänvisar till *riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar* framtagna av länsstyrelsen i Stockholms län. De riktlinjer som finns behöver dock implementeras i tillämpning av riktlinjerna i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser därför att kommunen bör förtydliga översiktsplanen med en riktlinje om att inom 150 meter från transportled behöver en riskutredning alltid göras vid planläggning och bygglov.

Länsstyrelsen upplyser om att innehållet i *riktlinjer för planläggning intill vägar och järnvägar* avses revideras inom kort och kommunen bör därför överväga att ändra riktlinjerna till att en zon om 30 meter **skall** lämnas byggnadsfri närmast primär och sekundär transportled för farligt gods. I Östhammar är det väg 76, 288 och 292, samt Hargshamnbanan som berörs.

Miljörisker kopplade till sjötransporter, inklusive beskrivning av miljöfarliga transporter till och från Forsmarks kärnkraftverk och SKB:s förvar saknas i översiktsplanen. Länsstyrelsen anser att detta ska tillföras översiktsplanen, samt riktlinjer för bedömningar i efterföljande beslut.

Kommentar

Kommunen har kompletterat riktlinjerna enligt Länsstyrelsens synpunkter, inklusive den kommande revideringen som medger att 30 meter skall lämnas byggnadsfri närmast primär och sekundär transportled för farligt gods.

Beskrivning gällande miljöfarliga transporter till och från Forsmarks kärnkraftverk och SKB:s förvar har tillförts översiktsplanen.

Dricksvatten

Av översiktsplanen framgår att "tillgången på dricksvatten i kommunen generellt är mycket begränsad. Strategisk plan för att säkra såväl nuvarande som framtida vattenförsörjning är under framtagande. Stora investeringar är nödvändiga för att säkerställa en god vattentillgång för de nuvarande invånarna i kommunen och för att möjliggöra för inflyttning." Utan hänsyn till den begränsade tillgången på dricksvatten föreslås flera större bostadsområden, kompletterande bostadsområden samt industriområden. Enligt 2 kap 5 § punkt 3 PBL ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheten att ordna bland annat vattenförsörjning. Länsstyrelsen konstaterar att tillgång till dricksvatten är en förutsättning för att översiktsplanen ska kunna realiseras så som beskrivs. Med tanke på de utpekade bebyggelseområdenas läge och förutsättningar har kommunen också ett ansvar enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster att ordna vattenförsörjning i området. Länsstyrelsen anser att det är olämpligt att kommunen pekar ut områden för bebyggelse där det är osäkert om marken är lämplig i lagens mening.

Kommentar

Sedan samrådet har en utbyggnadsplan för vatten- och avlopp antagits. Detta dokument som visar hur dricksvattenförsörjningen för de delar av kommunen som tidigare saknat strategier för att lösa detta problem ska lösas har nu inarbetats i översiktsplanen. Därmed bedömer kommunen att utbyggnadsområden är lämpliga, med förutsättning att utbyggnadsplanen genomförs.

Förorenad mark

I översiktsplanen framgår av samrådshandlingen att hänsyn behöver tas till förorenade områden i den kommande planeringen, vilket är positivt. Länsstyrelsen bedömer dock att informationen behöver tydliggöras och bli mer lättillgänglig för att säkerställa en hållbar utveckling fram till 2040.

I beskrivningen av kommunen idag (s. 20) redogörs för att det finns ett flertal förorenade områden i kommunen, i första hand med koppling till järnindustrin. För att tydliggöra var de mest omfattande föroreningarna med störst risk att skada miljön och människors hälsa finns (till exempel med riskklass 1) är det lämpligt med en kort beskrivning av dessa redan inledningsvis, alternativt genom en hänvisning. Som exempel kan nämnas Dannemora gruvområde där det finns en omfattande föroreningssituation och höga halter av tungmetaller.

Under rubriken "förorenade områden" (s 190) i samrådshandlingen anges att den kommande planeringen avvägts mot risker kopplade till kommunens förorenade objekt. Vidare sägs också att det för respektive omgivningsbeskrivning finns angivet om föroreningar är aktuellt att beakta. Länsstyrelsen vill påtala att det finns områden som pekas ut för bostadsutveckling och annan markanvändning där människor uppehåller sig där det inte framgår att risken för föroreningar behöver utredas för att marken ska kunna anses lämplig för ändamålet.

Exempelvis vid Sågdammsparken i Österbybruk finns en industrideponi på området med konstaterat höga halter av tungmetaller. I anslutning till industriområden, till exempel Sandvik Coromant i Gimo, är förekomst av föroreningar också mycket vanliga och risken behöver alltid utredas. I det fortsatta arbetet med översiktsplanen behöver en genomgång göras för att säkerställa att alla konstaterade och potentiella förorenade områden avvägts för de utvecklingsområden som föreslås. Det är inte tillräckligt att beakta punkterna i kartan i bilaga 2, då föroreningarna kan vara spridda över stora områden och flera fastigheter.

Kommentar

En genomgång av föroreningar inom områden i tätortskartorna där människor uppehåller sig har gjorts. Kompletteringar till områdesbeskrivningar har införts med uppgifter om föroreningar samt riskklass i de fall det finns konstaterade föroreningar.

Länsstyrelsens rådgivande synpunkter gällande övriga allmänna intressen

Miljökvalitetsmål och agenda 2030

Miljömål

Länsstyrelsen förespråkar en ökad tydlighet för beskrivningarna av översiktsplanens påverkan på möjligheterna att uppnå miljömålen. Konsekvenserna kan gärna skrivas i punktform där det tydligt framgår om påverkan är positiv, neutral eller negativ.

I översiktsplanen har Agenda 2030 tillägnats ett eget avsnitt vilket Länsstyrelsen är positiv till. I texten beskrivs de tre olika dimensionerna av agendan kopplat till de hållbarhetslöften som kommunen tecknat inom ramen för Färdplan för ett hållbart län. Länsstyrelsen vill erinra om att hållbarhetslöftena endast omhändertar den miljömässiga hållbarhetsaspekten vilket behöver förtydligas. Kommunen bör även beskriva att den miljömässiga dimensionen av agendan utgörs av de svenska miljömålen och det är här kopplingen till arbetet med åtgärder för miljömålen inom ramen för färdplan för ett hållbart län kommer in. På så sätt lyfts miljökvalitetsmålen fram och kopplas till Agenda 2030 och kommunens miljömässiga hållbarhetsarbete.

Länsstyrelsen anser att texterna avseende miljömål på många sätt innehåller onödiga upprepningar. Ett alltför stort fokus läggs på innehållet i de åtgärdsprogram för miljömålen som finns framtagna regionalt. Här anser Länsstyrelsen att kommunen vinner på att förtydliga och bli mer detaljerade i sin beskrivning av de åtgärder och aktiviteter som Östhammars kommun åtagit sig att genomföra inom ramen för sina hållbarhetslöften i de tre pågående åtgärdsprogrammen.

I miljökonsekvensbeskrivningen samt samrådshandlingens kapitel om miljökonsekvenser (s. 202) saknar Länsstyrelsen en tydlig koppling mellan identifierade miljöaspekter. Beskrivningarna bör därför utvecklas och kopplas till varje rubrik (befolkning och hälsa, biologisk mångfald och så vidare).

De förslag till ändringar som rör formalia och förtydliganden avseende miljömålen delges kommunen separat.

Kommentar

Kommunen har reviderat texten om Agenda 2030 till viss del för att tydliggöra kopplingarna till Färdplan för ett hållbart län, att hållbarhetslöftena endast omhändertar den miljömässiga hållbarhetsaspekten samt att de vidare på nationell nivå knyts till de svenska miljömålen. Onödiga upprepningar har setts över och reviderats.

En ansats till att koppla till identifierade miljöaspekter i miljökonsekvensbeskrivningen har gjorts från kommunens sida. Bedömning av översiktsplanens påverkan på möjligheterna att uppnå miljömålen hanteras också i miljökonsekvensbeskrivningen.

Jordbruksmark

Av översiktsplanen framgår vilka avvägningar som ska göras om jordbruksmark ska tas i anspråk för bebyggelse. Planeringsunderlaget "Jordbruksmark i prövning och planering" har legat till grund för kommunens ställningstagande kring hur jordbruksmark kan tas i anspråk för exploatering. Det framgår dock inte hur dessa avvägningar har gjorts när kommunen har pekat ut områden som i dag är jordbruksmark som lämplig för bebyggelse. I översiktsplanen anges att bebyggelse inom landsbygdsområden (LL, LA, LT) är möjlig inom hela kommunen dock med olika typer av hänsyn. Länsstyrelsen anser att kommunen bör tydliggöra om det finns områden som inte kan bebyggas på grund av att de utgör jordbruksmark.

Jordbruksmarkens värde och användning skulle också bli lättare att hantera i efterföljande planering om kommunen hade tydligare riktlinjer för hur jordbruksmark kan tas i anspråk.

Kommentar

Kommunen har tagit fram en vägledning som utgår ifrån Länsstyrelsens vägledning Jordbruksmark i fysisk planering. Med denna prövning som ser restriktivt på exploatering av jordbruksmark anser kommunen att det finns tillräcklig vägledning för att uppnå de mål och strategier som kommunen anger i översiktsplanen.

Skogsmark

Skogsmark är, liksom jordbruksmark, av nationellt intresse enligt 3 kap. 4§ MB. Skogsmark som har betydelse för skogsnäringen skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra ett rationellt skogsbruk. Planförslaget bedöms dock inte ha någon större negativ påverkan på skogsnäringen.

Kommentar

Yttrande noteras.

Naturmiljö och områdesskydd

Ekologisk kompensation och grön infrastruktur

Länsstyrelsen saknar information om hur kommunen hanterar frågor om ekologisk kompensation vid ändrad markanvändningen och hur man avser att värna och förbättra den gröna infrastrukturen i kommunen.

Kommentar

Kommunen har under kommunens tillämpning av hänsyn till naturvärden infört en tillämpning om att kommunen idag främst utgår från att anpassa planeringen efter befintliga naturvärden.

I fall detta inte går kan ekologisk kompensation kan vara en möjlighet. Metoder är under utveckling och kommunen bevakar frågan.

Artskydd

Länsstyrelsen anser att informationen om artskydd bör förtydligas i översiktsplanen. Artskyddsförordningen reglerar vilka arter som är fridlysta. Beroende på vilken paragraf i förordningen en viss art är fridlyst finns olika kriterier som måste uppfyllas för att kunna få dispens. Länsstyrelsen får meddela dispens enligt artskyddsförordningen i det enskilda fallet om det inte finns någon annan lämplig lösning och dispensen inte försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Se 14 - 15§ artskyddsförordningen.

Kommentar

Ett förtydligande gällande vad Artskyddsförordningen reglerar har införts under avsnittet om artskydd.

Naturreservat

Länsstyrelsen anser att skrivningen angående åtgärder i naturreservat ska förtydligas. Av reservatsföreskrifterna framgår det vilka åtgärder som är förbjudna och kräver dispens och vilka åtgärder som kräver tillstånd.

Enligt 7 kap. 7 § andra stycket miljöbalken får Länsstyrelsen meddela dispens från föreskrifter som den har meddelat för ett naturreservat, om det finns särskilda skäl. Vidare får dispens endast meddelas om intrånget i naturvärdet kompenseras i skälig utsträckning i naturreservatet eller i något annat område.

Länsstyrelsen anser att formuleringen på s.179 "om det är möjligt" i meningen "att intrånget ska kompenseras i eller utanför reservatet (om det är möjligt)" uppfattar Länsstyrelsen som vilseledande. Vidare får enligt 7 kap. 26 § miljöbalken dispens från reservatsföreskrifterna endast ges om det är förenligt med föreskriftens syfte.

Länsstyrelsen anser att för en ökad tydlighet bör djur- och växtskyddsområden visas samlat i en karta. När informationen om tillträdesförbud och växt och djurskyddsområden redovisas separat är det svårt att få en helhetsbild. Det är viktigt att informera om att det i majoriteten av djur- och växtskyddsområden råder tillträdesförbud mellan 1/4 och 31/7.

Kommentar

Formuleringen på sidan 179, "om det är möjligt" gällande dispens inom naturreservat är borttaget ur planförslaget, och en tydligare beskrivning av när dispens är möjlig har tillförts. Djur- och växtskyddsområden och tillträdesförbud visas i granskningsförslaget i samma karta för ökad tydlighet samt information om gällande datum för tillträdesförbud.

Biotopskydd

I översiktsplanen uppges att det krävs dispens från Länsstyrelsen för att göra åtgärder i ett biotopskyddat område. Länsstyrelsen anser att det bör förtydligas att det krävs särskilda skäl för att få dispens och att syftet med skyddet fortfarande ska kunna tillgodoses. Inventering av biotopskyddade områden bör ske i tidigt skede vid planläggning, så att planeringen om möjligt kan anpassas till de biotopskyddade områdena.

Kommentar

Förtydligande text enligt Länsstyrelsens synpunkt har tillförts planförslaget.

Landskapsbildskydd

I Östhammar finns nio utpekade områden med skydd för landskapsbilden vilka redovisas på sidan 182. Länsstyrelsen vill påpeka att det i beskrivningen av vad ett förordnande om landskapsbildskydd innebär är något otydligt. Det som anges i lagtexten är att *vissa åtgärder som i väsentlig mån kan komma att skada landskapsbilden inte får utföras utan Länsstyrelsens tillstånd. För varje landskapsbildsskyddat område finns ett beslut där det framgår vilka åtgärder som kräver tillstånd.* Det är viktigt att den informationen framgår som en upplysning.

Två av centralorterna berörs av landskapsbildskydd. Det gäller Östhammar vid Börstils kyrka och områden vid Österbybruk. Landskapsbildskyddet nämns kort i texten kopplat till tätortsbeskrivningarna. Länsstyrelsen anser att de områden som omfattas av landskapsbildsskydd även bör redovisas på tätortskartorna för Österbybruk och Östhammar. Den karta som redovisas på sidan 182 är för översiktlig för att tyda hur landskapsbildskyddet förhåller sig till utbyggnadsplanerna i centralorterna.

Kommentar

Kommunen har förtydligat i rubriken landskapsbildskydd information gällande att beslut finns till varje landskapsskyddat område där det framgår vilka åtgärder som kräver tillstånd. Till granskningsförslaget har tätortskartor med målkonflikter såsom landskapsbildskydd tillförts intill de tidigare tätortskartorna för ökad tydlighet.

Havsplanering

Havsplanen för bottniska viken beslutades av regeringen den 10 februari i år. Delar av havsplanen överlappar kommunens geografi. Länsstyrelsen anser att kapitlet Vattenplanering samt roll i regionen bör uppdateras med aktuell information om havsplanerna. Havs- och vattenmyndigheten upplyser om att i samband med att havsplanerna beslutades, så beslutades även att Energimyndigheten, Havs- och vattenmyndigheten och flera andra centrala myndigheter ska peka ut fler lämpliga områden för energiutvinning till havs och att havsplanerna sedan ska uppdateras för att möjliggöra en större produktion av förnybar el (M2022/00276).

Havs- och vattenmyndigheten ser i likhet med länsstyrelsen att det är positivt att kommunen avser att ta fram en fördjupad översiktsplan för kusten, det vore positivt om framtida planer innefattade hela kommunens havsområde.

Kommentar

Kommunen har inarbetat de relevanta delarna av Havsplanen för bottniska viken i översiktsplanen. Kommunen tar synpunkterna om fördjupad översiktsplan med sig i det fortsatta arbetet.

Dagvatten, vattenverksamhet och markavvattning

Vattenverksamhet

Vattenverksamhet är åtgärder som görs i ett vattenområde d.v.s. ett område som står under vatten vid högsta förutsebara vattenstånd som enligt gällande praxis är ett 100-års flöde. Det innebär att våtmarker är att betrakta som ett vattenområde. Vissa åtgärder i strandområden, farleder eller i hamnar, fritidshamnar och gästhamnar kan vara vattenverksamhet.

Vattenverksamhet är i grunden en tillståndspliktig verksamhet. Vissa mindre verksamheter kan anmälas till Länsstyrelsen medan andra verksamheter kräver tillstånd från mark- och miljödomstolen. Länsstyrelsen vill uppmärksamma att det är viktigt att tänka på att det kan krävas en prövning av vattenverksamheten innan eventuella åtgärder genomförs.

Kommunen behöver beakta kommande prövningar tidigt i fortsatta planeringsprocesser.

I översiktsplanen lyfts kustens friluftsliv och båtliv som viktigt för kommunen. Det anges att inriktningen ska vara gemensamhetsanläggningar och mindre småbåtshamnar istället för flera enskilda bryggor. Dock finns det, i översiktsplanen, inga utpekade områden.

Länsstyrelsen är positiv till att ha gemensamhetsanläggningar istället för många enskilda bryggor. Lokaliseringen av dessa gemensamhetsanläggningar är viktig och de bör i första hand väljas så att endast begränsade åtgärder i vattenområdet behövs. I första hand ska områden där det går att undvika återkommande muddringsinsatser för att erhålla lämpligt djup väljas. Anläggande av småbåtshamn och brygganläggningar är vattenverksamhet. Att det i översiktsplanen inte finns områden utpekade för detta ändamål försvårar framtida bedömning kring platsens lämplighet.

Kommunen lyfter fram Hargshamn och farleden in till hamnen som en strategisk viktig transportled. Åtgärder som planeras i hamnområdet i Hargshamn är reglerade i tillstånd M 2236-20 där det anges att åtgärderna ska vara utförda innan 2025 annars förfaller tillståndet. Kommunen lyfter även Öregrunds hamn som viktigt för yrkesfiske och båtlivet. Det tillstånd som söktes 2012 för åtgärder inom Öregrunds hamn har i dom den 25 oktober 2021 förlängts till den 31 augusti 2028, M 3670-21.

Vad gäller vattenförsörjning har kommunen lyft ett antal utmaningar och förslag på lösningar. Uttag av ytvatten, grundvatten, infiltration av vatten är exempel på åtgärder som är vattenverksamhet. Vad gäller uttag av vatten för dricksvattenproduktion är det

Länsstyrelsens uppfattning att de i första hand bör hanteras i ett tillstånd för vattenverksamhet.

Lagstiftningen som rör vattenverksamhet (11 kap. miljöbalken) har ändrats vad gäller omprövning av moderna miljövillkor för dammar med vattenkraftsproduktion. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2019. Syftet med ändringen i lagstiftningen är att på ett systematiskt sätt arbeta med att uppnå miljökvalitetsnormerna för våra vattendrag och ytterligare arbeta med fria vandringsvägar. Ändringen kan få betydelse i detaljplaneringen i närområden till dammanläggningar som utgör vandringshinder, vilket kommunen bör ha i åtanke vid planering och exploatering.

Kommentar

Kommunen tar med sig ovanstående information i det fortsatta arbetet.

Markavvattnings och markavvattningsföretag

Våtmarker är särskilt värdefulla miljöer som uppfyller flera värden i landskapet. I Uppsala län råder markavvattningsförbud. Huvudsyftet med bestämmelserna är att kraftigt begränsa eller upphöra med markavvattnings i de delar av landet som redan starkt utarmats på våtmarker. Markavvattningsförbudet innebär att avvägningen mellan olika intressen redan är gjord. Där markavvattningsförbud råder väger bevarandet av våtmarker tyngre än till exempel exploateringsintresset. För de fall våtmarker ändå behöver avvattnas eller fyllas ut är det viktigt att jobba med ekologisk kompensation.

I samband med planläggning av områden där det finns våtmark eller annan mark där markavvattnings kommer att krävas, måste det markavvattningsförbud som råder i Uppsala län vägas in tidigt i planeringsprocessen. Prövningen sker i två steg, först krävs en dispens från markavvattningsförbudet och därefter tillstånd till den markavvattnande åtgärden. Östhammars kommun har angett att de har uttalade strategier för att skydda, återställa och nyanlägga våtmarker. Länsstyrelsen ser gärna kommunens strategi synliggörs på ett tydligt sätt.

Kommentar

Beskrivande texter om markavvattningsföretagen och de förutsättningar som behöver beaktas gällande markavvattningsförbudet och annan relevant information har införts till granskningsförslaget. Strategier har tydliggjorts under avsnittet vattenplanering.

Infrastruktur

Transportinfrastruktur

Planering, finansiering och tidsplan för genomförande av om- och nybyggnadsåtgärder på det statliga vägnätet och järnväg styrs av Nationell plan för transportsystemet 2018–2029 samt Länsplan för Regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2018-2029. För att kommunen ska kunna genomföra de åtgärder man önskar på statligt vägnät, behöver brister och behov i transportsystemet hanteras enligt beslutad planeringsprocess.

Länsplaneupprättaren prioriterar brister och behov på det regionala vägnätet och är en viktig samarbets-/finansieringspart för kommunen. Om Länsplaneupprättaren prioriterar bristen/behovet så kan vissa av nämnda utvecklingsområden i framtidsbilden förverkligas. Dock behöver kommunen förtydliga att framtidsbilden 2040 på sida 13 är kommunens egen vision för hur stråken kan utvecklas.

Under våren 2022 kommer Trafikverket påbörja en funktionsutredning för Hargshamnsbanan med syftet att kartlägga banans beskaffenhet för framtida godstransporter (såsom timmer- och malmtransporter). Detta i enlighet med Trafikverkets inriktning att främja överflyttningen över godstransporter från väg till järnväg och sjöfart. Åtgärder för att rusta upp banan är inte med i nuvarande nationella plan för transportinfrastruktur 2018–2029. Banan är idag inte förberedd för att hantera persontransporter och omfattande åtgärder behövs för att tillgodose det behovet.

I Länsplan för Regional transportinfrastruktur i Uppsala län 2018–2029 finns i Östhammars kommun Objektet väg 288 Gimo – Börstil med (sida 123).

Kommentar

Kommunen har förtydligat att den vision som finns för kommunikationsstråken på sidan 13 är kommunens egen vision.

Ett tillägg om att Trafikverket kommer påbörja en funktionsutredning för Hargshamnsbanan med syfte att kartlägga banans beskaffenhet för framtida godstransporter har också tillförts förslaget.

Hållbara transporter

Länsstyrelsen anser att det är mycket positivt att utveckling av kollektivtrafik och gång- och cykelvägar inklusive ökad möjlighet till att kombinera olika färdssätt får stort utrymme i förslaget till översiktsplan. Det är särskilt viktigt med möjligheter till hållbar transport till stora arbetsplatser samt service- och handelsanläggningar. För att stimulera till hållbart resande kan olika åtgärder genomföras för att minska bilens relativa attraktivitet, såsom parkeringsavgifter och parkeringstal. För att ta ett helhetsgrepp om hållbart resande och bidra till ökad nyttjande av kollektivtrafik bör strategier eller riktlinjer för att minska bilens relativa attraktivitet tas med i planeringen. Omställning av transportsektorn är beroende av att allt fler låter bilen stå till förmån för kollektivtrafik eller gång- och cykel. Kommunen kan även arbeta med mobilitetsåtgärder för att påverka kommunmedborgarnas resebeteende. Exempel på mobilitetsåtgärder är samåkningsprojekt, bil- eller elcykelpooler i bostadsområden och stöttning av företagets arbete med miljöanpassning av transporter. Även detta kan inkluderas i strategier.

Många invånare i kommunen kommer dock fortsatt behöva använda sina bilar för att transportera sig. Planförslaget beskrivs kunna leda till ökad biltrafik vilket medför att det är viktigt att införliva perspektiv om infrastruktur för elfordon och förnybara drivmedel. För att framtidssäkra förslaget till översiktsplan bör den omfatta strategier för att tillgängliggöra laddmöjligheter samt tankmöjligheter för förnybara drivmedel för att bidra till att ställa om bilflottan i kommunen från fossilberoende. Stöd kan hittas i den regionala planen för

infrastruktur för förnybara drivmedel och elfordon. Det kan även vara lämpligt för kommunen att ta fram en plan för laddinfrastruktur, alternativt inkludera det i en uppdaterad energiplan. Även omställningen av godstransporter till ökad energieffektivitet och förnybara drivmedel är viktigt och bör införlivas i strategier, till exempel genom samlastning och samordnad distribution. Ökad godstransport via järnväg är en möjlighet att minska utsläppen av växthusgaser, förutsatt att järnvägen elektrifieras.

Kommentar

Kommunen ser positivt på de upplysningar gällande mobilitetsåtgärder som länsstyrelsen föreslår i sitt yttrande. Detta är något som kommunen kommer ta med sig i det fortsatta arbetet, men till denna översiktsplan finns inga fastställda strategier att implementera och tyvärr har varken tid eller resurser inte funnits för att ta fram detta under översiktsplaneprocessen. De pendlarparkeringar som kommunen möjliggjort och som pekas ut för framtiden är viktiga åtgärder som kommunen redan jobbar med.

Kommunen ser liksom länsstyrelsen behovet av att ta fram en plan för laddinfrastruktur för elfordon framöver, och att detta bör ske i samverkan med näringsliv, turism etcetera. Om detta ska ske i en separat plan för laddinfrastruktur eller en uppdaterad energiplan är idag inte fastställt i kommunens organisation. Omställning av elfordon internt i kommunens bilflotta pågår redan idag.

Gällande järnväg ser kommunen positivt på en omställning till elektrifierad järnväg och har detta som en önskvärd vision för framtiden i kommunen. Kommunen kommer aktivt verka för att de myndigheter som ansvarar för järnvägen satsar på en elektrifiering, både för godstransport samt persontransport.

Social hållbarhet

Bostadsförsörjning och bostäder för alla

Översiktsplaneringen är ett viktigt verktyg för kommunen när det gäller att förbereda och genomföra insatser som följer av kommunens bostadsförsörjningsansvar. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL. Kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen ska vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5 plan- och bygglagen (2010:900) och utgöra ett underlag för översiktsplaneringen.

Kommunen anger i planförslaget att de arbetar utifrån riktlinjer som togs fram 2012.

Länsstyrelsen anser att kommunen bör beakta de riktlinjer för bostadsförsörjning som kommunen antog 2017. Även länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys från 2021 kan utgöra ett användbart underlag i arbetet med översiktsplanen.

Kommentar

Kommunen har arbetat in riktlinjer från bostadsförsörjningsprogrammet som antogs 2017. En uppdaterad version kan komma att behövas för detta dokument inom närtid. Länsstyrelsens bostadsmarknadsanalys har även den till viss del arbetats in i planförslaget.

Social hållbarhet

Länsstyrelsen ser positivt på att Östhammar generellt lyfter vikten av att medborgare får vara delaktig och utöva inflytande. Att lyssna på invånarnas sakkunskap, och i synnerhet de vars röster ofta marginaliseras i samhället, kan bidra till att göra platser mer trygga, användbara och inkluderande för alla. Länsstyrelsen rekommenderar att dialoger och samverkan sker så tidigt som möjligt och därefter kontinuerligt under processens samtliga delar. Det är också viktigt att dialogerna genomförs i olika miljöer och sammanhang för att inkludera en mångfald av människor.

Länsstyrelsen ser positivt på att översiktsplanen nämner behovet av utveckling av fler fritidsverksamheter för framförallt unga. Det är även viktigt att personer med funktionsvariationer ska ha tillgång till en säker och stimulerande miljö vilket lyfts som en ambition i översiktsplanen. Det är även viktigt att säkerställa att det fritids- och idrottsanläggningar som kommunen väljer att satsa resurser på möter olika målgruppers behov och intressen baserat på kön, socioekonomi etcetera.

Länsstyrelsen välkomnar Östhammar kommuns ambitioner om att beakta barnets rättigheter i samhällsplaneringen. Länsstyrelsen ser dock behov av att tydligare identifiera hur detta arbete ska omsättas i praktiken och om några särskilda områden bör prioriteras. Vägledning kan bland annat hämtas i de fyra grundprinciperna men skulle också kunna inkludera rätten till vila, lek och fritid som framgår av artikel 31 i barnkonventionen. Vidare konstaterar länsstyrelsen att det är viktigt att tydligt skilja på de olika begrepp som följer av Sveriges internationella åtaganden om barnets rättigheter. I sammanfattningen av *strategier för social utveckling* på sidan 159 framgår det att Östhammars kommun avser att tillämpa ett *barnperspektiv* i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen ställer sig frågande till om det inte är ett *barnrättsperspektiv* som istället avses. Detta begrepp skulle bättre sammanfatta bredden av att tillämpa barnets rättigheter i praktiken.

Länsstyrelsen ser positivt på att Östhammar är mån om att stärka tryggheten för sina medborgare. Länsstyrelsen och Boverket rekommenderar att brottsförebyggande perspektiv finns med redan i översiktsplanen (rapport 2019:20, sid 44) exempelvis i form av riktlinjer kring hur kommunen ska arbeta med situationellt brottsförebyggande arbete. Kunskapskällor för utveckling av trygghetsarbete delges kommunen separat.

Kommentar

Kommunen har ersatt begreppet barnperspektiv med det korrekta barnrättsperspektivet. Avsnittet Barn och unga i planförslaget följer kommunens Policy samt riktlinjer för Östhammars kommuns arbete och beslut som påverkar barn. I det hänvisade dokumentet

finns de riktlinjer som Länsstyrelsen efterfrågar samt hur arbetet ska omsättas i praktiken. Kommunen väljer att hänvisa till policydokument för en sammanhållen bild av de riktlinjer som ska användas vid arbete och beslut som påverkar barn.

Kommunen har arbetat in ett avsnitt under Social Hållbarhet om trygghet och brottsförebyggande åtgärder i den fysiska planeringen. Kommunen arbetar sektorsövergripande för att konkretisera strategier och riktlinjer gällande arbetet med brottsförebyggande åtgärder och trygghetsskapande i planeringen och kommunens verksamhet. Ett fortsatt arbete med brottsförebyggande åtgärder och trygghet i den fysiska miljön kommer ske inom kommunen, där strategier och riktlinjer kommer tas fram.

Tätortsutveckling

Länsstyrelsen konstaterar att planförslagets huvudinriktning är att såväl förtätning som utveckling av nya bostadsområden samt industri- och verksamhetsområden ska ske inom och i anslutning till befintliga serviceorter. I stadsdelarna Alunda, Gimo, Öregrund, Österbybruk och Östhammar är därför väl tilltagna markområden utpekade som potentiella utbyggnadsområden. Länsstyrelsen är positiv till kommunens ambition om att hålla ihop serviceorterna och binda samman dessa med goda kommunikationer. Länsstyrelsen ser även positivt på att fördjupningar har tagits fram för respektive tätort.

Fördjupningarna för serviceorterna ger till viss del vägledning kring hur mark- och vattenområdena ska användas och hur den bebyggda miljön ska utvecklas. Länsstyrelsen noterar dock att fler av de utpekade områdena för bebyggelseutveckling även innehåller förorenad mark, risk för ras och skred, lågpunkter, områden som omfattas av strandskydd samt höga naturvärden. För att planen ska ge vägledning inför beslut om kommande markanvändning bör riktlinjer och ställningstaganden konkretiseras. Så som planen nu är utformad skjuts för många avvägningar avseende konkurrerande intressen över till detaljplaneskedet. Länsstyrelsen finner därför att det för flera av serviceorternas utbyggnadsområden råder markanvändningskonflikter och restriktioner som kan vara hinder för föreslagen och kommande utbyggnad.

Enligt 2 kap 5 § punkt 3 PBL ska bebyggelse lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till möjligheten att ordna bland annat vattenförsörjning. En översiktsplan sträcker över en lång tidshorisont och ska vara både framåtsyftande och visionär. Utifrån det perspektivet har Länsstyrelsen förståelse för att kommunen pekar ut framtida utvecklingsområden trots att centralorterna *idag* har begränsade förutsättningar för att utvecklas. Av översiktsplanen framgår att Alundas expansion är beroende av att reningsverket byggs ut. Östhammar och Öregrund har en begränsad VA-kapacitet och Gimo har en begränsad dricksvattentillgång. Kommunen har således ett arbete framför sig när det gäller planering, investering och utbyggnad av dricksvattenförsörjning och avloppshantering. Länsstyrelsen kan konstatera att en VA- policy och handlingsplan har antagits under 2021. Kommunen har även påbörjat arbetet med att ta fram en *utbyggnadsplan för kommunalt VA*

som avses antas under 2023. Handlingsplanen ska ange var och inom vilka tidsramar som utbyggnad kan ske.

För att en översiktsplan ska verka vägledande inför kommande planering behöver strategier, prioriteringar och åtgärdsförslag vara tillräckligt tydliga. I föreliggande fall kan Länsstyrelsen konstatera att klargöranden avseende *hur* och *var* VA byggs ut hänskjuts till arbetet med utvecklingsplanen, vars innehåll inte kommer att hinna arbetas in i översiktsplanen. Detta medför att Länsstyrelsen saknar förutsättningar att ta ställning till markens lämplighet. Grundförutsättningen för utbyggnadsområdena är dock att VA- och dricksvattenförsörjningen är säkerställd. Utifrån rådande förhållanden och med stöd av 2 kap 5 § PBL bedömer Länsstyrelsen att det saknas förutsättningar för att släppa fram nya större bebyggelseområden i Alunda, Gimo, Östhammar och Öregrund.

Kommentar

Kommunen har gjort en genomgång av de målkonflikter som finns i utpekade områden i serviceorterna och sedan kompletterat dessa med kartbilder och vägledande text för hur dessa målkonflikter ska hanteras i kommande planering för ökad tydlighet.

Den avsaknad av tydliga strategier för vatten och avlopp i främst de östra delarna av kommunen som genomsyrat samrådsförslaget har i och med framtagandet av utbyggnadsplanen för vatten och avlopp kunnat förbättras betydligt. Det finns i och med detta underlag också en tydligare bild av hur de kommande åtgärderna för kommunalt vatten och avlopp kommer att påverka tidsperspektivet för utbyggnad av utvecklingsområden.

Miljöbedömningen

Övergripande synpunkter

Av 6 kap. 11 § miljöbalken (MB) framgår att en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bland annat ska innehålla uppgifter om miljöförhållandena och miljöns sannolika utveckling om planen inte genomförs samt en identifiering, beskrivning och bedömning av de betydande miljöeffekter som genomförandet av planen kan antas medföra. MKB:n ska även innehålla en beskrivning av vilka överväganden kommunen har gjort samt en jämförelse mellan planförslaget och ett så kallat nollalternativ.

Länsstyrelsen kan konstatera att MKB:n innehåller de formkrav som anges i 6 kap 11 § miljöbalken. Texterna och bedömningarna är dock mycket generellt hållna. Bristen på strategiska underlag, som exempelvis utbyggnadsplan för kommunalt vatten- och avlopp, dagvattenpolicy samt strategi för förnybar produktion gör det även svårt att bedöma planförslagets miljöpåverkan fullt ut.

Översiktsplanen innehåller förslag till åtgärder för att mildra konsekvenserna på miljön. I MKB:n görs dock bedömningarna utifrån antaganden som regleras i senare processer, exempelvis *om detaljplanen sker med höga ambitioner avseende biologisk mångfald bedöms konsekvenserna kunna bli små/måttliga*. Länsstyrelsen vill i sammanhanget trycka på vikten av tydliga riktlinjer och ställningstaganden i översiktsplanen så att dokumentet verkligen

fungerar som ett stöd och vägledning i efterföljande plan- och bygglovsgivning. Om ambitionerna inte följs upp finns risken för att påverkan på miljön bli större än vad som bedömts i MKB:n.

Länsstyrelsen anser att intressekonflikter bör redovisas och illustreras på ett tydligare sätt i MKB:n. Då dokumentet till övervägande del innehåller text medan kartunderlag för planering framgår av bilaga 3 är den geografiska kopplingen till platsbunden miljöpåverkan svår att utläsa av själva dokumentet. Det vore därför lämpligt om viss miljöpåverkan, som är geografisk avgränsad, även illustreras i dokumentet. Målkonflikter redovisas i den löpande texten under olika aspekter men det hade varit en fördel om dessa hade sammanfattats i ett eget stycke eller i en tabell.

Det förefaller som att miljöbedömningen har gjorts i efterhand och därmed inte integrerats i arbetet med att ta fram planen är en brist. I stället för att påverka planens struktur och bedömningar och föreslå åtgärder för att minska miljöpåverkan, har den i efterhand kommenterat planförslaget. Om MKB-arbetet hade integrerats med översiktsplaneringen hade det också funnits möjligheter att utveckla och bedöma ytterligare planeringsalternativ.

Kommentar

Sedan samrådet har ett flertal riktlinjer och ställningstaganden förtydligats gällande miljöaspekter och för planen i generellt. Detta har lett till att vissa av de aspekter i MKB:n som skjutits på senare processer av planeringen har kunnat behandlas på ett tydligare sätt redan i detta skede. För en del av aspekterna saknas dock fortfarande underlag för att ge tydliga ställningstaganden och så även möjligheten att bedöma konsekvenserna på ett tydligt sätt, och där kommer kommunen jobba vidare med detta efter översiktsplanens antagande.

Intressekonflikter redovisas i granskningsförslaget genom kartbilder direkt i MKB:n och de benämns som "figurer". Dessa har tagits fram för att tydligt visa geografiskt avgränsade platser som beskrivs i MKB:n.

Kommunen instämmer i att MKB-arbetet borde ha fått en större roll tidigare under processen och detta tar kommunen med sig i kommande arbete. Resonemang kring de miljöaspekter som MKB:n tar upp har dock funnits med naturligt under processen även när inte MKB:n har varit i fokus. Kommunen bedömer dock att ytterligare planeringsalternativ finns beskrivet i MKB:n under rubriken "*Förkastade alternativ och dess konsekvenser*".

Nollalternativet

Nollalternativet innebär att kommunen kan utvecklas och planläggas utifrån gällande översiktsplan från 2016. Gällande översiktsplan har brister i form av att strategier och underlag saknas för bland annat vatten och avlopp. Samtidigt saknas även i aktuellt planförslag underlag för hur vatten- och avloppsförsörjningen ska lösas för de olika orterna i kommunen även om vissa förtydliganden av strategier har gjorts i planförslaget. Att både nollalternativet och planförslaget har brister gällande underlag är problematiskt, särskilt som miljöaspekten vatten och avlopp är en betydande aspekt i miljöbedömningen då den är

avgörande för hur bebyggelseutvecklingen kan ske. Miljöbedömningen hade vunnit på och fått ett större djup om också ett annat referensalternativ för utvecklingen av bebyggelsen hade kunnat tas fram.

Då nollalternativet och planförslaget är mycket lika är även den samlade bedömningen för miljöaspekterna densamma förutom för miljöaspekten "mark, jord, vatten och luft" där nollalternativet innebär en *måttligt- stor negativ* påverkan medan planförslaget enbart innebär en *liten – måttligt negativ* påverkan. Det bör i MKB:n förtydligas vad som motiverar skillnaden i bedömningen. Detta framgår enligt Länsstyrelsens mening inte tydligt av underlaget.

Kommentar

Kommunen är medveten om att flera av de brister i form av strategier och underlag som pekades ut 2016 fanns kvar även i samrådsförslaget för ÖP 2022. Positivt är att detta nu har ändrats gällande främst viktiga strategier för vatten- och avloppsförsörjning. I och med detta så finns ett tydligare underlag för att bedöma genomförandet och konsekvenserna för Översiktsplanen.

Gällande referensalternativ så vill kommunen påpeka att rubriken "*Förkastade alternativ och dess konsekvenser*" utgör ett sådant.

En ansats har gjorts för att förtydliga motiveringen till skillnaden gällande konsekvenserna för miljöaspekten "mark, jord, vatten och luft".

Kumulativa effekter

I planen saknas beskrivning och bedömning av kumulativa effekter. Kapitel 6.6 utgör snarare en beskrivning av vad begreppet kumulativa effekter innebär än en bedömning av planens påverkan avseende kumulativa effekter. Även om gröna samband och kulturmiljön nämns så bör stycket utvecklas och konkretiseras så att översiktsplanens samlade effekter bättre kan avläsas.

Kommentar

Kapitel 6.6 utgör precis som Länsstyrelsen påpekar mestadels en beskrivning av begreppet kumulativa effekter, men också en mindre sammanfattning av kumulativa effekter gällande planförslaget. Vidare finns även kumulativa effekter beskrivet mer specifikt under flera av avsnitten i kapitel 5 i MKB:n. En hänvisning till detta har tillförts kapitel 6.6.

Övriga synpunkter

Länsstyrelsen anser att den delen av MKB:n som beskriver bedömningen av planförslaget (kapitel 5) är svåröverblickbart. Under rubriken *klimat och energi* beskrivs i en samlad text och utan underrubriker ett flertal skilda aspekter som har olika påverkan på klimatet. Det gäller exempelvis förbättrad kollektivtrafik, strategi om att hålla ihop bebyggelsen, brist på underlag vad gäller förnybara energikällor, riktlinjer kring översvämning, saltvatteninträngning i brunnar samt avverkning av skog. Planens konsekvenser och åtgärdsförslag för dessa aspekter beskrivs sedan på andra sidor under separata rubriker, vilket leder till en del

upprepningar i texten. Detta upplägg är detsamma för samtliga miljöaspekter som redovisas i kapitel 5. Kommunen bör eventuellt överväga att använda sig utav en annan disposition för att öka läsbarheten. Förslagsvis med underrubriker där beskrivning, planens konsekvens samt åtgärder beskrivs mer samlat.

Kommentar

En ansats har gjorts att arbeta med dispositionen, främst i mån av tid och resurser från kommunens sida. I övrigt tar kommunen med sig synpunkterna i det kommande arbetet.

Bilaga 2: BK508 Kvarteret Societeten, IK300 Alternativt färjeläge & IK301 Trafikstråk färjeläget

Inkomna yttranden som berör Kvarteret Societeten (BK508) i Östhammar

Samtliga yttranden mellan Privatperson 36-113 har inkommit på Kvarteret Societeten (BK508) i Östhammar och berör enbart denna fråga. Många yttranden är underskrivna av fler än en person.

Kommunens kommentar: *I förslaget till översiktsplan 2023 pekades Kvarteret Societeten ut (i text BK508, på karta BK509) som ett möjligt område att bebygga och då främst för trygghetsbostäder. Efter inkomna synpunkter från privatpersoner och intresseorganisationer samt kompletterande underlag har kommunen valt att inte peka ut området i översiktsplanen. Det finns en osäkerhet kring beskaffenhet och lämplighet för utveckling av bebyggelse kopplat till översvämningsrisk och geotekniska förutsättningar, och därför lämnas området utan områdesbeskrivning i granskningsförslaget.*

Privatperson 36. Jag fick information i UNT om att det i kommunens översiktsplan 2023 finns planer på att dela på samt göra ingrepp i Societetsparken vid Källör. Med anledning av detta skrev jag ihop bifogade dokument som innehåller en del historia om Societetsparken samt egna åsikter om den information som finns i översiktsplanen.

Privatperson 37. Jag stödjer Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör yttrande till översiktsplanen 2023 gällande parken och ängen vid Källör.

Privatperson 38. R506 ska regleras att innehålla tomterna, 52:6, 7:14 och del av 1:2. Parken och ängen bör komma alla till del och inte ett fåtal, de som bor i bostäderna. Bygdegårdsföreningen kan inte driva sin verksamhet med bostäder så nära. Det är som bäddat för konflikter. Låt Bygdegårdsföreningen få använda barackerna till vandrarhemsverksamhet som drivs ihop med Källör och festligheter där. Folk som hyr kan låta gäster sova över.

Privatperson 39. R506 ska regleras att innehålla tomterna, 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 40. R506 ska regleras att innehålla tomterna, 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 41. R506 ska regleras att innehålla tomterna, 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 42. Bevara grönytorner runt Källör! Hus för de med stora plånböcker kan byggas någon annan stans.

Privatperson 43. Jag önskar att Östhammars kommun ej exploaterar Källörsparken och Källörsängen, med några nya hus. Låt Källörsparken bli upprustad/återställd till sin forna glans, och bli en attraktionspunkt för de besökande turister och fastbunden såklart. Låt även

Källörsängen få bli en rekreationsplats med ängsblomster och höra ihop med Källörsparken. Detta kommer gynna kommunen och stadsborna på sikt.

Privatperson 44. Snälla skydda parken och ängen från exploatering på Källör.

Privatperson 45. Stödjer föreningen Societetshuset Källör i dess yttranden angående Källörsparken. "Föreningen anser att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 del av 1:2 och BK 508 regleras att innehålla tomt 7:65".

Privatperson 46. R506 ska regleras att innehålla tomterna, 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 47. R506 ska regleras att innehålla tomterna, 52:6, 7:14 och del av 1:2 och BK508 regleras att innehålla tomt 7:65.

Privatperson 48. Angående översiktsplan angående Källör instämmer jag i Bygdegårdsföreningens yttrande: "Föreningen anser att området kring Societetshuset skall reserveras för rekreationsutveckling av den historiska parken (Källörsparken) och det intilliggande grönområdet (Källörsängen) till nytta och nöje för allmänhet, kommunens invånare eller besökande. Föreningen motsätter sig därför med bestämdhet att området kan komma att upplåtas för bebyggelse och då till förmån för ett begränsat fåtal, enligt förslaget i ÖP 2023. Föreningen anser att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2 och att BK508 regleras att innehålla tomt 7:65." Fortsätt inte att ge bort vitala delar av stadens centrum för kortsiktiga intressen ang bostäder mm. Skulle det till slut bli så att Östhammar åter kan expandera kan det gå mycket raskt och flera av de centrala områdena kommer att behövas för bevarande av stadens utveckling och allmänhetens intressen. Sjötorsområdet kommer ej att vara tillräckligt som centralt bevarad plats för en växande allmänhet och kulturliv.

Privatperson 49. Då Källör har en ytterst hög kulturhistoriskt, estetiskt och stadsidentitetiskt värde för både nya och gamla invånare i Östhammars kommun, då det är en stor förmån att få känna historiens vingslag i lugn och rop, och då en öppen park vid vattnet ger känslan av tillgänglighet för alla och envar anser jag å det bestämdaste att societetshuset och dess tillhörande park ska lämnas utanför exploateringsplanerna för Östhammar.

Privatperson 50. Låt hela parken vid Källör vara kvar!

Privatperson 51. Jag tycker att Källörsängen och Källörsparken inte ska bebyggas. Låt Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källör förfoga över parken och ängen istället. På så vis kommer området alla till gagn, inte bara ett välbärgat fåtal. Trygghetsboende i all ära men inte på bekostnad av allmänhetens tillgång till rekreationsområden. Bygg det på lca platsen istället!

Privatperson 52. Parken vid Källör är en av de vackraste och med en mångfald av träd som inte finns på så många platser i Östhammar, inte på detta sätt. Ängen är perfekt att ha som äng då bin och andra insekter behöver ängsmarker.

Privatperson 53. Låt Källör och dess omgivning få vara den rekreationsplats som det var förr. Med tillhörande äng. De som jobbar/jobbat med att restaurera Källör har gjort ett fantastiskt jobb och har säkert planer för en fortsatt utveckling av området. Att bevara Källör är en viktig fråga för vår kommun.

Privatperson 54. Varför ta bort det fina i Östhammar? Det finns andra ställen att bygga på.

Privatperson 55. Anser att det ej skall byggas bostäder vid Källörsparken. Låt detta istället vara ett rekreationsområde för alla invånare och turister. Vi har inte så mycket kvar i Östhammar att vara stolta över som tillhör vår stads historia. Välj istället att bygga boenden mer central och i närhet till matvarubutiker, apotek m.m., och det tycks som det snart är ut mot Börstil.

Privatperson 56. Låt oss få bevara parken vid Källör, en av de få parker vi har här i staden. Det är ett gammalt område från 1900-talet början med Societetshus, där kallbadhus, paviljong, fontän och brunn fanns. Till och med kung Oscar II var på besök vid Societetshuset. Så i mitt tycke borde området K-märkas från all form av bebyggelse! Det är om något en historia som vi bär förvalta väl.

Privatperson 57. Mina synpunkter gäller Källörsparken och Källörsängen. Jag anser att de områdena ska skyddas och avsättas för rekreation och friluftsliv till glädje för alla kommuninvånare, sommarboende och besökare. Tillgängliga parkområden i Östhammar blir allt mindre samtidigt som behovet av grönområden nära tätorternas centrum blir allt mindre. Att bebygga dessa områden till förmån för ett fåtal personer är olämpligt då så många kommuninvånare är i behov av rekreationsytor. Planen bör därför modifieras genom att R506 regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och delar av 1:2. Mark för att bygga trygghetsboenden finns på lämpligare platser t.ex. i området i anslutning till Östhammars vårdcentrum och Edsvägen 16.

Privatperson 58. Jag delar helt alla synpunkter som framförs av Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källörs yttrande. Jag vill särskilt framhålla följande:
I planen bör R506 regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 dela v 1:2 och BK508 regleras. Området BK508 är olämpligt för byggnation med anledning av dåliga och vattensjuka markförhållanden som kan befaras ytterligare försämrats i samband med att klimatförändringar orsakar förhöjt vattenstånd i Östhammarsfjärden. Det är ett starkt allmänintresse att det kulturhistoriskt viktiga området bevaras till nytta och nöje för kommuninvånare, sommargäster och andra besökare. Beträffande byggnation av trygghetsboende så föreligger det ett behov av sådana i kommunen. Det finns emellertid markområden i närheten av Östhammars vårdcentrum och Edsvägen 16 som är bättre belägna för det ändamålet.

Privatperson 59. Tycker att Källörs vackra hus och parken runtomkring ska få vara som det är, och inte bygga något nytt där parken är. Det är många som promenerar där och området förstörs när nytt kommer så nära inpå det vackra societetshuset.

Privatperson 60. Önskar att societetsparken återställs till hur det var under badhusets glansdagar. Tycker det skulle vara tråkigt om det blev bostäder. Trevligare om det kunde användas till de boende i Östhammar som en park eller gemensamma ytor.

Privatperson 61. I ÖP 2023 föreslås ett område (BK508) för byggnation av bostäder förslagsvis trygghetsboende. Området är en del av ett riksintresse och är i övrigt olämpligt för byggnation. Ett bostadsområde kräver en infrastruktur för VA, avfallshantering, till- och från farter, parkeringar m.m. och kommer att leda till kraftigt ökad trafik i en känslig del av staden som redan nu är besvärad av trafik. Som boende på Kvarngatan motsätter jag mig förslaget och anser att området skall planeras till ett grönområde som ingår i en sammanhållen sjöfront för rekreation åt Östhammarsbor och tillresta besökare.

Privatperson 62. R506 ska regleras att innehålla tomterna, 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 63. Bevara Källörsparken som den är – förstör inte med massa hus.

Privatperson 64. Vi som bor här vill ha lite fina öppna områden nere vid vattnet så vi kan gå promenader och inte se stora byggnader överallt som skymmer sikten och gör området mindre attraktivt och mindre avkopplande. Då är det bättre att ni bygger på den så kallade parkeringen som knappt används. Eller bygger fler höghus eller villor. Det ska vara till för alla i närheten av vatten att koppla av och bara vara. Gör något åt krutudden med så det går att sola och bada där och även en bassäng och vattenrutschkana med mera som i Hallstavik, kanske i anslutning till Frösön och gympasal eller på krutudden. Vi vill ha renare vatten. Gör Östhammar mer attraktivt för oss som bor här och inte bara fler pensionärslägenheter. Då får nya byggen ske på icke så attraktiva platser som nere vid vattnet.

Privatperson 65. R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14, del av 1:2 och BK508 regleras att innehålla tomt 7:65.

Privatperson 66. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 67. Jag tror att Östhammar som stad och samhälle vinner på att prioritera att det ska vara ett fantastiskt ställe att leva på även innan pensionsåldern och uppåt. Därför stödjer jag Bygdegårdsföreningen Källörs förslag: "R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2." Förslaget gör att begränsade värdefulla resurser, som tillgång till park, vatten och lugn, blir tillgängliga för alla, i alla åldrar, inte framförallt de äldsta.

Privatperson 68. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 69. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 70. Jag instämmer helt med Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källörs yttrande.

Privatperson 71. Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källörs yttrande, och med bilagda skrivelser, skall fullt ut beaktas i arbetet med den föreslagna Översiktsplanen! Därmed skall R506 regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 del av 1:2 och BK508 regleras att innehålla tomt 7:65. Allt för att skydda det gamla anrika området kring Källör och tillhörande park! Parken utgör dessutom ett viktigt grönområde för hela Östhammars stad! Att inte beakta det ovan skrivna skulle bli en historisk utarmning för så väl besöksnäringen som för Östhammars kommuninvånare!

Privatperson 72. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 73. Instämmer i bygdegårdsförening Källör yttrande.

Privatperson 74. Min önskan är att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 75. Källörsområdet är av stort kulturhistoriskt värde och ett viktigt rekreationsområde för boende och turister i Östhammar. Att bebygga området runt Källörsskolan kommer att minska rekreationsvärdet av området betydligt. Så därför önskar jag, i likhet med Källörsföreningen att: R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2 och BK508 regleras att innehålla tomt 7:65.

Privatperson 76. Jag anser att kommunen bör bevara parken och är starkt emot exploateringen av densamma.

Privatperson 77. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 78. Jag tycker att parken vid Källör ska behållas som en grön lunga i sjöfronten och som en kompletterande kulturhistorisk omramning till det återskapade societetshuset. Det vore olyckligt om parken beskärs för enskilda intressen så som det har skissats i förslaget till översiktsplan.

Privatperson 79. Jag stödjer det yttrande som föreningen Societetshuset Källör lämnat: R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2. Självklart bör området kring det vackra Societetshuset användas för att återskapa den historiska parken och det intilliggande grönområdet också den bli till nytta och nöje för kommunens invånare och allmänhet.

Privatperson 80. Parken vid Källörsskolan bör definitivt inte bebyggas, grönområden i tätorter kommer alltmer att efterfrågas! Eventuell bebyggelse på ängen bortom skolan bör begränsas till låga hus och ges ett markerat avstånd till den allmänna parkmiljön.

Privatperson 81. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 82. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 83. Tycker att det är viktigt att bevara parken och ängen som ett fantastiskt område för alla att nyttja, istället för endast ett fåtal. Vi måste se till att bevara parker och grönområden för allas trevnad även i framtiden. Dessutom är marken ej lämplig för bebyggelse.

Privatperson 84. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2. Badhusparken som tillhör Societetshuset Källör är en park som är användbar för gemene man och en fin plats för diverse aktiviteter. Ifall ett trygghetsboende byggs vid platsen är det bara ett fåtal som kommer ha tillgång till parken. Även Källör som är en förening som är beroende av uthyrning och inkomster kommer antagligen också förlora spekulanter och anordnare. Platsen där boendet eventuellt kommer byggas är inte heller kompatibel då SMHI, Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen påvisar sankområde på den eventuella byggplatsen.

Privatperson 85. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2 och BK508 ska regleras att innehålla tomt 7:65.

Privatperson 86. Jag anser att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2. Ett trygghetsboende gynnar ett fåtal och det kommer med största sannolikhet klagas mycket över att Societetshuset Källör väsnas för mycket. Vilket kommer leda till att vi alla i denna kommun inte kommer ha ett fungerande Societetshus, med tanke på att utebliven uthyrning inte ger inkomster till föreningen att driva det vidare. Grönområdet behövs i en stad och framförallt för att staden ska bli attraktiv för inflyttning. Med tanke på vår angränsande tomt kommer vi att störas mycket av en byggnation och vårt hur kommer sjunka mycket i värde. Vi hoppas ni tar en ordentlig funderare innan beslut ska fattas.

Privatperson 87. Förstör inte Källörsparken och intilliggande ängen med bostadsbyggande. Parken bör få fortsätta att vara en del av Societetshuset Källör och hela det området bör få

fortsätta vara tillgängligt för Östhammars medborgare- Hus kan byggas på annat håll. Bygdegårdsföreningen har bra tankar om området framtid och jag stödjer fullt ut det svar som föreningen lämnat.

Privatperson 88. Jag hörde att ni hade planer på att bygga i Källörsparken. Jag vill inte att ni bygger där. Det skulle förstöra området. Det vore bättre om ni flyttade elljusspåret och byggde trygghetsboenden där istället, eller varför inte ta över ICAs lokal efter att de flyttat ut och bygga om den.

Privatperson 89. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 90. R506 ska regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 91. Jag tycker att det är ett högst olämpligt förslag att bebygga Källörsparken och Källörsängen med trygghetsbostäder. Detta gynnar endast ett fåtal individer och förintar allmänhetens rätt till ett vackert och fridfullt grönområde intill vattnet. Det finns många alternativa platser att bygga denna typ en av boende på, varför göra det på en yta som så många anser vara vacker, fridfull och viktig för staden? Tänk längre än näsan räcker och fatta beslut som gynnar Östhammar som stad och inte endast ett fåtal individer.

Privatperson 92. Vi noterar att ett område i anslutning till Societetshuset benämnt R506 avsätts för parkområde, som gränsar till ett område benämnt BK508 föreslås att upplåtas för bebyggelse. Kartbilderna i samrådshandlingen ger otydliga gränsdragningar. Vi antar att R506 omfattar fastigheten 52:6 och gränsar till fastigheten 7:14. Vi anser att områdesangivelserna i översiktsplanen skall följa fastighetsgränserna. Som boende på Kvarngatan motsätter vi oss med bestämdhet att den föreslagna översiktsplanen 2023 öppnar för bebyggelse enligt BK508. Det angivna området ingår i en mycket känslig del av Östhammar och som dessutom omfattas av riksintresse för kulturmiljövården. Området är således olämpligt för ytterligare byggnation. Ny bebyggelse kommer med nödvändighet att kräva väsentligt ökad trafik till och från området. Trafikbelastningen på Källörgatan, Högbergsgatan och Kvarngatan är redan idag mycket hög. Ytterligare trafik i denna känsliga del av Östhammar kan inte accepteras. Vi anser att området betecknat R508 i översiktsplanen 2023 bör omregleras till att utgöra ett grönområde för rekreation till nytta för en allmänhet och inte upplåtas för bostäder till ett fåtal.

Privatperson 93. Bevara Källörshuset och dess omgivande park. Fantastiska frivilliga krafter har rustat huset, nu behövs en upprustning av parken. Östhammar får en egen karaktär och det blir till glädje för alla i kommunen.

Privatperson 94. Källörsparken bör förbli obebyggd. Det bästa vore om det gick att återställa så som det var under badortsepoken för att återskapa kulturvården. Allt arbete som lagts på Källör och nyttjandet av det som festlokal och park skulle bli ogjort och helt i onödan om marken bebyggs av bostad eller servicebostad.

Privatperson 95. Jag stödjer Bygdegårdsföreningen Källörs yttrande angående ÖP 2023 enligt nedanstående: R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 96. Underskriven av 44 fastighetsägare i Östhammar. Kommunen vill utnyttja delar av Källörsparken och Källörsängen för att bygga ett antal trygghetsbostäder. Vi anser att området har ett stort allmänintresse för rekreation så att de planerade trygghetsbostäder, som är till förmån för ett begränsat antal personer, bör placeras på annan plats i kommunen. Det kulturhistoriska värdet som Societetshuset, parken och ängen bör förvaltas och bevaras

för framtiden till nytta och nöje för allmänheten, kommunens invånare och besökande. Vi anser att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2 och BK508 regleras att innehålla tomt 7:65.

Privatperson 97. Parken är en del av Östhammar. Valborg firas i Källörsparken, en plats där väldigt många människor samlas för att fira tillsammans. En av de få gånger det är en folksamling i Östhammar.

Privatperson 98. Jag vill att R506 ska regleras så att tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2 ingår i R506. Även att BK508 regleras att innehålla tomt 7:65.

Privatperson 99. Låt oss ha Källörsparken kvar. Bygga nytt så nära vattnet är fel.

Privatperson 100. Jag tycker INTE att det ska byggas några hus i parkerna runt Källör!

Privatperson 101. Jag vill lämna mitt stöd till bygdegårdsföreningen Källörs yttrande på ÖP 2023 i sin helhet.

Privatperson 102. Jag är boende i området och jag är starkt emot byggnationen i Källörsparken! Det är först och främst direkt olämpliga markförhållanden för ett sådant bygge där men det är också så otroligt opassande för själva stadsbilden från både vatten och på land. Tänk om! Bygg det någon annanstans!

Privatperson 103. Jag vill ha en öppen och fri promenadväg runt vattnet, med de gamla träden kvar runt Källörsparken. Så man kan leka i trädgården och titta på vattnet. Bygg inte, förstör inte, Östhammars rekreatiomsområde vi är så många som njuter i fulla drag runt Källör. Vi anordnar mycket för allmänheten för att visa upp vår fina stad. R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2.

Privatperson 104. Är ofta på besök i Östhammar och har hört att det ev. ska byggas hus nere vid vattnet. Detta låter katastrofalt illa!

Privatperson 105. Vi stödjer Källörs synpunkter, inga bostäder i Källörsparken.

Privatperson 106. Vi stödjer Källörs synpunkter. Inga bostäder i Källörsparken.

Privatperson 107. Vi stödjer Källörs synpunkter, inga bostäder i Källörsparken!

Privatperson 108. Jag noterar att i förslaget till översiktsplan anges ett område, BK 508, som möjligt att upplåtas för bostadsbebyggelse. Detta skulle innebära väsentligt ökat trafiktryck i en del av Östhammars stad som är mycket känslig och där trafiken redan nu är omfattande. Jag motsätter mig därför förslaget och önskar att mina synpunkter beaktas i den fortsatta processen.

Privatperson 109. Jag anser att Källörsparken och Källörsängen bör skyddas från exploatering.

Privatperson 110. Jag stödjer Bygdegårdsföreningen Societetshuset Källörs uppfattning om översiktsplanens förslag om Källörsparken och närliggande grönområde, och att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2. Vidare är min uppfattning att Källörsparken med intilliggande grönområde bör bevaras som en sammanbindande grönytelänk till de andra befintliga grönyteområdena. Dessa bör utvecklas för till attraktiva områden för biologisk mångfald för människor och samhället.

Privatperson 111. R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2. Föreslår även att lämpligt trygghetsboende är där Östhammars Hem planerat Sjöblick med tanke på alla äldre pensionärer nu boende i Credentiahusen och övriga får nära till sitt nya boende centralt. Det ideella arbete som utförs av olika grupper på Källör kan inte nog uppskattas av politiken och tjänstemän, säg mig var vi hittar ett hus som Societetshuset Källör med dess lägga och med alla möjligheter för samvaro, möten, fetser och hälsa! Östhammar och Källör behöver självklart parken och slätterängen som oaser för vidare utveckling. Parken visar minst en 120-årig historia och bör nu varsamt återfå sin forna glans, precis som huset får. Till sist lyssna till kreativa och engagerade medborgare, ni finns till för oss!

Privatperson 112. I samrådshandlingen nämns planer på nya bostäder "främst seniorboende" i det område söder om Källör där det idag är ängsmark med blommor. Det vore att förstöra en uppskattad, sjö nära grönyta att privatisera detta område med bostäder. Utveckla hellre grönytan med mer ängsblommor, gärna kompletterat med ytterligare planteringar och bänkar, varför inte också offentlig konst som Östhammar idag inte satsar alltför mycket på, som skapar parkkänsla och gemytlighet. Det skulle vara allmänheten i Östhammar till gagn och rimma bättre med kommunens planer i ÖP 2023 på att skapa ett attraktivt gångstråk från centrum till Näsudden.

Privatperson 113. Som fastighetsägare närliggande det område som ni planerar för trygghetsboende så tycker vi att det måste finnas många bättre alternativ att bygga på. T.ex. bredvid Edsvägen, sjukhuset, allt samlat. Denna plats borde vara tillåten för alla och inte ett visst antal. Dessutom är marken vattensjuk, och om ca 80 år översvämmad. Det kan man lätt googla sig till på SMHI, Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen. Att eran medarbetare erkände på samrådet att inga efterforskningar gjorts på marken så är det skrämmande att höra. Man tänker alltså kasta pengarna rakt i sjön. Det behövs grönområden i centrala Östhammar det gör Östhammar mer attraktivt.

Skrämmande som fastighetsägare att se att närliggande område ska förstöras för byggnationer som inte alls passar in i detta område. Och både utsikt och värde kommer att förstöras. Tänk om och fatta rätt beslut och behåll det grönområde som finns. Vi anser att R506 skall regleras att innehålla tomterna 52:6, 7:14 och del av 1:2 och BK508 regleras att innehålla tomt 7:65. Och förbli Källörsparken och Källörsängen.

IK300 Färjeläget Öregrund & IK301 Trafikstråk färjeläget

Samtliga yttranden mellan Privatperson 114-145 har inkommit på det alternativa Färjeläget (IK300) i Öregrund och/eller Trafikstråk färjeläget (IK301) i Öregrund och berör enbart dessa frågor. Många yttranden är underskrivna av fler än en person.

Kommunens kommentar: *Den alternativa placeringen av färjeläget kommer att finnas kvar i förslaget till översiktsplan. Kommunen säkerställer att där i Öregrund finns ett utpekad område för ett alternativt färjeläge för framtiden och tar höjd för framtida utveckling. Idag finns det inga planer eller ekonomiska incitament för att flytta färjeläget, men trots detta säkras en plats då förutsättningarna kan förändras. Det är viktigt att ha i åtanke att översiktsplanen har ett sikte på 2040.*

IK301 - Trafikstråk färjeläget har delvis ändrats efter synpunkter och yttranden. Den nya

dragningen innebär en minskad påverkan på rekreationsområdet och biotopskyddet. Den justerade sträckningen kan däremot få större påverkan på befintliga bostäder. Det finns idag inga planer på att genomföra dragningen av IK301 - Trafikstråk färjeläget. Men kommunen vill säkra mark i översiktsplanen för en eventuell framtida utveckling för behov av en ny sträckning till det alternativa färjeläget. Däremot är det Trafikverket som är ansvarig myndighet för ett eventuellt framtida projekt där fler alternativ för att leda trafiken till färjeläget kan bli aktuella, såsom befintlig väg via Håkanssonsgata respektive Fyrskeppsvägen som anges som alternativ i tidigare utförd Åtgärdsvalsstudie för färjeläge Öregrund.

Privatperson 114. Angående översiktsplanen för Öregrund. Jag tycker det är en dålig idé att flytta färjeläget och jag tycker att den nya vägsträckningen "infrastrukturkorridoren" till den är en jätte dålig idé! Att flytta färjefästet tror jag kommer vara droppen som får bägaren att rimma över för en förhållandevis levande stadskärna och att centrum kommer att bli tråkigt och dött. Att dra en ny jättelång och krokig väg genom naturområden där många promenärer och plockar svamp är dessutom helt onödigt och dyrt. Om färjeläget prompt ska flyttas (dit det dessutom redan finns vägar) vore det helt galet att exploatera välbesökta naturområden för en lång och krokig omväg! Jag vill ta bort både IK 300 och IK 301 ur översiktsplanen. Dessa kan möjligtvis läggas in en framtida ÖP då eventuella utredningar påvisar en nytta för Öregrund!

Privatperson 115. Jag skulle vilja lämna följande synpunkter på översiktsplan 2023 – Öregrund.

Jag anser att förslaget om infrastrukturkorridor IK300 och IK301 är olämplig och jag vill tydligt motsätta mig mot förslaget. Angående IK300 (Alternativt färjeläge) så kommer en sådan flytt att leda till en mindre levande stadskärna samtidigt som att trafiksituationen i Öregrund inte kommer att förbättras avsevärt. Detta då många som nu kommer över till Öregrund som gående istället kommer att ta bilen för att handla och besöka stadskärnan, vi en flytt av färjefästet kommer parkeringssituationen försämrats ytterligare då många istället kommer att ta bilen. Dessutom är det så att många åker över från Gräsö till Öregrund för att handla (Apoteket, Systembolaget osv.) och kommer ändå ta bilen in till centrum och trafiksituationen kommer därmed ändå att vara kvar. Många som nu ska med färjan "passar på" att utföra ärenden i stadskärnan och risken är att detta inte kommer att ske i samma utsträckning vid en flytt av färjefästet. Man kommer istället handla och sköta sina ärenden i t.ex. Uppsala på väg hem eller ut till stugan istället för att handla i Öregrund. Jag förstår att det förekommit synpunkter angående trafiksäkerhet och att det föranlett förslaget att flytta färjefästet, men jag tror att en sådan "förbättring/utveckling" kommer att kasta ut barnet med barnvattnet. Redan tidigare "säkerhetsförbättringar" (slopat tillstånd för att bedriva verksamhet för bensinstation i centrum) har lett till ett minskat folkliv i centrum där inte längre båt gäster lägger till för att tanka i centrum och samtidigt genomföra sina ärenden i staden (folkliv!). kommunen övriga tätorter är kända för sina döda stadskärnor, vill kommunen se samma utveckling i Öregrund? På sidan 71 i samrådshandlingen nämns "bättra trafiklösningar kan stärka hamnområdets funktion som mötesplats", kommunens förslag riskerar att döda hamnområdets funktion som mötesplats. Öregrund är en liten stad och kritisk massa krävs för att kunna upprätthålla den lille service och affärsverksamhet som finns i centrum, en flytt av färjefästet riskerar att bli dolkstöten för mycket av den verksamhet som skapar liv och rörelse i centrum. Att dessutom trafikverket (ansvarig myndighet och experter på området) förkastat förslaget och istället föreslår förbättringar utmed befintlig sträckning och placering gör mig

mer övertygad om att en flytt av färjefästet är en dålig idé. En flytt som leder till små säkerhetsförbättringar, obefintliga förbättringar i Öregrunds trafiksituation och en "dödare" stadskärna är de huvudsakliga förändringarna jag ser utav ett flyttat färjefäste. En detaljkommentar är att jag tolkar kartan som att området har inkluderat privatägd tomtmark, avser kommunen att expropriera privat egendom?

IK301 (trafikstråk färjeläget) är en mycket olycklig sträckning. Att hugga upp naturstråk (bl.a. R303 men även ej utpekade rekreationsområden) med en väg försämrar närheten och den naturnära känslan i Öregrund. Vägen är dessutom dragen som en både lång och krokig omväg, och de flesta kommer därmed att ändå inte välja denna nya väg. Om ni nu prompt vill flytta färjefästet (vilket jag också motsätter mig), varför inte använda befintlig vägsträckning och inte förstöra naturstråk och närheten till naturen med tveksam nytta? Nu finns ett fantastiskt natur- och rekreationsområde på "fursudden" som nyttjas av många Öregrundare, ingen vill gå i skogen och lyssna på en väg! I översiktsplanen s.24 nämns "Viktiga boendekvaliteter i Östhammars kommun är närheten till kust och fina naturområden..." detta vägbygge strider mot denna skrivning.

En bisak i frågan; men jag finner det något provocerande att kommunen initialt motsatte sig ett föreningsinitiativ om ett ute gym inom R303 med hänvisning till "naturvärden" för att ett halvår senare föreslå en vägsträckning genom samma område. En lång och krokig vägsträckning rakt igenom naturområden kan sannerligen inte betraktas som en utveckling av Öregrund.

Vägen kan i trafikplanering liknas vid en ringled. Ringleden har i försök och forskning visat sig vara en lösning som inte påverkar trafikflödet i sig, åtgärder som ökar kapacitet för biltrafik äts upp av ökat flöde. Trafik som led som utanför stadskärnan omtalas alltmer i samband med omdebatterade vägbyggnadsprojekt. Det bidrar enligt forskning och försök till städernas utglesning och ett ökat beroende av den privata bilen. Det vore intressant att ta del av beräkningar och underlag, förslaget känns dåligt underbyggt och bör därför tas bort.

I Översiktsplan 2023 Bilaga 1 presenterar ni ett intressant kapitel. "5. Bedömning av planförslaget". Här presenterar ni ett fåtal rader angående eventuella bulleråtgärder runt vägen som föreslås. All resterande bedömning av förslaget har fallit bort. Det är viktigt att ett förslag som det här är väl underbyggt. En korrekt miljökonsekvensbeskrivning samt en beskrivning av hur förslaget lever upp till kommunens övriga målbild bör genomföras.

Ni presenterar "De nationella miljömål som bedöms relevanta för denna MKB är Begränsad klimatpåverkan, Giffri miljö, Ingen övergödning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, God bebyggd miljö, Ett rikt växt- och djurliv, Frisk luft, Bara naturlig försurning, Skyddade ozonskikt, Säker strålmiljö, Hav i balans och Levande kust och skärgård samt Myllrande våtmarker." – Infrastruktorkorridoren som ni öppnar upp för i Öregrund är antingen direkt motsägelsefulla eller helt neutrala till ovan stående mål. Varför väljer ni att föreslår långsiktiga utvecklingsmål för Öregrund som går mot de nationella miljömålen?

Summering: Dessa två förslag ser jag inte som en positiv utveckling av Öregrund, och jag tycker inte att de går i hand med den specificerade visionen för Östhammars kommun. Hela Östhammar ska utvecklas med sin samtid och ett varsamt och respektfullt sätt. En stor ny vägsträckning genom naturområden ser jag inte som en varsam åtgärd. Östhammar 2035 är en kommun som målmedvetet arbetar med ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. En vägsträckning genom natur och rekreationsområden ser jag inte som ekologisk eller social. En flytt av färjeläget ser jag som negativt ur både social och ekonomisk synvinkel då den riskerar att utarma den förhållandevis levande stadskärnan. Att inkludera dessa två förslag

utan att utredningar kunnat påvisa att de kommer ha positiv utveckling för Öregrund känns bakvänt, särskilt eftersom trafikverket förordar något helt annat. De bör inte inkluderas i översiktsplanen! Dessutom hyser jag en rädsla att förslagets eventuella genomförande kommer att ha en utträngningseffekt för andra investeringar i Öregrund, då kommunen i sådant fall kommer att spendera stora pengar på dessa två förändringar (med oklar fördel för Öregrund) och inte vilja genomföra andra investeringar till Öregrunds gagn. Jag kan utan att ens tänka efter särskild noga komma på flera förslag som går mer mot den huvudsakliga visionen för Östhammars kommun och Öregrund som tätort:

Kallbadhus i västerhamn

Återställa "träsket" till den fiske- och badsjö den en gång var och då flytta återvinningscentralen till industriområdet kring Öregrunds infart. Det är denna typ av visioner jag skulle vilja se att kommunen har för Öregrunds framtid, inte en ny väg rakt igenom naturområden.

Privatperson 116. Självklart måste trafiken ledas om och färjeläget flyttas. Vet inte om förslaget som ligger är det bästa alternativet ty jag har inte satt mig in i ärendet så långt, men trafiken genom centrum är långt ifrån optimal som det är idag. Jag har låg förståelse för de som anser att köerna hör Öregrund till och är en del av staden, en diskussion som just nu förs i Facebook gruppen "Öregrund".

Privatperson 117. Absolut inte flytta färjeläget, Öregrund är vad det är pga. av att färjan går mitt inne i staden. Satsa hellre på att få bort alla dessa svartbyggen som breder ut sig på trottoarerna. Få bort bussarna, de behöver inte åka ner till färjeläget. Bygg ut bryggan som ett gångstråk. Då kan uteserveringarna växa åt det hållet, ut mot vattnet.

Privatperson 118. Om färjeläget flyttas kommer följande att ske: butiker tappar kunder och Öregrunds attraktivitet minskar. Ska den flyttas så väganslutning går över nuvarande friluftsområde är mycket tråkigt. Trafiken kommer då också att gå i närheten av skolområdet. Detta kan inte föräldrar tycka är positivt. Använd kapitalet till ett riktigt reningsverk istället.

Privatperson 119. Jag har tittat igenom översiktsplanen. Mycket bra saker finns. Men en stor förändring som jag inte är så förtjust i är nya färjeläget nere vid varvet. Öregrund och Gräsö har idag en tät sammankoppling. Det är attraktivt för Öregrunds affärliv att Gräsöresenärer passerar centrum och det är mycket attraktivt för Gräsöborna – framförallt för de bostäder/sommarhus närmast färjeläget på Gräsö – att ha så nära till Öregrunds centrum. Den långa flytten av färjeläget tror jag skulle innebära en splittring mellan Öregrund och Gräsö, och den fina naturvärdefulla kontakten och tillgängligheten som finns idag, skulle gå förlorad. Det skulle inte längre finnas samma incitament för gräsöborna närmst färjan att välja cykeln istället för bilen. Öregrundborna skulle också tappa närhetskänslan till Gräsö, då det kommer bli för avlägset att promenera ner till nya färjeläget för en tur till Gräsös fina frilufts- och promenadstråk exempelvis. Rent tursistmässigt för Öregrund skulle det också innebära att massor av människor går miste om den fina hamnen och staden Öregrund, när de i fortsättningen bara kommer hinna passera en mack och de mer moderna villaområdena. Färre människor kommer upptäcka Öregrund, och det kommer förstås innebära stor ekonomisk förlust för affärsverksamheterna i Öregrunds centrum. Och en förlust för människor som passerar detta vackra smultronställe helt ovetandes. De långa färjeköerna igenom staden, har dessutom minskat kraftigt, då insatser gjorts för att sätta in fler färjeturer – vilket är en mycket mer önskvärd insats än att flytta färjeläget.

Privatperson 120. Färjefästet kan flyttas ned till där parkeringen är bakom muren, rakt fram på Rådhusgatan. Fyll ut med massa och bygg en plan med minst kö i 4 i bredd. Så blir kön inte så lång. Utan passage till Gräsö genom centrum riskerar Öregrund bli utarmad på affärer. Fler kommer handla i Östhammar.

Privatperson 121. Tycker det blir dåligt att lägga om vägen och ta bort motionsspåret där de är många som tränar. Sen kommer butikerna behöva flytta efter till nya vägen för att kunna överleva! Så tror jag inte att de är en lösning.

Privatperson 122. Nej till att flytta färjeläget. Vill kunna komma till Öregrund från Gräsö till fots. Många ställer bilen på Gräsö-sidan, dessa kommer att ta bilen över om färjeläget flyttar. Då blir behovet av parkeringar i centrala Öregrund ännu större än nu, och fler bilar ska över (längre köer). Dessutom är köerna mycket kortare nu än tidigare eftersom färjorna går varje kvart under sommaren. Det gör att köbildningen minskar avsevärt jämfört med tidigare.

Privatperson 123. Jag stödjer inte en alternativ placering av färjeläget. Vi som bor på Gräsö gillar att gå/cykla till Öregrund (både klimatsmart och trafikvänligt). Genom att flytta färjeläget skulle sträckan att ta sig in till Öregrund centrum förlängas rejält. Detta medför mer bilar som ska parkeras i Öregrund samt ökad risk för försämrade möjligheter för handlar i Öregrund. Om inte centrum är nära och jag ändå måste ta bilen kan jag ju lika gärna åka till Coop och ÖoB i Östhammar där det är lättare att parkera. Det är inte ett stort problem med dagens placering. Färjerederiet kör med 15-minuters trafik på somrarna och det är bara kö några få dagar på hela året.

Privatperson 124. Till att börja med så är det vansinnigt att lägga denna väg i närheten av skolan/förskolan då det även är mycket barn som går till skolan som kommer att korsa vägen. Även att förstöra stora delar av elljusspåret oh naturen runt omkring är ju vansinnigt. Vore bättre att använda sig av Håkanssonsgata om det nu är ett problem med trafik i staden, varför inte utnyttja infrastrukturen som redan finns. Upplever heller inte att det blir några längre köer sen färjan börjat köra dubbla turer. Även att det blir mycket längre för personer som kommer gående till och från Gräsö. Ska man t.ex. till vårdcentralen blir det ju en bra mycket längre gångtur, eller ska man börja köra busstrafik för gående under vintern till nya färjeläget.

Privatperson 125. Att trafiken till färjeläget måste ledas om, det verkar behövas under sommaren, det är tydligt. Men varför göra det så fruktansvärt svårt och dyrt för sig när det finns befintliga vägar att leda om trafiken på? Eller åtminstone utgå ifrån de vägar som finns, om nu färjeläget behövs flyttas. Att göra den nya väg, enligt karta, till nytt färjeläge är helt oacceptabelt! Förstöra både elljusspår, surberget och natur. Och dessutom lägga en tungt trafikerad väg så nära skola och vägar där skolbarn går. Nej tack!

Privatperson 126. Jag tycker förslaget över lag verkar bra, men motsätter mig nytt läge och vägsträckning för färjefästet. En flytt vore kanske bra för att slippa trängseln, men skulle troligtvis göra att fler boende/sommargäster skulle behöva ta bilen för att komma till Öregrunds centrum då färjan skulle hamna så långt från centrum. Var ska dessa parkeras? Det skulle innebära att gräsöborna "skärmas av" från centrum. För mig boende i Kavaröbro skulle det också innebära ännu mer trafik på en redan ganska hårt trafikerad väg (Kavaröbrovägen) där hastigheterna redan nu ligger en bra bit över de skyltade 40 km/h som gäller. Det skulle också innebära att mina barn skulle behöva korsa vägen till färjan för att

komma till skolan vilket inte skulle kännas tryggt. Det är många (!) barn som har detta som skolväg!

Privatperson 127. I planen finns det mycket som är bra men även sådant som verkar helt vansinnigt. För Öregrund avsätts en "infrastrukturkorridor" för en ny väg till en ev. framtida ny plats för färjeläget vid gamla slipen/varvet. En väg med denna sträckning skulle ta halva dagens elljusspår/motionsslinga i naturområdet R303. Om då idrottsklubben skulle få göra ett nytt spår som ersättning så finns det inte mycket natur kvar i R303, ett område som förutom att ha motionsslingan är flitigt använt av närliggande skola och dagis och ett välbesökt naturområde. Vägen skulle sen korsa Ararats väg och Sunnanövägen och äta sig genom skogen till Kärrdalsvägen, över till Fyrskäppsvägen och ner till ett nytt färjeläge norr om slipen. Den skulle bli som en "strypsnara" och förstöra hela området ner mot Sunnanö och Katrinöarna där motionsspåren 5 och 7,5 km då kommer behöva korsa vägen flera gånger. I andra delar av översiktsplanen lyfter man fram berörda områdens naturvärden och friluftsvärden. Att få förstöra dessa områden med en väg verkar obegripligt. Även ekonomiskt verkar det oförsvarbart då befintliga vägar (Håkanssons gata och Fyrskäppsvägen) troligen mer än väl skulle kunna användas.

Privatperson 128. Jag tycker inte att det är en bra idé att flytta färjefästet, då tänker jag på alla äldre som faktiskt går in för att komma till vårdcentralen. Samt att centrum tyvärr kommer att dö ut, kanske inte på sommaren. Men ni måste också tänka på alla som bär här året runt. Vilket ni inte verkar riktigt göra med detta förslag. Och det är riktigt tråkigt! Det är vi som bär här året runt som gör att alla butiker ens finns. Väldigt synd på vårt fina elljusspår också.

Privatperson 129. Vill ha kvar färjan och färjefästet där det är.

Privatperson 130. Att flytta färjeläget till annan plats är en mycket bra idé för att minska trängsel i staden. Men att göra denna nya väg och vad det kommer kosta pengar, är helt oacceptabelt när det redan finns bra vägar att leda om trafiken på t.ex. via Håkanssons gata.

Privatperson 131. Tycker det är en bra idé att flytta färjefästet men inte dra någon ny väg genom löparspåret. Det är att förstöra en del av Öregrund.

Privatperson 132. Varför välja att dra den "nya" vägen över det bästa motionsspåret i denna kommun, förbi tomter som har valt att bygga sina hus just för att slippa trafiken, riva "fornminnen" som t.ex. stenmurar. När man lika bra kan använda Håkanssons gata och gå via Fyrskäppsvägen där vägen redan är bred som det är. Ni förstör för barn som går på skolan som ska ha vägen precis bredvid mullekojan?! Gör om och gör rätt för helvetet!

Privatperson 133. Jag tycker det är en jätte bra idé att flytta färjefästet till den nya tänkta platsen, men jag tycker det blir mindre bra att förstöra sista fina skogsetappen som finns centralt i Öregrund. ÖIK har jobbat med hjälp av er mycket med motionsslingan och en är idag väldigt omtyckt och fin. På flera ställen längs den tänkta vägen finns bl.a. gamla fornlämningar som skulle vara väldigt tråkigt om de förstördes. Håkanssons gata är idag redan belastad ner till varven och den gör förbi bl.a. Coop. Satsa på den.

Privatperson 134. Jag anser inte att det är en bra idé att göra en ny väg genom bl.a. elljusspåret till det nya färjefästet. Öregrunds skidklubb har lagt ner mycket pengar och resurser på att få ett fint, mycket uppskattat och populärt motionsspår som används året runt av väldigt många personer.

Privatperson 135. Jag vill ha en levande stad med trafik i – trots att det är grymma köer ibland med det ju till Öregrund!

Privatperson 136. Funkar inte att dra om vägen på det sättet då förviner ett fint skogsområde som barn och ungdomar nyttjar, helt vansinnigt! Måste finnas andra lösningar än att det ska behöva drabba Öregrunds barn och ungdomar.

Privatperson 137. Jätte dåligt förslag (angående infrastrukturkorridor och färjeläge) använd befintliga vägar. Så får vi friluftsmark kvar.

Privatperson 138. Angelägen om att ha färjeläget kvar på samma plats som nu. När man inte kan gå långa sträckor blir varje annan placering, långt från centrum.

Privatperson 139. Att anlägga en ny väg till det planerade nya färjeläget genom skog och mark där elljusspåret går låter som en vansinnig idé. Spåret används året om av barn, vuxna och gamla för lek, promenad, jogging, cykling och skidåkning. I skogen plockar även många bär och svamp. Skolan och förskolan har många aktiviteter för barnen i och omkring elljusspåret. Bevara befintlig skog och mark och utnyttja befintliga vägar för transport till det nya färjeläget. Det bli både billigare och bättre för alla som bor i Öregrund och även för miljön då den föreslagna vägen blir en omväg för bilisterna.

Privatperson 140. Den infrastrukturkorridor som finns avsatt i Öregrund för alternativt färjefäste känns väldigt fel ur flera aspekter. Färjeläget bör ligga kvar där det är idag. Trafiken till och från färjan är en del av stadens karaktär. Mig veterligen är inte vägsträckan mer olycksdrabbad än någon annan (om flytten av färjeläget ska ske av trafiksäkerhet). Infrastrukturkorridoren är förlagd genom nuvarande elljusspår med omkringliggande skog. Detta är ett viktigt rekreationsområde för allmänheten, inte minst barn och unga. Barnen nyttjar området i stor utsträckning under skoltid och i utbildningssyfte. Även övriga reserverade områden är viktiga rekreationsområden med stigar och småvägar som flitigt används av lokalbefolkningen. Infrastrukturkorridoren är förlagd genom bostadsområden (nuvarande och kommande). Om färjeläget ändå ska flyttas, vilket känns helt ologiskt, finns det väl dimensionerad infrastruktur i form av Håkanssonsgatan och Gamla Slipvägen. Många skulle ändå åka på befintlig infrastruktur (Håkanssonsgatan och Gamla Slipvägen om den föreslagna korridoren skulle tas i anspråk). Butikerna i Öregrund skulle ta skada om trafiken leds om.

Privatperson 141. Jag ville bara skriva ett litet inlägg angående den nya översiktsplanen. Det handlar om markeringen av en möjlig framtida väg till varvet, ifall färjeläget skulle flyttas dit. Jag tycker det skulle vara väldigt tråkigt eftersom jag tycker mycket om skogen och elljusspåret bakom skolan där vägen verkar vara tänkt att dras. Det verkar också lite onödigt då det redan finns vägar till varvet. Men det skulle vara intressant att få höra om eventuella fördelar med att lägga vägen just där, ifall sådana finns.

Privatperson 142. Den nya översiktsplanen för Öregrund innehåller många goda förslag, men förslaget till Trafikstråk färjeläget (IK 301) förefaller ogenomtänkt eftersom det på ett omfattande sätt skulle störa viktiga frilufts- och naturvärden i Öregrund. Följande skäl kopplat till friluftslivet talar starkt emot förslaget: Det föreslagna stråket går en lång sträcka igenom rekreationsutvecklingsområdet Öregrunds elljusspår (R 303) och skulle förstöra nuvarande bansträckning. Motionsspåret nyttjas mycket flitigt både vinter- och sommartid för skidåkning, löpning och promenader, både av Öregrunds IK, som även

står för spårskötsel, av dagis och skola och av privatpersoner. Området (R 303) har dessutom en orienteringskarta som upprätthålls av OK Rodhen och nyttjas i klubbverksamhet samt av skola, och även i den populära "Hitta ut"- orienteringen. Trafikstråket skulle även korsa de längre 5 och 7.5 km motionsspåren, och gå igenom ytterligare värdefulla partier av orienteringskartan. Det här skogsområdet är mycket viktigt för Öregrunds övriga friluftsliv genom att det utgör det största sammanhängande och tillgängliga grönområdet i anslutning till tätorten: Området nyttjas i hög omfattning för utflykter, hundpromenader och bär- och svampplockning. Ett trafikstråk genom området skulle motverka rekreatiomsområdets syfte och bland annat innebära att elljusspåret skulle behöva dras om, och att området som lämpar sig för orientering kraftigt minskar. Samtidigt skulle områdets kvaliteter för övrig rekreation minskas drastiskt genom att naturområdet blir mindre och genom den stora störning ett trafikstråk innebär. En starkt trafikerad väg i anslutning till grönområdet skulle även minska områdets attraktivitet för dagis och skola.

Det föreslagna trafikstråket är samtidigt olämpligt av naturvårdsskäl: Skogspartiet R 303 är klassat som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen, på grund av bland annat "stora värden, rikligt med grova träd, kalkrik jordart, och ett stort inslag av senvuxna träd". Detta omnämns inte i översiktsplanen och tas inte hänsyn till i förslaget till trafikstråk.

Trafikstråket föreslås dessutom delvis genomkorsa ytterligare två nyckelbiotopsområden. Dels S 303, som enligt planen inte ska tas i anspråk för exploatering, och dels ett öster om reningsverket, som inte heller finns upptaget i översiktsplanen. Att kommunen föreslår ett trafikstråk som kraftigt minskar rekreatiomsmöjligheterna i skogsmiljö i Öregrund och dessutom skulle förstöra viktiga naturvärden i två nyckelbiotoper känns ogenomtänkt och behöver ändras. Många som valt att bosätta sig permanent eller sommartid i Öregrund har gjort det för att de uppskattar natur och friluftsliv. Flera grönområden i Öregrund har naggats i kanterna de senaste åren och det är extra viktigt att kommunen slår vakt om kvarvarande rekreatiomsområden. Om färjeläget mot förmodan skulle flyttas till Gamla Slipvägen i framtiden skulle en betydligt naturligare vägdragning vara befintliga Håkanssons gata och Fyrskeppsvägen.

Privatperson 143. Synpunkter på att ev. flytta Öregrunds hamn samt dra ny väg. Visst blir det kö ibland men de få dagar detta kan upplevas som störande uppvägs mer än väl av hur nuvarande hamnläge/väg bidrar till ett levande samhälle. Handeln inne i Öregrund kommer med all säkerhet påverkas på ett negativt sätt. En stor del av Öregrund med närområde är stadsplanerat. Men vad jag ser ej skogsområdet där den nya vägen är tänkt att ligga. Att dra en väg just där (speciellt då det redan finns en väl fungerande) och förstöra naturområde framstår obetänkt. Jag vet ej vilka kostnader förslaget innebär men det torde vara dyrt. Skattepengar som kan användas till betydligt viktigare projekt som bidrar till det framtida Öregrund. Vattenrening, åtgärder som kommer krävas på grund av klimatet etc.

Privatperson 144. Jag har tagit del av planen för Öregrund, gällande bl. a. färjeläget. Som boende i Öregrund anser jag att en flytt av färjeläget skulle vara mycket angeläget såväl ur miljö- som trafiksäkerhet. Som nuvarande situation ser ut med trafik genom staden till färjeläget, under storhelger samt sommarperioden, är det rena katastrofen. Jag stödjer därför ert förslag.

Privatperson 145. Vad jag kan se har man helt förbisett nödvändigheten av det rekreationsområde som ligger på det område där infrastrukturkorridoren är planlagd. Vad händer med klubbstugor, belysta spår. Var ska idrottsföreningarna bedriva sin verksamhet, framför att ÖIK's skidsektion. Har man för avsikt att tilldela ett nytt område för rekreation och kommer ett färdigställande av ett sådant bekostas av kommunen?